

Helsingin kaupunki

Tilinpäätös 2013

HELSINGIN KAUPUNGINTILINPÄÄTÖS 2013

Julkaisija:

Helsingin kaupunki
Kaupunginkanslia

Helsingin kaupungin keskushallinnon
julkaisuja 2014:6

ISBN 978-952-272-642-1 (painettu julkaisu)
ISBN 978-952-272-643-8 (verkkojulkaisu)
ISSN-L 2242-4504
ISSN 2242-4504 (painettu julkaisu)
ISSN 2323-8135 (verkkojulkaisu)

Tilinpäätöksen aineisto:

Taloushallintopalvelu (Talpa)
Kaupunginkanslia

Ulkoasu ja taitto: Innocorp Oy
Paino: Helsingin kaupungin digipaino

Kannen kuva: The Tall Ships Races Helsinki 2013
-purjelaivatapahtuma heinäkuussa.
Iltakuva Hietalahden satama-altaalta.
Kuvaaja: Lauri Rotko

Helsingin kaupunki

Tilinpäätös 2013

Sisällysluettelo

1 TOIMINTAKERTOMUS	3	3 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	134
1.1 Olennaiset tapahtumat kaupungin toiminnassa	3	3.1 Helsingin kaupungin tuloslaskelma	134
1.1.1 Kaupunginjohtajan katsaus	3	3.2 Helsingin kaupungin rahoituslaskelma	135
1.1.2 Taloudellinen kehitys Helsingin seudulla	5	3.3 Helsingin kaupungin tase	136
1.1.3 Kaupungin henkilöstö	7	3.4 Helsingin kaupungin konsernituloslaskelma	138
1.1.4 Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa	8	3.5 Helsingin kaupungin konsernirahoituslaskelma	139
1.1.5 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä	9	3.6 Helsingin kaupungin konsernitase	140
1.1.6 Ympäristötekijät	11	4 TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	142
1.2 Selonteko kaupungin riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestämisestä	13	4.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	142
1.3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus alakohtineen	14	4.1.1 Kaupungin tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	142
1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen	14	4.1.2 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	143
1.3.2 Toiminnan rahoitus	16	4.2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot	150
1.4 Rahoitusasema ja sen muutokset	18	4.3 Tasetta koskevat liitetiedot	153
1.5 Kokonaistulot ja -menot	20	4.3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot	153
1.6 Kuntakonsernin toiminta ja talous	21	4.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot	157
1.6.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	21	4.4 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot	160
1.6.2 Konsernin toiminnan ohjaus	21	4.5 Ympäristövastuut	165
1.6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat	21	4.6 Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkioita koskevat liitetiedot	165
1.6.4 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	22	5 ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET	167
1.6.5 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	23	5.1 Kunnallisten liikelaitosten tilinpäätökset	167
1.7 Tilikauden tuloksen käsittely	27	5.2 Muiden eriytettyjen yksiköiden tilinpäätöslaskelmat	192
2 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	28	6 ALLEKIRJOITUKSET JA TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ	201
2.1 Käyttötalousosan toteutuminen	28	7 LUETTELO KIRJANPITOKIRJOISTA JA TOSITELAJEISTA SEKÄ NIIDEN SÄILYTYSTAVASTA	203
2.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen	105		
2.2.1 Talousarvion mukainen tuloslaskelma	105		
2.2.2 Virastojen, liikelaitosten ja rahastojen yhdistetty tuloslaskelma	107		
2.2.3 Tuloslaskelmaosan tuloarvioiden ja määrärahojen toteutuminen	108		
2.3 Investointiosan toteutuminen	112		
2.4 Rahoitusosan toteutuminen	130		
2.4.1 Talousarvion mukainen rahoituslaskelma	130		
2.4.2 Virastojen, liikelaitosten ja rahastojen yhdistetty rahoituslaskelma	131		
2.4.3 Rahoitusosan tuloarvioiden ja määrärahojen toteutuminen	132		

1 Toimintakertomus

1.1 Olennaiset tapahtumat kaupungin toiminnassa

1.1.1 Kaupunginjohtajan katsaus

Vuosi 2013 oli Helsingin kaupungin taloudessa hieman talousarviossa odotettua myönteisempi. Kaupungin talous toteutui jokseenkin samalla tasolla kuin vuonna 2012, mutta oli kuitenkin selvästi vuotta 2011 heikompi. Helsingin verotulokehitys oli myönteinen kasvun ollessa edelliseen vuoteen nähden 5,3 prosenttia, lähes puolet tästä kasvusta oli seurausta tilitysteknisistä syistä. Verotulot toteutuivat talousarviossa ennakoitua parempina, jonka seurauksena vuosikate toteutui talousarviota parempana. Helsingin verotulokasvu oli kuitenkin maan keskimääräistä kasvua hitaampaa lähinnä sen vuoksi, että moni kunta oli nostanut kunnallisveroprosenttiaan vuodelle 2013.

Kunnallisverotulot kasvoivat 5,9 prosenttia. Korkeaan kunnallisverotulojen kasvuun on suurelta osin (noin puolet) syynä tilitystekniset syyt, joilla ei ole suoraa yhteyttä kunnallisverokertymän pohjalla olevaan palkkasumman kehitykseen. Helsingin yhteisöverotilitykset kasvoivat 1,9 prosenttia edellisestä vuodesta.

Kaupungin palvelutuotannon toimintamenojen kasvu oli 3,6 prosenttia, kun se oli edellisenä vuonna noin 4,8 prosenttia. Vuodesta 2008 Helsingin lainakanta on yli kaksinkertaistunut nykyiseen noin 1,5 miljardiin euroon. Kasvua vuodentakaisesta oli vuoden 2013 lopussa noin 290 milj. euroa. Lainakannan nopean kasvuvauhdin taltuttamiseksi Helsinki on pyrkinyt viime vuosina parantamaan palvelutuotannon tuottavuutta hillitsemällä vuosittaisten toimintamenojen kasvuvauhtia. Vuonna 2013 menokasvua saatiin taitettua edellisvuoden korkealta tasolta, mutta edelleen Helsingin menokasvu oli selvästi koko maassa toteutunutta suurempi, sillä koko maassa kuntien ja kuntayhtymien menokasvu jäi ennakkotietojen mukaan 2,6 prosenttiin.

Kaupungin vuosikate oli hieman edellisvuotta parempi, mutta tulorahoitus ei edelleenkaan riittänyt investointien rahoittamiseen. Tämä epäsuhta on näyttäytynyt viime vuosina nousseena lainakantana.

Vuoden 2013 alusta alkoi uusi valtuustokausi, ja kaupunginvaltuusto hyväksyi huhtikuussa Helsingin strategiaohjelman valtuustokaudelle 2013–2016. Strategiaohjelmassa esitetään kaupungin keskeiset tavoitteet ja kehittämiskohteet sekä tärkeimmät toimenpiteet valtuustokaudelle 2013–2016.

Uusi sosiaali- ja terveysvirasto sekä varhaiskasvatusvirasto aloittivat toimintansa 1.1.2013. Sosiaali- ja terveysvirasto on kaupungin virastoista selvästi suurin: sen budjetti on kolmannes kaupungin kokonaismenoista. Lisäksi virasto hallinnoi toimeentulotukimenoja sekä kaupungin Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirille maksamaa maksuosuutta. Nämä huomioiden virasto kattaa kaupungin budjetista noin puolet. Perustettu varhaiskasvatusvirasto on opetusviraston jälkeen kaupungin kolmanneksi suurin virasto.

Vuonna 2013 kaupungin suurimpia käynnissä olleita talonrakentamisen uudis- ja lisärakennushankkeita olivat mm. Malmin sairaala-alueelle sijoittuva Itäinen yhteispäivystyssairaala, Staran työtukikohta Jätkäsaaressa, Kulosaaren ala-aste, Viikinkimäen korttelitalo ja Sakarinmäen koulun laajennus. Vuonna 2013 valmistuivat mm. päiväkodit Laajasuo, Omenapuisto, Telkkä ja Uutela 2. Vuonna 2013 peruskorjausprojektit saatiin valmiiksi mm. Haagan peruskoulussa, Åshöjdens grundskolanissa ja päiväkotit Keulassa. Myös Erottajan pelastusaseman peruskorjaus sekä Torkkelinmäen väestönsuojan peruskorjaus valmistuivat alkuvuodesta 2013.

Katujen uudisrakentaminen oli erityisen vilkasta Jätkäsaaren, Kalasataman ja Kruunuvuorenrannan alueella. Kruunuvuorenrannan projektialueen rakentaminen käynnistyi Koirasaarentien itäosan ja Gunillankallion katujen rakentamisella. Joukkoliikenteen rakennuskohteissa parannettiin runkolinjan 550 (entinen Jokeri I) pysäkkejä. Liikenneviraston yhteishankkeista käynnistyi Kehä I - Kivikontien eritasoliittymään sisältyvä melusuojarakentaminen. Esirakentamisen painopiste oli vuonna 2013 Kalasataman ja Jätkäsaaren projektialueilla.

Olennaiset tapahtumat kaupungin toiminnassa

Merkittävimmät vuonna 2013 toteutuneet kiinteän omaisuuden myyntikohteet olivat Jätkäsaaren ja Kalasataman asuntotontit sekä Ruskeasuon ja Länsi-Pasilan toimistotontit. Östersundomissa ostettiin maata yhteensä runsaat 270 hehtaaria, joista valtaosa neljällä 30 - 95 hehtaarin kaupalla.

Kaupunkikuvaa lähivuosina muuttavia, vuonna 2013 ratkaistuja hankkeita oli Keski-Pasilan mittavaan lisärakentamiseen liittyvät linjaukset. Helsingin kaupungin ja Senaatti-kiinteistöjen yhteistyössä Liikenneviraston kanssa järjestämän Keski-Pasilan keskustakorttelin suunnittelu- ja toteutuskilpailun voittajaehdokkaaksi valittiin ehdotus nimeltään Tripla.

Kaupungin järjestämistä tapahtumista merkittävin oli purjehdustapahtuma The Tall Ships Races Helsinki 2013, jossa vieraili noin 3 300 miehistön jäsentä jopa 37 eri maasta. The Tall Ships Races -tapahtuman suorat taloudelliset vaikutukset Helsingin seudulle olivat ulkoisen tutkimuslaitoksen suorittaman arvion mukaan noin 23–30 milj. euroa, josta noin 15–20 milj. euroa kohdentui Helsingin seudun elinkeinolle ja noin 8–10 milj. euroa tapahtuma-alueella toimineille yrityksille.

Pääkaupunkiseudun avoimen julkisen datan palvelu Helsinki Region Infoshare palkittiin kesäkuussa EU:n julkishallinnon innovaatiokilpailussa. Palkinto myönnettiin julkishallinnon innovaatiokilpailussa kansalaisia hyödyttävien palvelujen sarjassa.

Kaupunkiyhteisen palautejärjestelmän käyttöönotto eteni. Järjestelmässä voi seurata palautteen tilaa ja sen eri käsittelyvaiheita. Järjestelmän avoimen ohjelmointirajapinnan kautta kännykkä- ja verkkosovellusten käyttäjät voivat lähettää palautetta esimerkiksi rikkoutuneista liikennemerkeistä tai katujen kunnosta suoraan kaupungin tietojärjestelmään. Avoimen ohjelmistorajapinnan avulla ohjelmistokehittäjät voivat myös rakentaa uusia palveluja kaupunkilaisille. Uusien syntyvien palautekanavien toivotaan tehostavan muun muassa kaupungin kunnossapitoa.

Vuonna 2013 käyttöön otettu Open Ahjo -rajapinta toi kaupungin päätöksentekoa asiakirjat avoimena datana kaikkien saataville.

Pysäköinnin toiminnanohjausjärjestelmä Pasi voitti kaupunginjohtajan vuoden saavutus -kilpailun. Rakennusviraston kehittämä järjestelmä on tuonut kaiken pysäköinninvalvontaan liittyvän tiedon sähköiseen muotoon niin tarkastajille, asiakaspalveluun kuin asiakkaillekin.

1.1.2 Taloudellinen kehitys Helsingin seudulla

Talouseläitys

Vuonna 2013 Suomen bruttokansantuotteen arvioidaan supistuneen 1,4 prosenttia. Vuoden 2013 viimeisellä neljänneksellä kokonaistuotanto oli 1,5 prosenttia pienempi kuin edellisvuonna vastaavaan aikaan. Työllisten määrän ennakkoidaan vähentyneen 1,0 prosenttia ja tehtyjen työtuntien vähentyneen 1,9 prosenttia vuoden 2012 neljänestä neljänneksestä. Koko maassa vuonna 2013 työttömyysaste oli 8,2 prosenttia, kun se vuonna 2012 oli 7,7 prosenttia. Suomen kokonaistuotanto ei saavuttanut läheskään vuodenvaihteen 2007–2008 tuotannon tasoa vuonna 2013, vaan tuotannon taso jäi samalle tasolle kuin se oli vuoden 2006 alussa.

Myös Helsingin seudun tuotanto supistui vuoden 2013 aikana suunnilleen saman verran kuin koko maassa. Tuotanto oli vuoden kolmannella neljänneksellä ennakkoarvion mukaan 0,5 prosenttia edellisvuotta suurempi. Koko maassa kolmannella neljänneksellä tuotannon taso pysyi ennallaan. Vuoden toinen neljännes oli Helsingin seudulla koko maata heikompi.

Työllisyys ja työttömyys

Vuonna 2013 Helsingissä oli Tilastokeskuksen mukaan työpaikkoja kaikkiaan 417 300. Koko Helsingin seudun työpaikkamäärä oli hieman runsaat 753 500. Helsingin osuus koko maan 2,5 miljoonasta työpaikasta oli 17 prosenttia ja koko Helsingin seudun osuus 31 prosenttia. Helsingin työpaikkamäärä kasvoi 4 600:lla, sen sijaan muulla seudulla työpaikkoja oli 2 600 vähemmän kuin vuosi sitten.

Vilkkaan muuttovoiton ansiosta työllisten määrä jatkoi Helsingissä hienoista nousua vuoden 2013 aikana. Keskimäärin työllisiä oli vajaat kaksi prosenttiyksikköä enemmän kuin vuotta aiemmin. Helsingin seudulla työllisten määrä säilyi edellisvuoden tasolla.

Työ- ja elinkeinotoimistoon ilmoitettujen avoimien työpaikkojen määrä supistui Helsingissä keskimäärin kaksi prosenttia vuonna 2013. Joulukuun lopussa avoimien työpaikkojen määrä oli kuitenkin 11 prosenttia korkeampi kuin vuotta aiemmin. Koko Helsingin seudulla vuoden 2013 keskimääräinen pudotus oli vajaan prosentin.

Työ- ja elinkeinoministeriön työnvälitystilaston mukaan työttömien määrä kasvoi Helsingissä vuonna 2013 keskimäärin 22 prosenttia edellisestä vuodesta. Työttömyys lisääntyi kuukaudesta toiseen tasaisesti läpi vuoden. Vuoden 2013 lopussa Helsingin työttömyysaste nousi 10,3 prosenttiin, joka oli 1,9 prosenttiyksikköä suurempi kuin vuotta aiemmin.

Alle 25-vuotiaiden työttömien määrä kasvoi vuonna 2013 keskimäärin 28 prosentilla. Vuoden lopussa nuoria työttömiä oli 34 prosenttia enemmän kuin vuotta aiemmin. Yli 50-vuotiaiden työttömien määrä kasvoi keskimäärin 15 prosentilla.

Helsingin pitkäaikaistyöttömyys (yli vuoden työttömänä olleet) kasvoi vuoden 2013 aikana nopeasti. Joulukuun lopussa pitkäaikaistyöttömien määrä oli 40 prosenttia korkeampi kuin vuoden 2012 lopussa. Vuonna 2013 yli vuoden yhtäjaksoisesti työttömänä olleita oli keskimäärin neljännes enemmän kuin vuotta aiemmin.

Väestöneläitys

Vuodenvaihteessa 2013–2014 Helsingissä asui Helsingin kaupungin tietokeskuksen ennakotiedon mukaan noin 612 600 asukasta. Helsingin väkiluku kasvoi vuoden 2013 aikana noin 8 600 asukkaalla eli yhtä paljon kuin vuonna 2012. Ulkomaan kansalaisten määrä kasvoi 2 700 hengellä ja muiden kuin suomen- tai ruotsinkielisten määrä 5 200 hengellä. Vieraskielisen väestön määrä on nyt noin 78 800 henkilöä, 13 prosenttia väestöstä. Suomenkielisten määrä kasvoi noin 3 400 hengellä ja ruotsinkielisten määrä 150:llä. Ruotsinkielisiä on nyt noin 35 800, vajaat kuusi prosenttia helsinkiläisistä.

Helsingin saama kokonaismuuttovoitto oli yhteensä noin 6 700 asukasta, yhtä paljon kuin edellisenä vuonna. Kotimainen muuttovoitto kasvoi, mutta ulkomainen muuttovoitto pieneni edellisvuodesta.

Olennaiset tapahtumat kaupungin toiminnassa

Helsingin muuttotappio muulle seudulle kutistui ennätyskellisen pieneksi ja oli vain -400 henkeä, kun se oli -1 200 henkeä vuonna 2012 ja vuosina 2002–2007 keskimäärin -4 400 henkeä. Helsinki on menettänyt muuttotappiona seudun muihin kuntiin näin vähän asukkaita vain lamavuonna 1995. Muusta Suomesta saatu muuttovoitto pysyi edellisvuoden tasolla, 4 400 henkeä. Ulkomainen muuttovoitto pieneni 1 000 henkilöllä edellisvuodesta ja oli nyt 2 750 henkilöä.

Helsingissä syntyi noin 6 800 lasta, 50 enemmän kuin edellisvuonna. Kuolleiden määrä, 4 950, oli 150 henkilöä pienempi kuin edellisenä vuonna. Siten luonnollinen väestönkasvu eli syntyneiden enemmitys kuolleisiin nähden oli 1 850 henkilöä.

Päivähoitoikäisten eli 0–6-vuotiaiden määrä kasvoi vuoden 2013 aikana 1 100 lapsella, ja heidän määränsä oli vuoden lopussa noin 43 400. Peruskouluikäisten eli 7–15-vuotiaiden määrä kasvoi 600 hengellä, ja peruskouluikäisiä oli siten 45 700. Ala-asteikäisten, 7–12-vuotiaiden määrä kasvoi 650 henkilöllä ja yläasteikäiset vähenivät 50:llä. Toisen asteen opiskelijoiden ikäluokan eli 16–18-vuotiaiden määrä väheni noin 400 nuorella.

Työikäisiä eli 19–64-vuotiaita oli 4 100 henkeä edellisvuotta enemmän. Yli 65-vuotiaiden määrä oli 98 800 eli 3 500 henkilöä edellisvuotta enemmän. Yli 75-vuotiaita oli 850 ja yli 85-vuotiaita vajaa 300 enemmän kuin vuoden 2012 lopussa.

Ennakkotiedon mukaan kaikkien suurpiirien väkiluku kasvoi vuoden 2013 aikana lukuun ottamatta Östersundomia. Keskinen suurpiiri kasvoi eniten, 2 400 asukkaalla, eteläinen 2 100:lla ja koillinen 1 300 asukkaalla. Vähiten kasvoivat pohjoinen suurpiiri, 270 asukasta ja kaakkoinen, 400 asukasta. Peruspiireistä eniten väkilukuaan kasvattivat Kampinmalmi (1 450), Vallila (900), Kallio (700), Latokartano (700) ja Lauttasaari (500).

Päivähoitoikäisten määrä kasvoi eniten keskisessä ja eteläisessä (300) ja koillisessa suurpiirissä (240). Peruskouluikäisten kasvu oli suurinta eteläisessä suurpiirissä, 250 henkilöä, keskisessä ja läntisessä (140), kun taas kaakkoisessa suurpiirissä ja Östersundomissa koululaisten määrä laski hieman.

Ulkomaan kansalaisia oli vuonna 2013 noin 52 300 eli 8,7 prosenttia väestöstä. Suurimmat ryhmät olivat Viron kansalaiset, 12 000 henkeä, Venäjän kansalaiset (6 300) ja Somalian kansalaiset (3 000). Eniten kasvoi virolaisten määrä, 1 000 hengellä.

Muuta kuin suomea tai ruotsia äidinkielenään puhuvien määrä oli nyt noin 78 800. Määrä kasvoi 5 200 henkilöllä vuoden 2013 aikana. Suurimmat kieliryhmät olivat venäjänkieliset, noin 16 000 henkilöä, vironkieliset, 11 000 ja somalinkieliset, 7 600 henkilöä. Vuoden 2013 aikana vironkielisten määrä kasvoi vajaalla 1 000 henkilöllä, venäjänkielisten 700:lla ja somalinkielisten määrä 450:llä. Arabiankielisten määrä kasvoi vajaalla 400 hengellä. Suurista kieliryhmistä, joita puhuvia oli yli 500 Helsingissä, suhteellisesti eniten, yli 20 prosenttia, kasvoivat nepalin- ja tagaloginkielisten (filippiiniläinen kieli) määrä. Myös farsin-, arabian- ja tamilikielisten määrä kasvoi yli 10 prosentilla.

Rakentaminen

Helsingin asuinrakentamisen muutaman viime vuoden kestänyt vilkas vaihe näyttää tällä hetkellä olevan ohi. Vuonna 2013 myönnettyjen rakennuslupien sekä aloitettujen ja rakenteilla olevien rakennusten määrä väheni selvästi sekä vuodesta 2012 että muutamasta aiemmasta vuodesta. Toimitilarakentamisessa jatkui edelleen jo vuonna 2011 alkanut keskimääräistä hitaamman kasvun vaihe ja aloitettuja, rakenteilla olevia ja valmistuneita toimitiloja oli merkittävästi vähemmän kuin 2000-luvulla keskimäärin. Tosin toimitilarakentamiseen myönnettyjen rakennuslupien määrä kääntyi viime vuonna kasvuun.

Vuonna 2013 myönnettiin rakennuslupia Helsingissä yhteensä 483 000 kerrosalaneliometriä (k-m²), joista asuinrakentamisen lupia oli 249 000 k-m² ja toimitilarakentamisen lupia 234 000 k-m². Asuinrakentamiseen viime vuonna myönnettyjen lupien kerrosala vähentyi sekä edeltävään vuoteen, viiden edeltävän vuoden vuosikeskiarvoon että myös 2000-luvun aikaisempaan kehitykseen verrattuna. Toimitilarakentamisen lupien kerrosala on puolestaan noussut sekä vuoteen 2012 että viiden edeltävän vuoden keskiarvoon verrattuna, mutta koko 2000-luvun edeltävään tuotantoon verrattuna vähentynyt 16 prosenttia.

Olenneiset tapahtumat kaupungin toiminnassa

Viime vuonna aloitettiin 384 000 kerrosalaneliömetrin rakentaminen, josta 272 000 k-m² oli asuinrakennusten ja 112 000 k-m² toimitilarakennusten kerrosalaa. Asuinrakentamisessa viime vuonna aloitetun uustuotannon ja laajennusrakentamisen kerrosala oli 21 prosenttia vuotta 2012 pienempi, mutta vain 4 prosenttia pienempi kuin edeltävän viiden vuoden keskiarvo.

Toimitilarakentamisen aloituksia oli viime vuonna merkittävästi keskimääräistä vähemmän. Koko viime vuotta edeltävään 2000-luvulla aloitettujen toimitilarakennusten kerrosalaan verrattuna toimitilarakennusten aloitusten määrä oli 54 prosenttia pienempi ja viiden edeltävän vuoden keskiarvoonkin verrattuna 42 prosenttia pienempi. Vähentyminen kohdistuu erityisesti liike- ja toimistorakentamisen aloituksiin.

Valmistuneen tuotannon kerrosala ei ole vähentynyt samassa määrin kuin aloitettu ja rakenteilla oleva tuotanto johon tuen jo neljättä vuotta jatkuneesta vilkkaasta asuinrakentamisesta Helsingissä. Vuonna 2013 valmistui uutta kerrosalaa yhteensä 482 000 k-m², josta asuinrakennusten osuus oli 355 000 ja toimitilarakennusten osuus 127 000 k-m². Valmistuneiden asuinrakennusten kerrosala oli vuonna 2013 edeltävään vuoteen nähden 3 prosenttia pienempi, mutta viiden vuoden keskiarvoon nähden 39 prosenttia korkeampi. Valmistuneiden toimitilarakennusten kerrosala oli viime vuonna poikkeuksellinen vähäinen eikä Helsinkiin ole aikaisemmin 2000-luvulla minään vuonna valmistunut yhtä vähän uusia toimitiloja. Vuonna 2013 valmistuneiden toimitilojen kerrosala oli 17 prosenttia vuotta 2012 pienempi ja tuolloinkin valmistuneiden toimitilojen määrä oli yli 100 000 k-m² pienempi kuin aikaisemmin 2000-luvulla vuositason keskimäärin. Valmistuneen tuotannon merkityksellinen vähentyminen kohdistuu pääasiassa sekä liike- ja toimistorakentamiseen että julkiseen palvelurakentamiseen.

1.1.3 Kaupungin henkilöstö

Kaupungin palveluksessa oli vuoden 2013 lopussa 40 139 henkilöä, joista 33 728 oli vakinaisia ja 6 411 määräaikaisia. Henkilöstön määrä oli 10 henkilöä (0,03 %) suurempi kuin edellisen vuoden lopussa. Työllistettyjä oli kaupungin palveluksessa vuoden aikana yhteensä 849 (599 vuonna 2012). Seure Henkilöstöpalvelut Oy:ltä ostettiin lyhytaikaista työvoimaa yhteensä 686 henkilötyövuoden verran (721 vuonna 2012).

Tilikauden aikana ei tehty merkittäviä hallintokuntien välisiä henkilöstömuutoksia.

Vuoden 2013 palkkasumma oli 1 416 milj. euroa, joka on 2,17 prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna. Vuodelle 2013 suoriteperusteisesti kirjatut palkat olivat 1 432 milj. euroa (1 413 milj. euroa vuonna 2012).

Kaupungin palveluksesta erosi 1 245 henkilöä (1 305 henkilöä vuonna 2012) ja siirtyi eläkkeelle 855 (675 henkilöä vuonna 2012). Eläkkeelle siirtyneiden keski-ikä oli 63,3 vuotta (63,1). Vakinaisen henkilöstön keski-ikä oli 46,4 vuotta (46,5). Määräaikaista henkilöstöä oli 6 411 (6 735). Määräaikaisen henkilöstön määrän muutokseen vaikuttivat projektien ja hankkeiden toteuttamiseen palkattu henkilöstö.

Tarkempia tietoja henkilöstöstä esitellään kaupungin erikseen julkaisemassa henkilöstöraportissa.

KAUPUNGIN HENKILÖSTÖN MÄÄRÄ TOIMIALOITTAIN VUOSIEN 2012 JA 2013 LOPUSSA *)

Toimialat	Vakinainen henkilöstö		Määräaikainen henkilöstö		Koko henkilöstö	
	2012	2013	2012	2013	2012	2013
1 Kaupunginjohtajan toimiala	2091	2 056	174	150	2 265	2 206
2 Rakennus- ja ympäristötoimi	6 303	6 406	547	427	6 850	6 833
3 Sosiaali-, terveys- ja varhaiskasvatustoimi	17 261	17 309	4 014	3 904	21 275	21 213
4 Sivistys- ja henkilöstötoimi	6 855	7 061	1 949	1 889	8 804	8 950
5 Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimi	884	896	51	41	935	937
Yhteensä	33 394	33 728	6 735	6 411	40 129	40 139

*) luvuissa ei ole mukana työllistettyjä

1.1.4 Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa

Syksyllä 2012 valittu uusi kaupunginvaltuusto aloitti toimintansa 16.1.2013. Kaupunginvaltuuston 85 jäsenestä 42 on naisia (49 %) ja 43 miehiä (51 %). Puolueittain paikat jakautuvat seuraavasti: Kokoomus 23, Vihreät 19, Sosialidemokraattinen puolue 15, Vasemmistoliitto 9, Perussuomalaiset 8, Ruotsalainen kansanpuolue 5, Keskusta 3, Kristillisdemokraatit 2 ja Suomen kommunistinen puolue ja Helsinki-listat 1.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi Helsingin strategiaohjelman valtuustokaudelle 2013–2016 kokouksessaan 24.4.2013. Strategiaohjelmassa esitetään kaupungin keskeiset tavoitteet ja kehittämiskohteet sekä tärkeimmät toimenpiteet valtuustokaudelle 2013–2016.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 16.1.2013 pääkaupunkiseudun kaupunkien yhteistyösopimuksen vuosille 2013–2016.

Kaupunginvaltuusto päätti keskushallinnon organisaation uudistamisesta 24.4.2013 ja perusti kaupunginkanslian 1.1.2014 lukien. Kaupunginkansliaan yhdistettiin hallintokeskuksen, henkilöstökeskuksen ja talous- ja suunnittelu-keskuksen henkilöstö ja toiminnot.

Keskushallinnon organisaatiomuutoksen myötä kaupunginvaltuusto päätti 24.4.2013 muuttaa myös kaupunginhallituksen johtosääntöä 1.1.2014 lukien. Kaupunginjohtajan toimialaan kuuluvaksi lisättiin henkilöstöpolitiikka. Raken- nus- ja ympäristötoimen apulaiskaupunginjohtajan toimialaan kuuluviksi lisättiin Brysselin EU-toimiston sekä Mos- kovan ja Pietarin toimistojen toimintaan kuuluvat asiat sekä Euroopan Unionin rahoituksen hakeminen.

Kaupunginvaltuusto kävi 24.4.2013 lähete keskustelun metropolialueen esiselvityksestä annettavasta lausunnosta. Kokouksessa 15.5.2013 kaupunginvaltuusto päätti hylätä Länsisatamassa sijaitsevan tontin asemakaavan muutta- misen koskien Jätkäsaaren Tornihotellia. Samassa kokouksessa kaupunginvaltuusto päätti, että sosiaali- ja tervey- denhuollon palveluseteli vakinaistetaan yhdeksi ostopalvelujen järjestämisen tavaksi 1.1.2014 lukien.

Kaupunginvaltuusto muutti 9.10.2013 kaupunginhallituksen johtosääntöä ja perusti strategiaohjelmaan 2013–2016 perustuen kaupunginhallituksen johtamisen jaoston ja tietotekniikkajaoston. Kaupunginhallituk- sen johtamisen jaosto aloitti toimintansa 29.11.2013. Jaosto tekee esityksiä kaupunginhallitukselle kaupungin johtamisjärjestelmän uudistamisesta siten, että ne voivat tulla voimaan vuonna 2017. Kaupunginhallituksen tietotek- niikkajaosto aloitti työnsä 28.10.2013. Jaoston tehtävänä on valvoa kaupungin tietotekniikkastrategiaa sekä tietohallin- to- ja tietotekniikkainvestointeja.

Keski-Pasilan keskustakorttelin suunnittelu- ja toteutuskilpailun ratkaisun kaupunginvaltuusto päätti 13.11.2013. Val- mistuttuaan keskus tulee olemaan merkittävä työpaikkakeskittymä ison kauppakeskuksensa ja muiden lukuisten liikkeidensä, palveluidensa sekä suuren toimistomääränsä ansiosta. Keski-Pasilan keskuksesta muodostuu erin- omaisten liikenneyhteyksiensä ja keskeisen sijaintinsa ansiosta niin seudullisesti kuin valtakunnallisestikin erittäin merkittävä ja moderni uusi kaupunkikeskus 2020-luvulla.

Meri-Rastilan länsirannan osayleiskaavaehdotus hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 11.12.2013. Osayleiskaavaeh- dotus mahdollistaa asuntojen kaavoittamisen noin 2 000 uudelle asukkaalle ja keskustatoimintojen kehittämisen metroaseman ympäristössä.

Valtiovarainministeriö määräsi 9.12.2013 toimitettavaksi kuntarakennelain perusteella erityisen kuntajakoselvityk- sen Espoon, Helsingin, Kauniaisten, Keravan ja Vantaan kaupunkien sekä Kirkkonummen, Sipoon, Tuusulan ja Vih- din kuntien välillä. Selvitystyö alkoi 16.12.2013 ja päättyi viimeistään 31.10.2014. Jos kuntajakoselvittäjät katsovat kuntajaon muuttamisen tarpeelliseksi, heidän on tehtävä muutoksen kohteena olevien kuntien valtuustoille ehdo- tus kuntajaon muuttamisesta. Ehdotukseen on tällöin liitettävä kuntarakennelaissa tarkoitettu yhdistämissopimus. Tarvittaessa selvittäjät voivat esittää kunnallisen kansanäänestyksen järjestämistä.

1.1.5 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Taloudelliset ja strategiset riskit

Vuosi 2013 oli Helsingin kaupungin taloudessa hieman talousarviossa odotettua myönteisempi. Kaupungin talous toteutui jokseenkin samalla tasolla kuin vuonna 2012, mutta oli kuitenkin selvästi vuotta 2011 heikompi. Kaupungin palvelutuotannon toimintamenojen kasvu oli 3,6 prosenttia, kun se edellisenä vuonna oli noin 4,8 prosenttia. Vuodesta 2008 Helsingin lainakanta on yli kaksinkertaistunut nykyiseen noin 1,5 miljardiin euroon. Kasvua vuodentakaisesta oli vuoden 2013 lopussa noin 289,9 milj. euroa. Lainakannan nopean kasvuvauhdin taltuttamiseksi Helsinki on pyrkinyt viime vuosina parantamaan palveluntuotannon tuottavuutta hillitsemällä vuosittaisten toimintamenojen kasvuvauhtia. Vuonna 2013 menokasvua saatiin taitettua edellisvuoden korkealta tasolta, mutta edelleen Helsingin menokasvu oli selvästi koko maassa toteutunutta suurempi, sillä koko maassa kuntien ja kuntayhtymien menokasvu jäi ennakkotietojen mukaan 2,6 prosenttiin. Kaupungin vuosikate oli hieman edellisvuotta parempi, mutta tulorahoitus ei edelleenkään riittänyt investointien rahoittamiseen. Tämä epäsuhta on näyttäytynyt viime vuosina nousseena lainakantana.

Valtiovarainministeriön 19.12.2013 julkaiseman ennusteen mukaan Suomen taloustilanne näyttää synkältä. Viime vuosien aikana odotukset euroalueen talouskasvun viriämisestä ovat osoittautuneet optimistisiksi. Suomessakin bruttokansantuote on pysynyt jokseenkin ennallaan kevään jälkeen eikä kasvu ole käynnistynyt odotetusti. Sen seurauksena vuonna 2013 talouden arvioidaan supistuneen 1,4 prosenttia ja vuonna 2014 arvioidaan päästävän vain maltilliseen 0,8 prosentin kasvuun. Tuleville vuosille näköpiirissä oleva varsin matala kokonaistuotannon kasvu heijastuu kuntien taloustilanteeseen verotulokasvun jäädessä lähivuosina matalalle tasolle.

Kaupungin taloutta on lähdetty tasapainottamaan kaupunginvaltuuston vuosien 2013–2016 strategiaohjelmassa linjatulla tavalla. Keskeinen osa tätä on valtuuston asettama menojen kasvua hidastava tavoite, jossa emokaupungin käyttömenojen kasvu pidetään kustannustason nousun sekä asukasmäärän kasvun mukaisena vähennettynä vuotuisella 1 prosentin tuottavuuden parantamisen tavoitteella. Toinen valtuuston strategiaohjelman linjaus on rahoittaa nykyistä merkittävästi suurempi osuus investoinneista tulorahoituksella ja kiinteän omaisuuden myyntituloilla sekä vuotuisten investointien rajaaminen 435 miljoonaan euroon. Molemmat tavoitteet linjattiin syksyllä koskemaan vuosia 2014–2017.

Kuntalain yhtiöittämisvelvollisuutta koskeva siirtymäaika päättyy pääosin vuoden 2014 lopussa. Helsingin kaupunki järjestää siirtymäajan päättymiseen mennessä yhtiöittämisvelvollisuuden alaiset toimintonsa siten, että se ei harjoita tehtäviä kilpailutilanteessa markkinoilla, elleivät kyseiset tehtävät ole kuntalaissa tarkoitetun yhtiöittämisvelvollisuutta koskevan poikkeuksen piirissä. Yhtiöittämisvelvoitteen täytäntöönpano vaikuttaa merkittävästi kaupunkikonsernin rakenteeseen.

Helsingin Energian kertyneistä pääomista on viime vuosina voitu siirtää kaupungin palvelujen rahoittamiseen vuosittain merkittävä summa rahaa. Ilman näitä siirtoja kaupungin talous ei olisi talouden kasvaessakaan ollut tasapainossa. Helsingin Energian kehitysohjelma hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa tammikuussa 2012. Kehitysohjelman investointien, energiamarkkinoiden kilpailutilanteen sekä tulevan yhtiöittämisvelvoitteen vuoksi kaupungin talouden liikku-mavara kapenee tulevina vuosina merkittävästi.

Helsingin vuoden 2015 talousarviota valmistellaan yhtä aikaa Helsingin Energian yhtiöittämisvalmistelujen kanssa. Kaupungin taloustilanne muuttuu oleellisesti Helsingin Energian liikeluokituksen tulovirran kohdentuessa energiatuotannon investointeihin.

Energian liikeluokituksen tulovirrat kaupungille vähenevät vuosien 2013–2014 arviolta noin 220 milj. euron vuosittaiselta tasolta noin 80–90 milj. euron vuosittaiselle tasolle. Tämä tarkoittaa sitä että, taloustavoitteisiin pääsemiseksi joudutaan vuonna 2015 selvästi kiristämään kaupungin taloudenpitoa. Arviot tulovirran vähenemisestä ovat niin merkittäviä, että toimintamenojen kasvun on oltava vuosina 2015–2017 matala, jotta strategiaohjelman mukainen 435 milj. euron investointiraami sekä joukkoliikenneinvestointien mukainen investointitaso voidaan rahoittaa ilman merkittävää lisävelkaantumista.

Olennaiset tapahtumat kaupungin toiminnassa

Riskien hallinta:

- Taloudellisten riskien vaikutukset huomioidaan talousarvioprosessissa.
- Taloudelliseen epävarmuuteen liittyviä riskejä on pyritty vähentämään muun muassa strategiaohjelmaan sisältyvillä menojen kasvun hidastamista, tuottavuuden parantamista sekä investointien rahoitusta ja rajaamista koskevilla tavoitteilla.

Rakennetun varallisuuden hallinnan ongelmien ja rakentamisen laadun heikkouden seurauksena aiheutuu muun muassa korjausvelan ja käyttö- ja ylläpitokustannusten kasvua sekä kosteus- ja sisäilmaongelmia, joilla on merkittäviä taloudellisia ja toiminnallisia vaikutuksia.

Riskien hallinta:

- Kiinteän omaisuuden myyntiä jatketaan investointien rahoittamiseksi ja korjausvelan hallitsemiseksi.
- Kiinteistöjen omistamisen ja ylläpidon prosesseihin liittyviä haasteita on selvitetty osana teknisen puolen virasto- ja vastuurakenteen perusselvitystä.
- Rakennetun varallisuuden hallintaan ja rakentamisen laatuun liittyy riskejä, joista voi aiheutua muun muassa korjausvelan ja käyttö- ja ylläpitokustannusten kasvua sekä kosteus- ja sisäilmaongelmia. Näillä voi olla merkittäviä taloudellisia ja toiminnallisia vaikutuksia.

Toimintaympäristön muutokseen liittyvinä riskeinä on tunnistettu muun muassa sosioekonomisia ja demografisia tekijöitä sekä lainsäädännöstä johtuvia muutoksia, joilla on vaikutuksia kaupungin toimintaan.

Riskien hallinta:

- Strategiaohjelmaan sisältyy useita toimenpiteitä, joilla pyritään parantamaan kaupunkilaisten hyvinvointia ja Helsingin vetovoimaa.
- Kaupunki on selvittänyt ja valmistellut tarvittavia yhtiöittämiä kilpailuneutraliteettiin liittyen.

Operatiivisia ja muita riskejä

Kaupunkitasolla tarkasteltuna toiminnalliset tavoitteet toteutuivat useilla toimialoilla varsin hyvin.

Toimintaympäristön ja palvelutuotannon muutoksiin liittyvinä riskeinä on tunnistettu myös prosessi-, liiketoiminta- ja jatkuvuusriskejä. Toiminnan sujuvuuteen ja jatkuvuuteen liittyviä riskejä ovat henkilöstön eläköityminen, muuttuvat osaamistarpeet sekä riippuvuus kriittisten osaamisalueiden avainhenkilöistä.

Sisäiset ja ulkoiset ICT-riskit tuovat haasteita prosessien häiriöttömälle jatkuvuudelle. Tietojärjestelmien uudistamiseen ja käyttöönottoon liittyy myös taloudellisia ja toiminnallisia haasteita.

Riskien hallinta:

- Kaupunki on jatkanut hallintokuntarajat ylittävien prosessien kehittämistä. Operatiivisten riskien hallintaa kehitetään myös osana laatutyötä ja toiminnan jatkuvuuden varmistamista.
- Avainhenkilöriskejä pyritään hallitsemaan ennakoivalla henkilöstösuunnittelulla, toimivilla sijaisjärjestelyillä ja osaamisen kehittämisellä.
- Tietojärjestelmähankkeiden merkittävimpiä riskejä käsitellään hankkeiden ohjaus- ja seurantaryhmissä.

Kiinteistöihin ja turvallisuuteen kohdistuu muun muassa onnettomuus-, palo- ja vuotoriskejä. Näistä ei aiheutunut vuonna 2013 merkittäviä kaupunkitasoisia vahinkoja.

Riskien hallinta:

- Kaupunki on varautunut tiettyihin henkilö- ja omaisuusriskeihin ennaltaehkäisyn lisäksi vakuutusrahastolla ja vakuutuksilla.

Oikeuspalveluissa on vuoden 2013 lopussa ollut hoidettavana yhteensä neljä oikeudellista asiaa, joihin sisältyy oleellisia taloudellisia vaatimuksia kaupunkia kohtaan.

Edellä esitettyjen lisäksi riskeinä on tunnistettu muun muassa henkilöstöön, maineeseen, palvelutarpeiden kasvuun ja kysynnän muutoksiin, sopimuksiin ja väärinkäytöksiin liittyviä epävarmuustekijöitä, joilla voi toteutuessaan olla negatiivisia vaikutuksia kaupungille.

Arvio merkittävimmistä riskeistä perustuu muun muassa riskienhallinnan koordinaatioryhmän vuonna 2013 tekemään riskienarviointiin sekä virastojen, liikelaitosten ja tytäryhteisöjen osavuosikatsauksissa ja tilinpäätöstiedoissa raportoituksiinsa merkittävimpiin riskeihin.

1.1.6 Ympäristötekijät

Helsingin kaupunki on ympäristön kannalta alueensa merkittävimpien toimijoiden joukossa. Helsingissä käytetyn energian ja muun kulutuksen aiheuttamat kasvihuonekaasupäästöt ovat noin viisi prosenttia koko Suomen hiilidioksidipäästöistä. Viikinin jätevedenpuhdistamo vastaa noin 800 000 ihmisen jätevesien puhdistuksesta. Lisäksi kaupunki on Suomen suurin työnantaja, minkä vuoksi kaupungin toiminnalla on merkittäviä ympäristövaikutuksia muun muassa toimistotyön volyymin takia. Kaupunki kokoaa ympäristötietoja vuosittain julkaisemaan Helsingin kaupungin ympäristöraporttiin.

Kaupungin oman toiminnan ympäristöasioiden hallintaa ohjaa kaupungin strategiaohjelma, ympäristöpolitiikka sekä ympäristönsuojelun osa-alueiden ohjelmat (mm. ilmansuojelun toimintaohjelma ja Helsingin luonnon monimuotoisuuden turvaamisen toimintaohjelma). Lisäksi virastoilla ja liikelaitoksilla on käytössään omia ympäristöjärjestelmiä ja -ohjelmia. Ekotukitoiminnan avulla ympäristöasiat tuodaan lähelle työntekijöiden arkea.

Kaupungin ympäristökulut (pl. HSY) nousivat vuonna 2011 reilusti yli 100 miljoonaan euroon ja ovat olleet samalla tasolla siitä asti. Merkittävimpiä ympäristökuluja aiheuttavat ympäristöperusteiset verot, yleisten alueiden puhtaanapito, kiinteistöjen jätehuolto sekä ilmastonsuojelutoimet.

Kaupungin ympäristöinvestointien määrä vaihtelee vuosittain. Viime vuosina investointeja on tehty noin 20–35 milj. eurolla/vuosi. Suurimmat investoinnit ovat perinteisesti liittyneet pilaantuneiden maiden kunnostuksiin. Ympäristötuottoja on kertynyt viime vuosina 5–10 milj. euroa.

Tulevaisuudessa ympäristökustannuksia tulevat lisäämään ilmastomuutoksen hillintä ja siihen sopeutuminen, energiatehokkuuden velvoitteet, paikallisen ilmanlaadun parantaminen, meluntorjunta sekä kaatopaikkojen kunnostus ja esirakentaminen. Ympäristötilinpito tarkentuu koko ajan, kun esimerkiksi kestävien hankintojen, elinkaari-ajattelun ja energiatehokkuuden lisäämisen kustannuksia saadaan eriteltyä entistä tarkemmin mukaan, mikä myös osaltaan nostaa ympäristökuluja.

Energia ja ilmastopolitiikka

Kaupungin strategiaohjelmassa 2013–2016 todetaan, että Helsinki kantaa vastuunsa ilmastomuutokseen torjumisessa. Määrälliseksi tavoitteeksi on asetettu, että hiilidioksidipäästöjä vähennetään 30 prosenttia vuoteen 2020 mennessä vuoden 1990 tasosta. Parhaillaan on käynnissä selvitys keinoista, joilla 30 prosentin päästövähennys on mahdollista saada aikaan sekä keinojen aiheuttamista taloudellisista vaikutuksista. Kaupungin ympäristöpolitiikassa on lisäksi linjattu, että Helsinki on hiilineutraali kaupunki vuoteen 2050 mennessä ja että vuoteen 2020 mennessä kasvihuonekaasupäästöt ovat alentuneet vähintään 30 prosenttia (vrt. 1990), uusiutuvan osuus on vähintään 20 prosenttia ja energiatehokkuus asukasta kohden on parantunut vähintään 20 prosenttia (vrt. 2005).

Helsingin Energian tavoitteena on hiilineutraali energianhankinta vuoteen 2050 mennessä. Kaupunginvaltuusto päätti 18.1.2012 vahvistaa päivitetyn Helsingin Energian kehitysohjelman kohti hiilineutraalia tulevaisuutta. Kaupunginvaltuusto päättää vuonna 2015, rakennetaanko Vuosaaren uusi monipolttoainevoimalaitos vai toteutetaanko Hanasaaren ja Salmisaaren voimalaitoksilla muutosinvestoinnit biopolttoaineen osuuden kasvattamiseksi. Ohjelman lähtökohtana ja Helsingin kaupungin energiapolitiikana on, että Helsingin Energian sähkön ja lämmön tuotannossa ja hankinnassa uusiutuvien energialähteiden osuus on vuoteen 2020 mennessä vähintään 20 prosenttia ja että sähkön ja lämmön tuotannossa Helsingin Energia vähentää kasvihuonekaasupäästöjä 20 prosenttia vuoteen 2020 mennessä vuoden 1990 tasosta.

Kaupunginhallitus hyväksyi 15.6.2009 kaupungin ja työ- ja elinkeinoministeriön väliseen Energiatehokkuussopimukseen (KETS) liittyvän toimintasuunnitelman. Sopimuksen keskeinen tavoite on yhdeksän prosentin energiansäästö jaksolla 2008–2016. Helsingin kaupungin energiansäästön kokonaistavoite on kiinteä 128,78 gigawattitunnin energiamäärä. Vuoden 2014 hallintokuntaohjelmaksi sitovaksi energiansäästötavoitteeksi asetettiin kuuden prosentin energiansäästö vuoden 2010 kokonaisenergiankulutuksesta. Helsingin Energia ja Helsingin Sähköverkko Oy ovat mukana Elinkeinoelämän Keskusliiton ja Työ- ja elinkeinoministeriön välisissä energiatehokkuussopimuksissa 2008–2016.

Olennaiset tapahtumat kaupungin toiminnassa

Helsinki on mukana EU:n ja kaupunginjohtajien energia- ja ilmastopöytäkirjassa (Covenant of Mayors) ja on laatinut sen mukaisesti Kestävän energiankäytön toimenpideohjelman (Sustainable Energy Action Plan). Helsingin, Espoon, Tampereen, Vantaan, Turun ja Oulun kaupunginjohtajat antoivat 2011 yhteisen ilmastokannanoton, jossa korostetaan kaupunkien vastuuta ilmastomuutoksen torjunnassa ja esitetään kuusi konkreettista ilmastoaloitetta, joita on täydennetty neljällä uudella aloitteella. Helsingin kaupungin ja elinkeinoelämän välille käynnistettiin vuonna 2012 ilmastokumppanit -verkosto, joka luo yhteistyötä ilmastopäästöjen vähentämiseksi ja yritysten kilpailukykyyn vahvistamiseksi. Verkostossa on vuoden 2014 alussa 42 jäsentä.

Ilmansuojelu

Ilmanlaadulle annetut EU:n raja-arvot ovat ylittyneet viime vuosina. Tämän vuoksi kaupunki on laatinut ilmansuojelun toimintaohjelman 2008–2016 (kaupunginhallitus 19.5.2008) ja raportoinut sen EU:n komissiolle. Ohjelmassa on esitetty toimenpiteet, joilla ylitykset pyritään välttämään. Valtaosa kustannuksista kuluu raidehankkeisiin ja joukkoliikenteen edistämiseen. Typpidioksidin vuosiraja-arvo ylittyy edelleen Helsingin keskustan katukuiluissa ja sen noudattamiseen on saatu komissiolta lisäaikaa vuoteen 2015. Ylitys johtuu liikenteen päästöistä. Kaupunkisuunnitteluvirasto, ympäristökeskus, HSY ja HSL selvittävät parhaillaan jatkotoimenpiteitä, jotka ovat tarpeen, jotta päästäisiin raja-arvon alle. Ilmanlaadua parannetaan myös yllä- ja kunnossapidon keinoin, joiden kustannukset voivat tulevaisuudessa nousta, kun esimerkiksi pyörätieverkoston ylläpidon vaateet kasvavat ja lumen poiskuljetusta halutaan kehittää.

Meluntorjunta

Viimeisimmän vuonna 2012 valmistuneen meluselvityksen mukaan tie- ja katuliikenteen yli 55 desibelin melualueella asuu Helsingissä 282 060 asukasta. Raideliikenteen yli 55 desibelin melualueella asuu 73 680 asukasta ja lentoliikenteen melualueella asukkaita on 569. Melualueella asuvien määrän kasvu edelliseen selvitykseen verrattuna johtuu pääosin laskenta-asetusten ja mallinnusperiaatteiden tarkentumisesta mutta osin myös asukasmäärän kasvusta ja kaupunkirakenteen tiivistymisestä.

Kaupunginhallitus hyväksyi 25.11.2013 meluntorjunnan toimintasuunnitelman tarkistuksen 2013. Suunnitelmasa esitetään tarkistettua pitkän ajan tavoitteet meluhaittojen vähentämiseksi sekä toimenpideohjelman, jonka avulla melutilannetta pyritään parantamaan. Kustannuksia muodostuu suorista torjunnallisista toimenpiteistä, muun muassa meluesteistä, hiljaisen päällysteen käytön lisäämisestä ja kaluston vähämeluisuuden vaatimuksista sekä laajemmista meluntorjuntaakin palvelevista hankkeista kuten joukkoliikenteen houkuttelevuuden lisäämisestä ja kävelyn ja pyöräilyn edistämisestä. Toimintasuunnitelman tarkistuksessa on pyritty korostamaan meluhaittojen ennaltaehkäisyä maankäytön ja liikenteen suunnittelun keinoin sekä melupäästön pienentämiseen tähtääviä toimia. Tällaisia toimia ovat muun muassa melua vaimentavat päällysteet, nopeusrajoitusten alentaminen ja nastarenkaiden käytön vähentäminen.

Maaperän ja kaatopaikkojen kunnostaminen

Helsingissä otetaan uuteen käyttöön alueita, joiden maaperää joudutaan esirakentamaan ennen uutta käyttöä. Osa esirakentamisesta on pilaantuneen maan kunnostamista. Helsingin entiset kaatopaikat kunnostetaan ympäristönsuojelulainsäädännön mukaisesti.

Kaupunki varautuu tulevaisuudessa Iso-Huopalahden ja Vuosaaren kaatopaikkojen kunnostamiseen. Hanasaaren A-voimalaitoksen alueen uuteen käyttöön ottamiseen ja kaatopaikkojen jälkihoitoon on lisäksi tehty varaukset. Pilaantuneiksi arvioitujen alueiden kunnostusten määräraharahatarpeet arvioidaan vuosittain viidelle seuraavalle vuodelle. Arvio tarkentuu siten aina vuosittain. Merkittävimmät puhdistamiskohteet olivat entiset satama-alueet eli Kalasataman ja Jätkäsaaren projektialueet.

Selonteko kaupungin riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestämisestä

1.2 Selonteko kaupungin riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestämisestä

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

Kaupunginhallitus vastaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä. Kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat toimialoillaan sekä virastojen ja liikelaitosten johto vastaavat riittävän ja toimivan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamisesta.

Kaupungin virastojen ja liikelaitosten sisäinen valvonta ja riskienhallinta on järjestetty ”Riskienhallinta ja sisäinen valvonta Helsingin kaupunkikonsernissa” –ohjeen linjausten mukaisesti. Virastojen ja liikelaitosten sisäinen valvonta ja riskienhallinta on järjestetty perustuen toimintasuunnitelmiin, ydinprosessien kuvauksiin ja vastuiden määrittelyihin. Riskienhallinnan toteutumista seurataan osana toiminnan ja talouden seurantaprosessia.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilaa on arvioitu virastoilta ja liikelaitoksilta sekä sisäiseltä ja ulkoiselta tarkastukselta saatujen arviointitietojen perusteella. Virastot ja liikelaitokset ovat arvioineet sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistä ja toimivuutta hyödyntäen muun muassa toimintasuunnitelman toteutumisen arviointia ja kaupungin sisäisen valvonnan muistilistaa sekä riskienhallinnan kypsyysmallia.

Arvio sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan nykytilasta

Arvioiden perusteella kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tila on kohtuullisella tasolla.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittämiskohteet ja kehittäminen

Virastot ja liikelaitokset ovat tunnistaneet sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan puutteita ja kehittämiskohteita. Niistä on raportoitu virastojen ja liikelaitosten sisäisen valvonnan selonteoissa, jotka on käsitelty asianomaisissa lauta- ja johtokunnissa. Sisäisessä valvonnassa ja riskienhallinnassa ei ole havaittu kaupunkitasolla merkittäviä puutteita vuonna 2013. Riskienhallinnan koordinaatioryhmä teki kaupunkikonsernitason merkittävien riskien arvioinnin, jossa se tunnisti ja priorisoi riskienhallinnan kehittämiskohteita. Kaupunginvaltuusto päätti sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteista ja lisäsi johtosääntöihin määräykset sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävistä ja vastuista.

Vuoden 2014 aikana hallintokunnissa kehitetään edelleen sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa mm. päivittämällä riskienhallintasuunnitelmia, kehittämällä ennakointia ja parantamalla ennustetarkkuutta sekä kehittämällä riskienhallinnan raportointia ja seurantaa. Kaupunginkanslia ja riskienhallinnan koordinaatioryhmä valmistelee sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kuvauksen mallin ja ohjeet. Hallintokunnat laativat kuvaukset sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta. Kuvauksissa esitetään sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan keskeisimmät tavoitteet, toimintaperiaatteet ja menettelyt. Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan yleisohje päivitetään.

Kaupunginkanslian johdolla toimiva, keskeisten virastojen ja liikelaitosten muodostama riskien hallinnan koordinaatioryhmä ohjaa ja koordinoi kaupunkikonsernin riskienhallintaa.

Sisäinen tarkastus avustaa kaupungin ylintä johtoa tarkastamalla ja arvioimalla virastojen ja liikelaitosten sekä tytäryhteisöjen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuutta kaupunginjohtajan hyväksymän vuosisuunnitelman ja kaupungin johdolta saamiensa erillistoimeksiantojen perusteella. Sisäinen tarkastus seuraa tarkastusraporteissa antamiensa suositusten toteuttamista säännöllisesti.

Sisäinen tarkastuksen suorittamat tarkastukset kohdistuivat mm. taloushallinnon prosesseihin, rakennushankkeiden ja tilojen hallintaan, ulkoistettujen palveluiden valvontaan, matka- ja edustuskuluihin sekä jätehuoltoon. Tarkastusten perusteella voidaan todeta, että sisäinen valvonta toimii pääsääntöisesti tarkoitettulla tavalla.

1.3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus alakohtineen

1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

TULOSLASKELMA

1 000 euroa	01.01.–31.12.2013	01.01.–31.12.2012
Toimintatuotot	1 771 995	1 740 230
Valmistus omaan käyttöön	129 179	138 655
Toimintakulut	-4 673 473	-4 564 028
TOIMINTAKATE	-2 772 299	-2 685 143
Verotulot	2 906 348	2 759 031
Valtionosuudet	275 737	297 258
Rahoitustuotot	78 805	93 416
Rahoituskulut	-15 916	-25 426
VUOSIKATE	472 675	439 136
Poistot ja arvonalentumiset	-403 088	-396 529
Satunnaiset erät	77 476	102 379
TILIKAUDEN TULOS	147 063	144 986
Tilinpäätössiirrot	11 971	-6 125
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ ALIJÄÄMÄ (-)	159 034	138 861

Vuoden 2013 tilikauden tulos oli 147,1 milj. euroa ja ylijäämä 159,0 milj. euroa. Tulos muodostui 129,3 milj. euroa talousarviota paremmaksi. Kunnallisverokertymä ylitti talousarvion ja korkomenot olivat ennakoitua pienemmät. Helsingin Energia –liikelaitoksen tulos oli talousarviota parempi. Tuloslaskelma on vertailukelpoinen vuoteen 2012 verrattuna.

Kaupungin toimintakulut kasvoivat liikelaitokset huomioiden vuonna 2013 noin 2,4 prosenttia ja toimintatulot 1,2 prosenttia (valmistus omaan käyttöön huomioiden).

Ilman liikelaitoksia ja rahastoja sekä eräitä sisäisiä palveluntuottajia (Stara ja Tilakeskus) tarkasteltuna peruskaupungin vertailukelpoiset toimintakulut kasvoivat 3,6 prosenttia. Kyseinen vuonna 2013 toteutunut 3,6 prosentin menokasvu oli yli prosenttiyksikön pienempi kuin vuonna 2012.

Maksurahoituksen osuutta toimintamenoista kuvataan tunnusluvulla, joka lasketaan kaavasta:

$100 \times \text{toimintatuotot} / (\text{toimintakulut} - \text{valmistus omaan käyttöön})$. Tunnusluku on kehittynyt seuraavasti:

	2013	2012	2011	2010	2009
Toimintatuotot toimintakuluista prosenttia	39,0	39,3	40,4	40,1	41,4

Verotuloja kertyi 147,3 milj. euroa (5,3 %) enemmän kuin vuonna 2012. Kunnallisveroa kertyi 135,7 milj. euroa (5,9 %) ja kiinteistöveroa 6,5 milj. euroa (3,5 %) enemmän kuin edellisvuonna, myös yhteisöveron määrä kasvoi 5,1 milj. eurolla (2,0 %).

Vuosikate oli 472,7 milj. euroa. Vuosikate osoittaa tulo-rahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin.

Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus alakohtineen

Vuosikatteesta laskettavat tunnusluvut ovat kehittyneet seuraavasti:

	2013	2012	2011	2010	2009
Vuosikate, milj. euroa	472,7	439,1	574,3	388	315,3
Vuosikate prosenttia poistoista	117,3	110,7	158,7	114,6	94,5
Vuosikate, euroa/asukas	772	726	963	659	541

Vuoden 2013 tulorahoitus oli positiivinen mitattuna vuosikatteen ja poistojen suhteella. Jos vuosikatetta verrataan nettoinvestointeihin, kattoi vuosikate nettoinvestoinneista 74,5 prosenttia. Ilman liikelaitoksia ja rahastoja tarkasteltuna vuosikate kattoi poistoista 59,8 prosenttia ja nettoinvestoinneista 42,4 prosenttia.

Kaupungin talouden tasapainoon vaikutti merkittävästi Helsingin Energian tulos. Vuonna 2013 toteutettiin 150 milj. euron siirto Helsingin Energian edellisten tilikausien ylijäämistä kaupungin peruspalvelutuotannon rahoittamiseen.

Tarkempaa erittelyä tuloslaskelman eristä on luvussa 2, Talousarvion toteutuminen sekä liikelaitosten ja rahastojen erillistilinpäätöksissä luvussa 5.

1.3.2 Toiminnan rahoitus

RAHOITUSLASKELMA

1 000 euroa	2013	2012
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Vuosikate	472 675	439 136
Satunnaiset erät	77 476	102 379
Tulorahoituksen korjauserät	-98 175	-119 292
	451 976	422 223
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot	-647 268	-649 605
Rahoitusosuudet investointimenoihin	13 196	4 999
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	106 974	125 522
	-527 098	-519 084
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-75 122	-96 861
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-22 688	-52 129
Antolainasaamisten vähennykset	69 745	114 793
	47 057	62 664
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	403 000	57 438
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-113 086	-134 633
	289 914	-77 195
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	17 095	-22 052
Vaihto-omaisuuden muutos	-3 430	2 674
Saamisten muutos	11 005	-44 863
Korottomien velkojen muutos	-32 619	32 724
	-7 949	-31 517
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	329 022	-46 048
RAHAVAROJEN MUUTOS	253 900	-142 909
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	921 251	667 352
Rahavarat 1.1.	-667 351	-810 261
	253 900	-142 909

Vuoden 2013 investointimenot olivat 647,3 milj. euroa. Liikelaitosten investoinnit olivat yhteensä 232,0 milj. euroa ja muun toiminnan investoinnit 415,3 milj. euroa. Investointeja käsitellään tarkemmin luvussa 2, Talousarvion toteutuminen.

Rahavarat kasvoivat vuoden alun tilanteesta 253,9 milj. euroa. Toiminnan ja investointien rahavirta muodostui talousarviota paremmaksi. Kunnallisverokertymä oli ennakoitua suurempi ja korkomenot olivat arvioitua pienemmät. Helsingin Energia –liikelaitoksen tulos ylitti talousarvion. Lisäksi investoinnit toteutuivat hieman talousarviota pienempinä. Edellä

Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus alakohtineen

mainituista syistä toiminnan ja investointien rahavirta oli yhteensä 222,7 milj. vähemmän alijäämäinen kuin talousarviossa ennakoitiin. Alijäämää jäi kuitenkin -75,1 milj. euroa.

Investointitason ylittäessä tulo-rahoituksen uusia ottolainoja nostettiin 289,9 milj. euroa enemmän kuin vanhoja lyhennettiin, minkä seurauksena kaupungin rahoituksen rahavirta oli 329,0 milj. euroa. Kaupungin maksuvalmius parani 253,9 milj. euroa vuoden 2013 alun tilanteesta.

Rahoituslaskelman tunnusluvut ovat kehittyneet seuraavasti:

	2013	2012	2011	2010	2009
Toiminnan ja investointien rahavirta, (kertymä v. 2009–2013), 1000 euroa	18 956	..	..	..	..
<i>(Toiminnan ja investointien vuosikohtainen rahavirta, 1 000 euroa)</i>	<i>-75 122</i>	<i>-96 860</i>	<i>-79 863</i>	<i>548 783</i>	<i>-277 982</i>
Investointien tulo-rahoitus, prosenttia	74,5	68,1	85,1	44,8	50,8
Lainanhoitokate	4,3	3,4	4,2	4,7	4,3
Kassan riittävyys, pv	63	46	58	45	53

Toiminnan ja investointien rahavirta- tunnusluku kertoo kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen. Luvun ollessa negatiivinen menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä tai ottamalla lisää lainaa.

Investointien tulo-rahoitus % -tunnusluku osoittaa, että 74,5 prosenttia nettoinvestoinneista pystyttiin kattamaan tulo-rahoituksella ja noin 25 prosenttia katettiin lainalla ja pysyvien vastaavien myyntituloilla. Jos tilannetta tarkastellaan ilman liikelaitoksia ja rahastoja, niin vuoden 2013 nettoinvestoinneista vain 42,4 prosenttia pystyttiin kattamaan tulo-rahoituksella.

Lainanhoitokate ilmaisee tulo-rahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Kunnan lainanhoitokykyä pidetään hyvänä, jos tunnusluvun arvo on yli 2. Helsingin kaupungin lainanhoitokate on heikentynyt muutaman viime vuoden aikana. Parantunut vuosikate ja alhainen korkotasot edesauttoivat lainanhoitokatteen parantumista vuoden 2012 tasolta ollen 4,3.

Kassan riittävyys päivissä -tunnusluku kertoo kuinka monen päivän kassasta maksut voidaan kattaa vuoden viimeisen päivän rahavaroilla. Kassan riittävyys oli vuoden lopussa poikkeuksellisen korkea 63 päivää, mikä johtui loppuvuoteen ajoittuneesta lainannostosta.

1.4 Rahoitusasema ja sen muutokset

TASE

1 000 euroa	31.12.2013	31.12.2012
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	37 793	33 502
Muut pitkävaikutteiset menot	246 734	260 920
Ennakkomaksut	341	65
	284 868	294 487
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	3 046 745	2 981 566
Rakennukset	1 690 387	1 676 370
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 060 846	2 036 061
Koneet ja kalusto	187 346	193 621
Muut aineelliset hyödykkeet	11 317	10 682
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	300 259	263 789
	7 296 900	7 162 089
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	1 279 557	1 203 359
Joukkovelkakirjalainasaamiset	0	45 895
Muut lainasaamiset	1 523 644	1 524 805
Muut saamiset	757	757
	2 803 958	2 774 816
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	163 569	315 764
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	4 248	4 213
Muut toimeksiantojen varat	367 298	406 666
	535 115	726 643
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	93 637	89 832
Keskeneräiset tuotteet	2 946	3 321
	96 583	93 153
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	80	80
Muut saamiset	6 799	2 707
	6 879	2 787
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	115 275	147 464
Lainasaamiset	1 509	1 994
Muut saamiset	58 048	62 147
Siirtosaamiset	136 257	114 581
	311 089	326 186
Saamiset yhteensä	317 968	328 973
Rahoitusarvopaperit		
Sijoitus rahamarkkinainstrumentteihin	347 992	512 808
	347 992	512 808
Rahat ja pankkisaamiset	573 259	154 544
VASTAAVAA YHTEENSÄ	12 256 643	12 047 513

1 000 euroa	31.12.2013	31.12.2012
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	2 972 406	2 972 406
Arvonkorotusrahoasto	1 816 724	1 821 791
Muut omat rahastot	525 504	511 432
Muu oma pääoma	729 031	729 031
Edellisten tilikausien ylijäämä/ alijäämä (-)	2 748 407	2 585 234
Tilikauden ylijäämä/ alijäämä (-)	159 034	138 861
	8 951 106	8 758 755
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	256 123	311 771
Vapaaehtoiset varaukset	112 150	106 857
	368 273	418 628
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset	187 396	203 058
Muut pakolliset varaukset	8 403	8 470
	195 799	211 528
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	163 797	316 405
Lahjoitusrahastojen pääomat	4 248	4 213
Muut toimeksiantojen pääomat	351 456	373 315
	519 501	693 933
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	0	100 000
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 277 633	988 129
Saadut ennakot	0	1 270
Ostovelat	16 060	27 005
Liittymismaksut ja muut velat	302	7 750
	1 293 995	1 124 154
Lyhytaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	100 000	0
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	120 933	113 086
Saadut ennakot	22 659	21 626
Ostovelat	179 008	185 293
Liittymismaksut ja muut velat	101 650	108 051
Siirtovelat	403 719	412 459
	927 969	840 515
Vieras pääoma yhteensä	2 221 964	1 964 669
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	12 256 643	12 047 513

Taseen loppusumma kasvoi 209,1 milj. euroa. Suurimmat lisäykset omaisuudessa olivat aineellisissa hyödykkeissä. Pääomissa suurimmat lisäykset olivat omassa pääomassa ja pitkäaikaisessa vieraassa pääomassa.

Taseen tunnusluvut, jotka ilmaisevat vakavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaantuneisuutta, ovat kehittyneet seuraavasti:

Taseen tunnusluvut	2013	2012	2011	2010	2009
Omavaraisuusaste, prosenttia	76,2	76,3	75,9	75,1	75,5
Suhteellinen velkaantuneisuus, prosenttia	44,4	40,5	42,3	42,8	39,1
Lainakanta, 31.12. milj. euroa	1 499	1 209	1 286	1 171	890
Lainat, euroa/asukas	2 446	1 998	2 157	1 989	1 527
Lainasaamiset, 31.12. milj. euroa	1 524	1 571	1 633	1 648	980

Omavaraisuusaste, joka kuvaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kunnan kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä aikavälillä on pysynyt hyvällä tasolla koko tarkastelujakson. Omavaraisuuden yleisenä tavoitetasona pidetään kuntatalouden keskimääristä 70 prosentin omavaraisuutta.

Suhteellinen velkaantuneisuus -tunnusluku kuvaa kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi tunnusluvun arvo on sitä paremmin kunta selviytyy velan takaisinmaksusta tulorahoituksella. Suhteellinen velkaantuneisuus -tunnusluku nousi noin 4 prosenttiyksikköä edelliseen tilikauteen verrattuna.

Vuodesta 2008 Helsingin lainakanta on yli kaksinkertaistunut nykyiseen noin 1,5 miljardiin euroon. Kasvua vuodentakaisesta oli vuoden 2013 lopussa noin 289,9 milj. euroa. Lainoja nostettiin kaupungin maksuvalmiuden pitämiseksi riittävällä tasolla investointitason ylittäessä tulorahoituksen tason.

1.5 Kokonaistulot ja -menot

Kokonaistulot ja -menot -laskelma kuvaa kaupungin rahan lähteet ja käytön. Siihen on koottu yhteen kaikki tulot ja menot tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta. Kokonaistulojen ja -menojen erotus, 262 milj. euroa, on sama kuin rahavarojen ja muiden maksuvalmiuden muutosten itseisarvojen summa.

TULOT	Milj. euroa	MENOT	Milj. euroa
Toiminta		Toiminta	
Toimintatuotot	1 772	Toimintakulut	4 673
Verotulot	2 906	Valmistus omaan käyttöön	-129
Valtionosuudet	276		
Korkotuotot	52	Korkokulut	15
Muut rahoitustuotot	27	Muut rahoituskulut	1
Satunnaiset tuotot	78	Satunnaiset kulut	1
Tulorahoituksen korjauserät		Tulorahoituksen korjauserät	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	-83	Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot	-1
		Pakollisten varausten muutos	16
Investoinnit		Investoinnit	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	13	Investointimenot	647
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	107		
Rahoitustoiminta		Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisten vähennykset	70	Antolainasaamisten lisäykset	23
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	403	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	113
Oman pääoman lisäys			
Kokonaistulot yhteensä	5 621	Kokonaismenot yhteensä	5 359

Täsmäytys:

Kokonaistulot – Kokonaismenot = 5 621 – 5 359 = 262

Muut maksuvalmiuden muutokset + Rahavarojen muutos = [8] + [254] = 262

Kokonaistulot ja -menot laskelma on täsmäytettävissä rahoituslaskelmaan siten, että kokonaistulojen ja -menojen erotus on yhtä suuri kuin rahoituslaskelman Muut maksuvalmiuden muutokset ja Rahavarojen muutos -erien itseisarvojen summa silloin, kun mainitut erät rahoituslaskelmassa ovat erimerkkiset ja itseisarvojen erotus, kun ne ovat rahoituslaskelmassa samanmerkkiset.

1.6 Kuntakonsernin toiminta ja talous

1.6.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki 87 tytäryhteisöä. Konsernitilinpäätökseen sisältyy yhdisteltyjen tytäryhteisöjen kautta myös 33 alikonserniyhteisöä. Tilinpäätökseen on yhdistelty kaikki kuusi kuntayhtymää, joissa kaupunki on jäsenenä. Tilinpäätökseen on myös yhdistelty kaikki 11 säätiötä, joissa kaupungilla on määräysvalta. Lisäksi konsernitilinpäätökseen on yhdistelty 2 yhteisyhteisöä sekä kaikki 57 osakkuusyhteisöä.

Yksityiskohtainen luettelo konsernitilinpäätökseen yhdistellyistä yhteisöistä ja säätiöistä on konsernitilinpäätöksen liitetiedoissa.

1.6.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Konserniohjauksen nykyinen toimintamalli on ollut käytössä vuodesta 2004 ja sitä on täydennetty perustamalla vuoden 2009 alusta kaupunginhallituksen konsernijaosto. Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt ohjauksen välineeksi Helsingin kaupungin konserniohjeen tammikuussa 2008 ja kaupunginhallituksen konsernijaosto syyskuussa 2009 johtamisen ja hallinnon keskeiset periaatteet Helsingin kaupunkikonsernissa.

Konserniohjausta on kehitetty kaupunginhallituksen 30.10.2006 päättämien kehittämislinjausten ja kaupunginvaltuuston hyväksymiin strategiaohjelmiin sisältyvän tytäryhteisöstrategian mukaisesti. Strategiaohjelman 2013–2016 mukaan kaupunkikonsernia johdetaan kokonaisuutena, konserniohjausta tehostetaan ja selkiytetään, omistajapolitiikka selkiytetään ja organisaatiota kehitetään asukkaiden palvelujen parantamiseksi. Kaupunkikonsernin tytäryhteisöt noudattavat hyväksytyn strategiaohjelman peruslinjauksia.

1.6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Jääkenttäsaatiön tytäryhteisöjen kesken toteutettiin sulautumisjärjestelyjä. Helsingin Ice Sport Center Oy ja Vuosaaren Liikuntakeskus Oy sulautuivat Helsingin Liikuntahallit Oy:öön.

Helsingin Bussiliikenne Oy:ltä ostettiin yhtiön omistamat Ruskeasuon Varikkokiinteistö Oy:n osakkeet. Helsingin Bussiliikenne Oy:n omistusosuus yhtiöstä oli 30 prosenttia.

Voimapiha Oy:stä tuli kaupungin osakkuusyhtiö. Kaupungin omistus yhtiössä liittyy Helsingin Energia -liikelaitoksen vesivoimahankintaan Ruotsista.

Kilpailuneutraliteettiin liittyvä kuntalain muutos tuli voimaan 1.9.2013. Muutoksen myötä kunnan on annettava kilpailutilanteessa markkinoilla harjoittamansa tehtävä osakeyhtiön, osuuskunnan, yhdistyksen tai säätiön hoidettavaksi (ns. yhtiöittämisvelvollisuus).

Helsingin kaupunki käynnisti kuntalain muutoksen johdosta selvitykset kilpailutilanteessa markkinoilla hoidettavien tehtävien kartoittamiseksi ja tarvittavien toimenpiteiden valmistelemiseksi. Tarkastelun piirissä on erityisesti Helsingin Energia -liikelaitoksen, Helsingin Satama -liikelaitoksen ja Palmia -liikelaitoksen toiminta.

Kuntalain siirtymäsäännöksissä yhtiöittämisvelvollisuudelle asetettiin siirtymäaika vuoden 2014 loppuun (julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain mukaisten palvelujen osalta siirtymäaika on vuoden 2016 loppuun).

1.6.4 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Konsernijohto valvoo tytäryhteisöjen toimintaa ja tuloksellisuutta säännöllisesti muun muassa seurantaraporttien avulla. Raporteissa esitetään kustakin tytäryhteisöstä toiminnan ja talouden kehittymistä koskevat tiedot yhteisöjen toimittamien osavuositarkastusten perusteella. Tytäryhteisöjen seurantaraportteihin sisältyvät kuvaukset tytäryhteisöjen tunnistamista riskeistä.

Kaupungin omistamien vuokra-asuntoyhtiöiden seurantaan varten kiinteistöviraston kiinteistöjen kehittämissyksikkö tuottaa seurantaraportin vuosittain. Raportin tiedot asunto-omaisuudesta, vuosikatsaukset, tunnusluvut sekä vertailutiedot ovat yksityiskohtaisia. Kiinteistöyhtiöiden ja sidosryhmien lisäksi raportti jaetaan kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen, kiinteistölautakunnan, asuntolautakunnan sekä kiinteistötoimen apulaiskaupunginjohtajan käyttöön. Raportti käsitellään vuosittain kaupunginhallituksen konsernijaostossa.

Keskitettyjä konsernitoimintoja on rahoitus- ja sijoitustoiminnassa sekä hankinnoissa. Tytäryhteisöt vastaavat itse toimintansa ja omaisuutensa vakuuttamisesta. Harmaan talouden torjunnassa tytäryhteisöt voivat hyödyntää Tilajavastuu.fi-palvelua.

Konserniohjeessa ilmaistaan kokonaisvastuun yhteisön riskienhallinnasta ja sisäisestä valvonnasta kuuluvan yhteisön hallitukselle. Tytäryhteisön hallituksen on huolehdittava siitä, että yhteisön toimintaan liittyvät riskit tunnistetaan, arvioidaan ja että niitä seurataan. Kaupunginhallituksen 14.11.2011 hyväksymä riskienhallinta ja sisäinen valvonta Helsingin kaupunkikonsernissa -ohjeessa on määritelty tytäryhteisöjen riskienhallinnan periaatteet ja toteuttamistavat.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 13.12.2013 sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet, jotka koskevat myös tytäryhteisöjä ja niiden hallituksia. Tytäryhteisöille on järjestetty muun muassa sisäisen valvontaan ja riskienhallintaan sekä harmaan talouden torjuntaan liittyvää koulutusta.

Konsernijohto on seurannut toiminnan ja talouden seurannan yhteydessä muun muassa seurantaraporttien avulla konserniyhteisöjen riskitilannetta. Lisäksi vuonna 2012 konsernijaostolle on esitetty raportti tytäryhteisöjen riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan tilasta, joka sisältää myös tytäryhteisöjen arviot merkittävimmistä riskeistään.

Riskienhallinta ja sisäinen valvonta on yhteisöjen koon ja toiminnan laajuuden kannalta toteutettu toiminnan vaatimalla tavalla, eikä siinä ole havaittu merkittäviä puutteita. Riskienhallinnan näkökulma on yhä selkeämmin mukana koko kaupunkikonsernin toiminnan ohjauksessa, suunnittelussa ja seurannassa.

1.6.5 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

KONSERNITULOSLASKELMA

1 000 euroa	01.01.-31.12.2013	01.01.-31.12.2012
Toimintatuotot	3 028 506	2 951 694
Toimintakulut	-5 378 390	-5 254 694
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta / tappiosta (-)	7 512	8 031
TOIMINTAKATE	-2 342 372	-2 294 969
Verotulot	2 906 348	2 759 031
Valtionosuudet	275 737	297 258
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	19 348	28 437
Muut rahoitustuotot	11 814	14 322
Korkokulut	-101 662	-112 541
Muut rahoituskulut	-3 922	-6 261
	-74 422	-76 043
VUOSIKATE	765 291	685 277
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-638 630	-621 517
Tilikauden yli- ja alipariarvot	2 005	445
	-636 625	-621 072
Satunnaiset erät	77 403	90 098
TILIKAUDEN TULOS	206 069	154 303
Tilinpäätössiirrot	-12 570	-17 518
Vähemmistöosuudet	1 071	1 520
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ ALIJÄÄMÄ (-)	194 570	138 305
Konsernituloslaskelman tunnusluvut		
Toimintatuotot/ Toimintakulut, %	56,3	56,2
Vuosikate/Poistot, %	119,8	110,3
Vuosikate, euroa/asukas	1 249	1 133
Asukasmäärä	612 600	604 833

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

1 000 euroa	2013	2012
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Vuosikate	765 291	685 277
Satunnaiset erät	77 403	90 098
Tulorahoituksen korjauserät	-92 352	-103 864
	750 342	671 511
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot	-1 169 955	-1 167 507
Rahoitusosuudet investointimenoihin	15 808	10 478
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	166 674	235 775
	-987 473	-921 254
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-237 131	-249 743
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-11 548	-7 480
Antolainasaamisten vähennykset	54 395	106 795
	42 847	99 315
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	848 885	263 752
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-248 301	-284 530
Lyhytaikaisten lainojen muutos	10 189	-5 717
	610 773	-26 495
Oman pääoman muutokset	5 321	7 316
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-147 557	-15 573
Vaihto-omaisuuden muutos	-2 779	4 980
Saamisten muutos	5 155	-15 423
Korottomien velkojen muutos	-43 138	50 012
	-188 319	23 996
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	470 622	104 132
RAHAVAROJEN MUUTOS	233 491	-145 611
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	1 130 741	897 251
Rahavarat 1.1.	897 250	1 042 862
	233 491	-145 611
Konsernin rahoituslaskelman tunnusluvut		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viideltä vuodelta, 1 000 euroa	-1 313 995	..
Investointien tulorahoitus, %	66,3	59,2
Lainanhoitokate	2,5	2,0
Kassan riittävyys (pv)	60	48

	2013	2012	2011	2010	2009
(Toiminnan ja investointien vuosikohtainen rahavirta, 1 000 euroa)	-237 131	-249 743	-144 002	-251 136	-431 983

KONSERNITASE

1 000 euroa	31.12.2013	31.12.2012
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	55 587	45 706
Muut pitkävaikutteiset menot	284 204	298 562
Ennakkomaksut	3 739	5 290
	343 530	349 558
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	3 115 632	3 046 835
Rakennukset	5 213 067	4 960 902
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 874 158	2 814 042
Koneet ja kalusto	636 533	626 008
Muut aineelliset hyödykkeet	19 455	19 913
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	588 894	596 741
	12 447 739	12 064 441
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	226 463	169 445
Muut osakkeet ja osuudet	404 215	408 944
Joukkovelkakirjalainasaamiset	0	45 895
Muut lainasaamiset	478 325	480 249
Muut saamiset	8 201	3 240
	1 117 204	1 107 773
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	391 060	418 024
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	108 113	105 333
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	34 894	21 833
Lyhytaikaiset saamiset	413 465	431 681
	448 359	453 514
Rahoitusarvopaperit	362 550	529 554
Rahat ja pankkisaamiset	768 192	367 697
VASTAAVAA YHTEENSÄ	15 986 747	15 395 894

1 000 euroa	31.12.2013	31.12.2012
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	2 972 407	2 972 407
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääomat	5 815	5 815
Arvonkorotusrahasto	1 821 643	1 828 119
Muut omat rahastot	758 782	735 577
Muu oma pääoma	734 105	734 105
Edellisten tilikausien ylijäämä / alijäämä (-)	2 191 059	2 028 685
Tilikauden ylijäämä / alijäämä (-)	194 570	138 305
	8 678 381	8 443 013
VÄHEMMISTÖOSUUDET	62 135	58 177
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	479 737	507 849
Vapaaehtoiset varaukset	182 223	182 627
	661 960	690 476
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset	189 169	204 969
Muut pakolliset varaukset	39 820	37 092
	228 989	242 061
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	522 150	696 671
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	4 365 567	3 902 442
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	86 079	97 954
	4 451 646	4 000 396
Lyhytaikainen		
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	421 765	274 116
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	959 721	990 984
	1 381 486	1 265 100
Vieras pääoma yhteensä	5 833 132	5 265 496
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	15 986 747	15 395 894
Konsernitaseen tunnusluvut		
Omavaraisuusaste, %	58,8	59,7
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	92,9	86,7
Kertynyt ylijäämä, euroa	2 385 629	2 166 990
Kertynyt ylijäämä, euroa/asukas	3 894	3 583
Konsernin lainakanta 31.12., 1 000 euroa	4 787 332	4 176 558
Konsernin lainakanta, euroa/asukas	7 815	6 905
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1 000 euroa	478 325	526 114
Konsernin lainasaamiset, euroa/asukas	781	870

1.7 Tilikauden tuloksen käsittely

Tilikauden tulos ennen varausten ja rahastojen muutoksia on 147 063 257,33 euroa. Tulokseen sisältyvät myös kaupungin liikelaitosten ja itsenäisinä taseyksikköinä käsiteltujen rahastojen tulokset, jotka käsitellään niiden omissa kirjanpidoissa.

Kaupunginhallitus esittää tilikauden tuloksen käsittelystä seuraavaa:

- Helsingin Energia -liikelaitoksen ylijäämä, 156 140 358,66 euroa siirretään Helsingin Energia -liikelaitoksen johtokunnan esityksen mukaisesti Helsingin Energia -liikelaitoksen taseen omaan pääomaan.
- Helsingin Satama -liikelaitoksen tilikauden ylijäämä, 25 716 647,17 euroa siirretään Helsingin Satama -liikelaitoksen johtokunnan esityksen mukaisesti Helsingin Satama -liikelaitoksen taseen omaan pääomaan.
- Helsingin kaupungin HKL -liikelaitoksen tilikauden ylijäämä, 2 326 867,12 euroa siirretään HKL-liikelaitoksen johtokunnan esityksen mukaisesti HKL -liikelaitoksen taseen omaan pääomaan.
- Helsingin kaupungin Palmia -liikelaitoksen tilikauden ylijäämä, 3 696 164,37 euroa siirretään Palmia -liikelaitoksen johtokunnan esityksen mukaisesti Palmia -liikelaitoksen taseen omaan pääomaan.
- Helsingin kaupungin taloushallintopalvelu -liikelaitoksen (Talpa) ylijäämä, 152,07 euroa siirretään Taloushallintopalvelu -liikelaitoksen johtokunnan esityksen mukaisesti Helsingin kaupungin taloushallintopalvelu -liikelaitoksen taseen omaan pääomaan.
- Helsingin kaupungin henkilöstön kehittämispalvelut -liikelaitoksen (Oiva Akatemia) ylijäämä, 32 862,36 euroa siirretään Henkilöstön kehittämispalvelut -liikelaitoksen johtokunnan esityksen mukaisesti Helsingin kaupungin henkilöstön kehittämispalvelut -liikelaitoksen taseen omaan pääomaan.
- Asuntotuotantorahaston ylijäämä, 4 014 406,64 euroa, urheilu- ja ulkoilulaitosrahaston ylijäämä, 232 981,72 euroa, vakuutusrahaston ylijäämä, 616 052,77 euroa ja innovaatorahaston alijäämä, -3 667 746,65 euroa siirretään rahastojen sääntöjen mukaisesti niiden rahastopääomiin.

Kaupunginhallitus esittää lisäksi, että muun toiminnan tilikauden tulos käsitellään seuraavasti:

- Kamppi–Töölönlahti-alueen investointirahastosta tuloutetaan alueen investointeihin käytetty määrä 3 546 341,23 euroa.
- Asuntotuotantorahastoon siirretään asuntotuotantotoimikunnan esityksen mukaisesti asuntotuotantotoimiston tilikauden tuloksesta, 167 000,00 euroa.
- Lähiörahastosta tuloutetaan toteutunutta käyttöä vastaava määrä, 3 744 509,35 euroa.
- Kallion virastotalon peruskorjausta varten tehdystä investointivarauksesta syntynyttä poistoeroa tuloutetaan 840 939,63 euroa.
- Muun toiminnan tilikauden alijäämä varaus- ja rahastokirjausten jälkeen, -28 878 604,28 euroa, ehdotetaan kirjattavaksi kaupungin taseen omaan pääomaan edellisten tilikausien yli- /alijäämiin.

2 Talousarvion toteutuminen

Kaupunginvaltuusto hyväksyy toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Toiminnassa ja taloudessa on noudatettava talousarviota. Kaupunginvaltuustoon nähden sitovaksi eräksi talousarviossa voidaan määritellä määräraha, tuloarvio tai toimintakate. Myös toiminnallisia tavoitteita voidaan määritellä sitoviksi. Sitovuus merkitsee sitä, että tavoitteesta ei voi poiketa ilman kaupunginvaltuuston päätöstä. Sitovat erät on merkitty tilinpäätöksessä samoin kuin talousarviossa varjostettuina.

2.1 Käyttötalousosan toteutuminen

Käyttötalousosan määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen on pääluokittain seuraava:

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot						
Kaupunginjohtajan toimiala	5 220	0	5 220	10 319	5 099	0
Rakennus- ja ympäristötoimi	363 492	0	363 492	322 930	-40 562	150
Sosiaali- ja terveystoimi	292 580	0	292 580	289 806	-2 774	0
Sivistys- ja henkilöstötoimi	69 887	0	69 887	84 745	14 858	0
Kaupunkisuunn.- ja kiinteistötoimi	655 520	0	655 520	685 803	30 283	0
Tulot yhteensä	1 386 699	0	1 386 699	1 393 603	6 904	150
Menot						
Kaupunginjohtajan toimiala	-138 829	83	-138 746	-124 548	14 198	-26 888
Rakennus- ja ympäristötoimi	-666 364	0	-666 364	-625 265	41 099	-4 458
Sosiaali- ja terveystoimi	-2 450 435	974	-2 449 461	-2 505 525	-56 064	-58 700
Sivistys- ja henkilöstötoimi	-962 961	-533	-963 494	-971 331	-7 837	-20 777
Kaupunkisuunn.- ja kiinteistötoimi	-307 606	0	-307 606	-302 890	4 716	-1 690
Menot yhteensä	-4 526 195	524	-4 525 671	-4 529 559	-3 888	-112 513
Toimintakate	-3 139 496	524	-3 138 972	-3 135 956	3 016	-112 363
Poistot	-274 479	0	-274 479	-284 946	-10 467	0
Tilikauden tulos	-3 413 975	524	-3 413 451	-3 420 902	-7 451	-112 363

Toimintatuloja kertyi 6,9 milj. euroa enemmän kuin talousarviossa. Toimintamenot ylittyivät 3,9 milj. eurolla. Ylitysoikeuksia myönnettiin yhteensä 112,4 milj. euroa. Toimintatulojen suurimmat poikkeamat syntyivät rakennus- ja ympäristötoimessa, jossa laskua 40,6 milj. euroa sekä kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimessa, jossa kasvua 30,3 milj. euroa. Staran asiakasvirastojen tilausten määrän väheneminen aiheutti rakennus- ja ympäristötoimen tulojen toteutumisen arvioitua pienempänä (47,6 milj. euroa verrattuna talousarvioon). Toimintamenojen suurimmat poikkeamat syntyivät sosiaali- ja terveystoimessa, jossa menot ylittivät talousarvion 56,1 milj. eurolla. Erityisesti toimeentulotuen ja työmarkkinatuen arvioitua suurempi toteuma nosti sosiaali- ja terveystoimen toimintakuluja. Toinen merkittävä muutos verrattuna talousarvioon oli rakennus- ja ympäristötoimen menojen alittuminen talousarviosta 41,1 milj. euroa (Staran tilausten määrän vähenemisestä johtuva toimintamenojen pieneneminen oli 47,6 milj. euroa verrattuna talousarvioon).

Toimintatulojen ja -menojen toteutumista ja poikkeamia talousarvioon verrattuna on kuvattu jäljempänä tässä luvussa virastoittain ja liikelaitoksittain.

1 KAUPUNGINJOHTAJAN TOIMIALA

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	5 220	0	5 220	10 319	5 099	0
Menot	-138 829	83	-138 746	-124 548	14 198	-26 888
Toimintakate	-133 609	83	-133 526	-114 229	19 297	-26 888
Poistot	-7 153	0	-7 153	-4 069	3 084	0
Tilikauden tulos	-140 762	83	-140 679	-118 298	22 381	-26 888

1 01 VAALIT, KESKUSVAALILAUTAKUNNAN KÄYTETTÄVÄKSI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	0	0	0	0	0	0
Menot	-577	0	-577	-307	270	0
Toimintakate	-577	0	-577	-307	270	0
Tilikauden tulos	-577	0	-577	-307	270	0

Vuoden 2013 määräraha sisälsi varauksen vuoden 2014 europarlamenttivaalien järjestämisen valmisteluun.

Vuoden 2013 talousarviota laadittaessa varauduttiin sähköisen äänioikeusrekisterin käyttöönoton etenemiseen toteutunutta nopeammin. Näin ollen määrärahoja säästyi tietotekniikasta sekä neuvonta- ja koulutuskuluista.

1 02 KAUPUNGINVALTUUSTO, HALLINTOKESKUKSEN KÄYTETTÄVÄKSI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-2 275	0	-2 275	-1 981	294	0
Toimintakate	-2 275	0	-2 275	-1 981	294	0
Tilikauden tulos	-2 275	0	-2 275	-1 981	294	0

Kaupunginvaltuuston menot alittivat talousarvion 0,3 milj. eurolla. Säästöä syntyi valtuutettujen palkkioista ja asian-
tuntijapalvelujen ostoista.

1 03 TARKASTUSLAUTAKUNTA JA -VIRASTO

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-2 091	0	-2 091	-2 056	35	0
Toimintakate	-2 091	0	-2 091	-2 056	35	0
Poistot	-8	0	-8	-8	0	0
Tilikauden tulos	-2 099	0	-2 099	-2 064	35	0
Suoritetavoitteet						
Henkilötyöpäivät	4 100	0	4 100	3 833	-267	0
Tehokkuus/taloudellisuus						
Kustannukset/työpäivä, euroa	424	0	424	453	-29	0
(Sisältävät muut paitsi JHTT-tilintarkastajan ja tarkastuslautakunnan aiheuttamat kustannukset)						
Voimavarat						
Henkilöstön määrä	19	0	19	18	-1	0
Tuottavuus (2010=100)	TA 2013	2013	2012	2011	2010	
Tarkastus- ja arviointitoiminnan tuottavuuden kehittyminen	101,4	106,4	103,1	101,3	100	

Tarkastusviraston toimintaympäristössä tapahtui vuonna 2013 merkittävät muutokset, sillä tarkastuslautakunta vaihtui täysin kokoonpanoltaan ja myös kaupungin JHTT-tilintarkastusyhteisö vaihtui. Lautakunnan toimintatapaa uudistettiin organisoimalla jaostotyöskentely kolmen jaoston sijasta kahden jaoston mallin mukaiseksi. Ostettavan JHTT-tilintarkastuksen volyyymi laski kilpailutuksessa noin 10 prosenttia. Kaupungin kokoon ja organisaatioon suhteutettuna määrä läheni muiden suurten kaupunkien tasoa.

Tarkastustoimen menot olivat 3,36 euroa asukasta kohden. Talous toteutui hieman arvioitua paremmin. JHTT-tilintarkastuspalvelujen osuus tarkastustoimen toimintamenoista oli 11,3 prosenttia ja tarkastuslautakunnan osuus 4,2 prosenttia.

Tilikauden 2012 JHTT-tilintarkastusyhteisö Ernst & Young Julkispalvelut Oy teki uudesta laskentajärjestelmästä aiheutuneen tilintarkastustarpeen vuoksi 93 lisätarkastuspäivää vuonna 2013. Helsingin kaupungin tilivuosien 2013–2016 ja optiona tilivuosien 2017–2018 tilintarkastus kilpailutettiin keväällä 2013. Ostettavien tarkastuspäivien määrää vähennettiin 550 päivästä 500 päivään tilivuotta kohden. Kaupunginvaltuusto valitsi kilpailutuksen pohjalta kaupungin tilintarkastajaksi KPMG Julkishallinnon palvelut Oy:n.

Tarkastusviraston tuottavuutta mitataan tulokorttiin pohjautuvalla tuottavuusindeksillä. Tuotosindeksi koostuu kuudesta osatekijästä, joista työpanosten käyttöön liittyvien tekijöiden painoarvo on 50 prosenttia, työn laatutekijöiden painoarvo 40 prosenttia ja henkilöstötekijöiden painoarvo 10 prosenttia. Panosindeksi on muodostettu julkisten menojen hintaindeksillä (kuntatalouden yleishallinto) deflatoiduista toimintamenoista. Vuonna 2013 tarkastusviraston tuottavuus parani sen vuoksi, että kaikki tuotostekijät toteutuivat ja menot pysyivät edellisen vuoden tasolla.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet toteutuivat seuraavasti:

- Arviointikertomus ja tilintarkastuskertomus valmistuvat 30.4.2013 mennessä.

Tavoitteet toteutuivat. Arviointikertomus hyväksyttiin 17.4.2013 ja tilintarkastuskertomus annettiin 26.4.2013.

Muut toiminnalliset tavoitteet toteutuivat seuraavasti:

- Alkuvuonna 2013 toimii samanaikaisesti kaksi tarkastuslautakuntaa. Molempien lautakuntien tehokas toiminta varmistetaan tarkastusviraston resursseja lisäämättä. Toimikaudella 2013–2016 toimivan tarkastuslautakunnan työskentely järjestetään tarkoituksenmukaisesti ja kustannustehokkaasti. Tavoitteet toteutuivat. Lautakuntien valmistelu- ja sihteeritehtävät hoidettiin ilman lisäresursseja. Uuden tarkastuslautakunnan 2013–2016 lakisääteiset tehtävät niihin liittyvine kilpailuttamisineen valmisteltiin niin, että lautakunnalla oli edellytykset tehdä päätökset siltä pohjalta viivytyksettä. Uusi lautakunta on jakaantunut kahteen jaostoon aiemman kolmen sijasta.
- Esitys tilintarkastajan valinnasta vuonna 2013 alkavalle kaudelle valmistellaan vuosien 2013–2016 tarkastuslautakunnan päätettäväksi niin, että se on kaupunginvaltuuston käsiteltävissä huhtikuun 2013 loppuun mennessä. Tavoite toteutui. Tarkastuslautakunnan ehdotus oli kaupunginvaltuuston käsittelyssä 10.4.2013 ja valtuusto hyväksyi yksimielisesti lautakunnan tekemän ehdotuksen.

1 04 KAUPUNGINHALLITUS

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	0	0	0	369	369	0
Menot	-21 830	275	-21 555	-18 073	3 482	-17 089
Toimintakate	-21 830	275	-21 555	-17 704	3 851	-17 089
Tilikauden tulos	-21 830	275	-21 555	-17 704	3 851	-17 089

1 04 01 KAUPUNGINHALLITUS, HALLINTOKESKUKSEN KÄYTETTÄVÄKSI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-3 296	0	-3 296	-2 839	457	0
Toimintakate	-3 296	0	-3 296	-2 839	457	0
Tilikauden tulos	-3 296	0	-3 296	-2 839	457	0

Kaupunginhallituksen menot alittivat talousarvion 0,5 milj. eurolla. Säästöä syntyi kaupunginhallituksen ja toimielinten jäsenten palkkioissa. Tilavuokrissa ja siivouspalveluissa syntyi säästöä kaupunginjohtajan virka-asunnon siirryttyä tasavallan presidentin kanslian käyttöön.

1 04 02 KÄYTTÖVARAT, KHN KÄYTETTÄVÄKSI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	0	0	0	366	366	0
Menot	-17 493	275	-17 218	-14 535	2 683	-17 089
Toimintakate	-17 493	275	-17 218	-14 169	3 049	-17 089
Tilikauden tulos	-17 493	275	-17 218	-14 169	3 049	-17 089

Määrärahaa käytettiin yleisiin käyttövaroihin, kaupungin viihtyisyyden ja turvallisuuden parantamiseen sekä monimuotoiseen tapahtumatuotantoon yhteensä 14,5 milj. euroa.

Suurimmat yleisiin käyttövaroihin sisältyvät toteutuneet kustannukset olivat lasten ja nuorten hyvinvoinnin kehittämiseen tarkoitetun hankkeen (Lasu-hankkeen) menot, 4,9 milj. euroa, Tall Ships races -tapahtuman toteuttamiseen kohdennettu avustus, 2,0 milj. euroa, Didrichsenin taidemuseon peruskorjaukseen kohdennettu kaupungin avustussuosus, 1,2 milj. euroa, Helsinki 200 vuotta pääkaupunkina -juhlavuoden erillismääräraha nuorten syrjäytymistä ehkäiseviin toimenpiteisiin, 1,1 milj. euroa, maahanmuuttajien työmarkkina-aseman parantamiseen kohdennetut menot, 1,4 milj. euroa, kaupunkiympäristön puhtaanapitoon liittyvän kesätyöntekijähankkeen kustannukset, 0,8 milj. euroa sekä pyöräilyn edistämishankkeeseen käytetyt 0,6 milj. euroa.

Määrärahasta käytettiin vuoden 2014 laatupalkintokilpailun järjestämiseen sekä tiedepalkintoon ja tutkimusapurahoihin yhteensä 0,1 milj. euroa.

Määrärahoista jäi käyttämättä 20,1 milj. euroa. Vuodelle 2012 myönnettiin talousarviokohtaan 1 04 02 yhteensä 10 milj. euron Helsinki 200 vuotta pääkaupunkina -juhlavuoden erillismääräraha nuorten syrjäytymistä ehkäiseviin toimenpiteisiin. Kaupunginhallitus päätti määrärahan käyttösuunnitelmasta 10.12.2012 ja siten määrärahan käyttö siirtyi käytännössä vuodelle 2013. Erillismäärärahaan liittyvien hankkeiden toteutus viivästyi vuonna 2013 ja määrärahoja ehdittiin käyttää ainoastaan noin 1,1 milj. euroa. Lisäksi muun muassa Lasu-hankkeeseen varatuista määrärahoista jäi käyttämättä noin 2,9 milj. euroa.

1 04 03 VIERAANVARAISUUS, VIRKAMATKAT YM., KAUPUNGINJOHTAJAN KÄYTETTÄVÄKSI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	0	0	0	3	3	0
Menot	-1 041	0	-1 041	-699	342	0
Toimintakate	-1 041	0	-1 041	-696	345	0
Tilikauden tulos	-1 041	0	-1 041	-696	345	0

Menojen toteuma alitti talousarvion 0,3 milj. eurolla. Säästö syntyi vieraanvaraisuuteen varatusta määrärahasta pääosin edustuksen vastaanottotilaisuuksiin varatuista määrärahoista. Virkamatkoihin varattu määräraha toteutui lähes suunnitellun mukaisena.

1 11 HALLINTOKESKUS

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	1 294	0	1 294	1 202	-92	0
Menot	-20 410	0	-20 410	-19 330	1 080	-142
Toimintakate	-19 116	0	-19 116	-18 128	988	-142
Poistot	-500	0	-500	-328	172	0
Tilikauden tulos	-19 616	0	-19 616	-18 456	1 160	-142

Helsinki Abroad Ltd Oy:n maksuosuuksiin vuodelle 2013 myönnetystä 142 000 euron ylitysoikeudesta käytettiin 20 000 euroa.

Vuoden 2013 menojen toteuma alitti talousarvion milj. eurolla. Käyttömenoissa syntyi säästöä henkilöstökuluissa, 0,6 milj. euroa. Palkkamäärärahoissa säästöä syntyi arvioitua suuremmista henkilöstökorvauksista sekä tilapäisen työvoiman ja erilliskorvausten alaisemmasta toteumasta.

Palvelujen ostoissa syntyi säästöä 0,2 milj. euroa mm. tietotekniikan käyttömenoissa sekä viestinnän asiantuntija- ja tiedotuspalveluissa. Tilavuokrissa säästöä syntyi mm. Helsingin EU-toimiston vuonna 2013 tarkistetusta vuokrasopimuksesta.

Tulot muodostuivat pääasiassa kansainvälisen toiminnan yhteistoimintaosuuksista ja oikeuspalveluiden oikeudenkäyntikuluista. Viestinnän Infopankin ulkopuolinen rahoitus ei toteutunut täysin suunnitellun mukaisena, minkä takia tulojen toteuma alitti talousarvion noin 0,1 milj. eurolla.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet toteutuivat seuraavasti:

- Tavoitteena on, että 60 prosenttia kaupunginvaltuuston ja -hallituksen päätettäväksi tulevista asioista käsitellään enintään 100 kalenteripäivässä.

Tavoite toteutui. 81 prosenttia kaupunginvaltuuston ja -hallituksen päätettäväksi tulevista asioista käsiteltiin enintään 100 kalenteripäivässä.

Muut toiminnalliset tavoitteet toteutuivat seuraavasti:

- Hallintokeskuksen tavoitteena on kustannustehokkuuden lisääminen kaupungin toiminnassa kehittämällä mm. kaupungin sisäisiä hallinnon palveluprosesseja.

Hallintokeskus osallistui vuonna 2013 keskushallinnon toimintojen uudistamiseen ja keskushallinnon virastojen yhdistämisen suunnitteluun henkilöstökeskuksen sekä talous- ja suunnittelukeskuksen kanssa.

Vuonna 2013 Ahjon kehittämisen painopisteet olivat osasovellusten parantamisessa ja arkistotoiminnallisuuden kehittämisessä. Kaupunginvaltuusto otti käyttöön uuden kokoussovelluksen tammikuussa 2013.

Hallintokeskuksen sekä talous- ja suunnittelukeskuksen valmisteleman kaupungin yhteisen palautejärjestelmän käyttö laajeni vuoden 2013 aikana pilottivirastoista myös muihin virastoihin.

Vuonna 2013 valmisteltiin yleistä osallistumisen verkkopalvelua, osallistumisportaalia, talous- ja suunnittelukeskuksen kanssa. Osallistumisportaali kokoaa ja osin myös korvaa kaupungin ja sen hallintokuntien erillisiä kuntalaisille suunnattuja osallistumiskanavia. Siihen kuuluu mm. kuulemispalvelu, jonka tarkoituksena on kerätä tiettyyn valmisteltavana olevaan asiaan kuntalaisten mielipiteitä. Kuulemispalvelun määrittely tehtiin loppuun vuonna 2013 ja hankinta- ja rakennusvaiheeseen siirrytään vuoden 2014 aikana.

Sopimushallintajärjestelmän valmistelua jatkettiin.

Luottamushenkilöportaali otettiin käyttöön helmikuussa 2013. Luottamushenkilöportaali toimii kaupungin luottamushenkilöiden intranetinä, jonka avulla voidaan hoitaa luottamushenkilöviestintää ja jossa on käytettävänä luottamushenkilöiden tarvitsemia tietoja ja palveluja.

Kaupunkitasoisen varautumistyön kehittämisen keskeisenä tapahtumana oli Huovi-järjestelmän käyttöönottoprojektin käynnistäminen ja järjestelmän ottaminen koekäyttöön vuoden 2013 lopulla.

Kaupungin sähköisten aineistojen tallentamisen ja säilyttämisen periaatteita linjattiin Helsingin kaupungin sähköinen arkistointi -työryhmässä. Työryhmän tehtävänä on valmistella sähköisen arkistoinnin edellyttämät hallinnolliset jatkotoimenpiteet ja laatia tarkennettu toimenpideohjelma.

- Viraston toiminnoille pyritään asettamaan määrällisiä ja taloudellisia tavoitteita kun se on mahdollista. Tuottavuutta seurataan hallintokeskuksen tulospalkkiojärjestelmien yhteydessä.

Päätöstiedottamiseen liittyen viranhaltijapäätösten julkaiseminen kaupungin internetsivuilla aloitettiin vuonna 2013 sekä avattiin ns. avoin päätöksenteko rajapinta (Open Ahjo), joka voitti kertomusvuonna Apps4Finland-kilpailun mahdollistaja-sarjassa. Open Ahjo rajapinta on mahdollistanut uudenlaisen tiedottamisen väylän kuntalaisille.

Ahjon käyttöönotto on mahdollistanut henkilöstösäästöjä sekä henkilöstön toimenkuvien täsmentämisen ja muokkaamisen.

Joulukuussa 2013 julkaistiin ensimmäinen versio uusista kaupungin internetsivuista. Beta-version julkaisemisella halutaan varmistaa palvelun toimivuus ja saada tietoa käyttäjien mielipiteistä jatkokehitystä varten.

Vuoden 2013 alusta koko kaupungin kirjaamotoiminta on keskitetty kaupungintalolle, kun hankintakeskuksessa sijainnut kirjaamon sivupiste lakkautettiin ja hankintakeskuksen asioiden kirjaaminen siirrettiin kaupungintalolle.

EU:n Itämeri-strategian kehittämistä ja toteuttamista jatkettiin. Verkostomaisesti toteutettavat kansainväliset ympäristö-, infrastruktuuri- ja markkinointihankkeet, kuten Rail Baltica -hanke, edistivät Helsingin asemaa kansainvälisesti kilpailukykyisenä kaupunkina.

Hallintokeskuksen tuottavuuden kehittymistä seurattiin sitovan tavoitteen ja tulospalkkiotavoitteiden avulla. Sitovan tavoitteen osalta tuottavuuden parantumista osoitti asioiden käsittelyaikaisten lyheneminen Ahjon käyttöönoton myötä. Tulospalkkiotavoitteissa tuottavuutta mitattiin muun muassa eri toimielimille valmisteltujen asioiden määrällä, kävijämäärän kasvulla sekä voitettujen oikeudenkäyntien määrällä.

1 13 TALOUS- JA SUUNNITTELUKESKUS

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	407	0	407	453	46	0
Menot	-26 694	-192	-26 886	-23 654	3 232	0
Toimintakate	-26 287	-192	-26 479	-23 201	3 278	0
Poistot	-240	0	-240	-180	60	0
Tilikauden tulos	-26 527	-192	-26 719	-23 381	3 338	0

Talous- ja suunnittelukeskuksen määrärahaa oli käytettävissä 26,9 milj. euroa. Vuonna 2013 toteutuneet menot olivat 23,7 milj. euroa eli menosäästöä syntyi noin 3,2 milj. euroa. Menosäästöt kohdistuivat pääosin palvelujen ostoihin. Tuloja kertyi 453 000 euroa. Tuloista kaksi kolmasosaa liittyi tapahtumayksikön sopimuksiin.

Suurimmat menoerät olivat henkilöstömenot 12,3 milj. euroa (52 % menoista) ja palvelujen ostot 8,8 milj. (37 % menoista). Palvelujen ostoista noin 68 prosenttia kertyi elinkeinopalvelun matkailu- ja kongressitoimiston ja kehittämisosaston menoista sekä taloushallintopalvelun sopimuksesta. Koko kaupungin keskitettyyn koulutukseen käytettiin palvelujen ostoista noin 0,6 milj. euroa.

Talous- ja suunnittelukeskus vastaa kaupunginhallituksen alaisena virastona kaupungin keskitetystä taloussuunnittelusta sekä avustaa kaupunginhallitusta ja kaupunginjohtajistoa hallinnon yleisessä kehittämisessä, sisäisessä valvonnassa, tietotekniikan hyödyntämisessä ja elinkeinopolitiikassa kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen hyväksymien tavoitteiden mukaisesti. Lisäksi virasto avustaa kaupunginjohtajistoa aluerakentamisen ohjauksessa ja asunto-ohjelman valmistelussa sekä konsernitaseisessa harmaan talouden seurannassa ja torjunnassa.

Vuoden 2013 alusta alkoi uusi valtuustokausi ja kaupunginvaltuusto hyväksyi Helsingin strategiaohjelman valtuustokaudelle 2013–2016. Strategiaohjelmassa esitetään kaupungin keskeiset tavoitteet ja kehittämiskohteet sekä tärkeimmät toimenpiteet valtuustokaudelle 2013–2016. Talous- ja suunnittelukeskuksessa valmisteltiin strategia, käynnistettiin päätetyt toimenpideohjelmat ja laaditaan seurantaraportti strategiaohjelman toteutuksesta.

Taloudenpitoa linjattiin strategiaohjelmassa

Kaupungin talousarvion raami valmisteltiin vaativassa taloudellisessa tilanteessa ja talousarvio valmisteltiin kaupunginvaltuuston päättämien taloustavoitteiden mukaisesti. Uutena asiana talousarviovalmistelussa oli aiempaa kattavamman 10-vuotisen investointiohjelman valmistelu. Talous- ja suunnittelukeskus pyrki vaikuttamaan myös valtionosuusjärjestelmän uudistamiseen. Helsinki vetoisesti valmisteltiin maan hallituksen rakennepoliittisen ohjelman vaikutusten arvioiminen kaupunkien talouteen ja toimintaan yhteistyössä kuutoskaupunkien (Helsinki, Espoo, Vantaa, Tampere, Turku, Oulu) kanssa. Talouden raportointijärjestelmän (Heta) varsinainen käyttöönotto ja jalkauttaminen laajennettiin virastoihin. Rahoituksen osalta maksuvalmiustilannetta seurattiin ja se nostettiin 51 maksuvalmiuspäivään vuoden alun 41 maksuvalmiuspäivästä loppuvuoteen painottuneen lainanoton avulla. Kassavarojen sijoitusten keskiarvokausi pidettiin edelleen lyhyenä.

Konserniohjauksella isoja valmistelutehtäviä

Konserniohjauksessa merkittävintä oli kilpailuneutraliteettiin liittyvä kuntalain muutoksen edellyttämien selvitysten käynnistäminen. Lakimuutos tuli voimaan 1.9.2013 ja siirtymäaika on vuoden 2014 loppuun. Muutoksen myötä kunnan on annettava kilpailutilanteessa markkinoilla harjoittamansa tehtävä osakeyhtiön, osuuskunnan, yhdistyksen tai säätiön hoidettavaksi (ns. yhtiöittämisvelvollisuus). Selvitykset käynnistettiin Helsingin Energia-liikelaitoksen, Helsingin Satama-liikelaitoksen ja Palmia-liikelaitoksen toiminnoista. Lisäksi käynnistettiin strategiaohjelmassa edellytetty HKL-liikelaitoksen toimintamallin selvittäminen.

Uudet alueet rakentuvat

Talous- ja suunnittelukeskuksessa tehtiin kaupungin asuntorakentamisen ennuste ja johdettiin hitas-työryhmän työskentelyä sekä Kehittyvä kerrostalo -ohjelman koordinoitua. Virasto koordinoi laajalti asuntorakentamista ja Helsingissä aloitettiin 3 555 asunnon rakentaminen. Uusia asuntoja valmistui 4 556.

Vuonna 2013 käynnistettiin strategiaohjelman mukainen Fiksu Kalasatama -hanke, joka on innovaatio- ja kehityksen Tekesin Fiksu kaupunki -ohjelman ensimmäinen pilottikohde. Korkein hallinto-oikeus ei myöntänyt valituslupaa Kalasataman keskuksen asemakaavasta tehdyille valitukselle ja asemakaava kuulutettiin voimaan 28.6.2013. Jätkäsaaren ja Kalasataman jätteen putkikeräysjärjestelmän jäteasemat valmistuivat.

Keski-Pasilan keskustakorttelin suunnittelu- ja toteutuskilpailu päättyi. Valtio ja Helsingin kaupunki valitsivat YIT Rakennus Oy:n alueen toteuttajaksi.

Kruunusiltojen suunnittelukilpailun voittaja valittiin ja liikennetarkistuksesta aloitettiin ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA). Kruunuvuorenrantaan toteutettu Säiliö 468 -valotaideteos palkittiin useilla kansainvälisillä valotaidepalkinnoilla. Arabianrannassa rakennustyöt olivat käynnissä viimeisillään kaupungin luovuttamilla tonteilla ja ne valmistuvat vuonna 2014.

Kivikon eritasoliittymän rakentamista edistävä kaupungin ja valtion välinen aiesopimus hyväksyttiin. Infrarakentaminen käynnistyi Honkasuolla ja Kuninkaantammassa. Myllypuron keskuksen alueelle tulevan Metropolia-ammattikorkeakoulun kampushanke saatiin vireille. Östersundomia kehitettiin ilmastoystävällisten urbaanien ratkaisujen alueena ja houkuttelevana sijaintipaikkana cleantech-alojen yrityksille.

Elinkeinotoimintaa edistettiin

Elinkeinopalvelun vuoden 2013 keskeisimmät tehtävät liittyivät vuonna 2012 aloitetun elinkeino-organisaation muutoksen ja yksikön oman strategian läpiviemiseen osana kaupungin keskushallinnon uudistamista.

Elinkeinopalvelun keskeisiin toimintoihin kuului myös osallistuminen kaupungin strategiaohjelman valmisteluun ja toteutuksen käynnistämiseen, kasvuyritysten neuvontapalvelujen merkittävä laajentaminen NewCo Factory -hankkeen toiminnalla sekä tapahtumayksikön ja matkailu- ja kongressitoimiston sulauttaminen yhteiseksi kaupunkimarkkinointiyksiköksi.

Elinkeinokehitykseen liittyen käynnistettiin myös esiselvityksen hyvinvoinnin ja terveyden osaamiskeskittymän perustamisesta, osallistui elinkeinovaikutusten arviointitoimintamallin valmistelutyöhön ja käynnisti valmistelun Meri-Helsingin kehittämisohjelman aikaansaamiseksi yhteistyössä virastojen kanssa.

Vuonna 2013 Helsingin majoitusliikkeiden yöpymismäärä laski ennakoarvion mukaan noin neljä prosenttia ja kokonaismäärä jäi noin 3,3 miljoonaan yöpymiseen. Kongressivuosi oli hyvä, mutta jäi ennätysvuoden 2012 tasosta. Kansainvälisessä risteilyliikenteessä tehtiin uusi ennätys, kun matkustajamäärän nousi 420 000:een. Lisäksi ennakoarvion mukaan myös laiva- ja lentoliikenne nousi uusiin ennätyslukuihin.

Tapahtumayksikkö yhdessä rakennusviraston kanssa aloitti ulkotapahtuma-alueiden vuokrien periaatteiden ja hinnoittelun päivittämis- ja yhtenäistämiprojektin, jonka tarkoituksena on selventää ja tarkistaa periaatteet sekä yhtenäistää eri virastojen hinnoittelumallit. Loppuvuodesta tähän työhön liitettiin tapahtuma-alueiden profilointi ja niiden liittäminen sähköiseen asiointiin. Työ jatkuu vuonna 2014.

Talous- ja suunnittelukeskuksen johdolla valmisteltiin vuoden 2013 aikana keskushallinnon organisaatiouudistusta. Vuoden 2014 aloitaneeseen kaupunginkansliaan yhdistettiin hallintokeskuksen, henkilöstökeskuksen ja talous- ja suunnittelukeskuksen toiminnot.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet toteutuivat seuraavasti:

- Talouden tasapainotavoite: Vuonna 2013 kaupungin toteutunut toimintakate ilman liikelaitoksia tarkasteltuna on vuoden 2013 talousarviossa ennakoitua toimintakatetta parempi.

Tavoitteessa verrataan tuloslaskelman toimintakatteen lukua vuoden 2013 talousarvion ja tilinpäätöksen välillä. Tavoitteen toteutumista ennustetaan vuoden 2013 aikana vertaamalla toimintakatteen lukua Talouden ja toiminnan seurantaraporttien ja talousarvion välillä. Tilinpäätöksen mukaan sitova tavoite toteutui.

- Virasto toteuttaa tapahtumapalveluja ja markkinointiviestintätoimenpiteitä tavoitteena, että hotelliyöpymisten määrä Helsingissä ylittää 3,5 miljoonaa.

Sitovan tavoitteen toteuttamisessa ei ole onnistuttu, vaan hotelliyöpymisten määrä jäi alle tavoitteen. Pääasiallinen syy on liikematkustuksen väheneminen.

- Jätkäsaarella ja Kalasatamassa käynnistetystä logistiikka operaattoritoimintamallista laaditaan kuvaus ja siitä kehitetään toimintamalli myös muissa aluerakentamiskohteissa käytettäväksi.

Toimintamallin kuvauksen tekijä valittiin keväällä 2013 ja työ valmistui lokakuussa 2013. Työstä järjestettiin esittely kehittämisosastolla. Toimintamallia voidaan käyttää myös muissa aluerakentamiskohteissa. Sitova tavoite toteutui.

- Helsingin kaupunki käynnistää yhdessä strategisten kumppaneidensa kanssa yrittäjyyden edistämiskeskustan Helsingin keskustassa.

Maaliskuussa 2013 Helsingin kaupunki käynnisti yhdessä Helsingin Yliopiston kanssa yliopistollisen yrittäjyyden keskuksen Think Companyn yliopiston keskusta kampuksen yhteyteen. Myöhemmin keväällä avattiin yhdessä kumppaneiden kanssa NewCo Factory, joka on kasvuyrittäjyyden keskus. Tällä toiminnalla pyritään myös vastaamaan rakennemuutoksesta aiheutuviin työllisyysongelmiin. Sitova tavoite toteutui.

1 14 KESKITETYSTI MAKSETTAVAT MENOT

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	0	0	0	0	0	0
Menot	-4 800	0	-4 800	-3 203	1 597	-5 000
Toimintakate	-4 800	0	-4 800	-3 203	1 597	-5 000
Tilikauden tulos	-4 800	0	-4 800	-3 203	1 597	-5 000

1 14 02 RYHMÄHENKIVAKUUTUS JA MATKAVAKUUTUS, TALOUS- JA SUUNNITTELUKESKUKSEN KÄYTETTÄVÄKSI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-800	0	-800	-578	222	0
Toimintakate	-800	0	-800	-578	222	0
Tilikauden tulos	-800	0	-800	-578	222	0

Määrärahasta maksettiin ryhmähenkivakuutuksesta vastaavan Kevan hoitaman taloudellisen tuen maksut sekä virka- ja luottamusmiesten matkavakuutuksen maksut.

1 14 04 JAKSOTETUT HENKILÖSTÖMENOT, TALOUS- JA SUUNNITTELUKESKUKSEN KÄYTETTÄVÄKSI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-4 000	0	-4 000	-2 625	1 375	-5 000
Toimintakate	-4 000	0	-4 000	-2 625	1 375	-5 000
Tilikauden tulos	-4 000	0	-4 000	-2 625	1 375	-5 000

Määrärahasta kirjattiin hallintokuntien (lukuun ottamatta liikelaitoksia) lomapalkkojen ja niihin liittyvien henkilösivukulujen jaksotusten muutos.

1 27 KUNNALLISVEROTUS, TALOUS- JA SUUNNITTELUKESKUKSEN KÄYTETTÄVÄKSI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-17 000	0	-17 000	-17 316	-316	-317
Toimintakate	-17 000	0	-17 000	-17 316	-316	-317
Tilikauden tulos	-17 000	0	-17 000	-17 316	-316	-317

Menoihin kirjattiin valtion veloittamat verohallintolain 11 §:n mukaiset verotuksen toteuttamisesta aiheutuneet kustannukset.

1 35 HELSINGIN SEUDUN YMPÄRISTÖPALVELUT -KUNTAYHTYMÄN MAKSUOSUUDET, TALOUS- JA SUUNNITTELUKESKUKSEN KÄYTETTÄVÄKSI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-2 063	0	-2 063	-1 943	120	0
Toimintakate	-2 063	0	-2 063	-1 943	120	0
Tilikauden tulos	-2 063	0	-2 063	-1 943	120	0

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän (HSY) perussopimuksen mukaan kuntayhtymä rahoittaa toimintakulunsa vesihuolto- ja jätehuoltotoimintojen maksuilla, kuntaosuuksilla ja muilla tuloilla. Kuntayhtymä perii jäsenkunniltaan maksuosuudet muista kuin vesihuollon tai jätehuollon tehtävistä aiheutuviin kustannuksiin.

1 39 MUU YLEISHALLINTO

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	3 519	0	3 519	8 295	4 776	0
Menot	-41 089	0	-41 089	-36 685	4 404	-4 340
Toimintakate	-37 570	0	-37 570	-28 390	9 180	-4 340
Poistot	-6 405	0	-6 405	-3 553	2 852	0
Tilikauden tulos	-43 975	0	-43 975	-31 943	12 032	-4 340

1 39 01 KAUPUNGIN HISTORIA, TIETOKESKUKSEN KÄYTETTÄVÄKSI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	0	0	0	1	1	0
Menot	-250	0	-250	-253	-3	-130
Toimintakate	-250	0	-250	-252	-2	-130
Tilikauden tulos	-250	0	-250	-252	-2	-130

Historiatoimikunnan tehtävänä on suunnitella ja valmistaa Helsingin kaupungin historian jatko-osat vuodesta 1045 nykypäiviin sekä Helsingin vanhemman historian uudelleenkirjoittaminen. Lisäksi vuonna 2013 historiatoimikunta tuki Sotasurmat Helsingissä -hanketta, joka on vuoden 1918 kansalaissotaa, Santahaminan joukkohautaa ja Suomenlinnan vankileirialuetta koskeva tutkimus- ja julkaisuhanke. Historiatoimikunta pystyi varsinaisesta määrärahastaan tukemaan Sotasurmat Helsingissä -hankkeen aineistonkeruuta ja suunnittelua, mutta itse kirjahankeen toteuttamiseen (kirjoittajapalkkiot, toimittaminen, painatus) liittyen historiatoimikunnan määrärahat ylittivät 130 000 eurolla vuonna 2013.

1 39 02 OSUDET JA KORVAUKSET, TALOUS- JA SUUNNITTELUKESKUKSEN KÄYTETTÄVÄKSI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-4 486	0	-4 486	-4 680	-194	-210
Toimintakate	-4 486	0	-4 486	-4 680	-194	-210
Tilikauden tulos	-4 486	0	-4 486	-4 680	-194	-210

Määrärahasta maksettiin maksuosuuksia Uudenmaan liitolle 3,4 milj. euroa, Greater Helsinki Promotion Ltd Oy:lle 0,95 milj. euroa sekä Culminatumille 0,3 milj. euroa.

1 39 03 KESKITETTY TIETOTEKNIKKATOIMINTA, TALOUS- JA SUUNNITTELUKESKUKSEN KÄYTETTÄVÄKSI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	1 949	0	1 949	2 337	388	0
Menot	-22 120	0	-22 120	-19 198	2 922	-2 000
Toimintakate	-20 171	0	-20 171	-16 861	3 310	-2 000
Poistot	-6 405	0	-6 405	-3 535	2 870	0
Tilikauden tulos	-26 576	0	-26 576	-20 396	6 180	-2 000

1 39 05 YHTEISÖJEN TUKEMINEN, KHN KÄYTETTÄVÄKSI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-3 600	0	-3 600	-3 005	595	0
Toimintakate	-3 600	0	-3 600	-3 005	595	0
Tilikauden tulos	-3 600	0	-3 600	-3 005	595	0

Määrärahasta maksettiin avustusta muun muassa Finlandia-talo Oy:lle, Helsingin kaupungin 450-vuotis-taiteilijatalosäätiölle, Helsingin seudun kesäyliopistosäätiölle, Oy Gardenia-Helsinki Ab:lle ja Y-Säätiölle.

1 39 06 JÄSENMAKSUT, TALOUS- JA SUUNNITTELUKESKUKSEN KÄYTETTÄVÄKSI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-3 085	0	-3 085	-2 891	194	0
Toimintakate	-3 085	0	-3 085	-2 891	194	0
Tilikauden tulos	-3 085	0	-3 085	-2 891	194	0

Suurimmat yksittäiset jäsenmaksut maksettiin Suomen Kuntaliitolle, 1,7 milj. euroa, Kunnalliselle työmarkkinallistokseksi, 0,5 milj. euroa sekä Uudenmaan virkistysalueyhdistys ry:lle, 0,2 milj. euroa.

1 39 13 KEHITTÄMISHANKKEET, TALOUS- JA SUUNNITTELUKESKUKSEN KÄYTETTÄVÄKSI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	0	0	0	631	631	0
Menot	-2 500	0	-2 500	-435	2 065	-2 000
Toimintakate	-2 500	0	-2 500	196	2 696	-2 000
Tilikauden tulos	-2 500	0	-2 500	196	2 696	-2 000

Määrärahaa käytettiin 0,4 milj. euroa. Käytettävissä oli edellisenä vuonna käyttämättä jääneiden määrärahojen perusteella myönnettyjen ylitysoikeuksien jälkeen yhteensä 4,5 milj. euroa. Pysäyttämisen suunnittelu on viivästynyt ja kustannukset siirtyvät vuodelle 2014. Myös Keski-Pasilan toteuttamiseen liittyvät kilpailujen kustannukset siirtyivät vuodelle 2014.

1 39 14 TYÖLLISYYDEN HOITAMINEN, TALOUS- JA SUUNNITTELUKESKUKSEN KÄYTETTÄVÄKSI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	220	0	220	175	-45	0
Menot	-948	0	-948	-835	113	0
Toimintakate	-728	0	-728	-660	68	0
Tilikauden tulos	-728	0	-728	-660	68	0

1 39 15 YLEISHALLINNON MUUT MENOT JA TULOT, KAUPUNGINJOHTAJAN KÄYTETTÄVÄKSI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	1 350	0	1 350	5 151	3 801	0
Menot	-4 100	0	-4 100	-5 388	-1 288	0
Toimintakate	-2 750	0	-2 750	-237	2 513	0
Poistot	0	0	0	-18	-18	0
Tilikauden tulos	-2 750	0	-2 750	-255	2 495	0

EU-hankkeisiin käytettiin noin 5,4 milj. euroa. Tuloihin on kirjattu EU:lta saatuja tukia sekä muita yleishallintoon liittyviä tuloeria yhteensä 5,2 milj. euroa.

KUNNAN LIIKELAITOKSET

HELSINGIN ENERGIA -LIIKELAITOS

1 000 euroa	Talousarvio	Toteutunut	Poikkeama
Tuloskehitys			
Liikevaihto	759 300	746 609	-12 691
Liikelylijäämä/alijäämä	137 400	202 204	64 804
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	93 643	156 140	62 497
Rahoituskehitys			
Vaikutus maksuvalmiuteen	72 143	-72 611	-144 754
Perustamislainan korko (10 prosenttia)	17 357	17 357	0
Korvaus peruspääomalle (10 prosenttia)	47 400	47 400	0
Perustamislainan lyhennys	8 400	8 400	0
Yhteensä	73 157	73 157	0
	Talousarvio	Toteutunut	Poikkeama
Kehityksen tunnusluvut			
Liikevaihdon muutos, prosenttia	1	-3	-4
Liikevaihto/henkilö, 1 000 euroa	619	635	16
Liikelylijäämä, prosenttia liikevaihdosta	18	27	9
Sijoitetun pääoman tuotto vähintään, prosenttia	12	15	3
Omavaraisuusaste, prosenttia	71	69	-2
Jalostusarvo (2007=100)	73	97	24

Helsingin Energia toimii kunnallisena liikelaitoksena sähkön vähittäismarkkinoilla maanlaajuisesti sekä tukkumarkkinoilla pohjoismaissa. Kaukolämmöllä katetaan yli 90 prosenttia Helsingin lämmöntarpeesta ja kaukojäähdytys laajenee voimakkaasti. Helsingin Energian toimintamalli perustuu sähkömarkkinalain, maakaasumarkkinalain ja kilpailulain säätelyihin eriytettyihin liike- ja palvelutoimintoihin. Liiketoiminnan keskeisiä lähtökohtia ovat kilpailukykyisyys, toimitusvarmuus ja ympäristötietoisuus.

Helsingin Energia tuottaa asiakkailleen sähköä, lämpöä ja jäähdytystä Helsingissä sijaitsevilla voimalaitoksilla ja omistamiensa voimaosuuksien kautta. Helsingin alueen voimalaitoksissa tuotetun energiatehokkaan yhteistuotannon osuus hankitusta sähköstä oli 68 prosenttia ja tuotetusta lämmöstä 87 prosenttia. Päästöttömien tuotantomuotojen osuus Helsingin Energian sähkön kokonaishankinnasta lisääntyi vuoden aikana Ruotsista ostetun vesivoimakapasiteetin myötä. Vesivoiman osuus Helsingin Energian sähkön kokonaishankinnasta oli yli yhdeksän prosenttia, 660 gigawattituntia. Helsingin energiantuotannon hiilidioksidipäästöt laskivat noin kolme prosenttia ja olivat noin 3,3 miljoonaa tonnia.

Helsingin Energian sähkön kokonaismyynti, 7,5 terawattituntia, toteutui edellisvuoden tasolla. Keskimääräistä lämpimämpi vuosi laski kaukolämmön tuotannon määrää. Kaukolämmön myynti vuonna 2013 oli 6,4 terawattituntia, joka on viisi prosenttia vähemmän kuin vuotta aiemmin. Merivettä, jäteveden lämpösisäلتöä ja yhteistuotannon lämpöä hyödyntävän kaukojäähdytyksen tuotanto kasvoi edelleen. Kaukojäähdytystä tuotettiin 116 gigawattituntia, joka on 34 prosenttia enemmän kuin vuotta aiemmin.

Liikevaihto oli 747 milj. euroa, laskua edellisvuodesta oli 19 milj. euroa. Sähkönmyyntitulot pienenevät 6 milj. euroa ja lämmönmyyntitulot 11 milj. euroa. Muut tuotot sisältävät palvelumyynnin, lämmön liittymismaksut sekä kaasunmyynnin.

Kokonaiskulut ilman suunnitelman mukaisia poistoja vähenivät 17 milj. euroa. Polttoainekulut pienenevät edellisvuodesta 40 milj. euroa, ja energian hankinnan kulut kasvoivat 23 milj. eurolla. Valmistusta omaan käyttöön oli 3,5 milj. eurolla ja suunnitelman mukaiset poistot olivat 51 milj. euroa.

Liikevoitto oli 202 milj. euroa ja sen osuus liikevaihdosta oli 27 prosenttia. Tulos ennen tilinpäätössiirtoja oli 204 milj. euroa (edellisvuonna 200 milj. euroa). Sijoitetun pääoman tuotto prosentti oli 15 laskettuna tilikauden keskimääräiselle sijoitetulle pääomalle.

Helsingin Energian investointiohjelman mukaiset investoinnit olivat 59 milj. euroa. Kaukolämmön ja jäähdytyksen investoinnit olivat 29 milj. euroa (33 milj. euroa), voimalaitosinvestoinnit 11 milj. euroa (28 milj. euroa) ja ulkovalaistuksen investoinnit 11 milj. euroa (8 milj. euroa). Pysyviin vastaaviin sisältyviä sijoituksia lisäsi Voimapiha Oy:n osakemerkintä, 60 milj. euroa.

Liiketoiminnasta kertyi tuloa 207 milj. euroa (204 milj. euroa). Pitkäaikainen lainan korko kaupungille oli 17 milj. euroa, korvaus peruspääomalle 47 milj. euroa sekä erillinen voittovarojen tasesiirto 150 milj. euroa. Pitkäaikaisista lainaa kaupungille lyhennettiin 8 milj. eurolla.

Henkilöstön määrä oli vuoden lopussa 1 146 (1 177). Vakinaisia työntekijöitä oli 1 099 (1 117) eli 96 prosenttia (95 %) ja määräaikaisia 47 (60). Keskimäärin henkilöstöä oli 1 176 (1 214). Eläkkeelle siirtyneiden määrä oli 54 (54) ja uusien vakinaisten rekrytointien 38 (40). Henkilöstön keski-ikä oli 45,9 (45,2) vuotta ja henkilöstöllä oli palveluvuosia keskimäärin 17,9 (16,3) vuotta. Palkkoja ja palkkioita, sisältäen myös tulospalkkiot, maksettiin 53,4 (54,2) milj. euroa.

Keskitetty energiantuotanto kuuluu EU-ohjauksessa päästökaupan piiriin. Helsingissä tuleviin energiantuotantoratkaisuihin vaikuttaa kaupunginvaltuuston linjaus energia- ja ilmastopoliitikasta. Helsingin Energian laatima kehitysohjelma kattaa toteutuessaan kaupunginvaltuuston asettamat ilmastopoliittiset tavoitteet ja luo tien kohti hiilineutraalia tulevaisuutta.

Keskeiseksi asiaksi ilmastopoliittisten tavoitteiden toteuttamisessa nousee uusiutuvien energiantuotantomuotojen osuuden kasvattaminen nykyisessä tuotantorakenteessa. Helsingin Energia on aloittanut kehitysohjelmansa mukaisesti puupellettien koepolton Hanasaaren voimalaitoksella. Kokeiden kautta valmistaudutaan vuosina 2014 ja 2015 käynnistyvään biopolttoaineen seospolttoon Hanasaaren ja Salmisaaren voimalaitoksilla.

Ympäristövaikutusten hallinnan välineinä ovat voimalaitosten yhteinen ISO 14001 -ympäristöjärjestelmä, liiketoimintojen ympäristökäsikirjat ja kaikkien toimistokiinteistöjen Green Office -ympäristökriteerit. Helsingin Energia laatii erillisen verifioimattoman ympäristötilinpäätöksen.

Kaupunginvaltuuston asettamat sitovat toiminnalliset tavoitteet toteutuivat seuraavasti:

- Sijoitetun pääoman tuotto vähintään 12 prosenttia.

Tavoite toteutui 15 prosenttia.

- Yleisellä alueella suoritettavien kaivutöiden toteuttaminen lupaehdoissa edellytettyjen tavoiteaikojen puitteissa.

Tavoite toteutuu/ei toteudu. Helenin näkökulmasta tavoite toteutuu vuonna 2013.

HELSINGIN SATAMA -LIIKELAITOS

1 000 euroa	Talousarvio	Toteutunut	Poikkeama
Tuloskehitys			
Liikevaihto	89 200	89 024	-176
Liikeliikkeen alijäämä	18 371	20 886	2 515
Tilikauden ylijäämä/ alijäämä	20 106	25 717	5 611
Varsinaisen toiminnan rahavirta	40 674	45 538	4 864
Investointien rahavirta	-23 250	-13 304	9 946
Rahoituksen rahavirta	-18 710	-21 100	-2 390
Vaikutus maksuvalmiuteen	-1 286	11 134	12 420
Peruspääoman tuotto (10,5 prosenttia)	6 317	6 317	0

	Talousarvio	Toteutunut	Poikkeama
Kehityksen tunnusluvut			
Liikevaihdon muutos, prosenttia	2,1	2,1	0,0
Liikeliikkeen alijäämä, prosenttia liikevaihdosta	20,6	23,5	2,9
Liikevaihto/henkilö, 1 000 euroa	504	525	21
Asiakastytyväisyyden taso (asteikolla 4-10)	8,0	8,1	0,1
Sijoitetun pääoman tuotto, prosenttia	3,3	3,6	0,3
Omavaraisuusaste, prosenttia	67,4	68,8	1,4
Tuottavuus (2010=100)	106,4	114,7	8,3
Suoritettavat			
Kokonaistavaraliikenne, 1000 t	10 850	10 534	-316
Yksiköity tavaraliikenne, 1000 t	10 100	9 604	-496
Bulkkitavaraliikenne, 1000 t	750	930	180
Matkustajaliikenne, 1 000 matkustajaa	10 650	10 717	67
Saapuneet alukset, 1 000 nt	106 000	115 850	9 850

Helsingin Sataman kannalta taakse jäänyt vuosi 2013 oli tyydyttävä. Tavaraliikenteessä kehitys oli vaisua ja jäi alkuvuoden hitaan kehityksen vuoksi hieman edellisvuotta pienemmäksi. Matkustajaliikenteessä sen sijaan saavutettiin jälleen ennätystulos. Vuoden 2013 taloudellinen tulos ylitti edellisvuoden tason.

Yksiköidyn tavaraliikenteen määrä jäi 9,6 miljoonaan tonniin eli kaksi prosenttia edellisvuotta pienemmäksi. Tuonti väheni 4 prosenttia, kun taas vienti vilkastui 1 prosentin. Yksiköidyn tavaraliikenteen kehitys oli vaisua erityisesti vuoden alkupuolella, loppuvuonna määrät ylittivät jo edellisvuoden tason. Yksityisen kulutuksen ja investointitoiminnan heikkeneminen vaikutti etenkin kulutus- ja investointitavaratuontiin vähentävästi. Bulkki-liikenteen määrä oli 0,9 miljoonaa tonnia.

Laivamatkailussa saavutettiin jälleen uusi ennätys. Matkustajia oli kaikkiaan 10,7 miljoonaa, kasvua oli yksi prosentti edellisvuoteen verrattuna.. Kansainvälisessä risteilyliikenteessä saavutettiin myös ennätys. Helsingissä vieraili 420 000 matkustajaa, kasvua oli 15 prosenttia edellisvuodesta.

Laivaliikenne jatkui vilkkaana. Laivakäyntejä oli 8 122. Laivakäyntien määrä väheni hieman. Satamaan liikennöineiden alusten yhteenlaskettu kuljetuskapasiteetti kuitenkin kasvoi, sillä aluskoot kasvoivat enemmän kuin käyntimäärät vähenivät.

Toimintavuoden liikevaihto oli 89 milj. euroa, joka on 1,8 milj. euroa (2,1 %) enemmän kuin edellisvuonna. Matkustaja-alusliikenteen kasvun ansiosta sekä matkustaja- että alusmaksutulot lisääntyivät. Tavaramaksutulot pysyivät edellisvuoden tasolla tavaraliikenteen supistumisesta huolimatta. Liikenteen väheneminen pienensi kuitenkin varastointituloja. Sekalaiset tuotot kasvoivat pysäköinnin ja aluksille myydyin maasähkön määrän kasvun myötä. Muissa tulolajeissa ei tapahtunut kovin merkittävää muutosta.

Varsinaiset kulut yhteensä olivat 37,2 milj. euroa. Kulut laskivat edellisvuodesta 1,2 milj. eurolla (3,1 %). Henkilöstökuluissa ja palveluiden ostoissa saavutettiin merkittävää säästöä. Palveluiden ostokulujen vähenemiseen vaikutti merkittävästi leuto ja lumeton loppuvuosi. Markkinakorkojen laskusta ja lainojen lyhennyksistä johtuen korkokulut olivat edellisvuotta 1,5 milj. euroa pienemmät. Satunnaisiin kuluihin on kirjattu korvaukset, joita maksettiin rantakiinteistöjen ja vesialueiden omistajille Vuosaaren satamahankkeen aiheuttaman veden laadun heikentymisen vuoksi.

Liikevoitto oli 20,9 milj. euroa, joka on 3,0 milj. euroa edellisvuotta suurempi. Liikevoitto oli 23,5 prosenttia liikevaihdosta. Voitto ennen varauksia oli 14 milj. euroa (10,1 milj. euroa vuonna 2012). Poistoerokirjausten jälkeen tilikauden voitoksi tuli 25,7 milj. euroa (22,1 milj. euroa). Helsingin Sataman investoinnit olivat 13,3 milj. euroa. Lainaa lyhennettiin vuonna 2012 kaikkiaan 19,8 milj. euroa. Rahavarat kasvoivat 11,1 milj. eurolla.

Helsingin Sataman vuoden 2013 talousarvion tulostavoitteet saavutettiin. Tavoitteina olivat asiakastytytyys vähintään 8 asteikolla 4–10, sijoitetun pääoman tuotto prosentti vähintään 3,3 ja liikevaihto henkilöä kohden vähintään 504 000 euroa.

Tuottavuuden parantaminen

Helsingin Satama on jo pitkään sopeuttanut toimintaansa toimintaympäristössä tapahtuneisiin muutoksiin. Varsinkin viime aikoina on toteutettu organisaatio- ja tehtäväjärjestelyjä sekä parannettu sisäistä yhteistyötä.

Tuottavuus- ja hyvinvointiohjelmaan sisällytetyt hankkeet on pääosin toteutettu ja sen tavoitteet saavutettu. Sataman pääkonttorin vapaana olleet toimistotilat on vuokrattu. Alueiden puhtaanapidon tasoa ja satamaoloihin soveltuvaa puhtaanpidon ja lumenpoiston kalustoa ja työmenetelmiä on optimoitu yhteistyössä Staran kanssa.

Pysäköintitulot ovat kasvaneet pysäköintipalveluista tiedottamisen, palvelujen saatavuuden parantamisen sekä valvonnan tehostamisen myötä.

Tuottavuuden mittaaminen

Tuottavuus määritellään tuotoksen ja panoksen suhteella. Helsingin Sataman tuottavuuden mittareiksi on valittu tuottavuusindeksi ja liikevaihto henkilöä kohden. Tuottavuusindeksi kuvaa Helsingin Sataman kokonaistuottavuuden kehitystä. Tuottavuusindeksi lasketaan jakamalla suoriteindeksi menoindeksillä. Suoriteindeksi kuvaa Helsingin Sataman tärkeimpien suoritteiden määrän kehitystä tarkastelujaksolla ja menoindeksi käyttötalouden menojen kehitystä vastaavalla jaksolla.

Tuottavuus (2010=100)	TA 2013	2013	2012	2011	2010
Suoriteindeksi/Menoindeksi	106,4	114,7	108,9	106,3	100

Tuottavuusindeksi nousi menojen vähentymisen ansiosta 5,3 prosenttia viime vuodesta ja 7,8 prosenttia talousarviosta. Menoindeksi pieneni 4,8 prosenttia viime vuodesta ja 7,3 prosenttia talousarviosta. Suoriteindeksi (painotettu suoritelmäärä) oli sekä viimevuoden (0,3 %) että talousarvion tasolla (0,0 %).

Liikevaihto/henkilö	TA 2013	2013	2012	2011	2010
1 000 euroa	504	525	482	458	443

Liikevaihto henkilöä kohden parani 43 000 eurolla vuodesta 2012 ja 21 000 eurolla vuoden 2013 talousarvion ennusteesta.

HELSINGIN KAUPUNGIN TALOUSHALLINTOPALVELU -LIIKELAITOS (TALPA)

1 000 euroa	Talousarvio	Toteutunut	Poikkeama
Tuloskehitys			
Liikevaihto	25 480	26 357	877
Liikeliikenne/alijäämä	18	56	38
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	0	0	0
Peruspääoman tuotto (8 prosenttia)	56	56	0
Varsinaisen toiminnan rahavirta	160	81	-79
Investointien rahavirta	-300	-136	164
Vaikutus maksuvalmiuteen	-140	598	738
Muut toiminnalliset tavoitteet			
Kirjanpidon automaattiset tapahtumat/ kaikki tapahtumat, prosenttia	98,5	98,9	0,4
Automaattisesti täsmäytyneet ostolaskut/ kaikki ostolaskut, prosenttia	10,5	11,6	1,1
Sähköiset laskutustoimeksiannot/ kaikki toimeksiannot, prosenttia	99,5	98,0	-1,5
Sähköisesti ilmoitetut poissaolot/ kaikki poissaoloilmoitukset, prosenttia	75,0	66,6	-8,4
Sähköiset palkkalipukkeet/ kaikki palkkalipukkeet, prosenttia	70,0	62,2	-7,8
Toimintatiedot			
Kirjanpito ja maksuliikenne			
Kirjanpitoviennit, 1 000 kpl	18 000	16 302	-1 698
Laskutus			
Lähetetyt laskut, maksumuistutukset ja perintätoimeksiannot, 1 000 kpl	1 769	1 547	-222
Vapaakortit, lkm	3 250	3 113	-137
Ostolaskut			
Ostolaskut, 1 000 kpl	730	775	45
Palkkalaskenta			
Palkka- ja palkkiolipukkeet, 1 000 kpl	686	755	69
Kehityksen tunnusluvut			
Henkilötyövuodet	369	378	9
Liikevaihto/henkilötyövuosi, 1 000 euroa	69	70	1
Tuottavuus (2010=100)	104	109	5
Käyttökate, prosenttia	0,9	0,5	-0,4
Sijoitetun pääoman tuotto, prosenttia	3,7	3,4	-0,3
Sitovat toiminnalliset tavoitteet			
Asiakastytyväisyys vähintään (asteikolla 1–5)	3,6	3,7	0,1

Kirjanpidon ja maksuliikenteen toiminnallinen automaattitavoite sekä volyymitavoite oli asetettu vanhan laskenta-järjestelmän mukaisina. Uusi järjestelmä tuottaa vientejä kirjaustapahtumien takana automaattisesti sekä muiden liittymien kautta siirrettävien tiedostojen yhteydessä. Nämä viennit on rajattu laskennassa vertailukelpoisuuden vuoksi pois kirjanpidon liittymiä lukuun ottamatta. Kirjanpito vientejä toteutui tavoitteista 9,4 prosenttia vähemmän ja sähköisyysaste nousi 1,1 prosenttia.

Ostolaskujen lukumäärän nousu aiheutui yleisestä ostolaskujen volyymien kasvusta asiakkailla. Ostolaskujen sähköisyysasteen nousu saavutettiin tehostamalla edelleen toistuvaislaskujen käsittelyohjelman käyttöä automaattitäsmäytyksessä. Myyntilaskujen lukumäärätavoitteeseen ei päästy, koska tavoitteeseen sisältyi terveyskeskus-

lääkärin vastaanottokäyntien laskutus, josta luovuttiin 1.1.2013 alkaen. Tämä vaikutti myös laskutustoimeksiantojen sähköisyydelle asetettuun tavoitteeseen, jota ei myöskään saavutettu.

Palkka- ja palkkiolipukkeiden volyymien kasvu johtuu pääosin palkanlaskentapalveluista uudelle asiakkaalle, Palmialle, jonka palvelut eivät sisällyneet talousarvioon. Sähköisesti ilmoitettujen poissaoloilmoitusten tavoitteesta jäätin.

Sähköisten poissaoloilmoitusten osuus kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna noin yhdeksällä prosentilla, mihin vaikutti se, että opetusvirastossa lisättiin palvelun käyttöä. Sähköisten palkkalaskelmien tavoite ei täytynyt. Yksittäisten palkansaajien valintoihin on vaikea vaikuttaa, vaikka kaupungin palveluksessa olevalla henkilöstöllä on mahdollisuus valita sähköinen palkkalaskelma riippumatta siitä, minkä pankin asiakas hän on. Joissakin virastoissa sähköisten palkkalaskelmien käyttö on kuitenkin kasvattanut suosiotaan hyvin.

Talpalla oli kaksi sitovaa tavoitetta: asiakastytyväisyys vähintään 3,6 (asteikolla 1–5) sekä tilikauden tulos on ≥ 0 , jotka molemmat toteutuivat. Asetettu sitova kolmen prosentin energiansäästötavoite saavutettiin moninkertaisesti. Sähkön kulutuksen vähentämiseksi säädettiin valaistus katkeamaan pois päältä yöksi ja it-laitteet asennettiin siirtymään lepotilaan iltaisin. Tehdyillä toimenpiteillä saatiin sähkön kulutusta vähennetyksi.

Uusi laskentajärjestelmä (Laske) otettiin edellisen vuoden alussa osittain keskeneräisenä käyttöön. Toimintavuoden aikana Laske-järjestelmään tehtiin edelleen testauksia. Tietojärjestelmän keskeneräisyys vaikeutti palvelujen tuottamista erityisesti laskutusosastolla jossa työt ruuhkaantuivat ja suma saatiin purettua vasta loppuvuodesta.

Taloushallintopalvelun tuotteet otettiin uudistettuina käyttöön vuoden alusta. Samalla laskutuskäytäntöä muutettiin siten, että kuukausittainen arviolaskutus oikaistiin tasauskaskulla marraskuun lopun tilanteesta vastaamaan todellisia suoritelmääriä. Poikkeuksena tästä päädyttiin kuitenkin kuluneelta vuodelta ratkaisuun, jossa laskentajärjestelmän keskeneräisyyden takia laskutusosastolla ruuhkaantuneiden töiden purkua ei laskutettu asiakkailta. Asiakkaille raportoitin palvelujen toteutumista ja sähköistä asiakasraportointia kehitettiin edelleen informatiivisemmaksi.

Taloushallintopalvelujen keskittämistä jatkettiin. Toimintavuoden alussa siirtyi Talpan tuotettavaksi Palmian palkanlaskenta ja myyntilaskutus. Vuoden aikana valmistauduttiin vastaanottamaan Helsingin Satama uutena asiakkaana vuoden 2014 alusta ja toteutettiin muutokset, jotka liittyivät hallinto-, henkilöstö- sekä talous- ja suunnittelukeskusten yhdistymiseen kaupunginkansliaksi seuraavan vuoden alusta. Talpasta siirtyi vuoden alussa kolme pitkäaikaisen laitoshoidon maksunmääritystä hoitanutta henkilöä ja yksi palkkasihteeri sosiaali- ja terveysvirastoon.

Asiakkaille järjestettiin toukokuussa puolen päivän asiakastilaisuus, jossa käsiteltiin ajankohtaisia asioita. Prosessi- ja sopimusyhteyshenkilöille järjestettiin Talpa-päivä. Aamupäivällä käytiin läpi Talpan 10-vuotista kehitystä ja ilta-päiväksi osallistujilla oli mahdollisuus valita prosessi, jonka tilannekatsauksesta halusi tietoa tarkemmin. Asiakkaita tavattiin keväällä ja syksyllä asiakkuudenhallinnan johtoryhmissä ja lisäksi osastot toteuttivat prosessikohtaisia asiakastapaamisia, joissa käytiin läpi prosesseihin tulevia muutoksia, työnjakoa, prosessivirheiden käsittelyä ja muita ajankohtaisia asioita. Asiakastytyväisyyttä mitattiin kyselyllä jonka tulos oli 3,7 (2,8 %) kun kyselyn skaala oli 1–5.

Tilikauden tulos muodostui 152 euroa ylijäämäiseksi ja liikelaitos maksoi kaupungille korvausta sijoitetusta peruspääomasta kahdeksan prosenttia, eli 56 000 euroa. Rahavarat lisääntyivät 598 438 euroa. Irtainta käyttöomaisuutta hankittiin 135 799 eurolla.

Talpan palveluksessa oli vuoden 2013 lopussa 407 työntekijää, joista vakinaisia oli 375 ja määräaikaista 32. Henkilöstömäärä kasvoi edellisestä vuodesta viidellä henkilöllä. Palmiasta siirtyi Talpaan vuoden alusta 16 henkilöä, joista 12 palkanlaskentaosastolle ja neljä henkilöä laskutusosastolle. Laskennallisia henkilötyövuosia toteutui 378, joka oli yksi henkilötyövuosi enemmän kuin edellisenä vuonna. Ylityöt mukaan lukien henkilötyövuosia toteutui 379 vuonna 2013, kun edellisenä vuonna vastaava luku oli 381.

Tuottavuus nousi ennakoitua enemmän, koska suoritelmäärät nousivat useimmissa tuoteryhmissä ja toteutuneet henkilötyövuodet laskivat edellisvuoteen verrattuna. Tavoitteena ollut yhden prosentin tuottavuuden kasvu ylittyi selvästi, sillä vuodesta 2012 kokonaistuottavuus nousi viisi pistettä.

2 RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖTOIMI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	363 492	0	363 492	322 930	-40 562	150
Menot	-666 364	0	-666 364	-625 265	41 099	-4 458
Toimintakate	-302 872	0	-302 872	-302 335	537	-4 308
Poistot	-79 331	0	-79 331	-76 609	2 722	0
Tilikauden tulos	-382 203	0	-382 203	-378 944	3 259	-4 308

2 05 HELSINGIN KAUPUNGIN TUKKUTORI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	5 558	0	5 558	5 817	259	0
Menot	-6 033	0	-6 033	-6 443	-410	-160
Toimintakate	-475	0	-475	-626	-151	-160
Poistot	-780	0	-780	-847	-67	0
Tilikauden tulos	-1 255	0	-1 255	-1 473	-218	-160
Tunnusluvut						
Asiakastytyväisyys (1–5)	3,4	0,0	3,4	3,5	0,1	0
Toimitilojen käyttöaste vähintään, prosenttia	85	0	85	90	5	0
Vuokratut tilat, m ²	20 067	0	20 067	20 014	-53	0
Henkilöstön määrä	34	0	34	34	0	0
Tuottavuus (2010=100)	TA 2013	2013	2012	2011	2010	
Tuottavuus	90	88	91	97	100	

Helsingin Tukkutorin toiminta vilkastui edelleen vuoden 2013 aikana. Vanha kauppahalli meni remonttiin, ja sen väistötilaksi Hietalahden kauppahalli muutettiin onnistuneesti ruokahalliksi. Teurastamon rakentuminen jatkui uusien ravintoloiden, myymälöiden ja opetuskeittiön avaamisella. Tukkutori jatkoi myös kaupungin ruokakulttuuristrategian kehittämistä. Keväällä Tukkutori isännöi Maailman tukkutori järjestön (WUWM) konferenssia.

Uuden pakastamon suunnitelmat liikahtivat eteenpäin, mutta eivät edenneet vielä toteutusvaiheeseen.

Toiminnalliset tavoitteet saavutettiin, mutta suuret luottotappiokirjaukset aiheuttivat toimintakatteen ylityksen, vaikka tulokertymä oli talousarviota parempi hyvän vuokraustilanteen johdosta. Tukkutorialueen asiakastytyväisyys oli 3,5 asteikolla 1–5 (tavoite 3,4) ja vuokrausaste 90 prosenttia (tavoite 85).

Tukkutori hankkii lähes kaikki tulonsa tarjoamalla toimitiloja ja palveluja yrityksille. Vuokrausaste on hyvä ja paranee sitä mukaa, kun Teurastamolla avataan uusia ravintoloita ja myymälöitä.

Tukkutorin tuottavuutta mitattiin tuottavuusindeksillä, jossa tulot ja menot suhteutettiin indekseillä korjattuna vertailuvuoden 2010 vastaaviin lukuihin. Tuottavuudeksi saatiin 88 talousarvion 90:n sijaan, mikä johtui suurelta osin luottotappiokirjauksista.

2 08 HANKINTAKESKUS

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	8 757	0	8 757	15 251	6 494	150
Menot	-8 949	0	-8 949	-15 226	-6 277	-150
Toimintakate	-192	0	-192	25	217	0
Poistot	-50	0	-50	0	50	0
Tilikauden tulos	-242	0	-242	25	267	0
Suoritetavoitteet						
Henkilöstön määrä, kpl	47	0	47	53	6	0
Hankinta ja kilpailuttaminen						
Kilpailutusten määrä, kpl	120	0	120	102	-18	0
Kilpailutukset, joissa ympäristönäkökulma huomioitu, prosenttia	40	0	40	44	4	0
Keskimääräinen työpanos/kilpailutus, htp	39	0	39	48	9	0
Logistiikkakeskus (yhteishankintatuotteiden keskusvarasto)						
Toimitusrivit, 1 000 kpl	240	0	240	396	156	0
Varaston arvo, 1 000 euroa	700	0	700	917	217	0
Keskimääräinen työpanos/1 000 toimitusriviä, htp	17	0	17	16	-1	0
Tuottavuusluku (2010=100)	TA 2013	2013	2012	2011	2010	
(työpanosten tuottavuus 80 prosenttia, asiakastytyväisyys 20 prosenttia)	102	97	87	86	100	

Sosiaali- ja terveysvirastojen organisaatiomuutoksen yhteydessä keskitettiin vuoden alusta hankintoja sekä Kosken ja Kustaankartanon varastotoiminnat hankintakeskukseen. Keskittämisen johdosta hankintakeskuksen tulot ja -menot kasvoivat noin 70 prosenttia talousarvioon verrattuna. Henkilöstömäärä kasvoi 13 henkilöllä, joista 11 siirtyi logistiikkakeskukseen ja 2 hankintapalveluihin. Logistiikkakeskuksen varaston arvo kasvoi noin 217 000 euroa ja toimitusrivien määrä noin 156 000 kpl.

Hankintakeskuksen rooli kaupungin yhteishankintayksikkönä vahvistui edelleen. Tilivuoden alusta lukien hankintakeskus on kilpailuttanut kaikki sosiaali- ja terveysviraston hankinnat.

Kestävän kehityksen kriteerien käyttö hankinnoissa kasvoi ja 44,1 prosenttia yhteishankintakilpailutuksista sisälsi niitä.

Hankintakeskuksen tuottavuusluku parani edellisvuodesta 12 prosenttia. Tuottavuuslukuun vaikuttivat eniten sote-organisaation hankintojen ja varastotoimintojen keskittäminen hankintakeskukseen. Kilpailutusten määrä nousi edellisvuodesta 29 prosenttia ja logistiikkakeskuksen toimitusrivien määrä 59 prosenttia.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet toteutuivat seuraavasti:

- Selvitys innovatiivisten hankintojen johtamismallista Helsingin kaupungille osana Procu-Inno -hanketta.

Tavoite toteutui, johtamismallista laadittiin kuvaus, jota käytetään kaupungin hankintoja kehitettäessä. Procu-Inno -hanke jatkuu vuoden 2014 kevätkauden ja johtamismallia jalostetaan hankkeen keston ajan.

- Asiakastytyväisyys vähintään 3,8 (asteikolla 1–5). (Vuoden 2011 toteuma 3,9).

Tavoite toteutui 3,8 (Vuoden 2012 toteutuma oli 3,8).

2 09 YLEISTEN TÖIDEN LAUTAKUNTA JA RAKENNUSVIRASTO

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	67 533	0	67 533	65 656	-1 877	0
Menot	-142 800	0	-142 800	-143 336	-536	-3 600
Toimintakate	-75 267	0	-75 267	-77 680	-2 413	-3 600
Poistot	-71 210	0	-71 210	-69 169	2 041	0
Tilikauden tulos	-146 477	0	-146 477	-146 849	-372	-3 600
Tuottavuus (2010=100)	TA 2013	2013	2012	2011	2010	
Ylläpidon tilaaminen	110	113	108	108	100	
Investointien teettäminen	107	80	104	109	100	
Pysäköinninvalvonta	117	87	117	77	100	

Tilinpäätöksen kokonaistulot olivat 1,9 milj. euroa talousarviota pienemmät. Tulot kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna 0,8 milj. eurolla. Kokonaismenot olivat 0,5 milj. euroa talousarviota suuremmat. Kaupunginvaltuusto myönsi 29.1.2014 yhteensä 3,6 milj. euron ylitysoikeuden katu- ja viheralueiden ylläpidon sekä yleishallinnon kohdalle alkuvuoden 2013 runsaslumisen ja pitkään jatkuneen talven vuoksi. Edelliseen vuoteen verrattuna menot pienensivät 0,5 milj. euroa.

Toimintakate eli kokonaistulojen ja -menojen erotus oli 2,4 milj. euroa talousarviota heikompi. Poistosuunnitelmaan perustuvat poistot olivat 2,0 milj. euroa talousarviota pienemmät. Poistoajat on mitoitettu vastaamaan omaisuuden kulumista.

Tilikauden tulos oli 0,4 milj. euroa talousarviota heikompi.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet toteutuivat seuraavasti:

- Katujen hoidossa käytettävistä liukkaudentorjuntamateriaaleista (kiviaines ja suola) peräisin olevien hiukkasten (PM₁₀) osuus on määräävänä tekijänä vuorokauden aikana enintään 30 ylitystapauksessa vuoden 2013 aikana.

Tavoite toteutui. Eniten ylityksiä oli Mannerheimintien asemalla ja sielläkin vain 17 asemakohtaisen enimmäismäärän ollessa 30. Raportti on luettavissa Internetissä HSY:n sivuilla:
http://www.hsy.fi/seututieto/ilmanlaatu/tiedotus/raja_arvotaso/Sivut/default.aspx.

- Ydinkeskustan ja aluekeskusten keskeisimmät torit ja puistot sekä joukkoliikenteen terminaalien lähiympäristöt siivotaan arkisin ennen kello kahdeksaa aamulla.

Tavoite toteutui. Tavoitteen toteutumista seurattiin tilaajan ja urakoitsijoiden välisissä kokouksissa sekä tilaajan pistokoevalvonnalla. Myös asukaspalautetta hyödynnettiin. Tavoitteen toteutuminen on dokumentoitu alueurakoiden kokouspöytäkirjoihin sekä tilaajan tarkastuspäiväkirjaan, jotka ovat luettavissa ylläpitotoimiston verkkokansiossa.

- Työmatkaliikennettä palvelevat 1. ylläpitoluokkaan kuuluvat tärkeimmät pääkadut sekä jalankulun ja pyöräilyn väylät on aurattu ja liukkaudentorjunta tehty aamulla ennen kello seitsemää.

Tavoite toteutui. Tavoitteen toteutumista seurattiin tilaajan ja urakoitsijoiden välisissä kokouksissa sekä tilaajan pistokoevalvonnalla. Myös asukaspalautetta hyödynnettiin. Tavoitteen toteutuminen on dokumentoitu alueurakoiden kokouspöytäkirjoihin sekä tilaajan tarkastuspäiväkirjaan, jotka ovat luettavissa ylläpitotoimiston verkkokansiossa.

- Helsingin katu- ja puistorakentamisesta ylijäämämassojen vastaanottoaikkoihin sijoitettavat massat puolitetaan vuoden 2010 tasosta käsittelemällä ne rakennuskelpoiseksi maa-ainekseksi.

Tavoite toteutui. Ylijäämämassoja vietiin vastaanottoaikkoihin 4 904 m³, kun vastaava luku vuonna 2010 oli 350 000 m³. Ylijäämämaista hyötyä käytettiin 97,5 prosenttia. Kuukausikohtaiset kuormamäärät on saatavilla katu- ja puisto-osaston massakoordinaattorilta.

- Nuorista katupuukujanteista poistetut puut korvataan uusilla viimeistään seuraavan kasvukauden syksynä.

Tavoite toteutui. Tieto puuttuvista katupuista kerättiin touko-kesäkuun aikana. Tarvittavat täydennysistutukset teetettiin syksyn aikana. Katu- ja puisto-osaston puuasiantuntija tai urakoitsijan edustaja vei tiedot puurekisteriin.

- Kaupunkiluonnon monimuotoisuutta edistetään siten, että metsien ja puuston käsittelyssä turvataan luontotyyppien ja eliölajiston säilyminen luonnonhoidon linjausten mukaisesti.

Tavoite on toteutunut kaikissa hankkeissa. Näitä ovat rakennusvirastossa valmistuneet yleisten töiden lautakunnassa hyväksytyt aluesuunnitelmat sekä niiden mukaan tilatut ja toteutetut metsien ja puuston hoitotyöt. Myös muut erilliset yksittäiset rakennusviraston tilaamat puustonhoitotoimenpiteet kuten mm. ulkoilureittien varsien vaarallisten puiden poistot on tehty luonnonhoidon linjausten mukaisesti.

- Rakennusviraston, Helsingin Energian ja HKL-liikelaitoksen kaivutöiden kestoa lyhennetään rakennusviraston koordinoimana 5 prosenttia edellisen vuoden tasosta.

Tavoite toteutui rakennusviraston osalta. Rakennusviraston kaivuaikojen vuoden 2013 mediaani oli 6 viikkoa, kun se vuonna 2012 oli 10,5 viikkoa. Mediaani oli yli 40 prosenttia pienempi kuin edellisenä vuonna.

- Rakennusviraston sitova energiansäästötavoite vuodelle 2013 on 4 prosenttia vuoden 2010 kokonaisenergiankulutuksesta sisältäen aiempien vuosien säästötavoitteet. Kokonaisenergiankulutus luetaan sähkön ja kaukolämmön päämittareilta.

Tavoite toteutui. Energiankulutustiedot ovat alkuvuodesta usein arvioita, jotka tarkentuvat alkukeväästä. Tämänhetkinen tieto on Helsingin Energian Sävel+ -palvelusta, jossa on ainoastaan sähkönkulutus mukana. Olettaen, että lämmönkulutus on pysynyt samana kuin vuonna 2012, on energiankulutus vuonna 2013 69 000 megawattituntia (MWh) eli noin 5,5 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2010. Tavoite on saavutettu. Sähkönkulutus on nykyisen arvion mukaan 60 664 MWh, josta ulkoalaistuksen osuus on 53 186 MWh.

2 09 01 KATU- JA VIHERALUEIDEN YLLÄPITO SEKÄ YLEISHALLINTO

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	56 318	0	56 318	55 353	-965	0
Menot	-131 585	0	-131 585	-133 730	-2 145	-3 600
Toimintakate	-75 267	0	-75 267	-78 377	-3 110	-3 600
Poistot	-71 210	0	-71 210	-69 169	2 041	0
Tilikauden tulos	-146 477	0	-146 477	-147 546	-1 069	-3 600

Tunnusluvut	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Ylläpidettävä katuala, ha	2 072	0	2 072	2 072	0	0
Ylläpidettävät sillat, m ²	315 000	0	315 000	318 778	3 778	0
Yleiset käymälät, kpl	38	0	38	38	0	0
Uudelleen päällystetty katuala, ha	45	0	45	45	0	0
Rakennetut puistot, ha	906	0	906	915	9	0
Pellot ja niityt, ha	1 172	0	1 172	1 183	11	0
Metsäiset alueet, ha	4 708	0	4 708	4 728	20	0
Katuvihreä, ha	481	0	481	470	-11	0
Ajoneuvojen varasto- ja lähisiirrot, kpl	12 900	0	12 900	18 726	5 826	0
Ajoneuvojen siirtokehotukset, kpl	6 500	0	6 500	5 245	-1 255	0
Pysäköintivirhemaksukehotukset, kpl	276 000	0	276 000	172 953	-103 047	0
Pysäköintiautomaatit, kpl	610	0	610	601	-9	0
Asiakaspalvelutapahtumat, kpl	130 000	0	130 000	129 325	-675	0
Maankäyttöluvut ja maanvuokaukset, kpl	13 950	0	13 950	16 359	2 409	0
Uudisrakennukset ja peruskorjaukset, m ²	59 000	0	59 000	39 205	-19 795	0
Arkkitehtuuriosaston projekteille tehty tunnit	30 000	0	30 000	37 884	7 884	0

Toimintavuoden tulot olivat 1,0 milj. euroa talousarviota pienemmät. Menot ylittyivät talousarvioon nähden 2,1 milj. eurolla. Kaupunginvaltuusto myönsi 29.1.2014 rakennusvirastolle oikeuden ylittää menoja 3,6 milj. eurolla. Talousarvion kohdan menojen ylitys toteutui 2,1 milj. euron suuruisena. Ylityksen aiheutti alkuvuoden normaalia runsaslumisempi ja pitkään jatkunut talvi. Loppuvuoden leudot säät puolestaan pienensivät ylitystarvetta. Toimintakate oli 3,1 milj. euroa talousarviota heikompi.

2 09 04 HKR-RAKENNUTTAJA

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	11 215	0	11 215	10 303	-912	0
Menot	-11 215	0	-11 215	-9 606	1 609	0
Toimintakate	0	0	0	697	697	0
Tilikauden tulos	0	0	0	697	697	0

Talousarviossa tulojen ja menojen erotuksena syntyvä toimintakate on asetettu nollassi. Toimintakate oli 0,7 milj. euroa talousarviota parempi.

Rakennuttamisen laskutuksen kokonaisvolyyymi oli 154,3 milj. euroa. Se on 11 prosenttia pienempi kuin edellisessä vuonna. Volyyymi on tyydyttävä pidemmän aikavälin arvoihin verrattuna. Suurin asiakas oli edelleen tilakeskus, jonka suhteellinen osuus laskutuksesta nousi 63 prosenttiin. Rakennusviraston Infra-hankkeiden osuus laski 22 prosenttiin. Muiden virastojen ja laitosten osuus oli 5 prosenttia. Kaupungin osakeyhtiöiden ja säätiöiden hankkeet muodostivat laskutuksesta 10 prosenttia.

2 10 RAKENTAMISPALVELU (STARA)

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	267 327	0	267 327	219 746	-47 581	0
Menot	-261 000	0	-261 000	-213 398	47 602	0
Toimintakate	6 327	0	6 327	6 348	21	0
Poistot	-4 231	0	-4 231	-4 465	-234	0
Tilikauden tulos	2 096	0	2 096	1 883	-213	0
Toiminnan laajuus						
Liikevaihdon muutos, prosenttia	13,2	0,0	13,2	-17,8	-31,0	0
Henkilöstön määrä (31.12.)	1 572	0	1 572	1 535	-37	0
Investoinnit liikevaihdosta, prosenttia	2,0	0,0	2,0	1,7	-0,3	0
Tehokkuus						
Liikevaihto/henkilö, 1 000 euro	170,1	0,0	170,1	143,2	-26,9	0
Jalostusarvo/henkilö, 1 000 euroa	63,2	0,0	63,2	64,5	1,3	0
Kannattavuus						
Käyttökate, prosenttia	2,4	0,0	2,4	2,9	0,5	0
Liikeliikkeen liikevaihdosta, prosenttia	0,8	0,0	0,8	0,9	0,1	0
Tuottavuus (jalostusarvo/hlö)	TA 2013	2013	2012	2011	2010	
Tuottavuus (2010=100)	96	98	95	96	100	

Toimintavuoden tulot olivat 47,6 milj. euroa talousarviota pienemmät asiakasvirastojen tilausten määrän laskiessa. Myös menot pienenevät vastaavasti alittaen talousarvion 47,6 milj. eurolla. Menojen vähentäminen kohdistui ulkopuolisten palveluiden ostoon. Talousarvion sitova toimintakate saavutettiin.

Talousarviossa Staran mainittiin parantavan tuottavuutta seuraavin keinoin:

- kehittämällä prosesseja toimivammiksi ja poistamalla päällekkäisyyksiä
- jatkamalla nykytekniikkaa hyödyntävää tuotannonohjausprojektia
- uudistamalla hoidon ja kunnossapidon työjärjestelyitä ja toimintatapoja
- parantamalla työn palkitsevuutta
- laajentamalla virastojen välistä yhteistyötä käytännön hankkeissa.

Vuoden 2013 alusta kaupunkitekniikan osastot organisoitiin aiemman aluepohjaisen jaon sijaan kahdeksi toimialakohdaksi osastoksi: kaupunkitekniikan ylläpidoksi ja rakentamiseksi. Ylläpidossa aloitettiin osaston strategian mukaiset tukikohta-, kalusto- ja henkilöstötarkastelut. Näiden tavoitteena on resurssien yhteiskäytön lisääminen, joka parantaa tuottavuutta ja toiminnan houkuttelevuutta ylläpidon asiakkaille. Hallinnon toimintoja on keskitetty viraston sisällä mahdollistaen entistä toimivampia prosesseja ja resurssien tehokkaamman käytön.

Staran kaluston käyttöä seurattiin toimintavuoden aikana pilottihankkeessa niin kutsutun telemetroinnin avulla. Hyvien kokemusten pohjalta projektia laajennetaan Staran kaikkiin ajoneuvo- ja konekalustotyyppisiin vuodelle 2014 aikana. Kuljetuspalvelujen puolella otettiin käyttöön kuljetustoimeksiantojen mobiilivälityspalvelu, joka on tarkoitus levittää vuonna 2014 koskemaan myös aliurakoitsijoiden tarjoamia kuljetuspalveluja. Materiaalipalveluihin luotiin verkkokauppa, jonka avulla keskitetään valtaosa Staran materiaaliavustuksista kulkemaan e-kaupan kautta. Reittioptimointia kehitettiin Pakilan ylläpitoalueella ja tätä työtä jatketaan vuonna 2014.

Hoidon toimintaa ja työtapoja on kehitetty uusimalla varallaolojärjestelmä sekä käynnistämällä itäisessä piirissä keli-keskuksen hälytysjärjestelmään liittyvä kokeilu. Tuotannonohjauksen kehittämisen painopiste on ollut talvitöiden raportointi ja asiakaspalauterajapinta. Talvihoidon töiden reittitieto avattiin avoimena datana ulkopuolisten sovelluske-

hittäjien käyttöön talvella 2013. Myös lumen vastaanottoa paikkojen kulunvalvontajärjestelmä uusittiin vuoden aikana aiempaa sähköisemmäksi ja tehokkaammaksi.

Staran tuottavuusmittaristoa on kehitelty yhteistyössä Tampereen teknillisen yliopiston kanssa mm. osastokohtaisen tuottavuusmittareiden määrittelyllä. Virastotasoinen monimuuttujamatriisi saadaan käyttöön vuoden 2014 aikana.

Stara käynnisti koko virastoa koskevan tuottavuuden parantamiseen tähtäävän hankkeen syksyllä 2013. Hankkeessa pyritään etsimään keinoja kustannushallinnan, työmenetelmien ja toimintatapojen parantamiseen, jotta Stara pysyy kilpailukykyisenä jatkossakin.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet toteutuivat seuraavasti:

- Jatketaan työhyvinvoinnin kolmivuotista Stydi-ohjelmaa, joka vähentää tapaturma- ja sairauspoissaoloja. Tavoitteena on parantaa Staran työhyvinvointia siten, että lyhytaikaisten 1–3 päivän sairauspoissaolojen määrä vähenee vuodesta 2012.

Tavoite toteutui. Lyhytaikaisten poissaolojen määrä oli 0,9 prosenttia, joka on 0,09 prosenttiyksikköä vuoden 2012 tasoa vähemmän.

- Energiansäästötavoite on 4 prosenttia vuoden 2010 kokonaisenergiankulutuksesta mukaan lukien aiempien vuosien säästötavoitteet.

Tavoite toteutui. Kulutus laski vuoden 2013 loppuun mennessä yhteensä 24,8 prosenttia.

2.35 PELASTUSTOIMI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	13 160	0	13 160	15 296	2 136	0
Menot	-51 050	0	-51 050	-50 692	358	-548
Toimintakate	-37 890	0	-37 890	-35 396	2 494	-548
Poistot	-2 680	0	-2 680	-1 760	920	0
Tilikauden tulos	-40 570	0	-40 570	-37 156	3 414	-548
Toiminnan laajuustiedot						
Turvallisuuspisteet	6 200	0	6 200	5 702	-498	0
Palo- ja pelastustehtävät	9 300	0	9 300	8 651	-649	0
Ensihoitotehtävät sis. ensivaste	49 000	0	49 000	53 227	4 227	0
Ensivastetehtävät	1 200	0	1 200	1 334	134	0
Kiinteistönhoitonieliöt, m ²	178 465	0	178 465	178 465	0	0
Kiinteistönhoitokuutiot, m ³	722 856	0	722 856	722 856	0	0
Ensihoidon tavoittamisviive <8 min, prosenttia	70	0	70	70	0	0
Pelastustoiminnan lähtö- ja ajoaika, <6 min, prosenttia	60	0	60	58	-2	0
Vakanssit vuoden lopussa, 31.12.	694	0	694	694	0	0
Henkilöstön lukumäärä, 31.12.	683	0	683	673	-10	0
Bruttokäyttömenot, euroa/asukas	85,1	0,0	85,1	84,0	1,1	0
Nettokäyttömenot, euroa/asukas	63,2	0,0	63,2	59,0	4,2	0

Tuottavuus	TA 2013	2013	2012	2011	2010
Vanha indeksi (2009=100)	86,7	95,4	101,1	103,1	96,6
Uusi indeksi (2012=100) *)	100,0	99,9			

*) Tuottavuuslaskenta uudistetaan vuoden 2013 alusta eikä vertailulukuja edellisiltä vuosilta voida esittää.

Pelastuslaitoksen vuoden 2013 talous saavutti tiukan talousohjauksen seurauksena hyvän tuloksen. Tilikauden toimintakate 35,4 milj. euroa ylitti tavoitteen 7 prosenttia ollen noin 2,5 milj. euroa tilikauden talousarviota parempi. Toimintakatteesta noin 0,4 milj. euroa saavutettiin alittamalla tilikaudelle annettu alkuperäinen käyttömenobudjetti 51,1 milj. euroa noin yhdellä prosentilla.

Tilikauden toimintatuotot sisältävät kertaluontoisia tuottoja ensihoidon palvelutuotantoon liittyen noin 0,9 milj. euroa. Palotarkastuksista ja muista valvontasuoritteista sekä erheellisistä paloilmoituksista perittiin maksuja lähes 0,8 milj. euroa, mikä ylittää talousarvion lähes 0,6 milj. eurolla. Öljynsuojarahaston ja muun ulkopuolisen hanke- rahoituksen osuus tuloissa oli noin 0,6 milj. euroa. Ensihoitopalveluun liittyen saatiin KELA:n ja asiakkaiden maksutuottoja noin 0,8 milj. euroa budjetoitua enemmän. Kokonaistuotoissa tällä ei kuitenkaan ole merkitystä, koska tuloksessa on huomioitu vuoden 2013 ensihoitopalvelun tasauslaskutuksessa Helsingin ja Uudenmaan piirille palautettavaksi samansuuruinen määrä.

Käyttömenoissa suurin säästö saavutettiin henkilöstökuluissa (0,8 milj. euroa). Budjetoimattomia menoja aiheutui luottotappioista noin 0,3 milj. euroa sekä noin 0,2 milj. euroa aineissa ja tarvikkeissa, josta suurin osuus oli ensihoitopalvelussa tarvittavien lääkintätarvikkeiden osuus, noin 0,1 milj. euroa.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet toteutuivat seuraavasti:

- Onnettomuuksien ehkäisemiseksi kuntalaisiin kohdistetaan turvallisuuteen liittyviä tarkastuksia ja toimenpiteitä, joiden kertymästä lasketaan turvallisuuspisteet. Vuoden 2013 turvallisuuspistekertymä on vähintään 6 200.

Tavoite ei toteutunut. Suoritemäärä oli 5 702. Tavoitteesta jäätiin, koska toimintaan kyettiin kohdistamaan suunniteltua vähemmän henkilöresursseja.

- Väestönsuojelun johto- ja erityishenkilöstöä koulutetaan vuosittain kymmenessä harjoituksessa.

Tavoite toteutui. Suoritemäärä oli 13.

- I-riskialueella pelastustoiminnan keskimääräinen lähtö- ja ajoaika kohteeseen ensimmäisellä 1+3 vahvuisella yksiköllä on enintään 6 minuuttia 60 prosentissa tehtävistä.

Tavoite ei toteutunut. Toteutuma oli 58 prosenttia, mihin vaikutti mm. vaikea lumitalvi 2012–2013.

- I-riskialueella pelastustoiminnan keskimääräinen lähtö- ja ajoaika kohteeseen ensimmäisellä 1+3 vahvuisella yksiköllä on enintään 6 min 30 sekuntia.

Tavoite toteutui ajalla 6 minuuttia 3 sekuntia.

- Ensihoidon tavoittamisviive on enintään 8 minuuttia 70 prosentissa kiireellisyyssluokkien A ja B tehtävistä.

Tavoite toteutui. Toteuma oli 70 prosenttia.

Muut toiminnalliset tavoitteet toteutuivat seuraavasti:

- Määräaikaisen valvonnan piirissä olevissa valvontakohteissa (pl. asuintalot) riskiluvun 0–2 saaneiden kohteiden suhteellinen osuus kaikista valvonnan piirissä olevista kohteista kasvaa.
Tavoite toteutui.
- Maallikoiden havaitsemista kammiovärinäpotilaista selviytyy vähintään 32 prosenttia.
Tavoite toteutui.
- Pelastusyksiköiden ja ensihoidon yksiköiden lähtöaika on enintään 60 sekuntia.
Tavoite ei toteutunut. Lähtöaika oli keskimäärin 82 sekuntia.

- Pelastustoiminnan, ensihoidon ja valvontayksikön henkilöstön toteutuneen ja suunnitellun koulutuksen suhde on keskimäärin 80 prosenttia.
Tavoite toteutui.
- Ensivastetehtävien osuus kaikista ensihoitotehtävistä ei alene vuoteen 2011 verrattuna.
Tavoite toteutui.
- Pelastusasemat säästävät energiaa vuosittain kaksi prosenttia vuoden 2010 tasosta. Sähkön ja kaukolämmön kulutus mitataan pelastusasemittain. Asemien energiatehokkuus on jo nykyisellään kiitettävällä tasolla. Vanhojen kiinteistöjen peruskorjausten yhteydessä on mahdollista saavuttaa energiansäästöä ottamalla käyttöön uutta rakennusautomaatiotekniikkaa.
Tavoite toteutui.
- Lopputulokseen vaikuttaneita poikkeamia tapahtuu enintään 20 prosentissa kaikista tehtävistä vakavissa onnettomuustyypeissä (rakennuspallo, rakennuspalovaara, liikenneonnettomuus ja ihmisen pelastaminen).
Tavoite toteutui.

2.37 YMPÄRISTÖTOIMI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	1 157	0	1 157	1 164	7	0
Menot	-12 032	0	-12 032	-11 845	187	0
Toimintakate	-10 875	0	-10 875	-10 681	194	0
Poistot	-380	0	-380	-368	12	0
Tilikauden tulos	-11 255	0	-11 255	-11 049	206	0
Asiantuntijatoiminta						
Tutkimukset, selvitykset, ohjelmat	51	0	51	49	-2	0
Konsultointi	1 295	0	1 295	1 334	39	0
Kirjalliset lausunnot	1 606	0	1 606	1 526	-80	0
Valvonta						
Luvat ja ilmoitukset	1 400	0	1 400	1 419	19	0
Valvontatarkastukset ja näytteenotto	7 200	0	7 200	7 262	62	0
Asiakaspalvelu						
Neuvonta	13 500	0	13 500	13 561	61	0
Tiedotus ja valistus	648	0	648	606	-42	0
Tuotteet yhteensä	25 700	0	25 700	25 757	57	0
Tuottavuus (2010=100)	TA 2013	2013	2012	2011	2010	
Tuottavuusindeksi	102,9	100,6	79,7	90,5	100,0	

Helsingin yliopiston Itämeri-yhteistyön kehittämiseksi perustama ja kaupungin rahoittama Itämeri-professori oli avoimena suuren osan vuotta ja aiheutti noin 0,1 milj. euron säästön määrärahaan. Tilinpäätösvuoden aikana toteutettu organisaatiomuutoksen valmistelu vaikutti siihen, että osa suunnitelluista hankkeista jäi toteutumatta ja määräraha jäi niiltä osin käyttämättä.

Tuottavuuskehitys on usean vuoden laskun jälkeen kääntynyt nousuun. Talousarviossa esitetyt tuottavuutta parantavat tavoitteet ovat pääosin toteutuneet hyvin, mm. virastossa on toteutettu koko henkilöstöä koskeva osaamiskartotus ja koulutusta voidaan nyt kohdentaa osaamisvajaisiin. Ympäristöterveydenhuollon päätöksentekoa on delegoitu, samoin henkilöstöhallinnon osalta. Taksojen vuosittainen tarkastelu on osa talousarvioprosessia. Organisaatiomuutoksen valmistelu toi esiin useita kehittämiskohteita prosessien yhtenäisiin toimintatapoihin.

Elintarvikevalvontatulokset tulivat julkiseksi ns. Oiva-järjestelmän kautta 1.5.2013 lähtien. Oiva on Elintarviketurvallisuusvirasto Eviran koordinoima järjestelmä, joka tuo elintarvikehuoneistojen valvontatiedot kuluttajien tietoon. Oiva-järjestelmä koskee aluksi elintarvikkeiden tarjoilu- ja myyntipaikkoja kuten ravintoloita, kahviloita, laitoskeittiöitä ja myymälöitä.

Helsingissä tehtiin vuonna 2013 yhteensä 3 128 tarkastusta elintarvikehuoneistoihin, joista 1 163 oli Oiva-tarkastuksia. Tarkastuksissa 77 prosenttia kohteista sai arvosanan oivallinen tai hyvä. Arvosanan korjattavaa sai 22 prosenttia tarkastetuista kohteista. Yleisimmät syyt korjattavaan arvosanaan olivat muun muassa puutteet omavalvontakirjanpidossa, tilojen ja laitteiden yleisessä siisteydessä ja puhtaanapidossa sekä epäkohdat elintarvikkeiden säilyttämisessä. Arvosana huono oli alle yhdellä prosentilla. Syynä huonoon arvosanaan olivat esimerkiksi merkittävät puutteet tilojen kunnossa ja puhtaanapidossa. Arvosana huono johtaa myös aina hallinnollisiin pakkotoimenpiteisiin.

Kemikaalilain muutoksen myötä kemikaalien markkinavalvonta siirtyi kunnilta Turvallisuus ja kemikaalivirastolle (TUKES). Markkinavalvonnalla tarkoitetaan niitä valvontatoimia, joiden tuloksena kemikaalien markkinoille saattajat pakkaavat ja merkitsevät kemikaali kemikaalilainsäädännön edellyttämällä tavalla ja huolehtivat kemikaaleja koskevien tietojen antamisesta. Ympäristökeskuksessa markkinavalvonta on aiemmin työllistänyt keskimäärin yhden henkilön.

Ympäristölautakunnan hyväksymistä ympäristönsuojelumääräysten muutosehdotuksesta pyydettiin lausunnot useilta tahoilta. Lausuntojen pohjalta ympäristölautakunta lähetti määräysluonnoksen jatkokäsittelyyn hallintokeskukseen. Sääntötoimikunta käsiteli määräysluonnosta syksyllä.

Päivähoitotiloja, kouluja ja vastaavia oleskelutiloja koskevia hyväksymisilmoituksia käsiteltiin eniten vuoden 2003 jälkeen. Mainittujen tilojen valvonnan tarve kasvoi mm. käyttäjien tietoisuuden lisääntyessä sisäilman terveysvaikutuksista.

Vuoden 2013 alussa kaupungin ilmastotyö koottiin yhteen paikkaan Stadin ilmasto -sivustolle (stadinilmasto.fi). Sivusto tukee kaupungin strategiaa profiloitumisesta ilmastomyönteiseksi kaupungiksi.

Lokakuussa ympäristökeskus käynnisti yhdessä hankintakeskuksen kanssa hankintojen ympäristöverkoston. Verkoston tehtävänä on auttaa hallintokuntia saavuttamaan kaupungin ympäristöpolitiikkaan sisällytetyt tavoitteet, joiden mukaan kaikkien hankintojen tulee vuoteen 2020 mennessä sisältää ympäristökriteereitä.

Pääkaupunkiseudun tapahtumien ympäristötyö eteni, kun ympäristökriteerityöryhmä valmisti ympäristövaatimuksia Helsingin, Espoon ja Vantaan tapahtumille. Työryhmä luonnosteli seitsemän ympäristövaatimusta, jotka luovutettiin vuoden lopulla kunkin kaupungin päätöksentekomenettelyyn. Työskentely tapahtui Greening Events -hankkeen puitteissa.

Ympäristökeskus teki vuoden aikana myös monipuolista yhteistyötä kaupunkisuunnitteluviraston kanssa mm. liikenteen ympäristöhaittojen vähentämiseksi sekä kaavojen vaikutuksen arviointiin liittyen.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet toteutuivat seuraavasti:

- Katupölypitoisuudet Mannerheimintien mittausasemalla eivät ylitä ilmanlaatuasetuksen mukaisia raja-arvoja (HKR:n kanssa yhteinen tavoite).

Tavoite toteutui. Mannerheimintien mittausasemalla oli 17 ylitystä, kun sallittu määrä on 35 kpl/vuosi. Edellytykset katuverkon kastelupyynnöihin eivät täytyneet, joten kastelupyynnöjä ei tarvinnut lähettää.

- Asumisterveyttä koskevista toimenpidepyynnöistä 80 prosenttia on ratkaistu 8 kuukaudessa (240 vrk).

Tavoite toteutui. Toimenpidepyynnöistä 80 prosenttia ratkaistiin 170 vuorokaudessa (6 kk).

Muut toiminnalliset tavoitteet toteutuivat seuraavasti:

- Luonnon monimuotoisuutta turvataan Lumo-ohjelman ja Luonnonhoidon linjausten mukaisesti. Vuonna 2010 käynnistynyt kolmevuotinen kaupungin luontotyyppien kartoitusprojekti viimeistellään viemällä projektissa syntyneet luontotyyppitiedot Luontotietojärjestelmään 30.6.2013 mennessä.
Tavoite ei toteutunut, koska biotooppikartoituksen tuottamia tietoja ei viety Luontotietojärjestelmään määräaikaan mennessä.
- Ympäristövalvonnan hyväksyttyjen valvontasuunnitelmien mukaisia tarkastuksia tehdään 650 kpl.
Tavoite toteutui. Tarkastuksia tehtiin 842 kappaletta.
- Suunnitelmallisia tupakka-, tuoteturvallisuus-, elintarvike- ja terveydensuojeluvalvonnan tarkastuksia tehdään yhteensä 2 700 kappaletta.
Tavoite ei toteutunut. Tarkastuksia tehtiin 2 677 kappaletta.
- Asuntojen terveyshaittoja koskevat toimenpidepyynnöt otetaan käsittelyyn viimeistään kahden kuukauden (60 vrk) kuluessa asian vireille tulosta.
Tavoite toteutui. Käsittelyyn ottoon kului keskimäärin 57 vuorokautta.
- Pilaantuneen maaperän kunnostamiseen tarvittavista ilmoituksista 80 prosenttia on ratkaistu 60 vuorokaudessa.
Tavoite toteutui. Puhdistamisilmoituksista 80 prosenttia ratkaistiin 34 vuorokaudessa.
- Ruokamyrkytyspäilyt on käsitelty keskimäärin 13 vuorokaudessa.
Tavoite toteutui. Ruokamyrkytyspäilyjen keskimääräinen käsittelyaika oli 8 vuorokautta.
- Mikrobiologisia elintarvikenäytteitä otetaan 2 000 kappaletta.
Tavoite toteutui. Näytteitä otettiin 2 165 kappaletta.
- Ekotukihenkilötoiminnan koordinoitua jatketaan.
Tavoite toteutui.
- Ekotukitoiminnan koordinoitua jatkettiin vuonna 2013 seuraavin tunnusluvin:
 - Peruskoulutuksia 3 kpl
 - Uusia ekotukihenkilöitä koulutettiin 71 kpl
 - Jatkokoulutuksiin ja tapahtumiin osallistui 209 henkilöä
 - Kuukausikirjeitä lähetettiin 11 kpl.

Ympäristöä koskevat toiminnalliset tavoitteet

- Käytösähkön kulutus on 5 prosenttia alhaisempi kuin vuonna 2012.
Vuoden 2012 kulutus oli 337,92 MWh ja vuoden 2013 kulutus 284,52 MWh eli kulutus oli 16 prosenttia alhaisempi kuin vuonna 2012.
- Toteutetaan 10 toimenpidettä, jotka on aikataulutettu ekokompassin ympäristöohjelmassa vuodelle 2013.
Toimenpiteistä toteutui 8/10.

2 42 HELSINGIN SEUDUN LIIKENNE -KUNTAYHTYMÄN MAKSUOSUUDET, TALOUS- JA SUUNNITTELUKESKUKSEN KÄYTETTÄVÄKSI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-184 500	0	-184 500	-184 325	175	0
Toimintakate	-184 500	0	-184 500	-184 325	175	0
Tilikauden tulos	-184 500	0	-184 500	-184 325	175	0

KUNNAN LIIKELAITOKSET

HELSINGIN KAUPUNGIN LIIKENNELAITOS -LIIKELAITOS (HKL)

1 000 euroa	Talousarvio	Toteutunut	Poikkeama
Tuloskehitys			
Liikevaihto	152 328	144 647	-7 681
Liikelylijäämä/alijäämä	27 005	30 296	3 291
Tilikauden yli-/alijäämä	0	2 327	2 327
Varsinaisen toiminnan rahavirta	37 389	42 369	4 980
Investointien rahavirta	-141 383	-81 190	60 193
Rahoituksen rahavirta	104 594	38 808	-65 786
Vaikutus maksuvalmiuteen	0	-13	-13
Peruspääoman tuotto (9 prosenttia)	8 442	8 442	0
Infran korkotulo	12 209	10 926	-1 283
Tuki kaupungilta	-6 168	-4 695	1 473
Netto	14 483	14 673	190
Pitkäaikaisen vieraan pääoman vähennys	1 988	1 988	0
Pitkäaikaisen vieraan pääoman korko	352	191	-161
Kehityksen tunnusluvut			
Liikevaihdon muutos, prosenttia	6,4	3,5	-2,9
Liikelylijäämä, prosenttia	17,7	20,9	3,2
Liikevaihto/henkilö, 1 000 euroa	144,2	138,3	-5,9
Koko pääoman tuotto, prosenttia	3,9	4,7	0,8
Sijoitetun pääoman tuotto, prosenttia	4,1	5,1	1,0
Omavaraisuusaste, prosenttia	58,7	66,2	7,5
Paikkakilometrikustannus, euroa	0,063	0,056	-0,007
Tuottavuus (2010=100)	103	105	2
Helsingin sisäisten linjojen paikkakilometrit			
Raitioliikenne, milj.	588,1	572,7	-15,4
Metroliikenne, milj.	2 134,2	2 095,2	-38,9
Yhteensä, milj.	2 722,3	2 668,0	-54,3

Metrolienteessä tehtiin 63,5 miljoonaa matkaa vuonna 2013 (62,2 vuonna 2012), joka on metrolienteessä suurin matkustajamäärä kautta aikojen. Raitioliikenteessä matkoja tehtiin 56,7 miljoonaa matkaa (57,2).

Raitioliikenteen tarjoamat paikkakilometrit nousivat 4,0 prosentilla edellisvuodesta. Raitioliikenteessä pystyttiin käyttämään edellisvuotta enemmän suurikapasiteettista matalalattiavaunukalustoa. Metrolienteessä paikkakilometrejä kertyi 2 124,9 miljoonaa (2 095,3 vuonna 2012) eli 1,4 prosenttia edellisvuotta enemmän. Metrolienteessä paikkakilometrejä nosti yöliikenteen aloittaminen marraskuussa 2013.

Automaattimetron valmiusaste oli 56,7 prosenttia joulukuussa 2013. Automaattimetro on huomattavasti jäljessä vuonna 2012 Siemensin kanssa sovitun etenemissopimuksen aikataulusta. Vuoden 2014 alun tietojen mukaan automaattimetron valmistuminen siirtyisi syksyyn 2016.

Ensimmäinen uusi raitiovaunu otettiin käyttöön kesäkuussa 2013. Vaunun testaaminen jatkui loppuvuoden 2013. Varsinaiset toimitukset (38 vaunua) ajoittuvat vuosille 2015–2018. Vaunut toimittaa Transtech.

Uusien M300-metrojunien ensimmäinen ennakkomaksu maksettiin vuonna 2013. Junien toimitukset ajoittuvat vuosille 2015–2016. Vaunut toimittaa CAF.

HKL:n tulevaisuuden organisaatiomallia on selvitelty vuoden 2013 aikana. Päätös mahdollisesta uudesta organisaatiomallista tehdään vuonna 2014.

HKL:n tilikauden liikevaihto oli 144,6 milj. euroa (139,7 vuonna 2012). Liikevaihto muodostui Helsingin seudun liikenne-kuntayhtymältä (HSL) laskutettavista liikennöintikorvauksista 78,1 (76,6) milj. euroa ja infrakorvauksesta 61,7 (61,2) milj. euroa sekä kaupungin infratuesta 4,7 (1,7) milj. euroa ja muista myyntituotoista 0,2 (0,2) milj. euroa. Kulut ennen liikeylijäämää olivat 142,5 (137,4) milj. euroa eli 3,7 prosenttia edellisvuotta enemmän.

Liikelylijäämä oli 30,3 (25,4) milj. euroa ja liiketulosprosentti 20,9 (18,2). HKL sai myyntivoittoa Töölönkadun asuin-kiinteistön myynnistä 4,6 milj. euroa vuonna 2013; oikaistu liikeylijäämä ilman myyntivoittoa on 25,7 milj. euroa. Tulos rahoituserien jälkeen eli ylijäämä ennen varausten muutoksia oli 8,7 (4,6) milj. euroa.

Uutta investointivarausta on lisätty 8,7 milj. euroa. Poistoeron ja investointivarausten muutosten jälkeen HKL:n tulos oli 2,3 (1,9) milj. euroa.

HKL hankki vuonna 2013 käyttöomaisuutta 83,3 milj. eurolla. Suurin yksittäinen investointikohde oli uusien metrorovaunujen ennakkomaksut, 12,6 milj. euroa. Muita suuria hankkeita olivat metrovarikon laajennus- ja peruskorjaustyöt, 11,9 milj. euroa, metron automatisointi, 9,5 milj. euroa, Ruskeasuon varikkokiinteistöyhtiön osakkeiden hankkiminen Helsingin Bussiliikenne Oy:ltä, 4,9 milj. euroa, Kampin metroaseman liukuportaiden ja hissien peruskorjaus, 4,5 milj. euroa, metrovarikon automatisointi, 3,5 milj. euroa, Jokeri 2:n suunnittelu ja rakentaminen, 3,5 milj. euroa, raitioratojen peruskorjaukset, 3,2 milj. euroa, Siilitien metroaseman peruskorjaus, 2,7 milj. euroa ja Vuosaaren sähkönsyöttöaseman rakentaminen, 2,7 milj. euroa.

HKL nosti uutta lainaa Euroopan investointipankilta 70,0 milj. euroa vuonna 2013. Liikennelaitos lyhensi kaupungin sisäisiä lainojaan 2,0 milj. eurolla ja ulkopuolelta nostettuja lainojaan 2,1 milj. eurolla vuonna 2013.

Liikennelaitoksen taseen loppusumma oli 672,7 milj. euroa 31.12.2013 (605,6 milj. euroa 31.12.2012). Omavaraisuusaste oli 66,2 prosenttia (72,1 % vuonna 2012).

Sitovat toiminnalliset tavoitteet toteutuivat seuraavasti:

- Tilikauden tulos >0.

HKL saavutti tulostavoitteen. Tilikauden taloudellinen tulos oli 2,3 milj. euroa.

- Radio- ja metroliiikenteen asiakastytyväisyys vähintään vuoden 2011 tasolla (raitio 2011: 3,87; metro 2011: 4,03).

Asiakastytyväisyystavoite saavutettiin raitioliiikenteessä, mutta metroliiikenteessä tavoitteesta jäätiin jonkin verran. Raitioliiikenteessä asiakastytyväisyys oli 3,96, kun tavoite oli 3,87. Suurimpina syinä asiakastytyväisyyden paranemiseen olivat panostaminen kuljettajien asiakaspalvelu- ja ajotapakoulutukseen, matalalattiaisen kaluston lisääminen sekä luotettavuuden parantaminen. Metroliiikenteessä asiakastytyväisyys oli 3,89, kun tavoite oli 4,03. Edellisvuodesta heikkeni eniten opasteiden toimivuus. Uusia opasteita ei ole saatu toimimaan suunnitellusti. Lisäksi aikataulussa pysyminen laski hieman.

- Raitioliikenteen luotettavuus on 99,85 prosenttia ja metrolinikenteen 99,96 prosenttia.

Luotettavuustavoite saavutettiin sekä raitio- että metrolinikenteessä.

Raitioliikenteessä luotettavuus oli 99,87 prosenttia, kun tavoitteeksi oli asetettu 99,85 prosenttia. Luotettavuus laski hieman vuodesta 2012 pysyen silti tavoitteen yläpuolella. Tavoite saavutettiin kuukausitasolla joka kuukausi lukuun ottamatta helmi- ja elokuuta. Suurimpia syitä tähän on ollut henkilöstösuunnittelun jatkokehitys.

Raitiovaunukaluston käytettävyyden pysyi hyvällä tasolla koko vuoden huolimatta NRV I -sarjan muutostöistä.

Erityisesti matalalattiakaluston käyttöä pystyttiin lisäämään tavoiteltua enemmän.

Metrolinikenteessä lähdistöä ajettiin 99,96 prosenttia eli tavoite toteutui. Metrolinikenteen luotettavuus parani vuodesta 2012 (2012: 99,94 prosenttia). Uudet asetinlaite- ja kaukokäyttöjärjestelmät toimivat edellisvuotta luotettavammin ja mahdollistivat luotettavuuden parantumisen.

- Yleisillä alueilla suoritettavien kaivutöiden toteuttaminen lupaehdoissa edellytettujen tavoiteaikojen puitteissa.

Yleisillä alueilla suoritettavat kaivutöet toteutuivat lupaehdoissa edellytettujen aikataulujen puitteissa.

- Investointihankkeiden suunnittelujärjestelmän kehittäminen hankkeiden kustannusarvioiden pitävyyden parantamiseksi hankkeen kaikissa vaiheissa.

Investointien suunnittelujärjestelmää koskeva tavoite toteutui. Investointien hallinnan parantamiseksi HKL:n infrayksikössä otettiin käyttöön uusi projektinhallintajärjestelmä. Järjestelmää on kehitetty toimintaan sopivaksi vuoden 2013 aikana ja käyttöönotto on edennyt pilotointivaiheeseen loppuvuonna 2013. Laaja käyttöönotto infrayksikön kaikissa investointihankkeissa tapahtuu vuoden 2014 aikana.

Myös HKL:n investointisuunnittelua on kehitetty. Vuonna 2013 tehty investointisuunnitelma sisältää kaksitoista seuraavaa vuotta eli vuodet 2014–2025. Aikaisemmin suunnitelma on kattanut viisi vuotta. Jatkossa investointisuunnitelma tulee kattamaan vähintään 10 vuotta, joka on myös koko kaupungin suunnittelujänne investoinneissa vuodesta 2013 alkaen. HKL:llä on ollut käytössä ns. hankekortti, joka täytetään investointisuunnittelun yhteydessä yli 1 miljoonan euron investointihankkeista. Vuonna 2013 hankekorttia on kehitetty niin, että hankekortti sisältää myös hankkeen riskiarvioinnin.

Muut toiminnalliset tavoitteet toteutuivat seuraavasti:

- Työilmapiiri on hyvä, tyytyväisten osuus 61 prosenttia (2011=59 %).
Tyytyväisten osuus oli 56 prosenttia vuonna 2013 (2012: 58 %).
- Johtaminen paranee, arvosana > 3,55 (2011=3,52).
Johtamisen arvosana oli 3,23 vuonna 2013 (2012: 3,31).

HKL:n tuottavuusmittarin suoritteena käytetään raitio- ja metrolinikenteen paikkakilometrejä painotettuna liikennöinti- ja infrakorvauksilla. Panoksena mittarissa käytetään kokonaismenoja ennen liikeylijäämää. HKL:n tuottavuus on pysynyt samana kuin vuonna 2012 ja tuottavuusindeksi oli 105 (2012: 105). Raitioliikenteen tuottavuus ylitti tavoitteen, kun käytömenot (panos) pidettiin budjetoidulla tasolla ja paikkakilometrejä (tuotos) kyettiin tuottamaan tavoiteltua enemmän. Suurimpana syynä tähän oli vaunujen kunnossapidon kohdistaminen suurikapasiteettiseen matalalattiakalustoon.

Metrolinikenteessä päähuomio keskitettiin metrovarikon laajennukseen ja nykymetron automatisointiin niin, ettei metrolinikenteen tuottavuus merkittävästi heikennyt projektien johdosta. Lisäksi metrolinikenteessä tuottavuutta on parannettu käynnistämällä uuden toiminnanohjausjärjestelmän luominen. Vuonna 2012 aloitettu työ on edennyt vaatimusmäärittelyn täsmentymiseen. Tähän projektiin on kuulunut olennaisena osana myös yksikön sisäisten toimintaprosessien kartoitus ja prosessien kehittäminen tarvittaessa. Tulevaisuudessa tämä järjestelmä toimii sekä metrolinikenteen toiminnanohjausjärjestelmänä että koko yksikköä koskevan toiminnan johtamisen apujärjestelmänä.

Infrapalvelut on lisännyt kilpailutuksia selvästi vuodesta 2012. Talouden mittaus- ja seurantajärjestelmän kehittäminen on aloitettu ja työ jatkuu vuonna 2014. Investointiprojektien seurantaan on kehitetty uusi projektinhallintajärjestelmä, jota on pilotoitu tuotantokäytössä vuonna 2013. Se otetaan laajempaan käyttöön maaliskuussa 2014.

Hallinnossa tuottavuutta on parannettu organisoimalla toimintoja niin, että eläköitymisiä voidaan hyödyntää. Lisäksi eri toiminnossa on pyritty parantamaan työn laatua, jotta esimerkiksi oikeudenkäyntiasioista ei aiheudu liikakuluja ja ostolaskujen käsittely nopeutuu laskujen ja tilausten täsmäytystä kehittämällä.

HELSINGIN KAUPUNGIN PALMIA- LIIKELAITOS

1 000 euroa	Talousarvio	Toteutunut	Poikkeama
Tuloskehitys			
Liikevaihto	156 100	160 220	4 120
Liikelyläämä/alijäämä	2 213	3 864	1 651
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	2 045	3 696	1 651
Varsinaisen toiminnan rahavirta	3 300	4 853	1 553
Investointien rahavirta	-2 500	-940	1 560
Vaikutus maksuvalmiuteen	800	6 291	5 491
Peruspääoman tuotto (8 prosenttia)	168	168	0

	Talousarvio	Toteutunut	Poikkeama
Toiminnan laajuus			
Liikevaihdon muutos, prosenttia	2,1	2,6	0,5
Henkilöstön määrä, 31.12.	2 854	2 924	70
Asiakastytyväisyys vähintään, (asteikolla 1–5)	3,5	3,7	0,2
Investoinnit liikevaihdosta, prosenttia	1,6	0,59	-1,0
Tehokkuus			
Liikevaihto/henkilö, 1 000 euroa	54,7	54,8	0,1
Tuottavuus (2008=100)			
Jalostusarvo/henkilö	143	149	6
Kannattavuus			
Käyttökate, prosenttia	2,2	3,1	0,9
Liikelyläämä liikevaihdosta, prosenttia	1,4	2,4	1,0
Sijoitetun pääoman tuotto, prosenttia	6,8	11,3	4,5
Rahoitusrakenne			
Omavaraisuusaste, prosenttia	58,7	62,2	3,5

Sitovat toiminnalliset tavoitteet toteutuivat seuraavasti:

- Asiakastytyväisyys vähintään 3,5 (asteikolla 1–5). (vuoden 2011 toteuma 3,7).

Tavoite toteutui. Sitovana tavoitteena asiakastytyvyydessä oli vähintään 3,5. Tavoite ylitettiin, sillä mittauksen tulos oli 3,7. Toteuma perustuu kaikkiin vuoden 2013 aikana tehtyihin asiakaskyselyihin. Palmian asiakastytyvyyttä laskettaessa kyselyistä otetaan huomioon kokonaistyytyväisyys palveluihin. Palmian asiakastytyvyys muodostuu kyselyjen tulosten keskiarvona painoarvot huomioiden. Painoarvojen lähtökohtana on Palmian liiketoimintayksiköiden samanlainen osuus lopputuloksesta.

Muut toiminnalliset tavoitteet toteutuivat seuraavasti:

- Liikelyläämä vähintään 1,4 prosenttia liikevaihdosta.
Tavoite ylitettiin. Palmian liikelyläämä liikevaihdosta oli 2,4 prosenttia. (Liikelyläämä 3,9 milj. euroa jaetaan liikevaihdolla 160,2 milj. euroa.)
- Sijoitetun pääoman tuotto on vähintään 6,8 prosenttia.
Palmian sijoitetun pääoman tuotto oli 11,3 prosenttia. Tavoite ylitettiin. (Nettotulos 3,7 milj. euroa + rahoituskulut 0,2 milj. euroa jaettuna sijoitettu pääoma keskimäärin, tilikauden alun ja lopun keskiarvo 34,4 milj. euroa.)
- Henkilöstökulut (ml. työvoiman ostot) enintään 64 prosenttia liikevaihdosta.
Palmian henkilöstökulujen osuus vuonna 2013 oli 62,3 prosenttia liikevaihdosta. Tavoite siis toteutui. Palkat ja sivukulut lisätään työvoiman ostotiliin, summa jaettuna liikevaihdolla 160,2 milj. euroa.

Selvitys tuottavuuden toteutumisesta vuonna 2013

Tuottavuustavoite (indeksi 2008=100) vuodelle 2013 oli 143 ja toteuma oli 149, joten tavoite ylitettiin.

3 SOSIAALI-, TERVEYS- JA VARHAISKASVATUSTOIMI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	292 580	0	292 580	289 806	-2 774	0
Menot	-2 450 435	974	-2 449 461	-2 505 525	-56 064	-58 700
Toimintakate	-2 157 855	974	-2 156 881	-2 215 719	-58 838	-58 700
Poistot	-18 327	0	-18 327	-17 203	1 124	0
Tilikauden tulos	-2 176 182	974	-2 175 208	-2 232 922	-57 714	-58 700

3 10 SOSIAALI- JA TERVEYSVIRASTO

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	257 229	0	257 229	254 404	-2 825	0
Menot	-2 095 090	974	-2 094 116	-2 146 529	-52 413	-55 000
Toimintakate	-1 837 861	974	-1 836 887	-1 892 125	-55 238	-55 000
Poistot	-16 827	0	-16 827	-15 653	1 174	0
Tilikauden tulos	-1 854 688	974	-1 853 714	-1 907 778	-54 064	-55 000

Koko sosiaali- ja terveysviraston menoihin oli vuoden 2013 talousarviossa varattu määrärahaa 2 095,1 milj. euroa. Kaupunginvaltuusto (24.4.2013) siirsi 0,97 milj. euroa sosiaali- ja terveyspalvelujen talousarviokohdasta muille hallintokunnille organisaatiomuutokseen liittyvistä työnjaollisista muutoksista johtuen. Tämä määrärahamuutos mukaan luki- en sosiaali- ja terveysviraston menomääräraha oli vuoden talousarviossa yhteensä 2 094,1 milj. euroa.

Sosiaali- ja terveysviraston menot olivat 2 146,5 milj. euroa, joka ylitti käytettävissä olleet määrärahat 52,4 milj. eurol- la. Menolajeittain tarkasteltuna suurin ylitys oli avustuksissa, 36,2 milj. euroa ja suurin alitus oli rakennusten vuokriin käytettävissä määrärahoissa, 9,6 milj. euroa.

3 10 01 SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUT

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	184 147	0	184 147	166 504	-17 643	0
Menot	-1 432 677	974	-1 431 703	-1 455 469	-23 766	-25 000
Toimintakate	-1 248 530	974	-1 247 556	-1 288 965	-41 409	-25 000
Poistot	-16 800	0	-16 800	-15 628	1 172	0
Tilikauden tulos	-1 265 330	974	-1 264 356	-1 304 593	-40 237	-25 000

	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Perhe- ja sosiaalipalvelut						
Koulu- ja opiskelijaterveydenhuolto, käynti	210 000	0	210 000	211 686	1 686	0
Lastensuojelun perhehoito, hoitovrk. yht.	321 232	0	321 232	294 942	-26 290	0
Lastensuojelun laitoshoido, hoitovrk. yht.	287 450	0	287 450	290 630	3 180	0
Perheneuvolat, asiakkaat vuoden aikana	7 340	0	7 340	7 508	168	0
Lapsiperheiden kodinhoitoapu, kotitaloudet vuoden aikana	1 800	0	1 800	1 355	-445	0
Vammaispalvelun asumispalvelut, paikat yht.	404	0	404	387	-17	0
VPL-kuljetuspalvelut, matkat vuoden aikana	625 000	0	625 000	597 621	-27 379	0
Vammaispalvelun omaishoidotuki, saajat vuoden aikana	1 080	0	1 080	1 000	-80	0
Kehitysvammahuollon asumispalvelut, paikat yht.	830	0	830	826	-4	0
Kehitysvammahuollon laitoshuolto, paikat yht.	113	0	113	167	54	0
Kehitysvammahuollon omaishoidon tuki, saajat vuoden aikana	595	0	595	587	-8	0
Shl-kuljetuspalvelu, saajat vuoden aikana	5 670	0	5 670	5 534	-136	0
Terveys- ja päihdepalvelut						
Terveysneuvonta, käynti	307 042	0	307 042	359 468	52 426	0
Lääkärin vastaanottokäynti	700 000	0	700 000	731 351	31 351	0
Terveydenhoitajan vastaanottokäynti	580 000	0	580 000	710 155	130 155	0
Hammashuolto, käynti	460 000	0	460 000	478 647	18 647	0
Pkl-vastaanotto, käynti	81 000	0	81 000	79 265	-1 735	0
Sisätautien päivystyspoliklinikka, käynti	36 000	0	36 000	38 433	2 433	0
Tk-päivystys, käynti (aikuiset, lapset)	152 000	0	152 000	126 157	-25 843	0
Somaattisen päivystyksen hoitopäivät	70 000	0	70 000	70 344	344	0
Psykiatrian avohoitokäynti	200 000	0	200 000	215 143	15 143	0
Psykiatrian vuodeosastohoitopäivä	93 000	0	93 000	95 035	2 035	0
Psykiatrian avohoitopäivä	70 000	0	70 000	68 218	-1 782	0
Poliklininen päihdehuolto, as. käynnit vuoden aikana	69 400	0	69 400	54 614	-14 786	0

	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Korvaushoito, käynnit vuoden aikana	135 000	0	135 000	121 464	-13 536	0
Päihdenhuollon asumispalvelut, asumisvuorokaudet yht.	60 500	0	60 500	56 198	-4 302	0
Päihdenhuollon laitoshuolto, hoitovuorokaudet yht.	58 000	0	58 000	57 825	-175	0
Sairaala-kuntoutus- ja hoivapalvelut						
Palveluasuminen, hoitovuorokaudet yht.	1 138 831	0	1 138 831	1 087 178	-51 653	0
Laitushoito, hoitovuorokaudet yht.	522 900	0	522 900	410 197	-112 703	0
Pitkäaikaishoito, hoitovuorokaudet yht.	227 114	0	227 114	225 382	-1 732	0
Akuuttihoitopäivät	343 000	0	343 000	338 707	-4 293	0
Kotihoito, käynti	2 220 000	0	2 220 000	2 588 464	368 464	0

Sosiaali- ja terveyspalvelujen menoihin oli talousarviossa varattu määrärahaa 1 432,7 milj. euroa. Kaupunginvaltuusto (24.4.2013) siirsi 0,97 milj. euroa sosiaali- ja terveyspalvelujen talousarviokohdasta muille hallintokunnille organisatiomuutokseen liittyvistä työnjaollisista muutoksista johtuen. Sosiaali- ja terveyspalvelujen menot olivat 1 455,5 milj. euroa, joka ylitti käytettävissä olleet määrärahat 23,8 milj. eurolla. Kaupunginvaltuusto myönsi 11.12.2013 sosiaali- ja terveyspalvelujen talousarviokohdalle ylitysoikeutta 25 milj. euroa.

Talousarviossa 2013 sosiaali- ja terveyspalvelujen tulomääräraha oli 184,1 milj. euroa. Tulot olivat 166,5 milj. euroa, joten ne alittuivat 17,6 milj. eurolla. Sosiaalitoimen maksut jäivät budjetoidusta 16 milj. euroa.

Sosiaali- ja terveyspalvelujen menot ylittyivät merkittävimmin työmarkkinatuessa (noin 10 milj. euroa), vammaispalveluissa (noin 9 milj. euroa), suun terveydenhuollossa (noin 3 milj. euroa) sekä luottotappioissa (noin 3 milj. euroa). Hallinnon osastoilla syntyi toisaalta säästöä, mikä suurimmaksi osin selittyy vuokrien budjetoitua pienemmällä toteutumalla.

Työmarkkinatuen määrään vaikutti se, että yli 500 päivää työmarkkinatukea saaneiden määrä kasvoi edellisvuoteen nähden. Vammaispalveluissa ylitystä selitti asiakasmäärän kasvu ja kustannusten nousu. Suun terveydenhuollossa ylitystä selitti henkilöstömenojen ja asiakaspalvelujen ostojen ylitys. Teknisluonteisena tekijänä ylityksessä on mukana vuonna 2012 käyttöön otetun kaupunkiyhteisen laskentajärjestelmän käyttöönotosta johtuva luottotappioiden ylimääräinen kirjaus.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet toteutuivat seuraavasti:

- Sijaishuollossa perhehoidon edellytyksiä parannetaan siten, että perhehoidon suhteellinen osuus hoitovuorokausista kasvaa edellisen vuoden tasoon verrattuna.

Tavoite ei toteutunut.

Vuoden 2013 toteutunut taso oli 50,4 prosenttia (50,6 % vuonna 2012), joten tavoite ei toteutunut.

Lastensuojelussa on pyritty lastensuojelunlain mukaisesti enenevästi sijoittamaan lapsi sukulais- tai muuhun läheisverkostoon yhteistyössä lapsen ja vanhempien kanssa ja läheisverkostosijoitusten määrä on kasvanut. Kun nämä ns. perhehoitoa korvaavat vuorokaudet otetaan huomioon, perhehoitovuorokausien ja läheisverkostosijoitusten hoitovuorokausien osuus ylitti 50,6 prosenttia kaikista hoitovuorokausista.

- Lapsiperheiden kotipalvelujen asiakasmäärästä puolet on lastensuojelun asiakkaita.

Tavoite ei toteutunut.

Toteuma oli 32 prosenttia. Kotipalvelussa lastensuojeluperheiden osuus kasvoi 29 prosentista 32 prosenttiin. Kaikille lastensuojelun perheille on voitu tarjota kotipalvelua.

- Vuorotyössä käyvien yksinhuoltajien pienten koululaisten hoitoratkaisuja kokeillaan yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.

Tavoite toteutui.

Sitovana toiminnallisena tavoitteena ollut ”kokeilu vuorotyössä käyvien yksinhuoltajien pienten koululaisten hoitoratkaisuista yhteistyössä eri toimijoiden kanssa” selvitetiin varhaiskasvatus- ja opetusviraston kanssa. Selvityksen perusteella toiminnan käynnistämiseksi ei todettu olevan edellytyksiä olemassa olevilla resursseilla sekä huomioiden kunkin viraston perustehtävät.

- Omaishoidon tuen piirissä olevien määrä kasvaa 200 henkilöllä vuoden aikana.

Tavoite ei toteutunut.

Asiakkaiden määrä väheni 7 hengellä. Omaishoidon tukea saaneiden määrä on iäkkäiden palveluissa ollut hiljalleen kasvava edellisinä vuosina, mihin myös asetettu tavoite on pohjautunut. Omaishoitoa tukevista palveluista huolimatta omaishoitajiksi halukkaiden määrä ei ole ennakoidusti kasvanut vuonna 2013, vaikka Helsinki on myöntänyt omaishoidon tukea kaikille sitä hakeneille ja omaishoidon tuen kriteerit täyttäneille. Todettakoon lisäksi, että vammaispalvelujen osalta tavoite on, että itsenäistyvät ja aikuistuvat vammaiset pääsisivät tuettuun asumiseen, mikä ei ole lisäämässä omaishoidon tuen saajien määrää.

- Vanhusten pitkäaikainen ympärivuorokautinen hoito kehittyy siten, että palveluasumisen hoitovuorokausien määrä kasvaa ja laitoshoidon hoitovuorokausien määrä vähenee edellisen vuoden tasoon verrattuna. Vanhusten pitkäaikaiseen ympärivuorokautiseen hoitoon pääsy tulee varmistaa siten, että palveluasumiseen ja laitoshoidon jonottavien vanhusten määrä vähenee.

Tavoite toteutui.

Vuoden 2013 palveluasumisvuorokaudet olivat 1 087 178 vuorokautta. Tämä tarkoittaa, että kasvua oli 8,9 prosenttia vuonna 2013. Laitospalvelun pitkäaikaishoidon vuorokausien väheni 18,9 prosenttia vuonna 2013.

- Perusterveydenhuollon hoidon tarpeen arviointi, tavoite kolmessa vuorokaudessa.

Tavoite toteutui.

- Pitkäaikaisasunnottomien määrä vähenee 190 henkilöllä vuoden aikana.

Tavoite toteutui.

- Hammashoidon tarpeen arviointi, tavoite kolmessa vuorokaudessa.

Tavoite toteutui.

- Kiireettömään hammashoitoon pääsy, tavoite kuudessa kuukaudessa.

Tavoite toteutui.

- Perusterveydenhuollon yhteydessä toteutettuun somaattiseen erikoissairaanhoidon pääsy kuudessa kuukaudessa.

Tavoite toteutui.

- Perusterveydenhuollon yhteydessä toteutettuun psykiatriseen erikoissairaanhoidon pääsy kuudessa kuukaudessa.

Tavoite toteutui.

- Kotihoidossa olevien yli 75-vuotiaiden suhteellinen osuus yli 75-vuotiaista on 13 prosenttia.

Tavoite ei toteutunut.

Toteuma oli 12,4 prosenttia. Kotihoidon peittävyys ei ole kasvanut ennakoidusti kotihoidon käyntien määrän kasvusta huolimatta, koska asiakkaat ovat olleet entistä enemmän hoitoa vaativia. Lisäksi kotihoidon tukipalvelua ainoana palveluna saaneiden määrä on kasvanut.

3 10 04 TOIMEENTULOTUKI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	72 852	0	72 852	87 750	14 898	0
Menot	-148 500	0	-148 500	-168 765	-20 265	-21 000
Toimintakate	-75 648	0	-75 648	-81 015	-5 367	-21 000
Tilikauden tulos	-75 648	0	-75 648	-81 015	-5 367	-21 000
Määrätavoitteet						
Perus toimeentulotuki yhteensä, taloudet vuoden aikana	39 460	0	39 460	40 928	1 468	0

Toimeentulotuen menoihin oli talousarviossa varattu 148,5 milj. euroa. Talousarviokohdan menot olivat 168,8 milj. euroa, joka ylitti käytettävissä olleet määrärahat 20,3 milj. eurolla. Toimeentulotuen talousarviokohdalle myönnettiin ylitysoikeutta 21 milj. euroa (kaupunginvaltuusto 11.12.2013). Toimeentulotuen tulomääräraha oli 72,9 milj. euroa talousarviossa 2013. Tulot olivat 87,7 milj. euroa, joten ne ylittivät 14,9 milj. eurolla.

Perustoimeentulotuen asiakastalouksien määrä kasvoi 2 236 taloudella vuodesta 2012.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet toteutuivat seuraavasti:

- Ennaltaehkäisevään toimeentulotukeen käytetään 3 prosenttia toimeentulotukimäärärahoista.

Tavoite toteutui.

3 10 05 TYÖLLISYYDEN HOITAMINEN

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	230	0	230	150	-80	0
Menot	-6 107	0	-6 107	-5 652	455	0
Toimintakate	-5 877	0	-5 877	-5 502	375	0
Poistot	-27	0	-27	-25	2	0
Tilikauden tulos	-5 904	0	-5 904	-5 527	377	0

Työllisyyden hoitamisen menoihin oli talousarviossa varattu 6,1 milj. euroa. Menot olivat 0,5 milj. euroa talousarviota pienemmät. Talousarviossa työllisyyden hoitamiseen tulomääräraha oli 0,2 milj. euroa. Tulot toteutuivat 0,1 milj. euroa talousarviota pienempinä.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet toteutuivat seuraavasti:

- Kuntouttavaa työtoimintaa saa 1 200 henkilöä vuoden aikana.

Tavoite ei toteutunut.

Asiakkaita oli yhteensä 1 186. Kuntouttavan työtoiminnan asiakasmäärään vaikuttivat työvoiman palvelukeskukseen ohjattujen asiakkaiden määrän lievä lasku sekä muutaman kuntouttavan työtoiminnan ostopalvelupaikan toiminnan loppuminen kesken sopimuskauden.

3 10 06 HELSINGIN JA UUDENMAAN SAIRAANHOITOPIIRI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-507 806	0	-507 806	-516 643	-8 837	-9 000
Toimintakate	-507 806	0	-507 806	-516 643	-8 837	-9 000
Tilikauden tulos	-507 806	0	-507 806	-516 643	-8 837	-9 000

	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Määrätavoitteet						
DRG-tuotteet	214 000	0	214 000	217 873	3 873	0
Käynnit	491 000	0	491 000	500 850	9 850	0

HUSin talousarviokohdalle oli myönnetty 9 milj. euroa ylitysoikeutta (kaupunginvaltuusto 11.12.2013). Lopullinen ylitys jäi 8,8 milj. euroon.

3.20 VARHAISKASVATUSVIRASTO

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	35 351	0	35 351	35 402	51	0
Menot	-355 345	0	-355 345	-358 996	-3 651	-3 700
Toimintakate	-319 994	0	-319 994	-323 594	-3 600	-3 700
Poistot	-1 500	0	-1 500	-1 550	-50	0
Tilikauden tulos	-321 494	0	-321 494	-325 144	-3 650	-3 700
Tunnusluvut						
Hoidossa olevat alle kouluikäiset lapset, 31.12.						
Omissa päiväkodeissa	19 920	0	19 920	20 283	363	0
Ostopalvelupäiväkodeissa	379	0	379	343	-36	0
Perhepäivähoidossa	1 176	0	1 176	1 095	-81	0
Lasten kotihoidon tuki, lapset	8 620	0	8 620	8 616	-4	0
Yksityisen hoidon tuki, lapset	2 540	0	2 540	2 666	126	0
Kerhoissa, lapset 31.12.	1 200	0	1 200	1 133	-67	0

Varhaiskasvatusviraston menoihin oli talousarviossa varattu määrärahaa 355,3 milj. euroa. Viraston menot olivat 359 milj. euroa, joka ylitti käytettävissä olleet määrärahat 3,7 milj. eurolla. Kaupunginvaltuusto myönsi 11.12.2013 varhaiskasvatusviraston talousarviokohdalle ylitysoikeutta 2 milj. euroa. Ylitys johtui lasten kotihoidon tukien ja yksityisen hoidon tukien määrän kasvusta.

Vuoden 2013 tilinpäätöksen valmistuessa varhaiskasvatuslautakunta esitti (11.2.2014) kaupunginhallitukselle vielä 1,7 miljoonan euron ylitysoikeuden hakemista varhaiskasvatusviraston vuoden 2013 talousarvion menoihin. Ylitys aiheutui uuden viraston toimintaan kohdistuvista yllättävistä menoista, joihin varhaiskasvatusviraston vuoden 2013 talousarviossa ei ollut osattu varautua. Ylitystä aiheutui mm. vuokratukien ja muiden palvelujen ostoissa sekä vuosien 2013 ja 2012 laskutukseen liittyvissä luottotappioissa, jotka kohdistuivat tilikaudelle 2013. Vastaavasti oman toiminnan tuottavuuden tehostamisen kautta palkkamenoihin ja asiakaspalvelujen ostoissa syntyi säästöä talousarvion verrattuna.

Päiväkodeissa (oma ja ostopalvelut) oli hoidossa 327 lasta enemmän kuin talousarviossa oli arvioitu. Kerhoissa olevien alle kouluikäisten lasten määrä kasvoi koko vuoden ajan, mutta jäi kuitenkin 67 lasta alle talousarvion. Perhepäivähoidossa olevien lasten määrä oli 81 lasta vähemmän kuin talousarviossa. Lasten kotihoidon tuen ja yksityisen hoidon tuen asiakasmäärät olivat kokonaisuutena 122 lasta enemmän kuin talousarviossa arvioitiin.

Vuoden 2013 syksyllä aloitettiin viraston tilankäytön suunnittelu kaupunginvaltuuston keuhällä 2013 hyväksymän strategiaohjelman mukaisesti. Uudet päivähoitojen tilat suunnitellaan käyttäen hyviä kokemuksia konseptipäiväkotien rakentamisesta ja varhaiskasvatussuunnitelman mukaisesta pedagogisesta toiminnasta. Tällä arvioidaan päästävän uusissa tiloissa tavoitteeseen, joka on noin 8 neliometriä lasta kohden. Muutoinkin palveluverkon osalta kehitettiin yhteistyötä talousarviovuoden aikana siten, että tilat olivat tehokkaammin käytössä.

Talousarviossa 2013 varhaiskasvatusviraston tulomäärärahat olivat 35,4 milj. euroa. Tulot olivat 35,4 milj. euroa, joten ne ylittivät 0,05 milj. eurolla.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet toteutuivat seuraavasti:

- Asukasfoorumi otetaan käyttöön varhaiskasvatusalueilla.

Tavoite toteutui.

Vuoden aikana pidettiin yhteensä 19 asukasfoorumi. Asukasfoorumi järjestettiin kaikilla 13 varhaiskasvatusalueella. Muutamilla varhaiskasvatusalueilla järjestettiin useampia asukasfoorumeita. Osallistujia asukasfoorumeissa oli yhteensä 296. Lisäksi viraston omia työntekijöitä tilaisuuksissa oli läsnä lähes sata.

Asukasfoorumeilla esiteltiin varhaiskasvatusviraston toimintaa sekä varhaiskasvatuspalveluja. Osallistujien kanssa käytiin keskustelua mm. alueiden paikkatilanteesta, päivähoitopaikan hakemisesta, lapsiryhmien koosta, perhepäivähoidon tilanteesta sekä tilakysymyksistä. Asukasfoorumeista saatua tietoa hyödynnetään varhaiskasvatuspalvelujen kehittämisessä. Varhaiskasvatusvirastossa jatketaan asukasfoorumien järjestämistä vuoden 2014 aikana.

- Varhaiskasvatuspalveluissa lisätään kerhotoiminnan piirissä olevien lasten suhteellista osuutta kaikkien hoidossa olevista lapsista kysynnän mukaan ja sopivia kerhotiloja etsitään myös muista soveltuvista tiloista kuin päiväkodeista ja leikkipuistoista.

Tavoite toteutui.

Vuonna 2013 alle kouluikäisiä kerhoissa olevia lapsia oli 1 133 (edellisvuonna 746), joka oli 387 lasta eli 52 prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna. Alle kouluikäisten kerhotoiminnan piirissä olevien lasten suhteellinen osuus kaikista hoidossa olevista lapsista kasvoi vuoden 2013 aikana. Se oli 5,0 prosenttia vuonna 2013, kun se edellisvuonna oli 3,4 prosenttia laskettuna kaikista kunnallisten päivähoitopalvelujen piirissä olevista lapsista.

Kerholasten määrä kasvoi koko vuoden ajan. Vuoden 2013 aikana varhaiskasvatusvirastossa otettiin käyttöön uusia kerhojen toimintamuotoja, joita olivat piha- ja metsäkerhot, joissa hyödynnetään kaupunkipuistoja ja metsäalueita lasten leikkialueina.

Varhaiskasvatusvirasto kävi talousarviovuoden aikana neuvotteluja kerhotiloista nuorisosiainkeskuksen sekä opetusviraston kanssa. Lisäksi virasto neuvotteli järjestöjen kanssa kerhotilojen yhteiskäyttömahdollisuuksista. Nämä neuvottelut eivät kuitenkaan vielä vuoden 2013 aikana konkretisoituneet suoraan uusina kerhotilaratkaisuina.

- Yksityisen hoidon tuen piirissä olevien lasten määrä kasvaa edellisen vuoden tasoon verrattuna.

Tavoite toteutui.

Yksityisen hoidon tuella oli 2013 joulukuussa 131 lasta enemmän kuin edellisen vuoden joulukuussa. Tammi-joulukuussa 2013 oli yksityisen hoidon tuella keskimäärin 355 lasta enemmän kuukaudessa kuin vastaavana aikana vuonna 2012.

- Lasten päivähoidossa pienennetään lapsiryhmien kokoja vuonna 2013 siten, että 3 vuotta täyttävien lasten hoitoisuuskertoimen tarkistetaan neljä kertaa vuodessa.

Tavoite ei toteutunut sitovan tavoitteen mukaisesti.

Päivähoidon tarpeeseen vastaaminen edellyttää, että päivähoitopaikkoja vapautuu joka kuukausi. Sitovan tavoitteen mukaisesti toteutettu laskennallisuuden muutos olisi aiheuttanut kuukausittain jyrkästi muuttuvan resurssitarpeen eri puolilla kaupunkia ja vaikeuttanut lasten hoitopaikkatilannetta. Laskennallisuuden muuttamista ei pidetty varhaiskasvatusvirastossa parhaana mahdollisena tapana asetettuun tavoitteeseen pääsemiseksi. Tavoitteen suuntaan etenemiseksi virastossa laadittiin hoitoryhmien muodostamisen periaatteet. Sitovaa tavoitetta ei olisi ollut mahdollista toteuttaa varhaiskasvatusviraston vuoden 2013 talousarvion määrärahojen puitteissa. Sitovan tavoitteen toteuttaminen olisi lisännyt varhaiskasvatusviraston menoja arviolta yli 2 milj. euroa. Tavoitetta toteutettiin vuoden 2013 aikana kustannusneutraalisti.

- Leikkipuistojen avointa toimintaa vahvistetaan myös koululaisten loma-aikoina sekä iltaisin ja viikonloppuisin myös yhteistyössä järjestöjen kanssa.

Tavoite toteutui.

Helsingissä toimi vuoden 2013 aikana yhteensä 66 leikkipuistoa. Keväällä 2013 tehdyn kartoituksen mukaan leikkipuistoissa toimi yhteensä 83 järjestöä, muita ulkopuolisia toimijoita oli 44 ja avoimen kansalaistoiminnan tyyppisiä toimijoita oli 13. Kumppanuusyhteistyötä tehtiin lasten ja koululaisten harrastetoimintaa järjestävien järjestöjen kanssa samoin kun lapsiperheiden parissa toimivien järjestöjen kanssa. Vuoden 2013 aikana järjestettiin yhteistyötapaamisia järjestöjen kanssa leikkipuistotoiminnan järjestämisen mahdollisuuksista ja alueellisten palveluiden kehittämisestä sekä koululaisten loma-aikojen toiminnasta. Tapaamisia oli yhteensä 16. Paikallistoimijoiden lisäksi kaksi kattojärjestöä ilmoitti kiinnostuksestaan yhteistoimintaan koko Helsingin alueella (Uudenmaan partiolaiset ja Perinneleikki ry). Yhteistyötä jatketaan vuoden 2014 aikana.

Leikkipuistoissa järjestettiin Säpinää ja safkaa leikkipuistoissa -kesätoimintaa kaikille koululaisille 3.6.–9.8.2013.. Koululaisten avoimeen kesätoimintaan kuului päivittäin mm. ulkoilua, leikkejä, pelaamista sekä kavereiden tapaamista. Koululaisille järjestettiin myös ohjattua toimintaa kuten askartelu-, musiikki- ja liikuntatuokioita, peli- ja leikkihetkiä sekä retkiä.

Tuottavuutta parantavat toimenpiteet vuonna 2013

Varhaiskasvatusvirasto kehittää palvelutuotantoaan jatkuvasti. Varhaiskasvatusvirastossa toteutettiin vuoden 2013 aikana palvelustrategisia toimenpiteitä ja palvelurakennemuutostusta, palveluverkkojen kehittämistä sekä oman toiminnan työmenetelmien kehittämistä. Palvelujen tuottamisessa lisättiin palveluja, jotka vastaavat paremmin palvelun tarpeeseen ja ovat taloudellisia. Kerhotoimintaa kehitettiin ja lisättiin entisestään vuoden 2013 aikana.

Sähköistä asiointia ja palveluja laajennettiin. Vuoden 2012–2013 vaihteessa otettiin käyttöön sähköinen päivähoitopäätös, joka tulee parantamaan asiakkaiden saamaa palvelua. Lisäksi tehostettiin sähköisen palautejärjestelmän käyttöä.

Vuoden 2013 syksyllä aloitettiin viraston tilankäytön suunnittelu kaupunginvaltuuston keväällä 2013 hyväksymän strategiaohjelman mukaisesti. Uudet päivähoiton tilat suunnitellaan käyttäen hyviä kokemuksia konseptipäiväkotien rakentamisesta ja varhaiskasvatussuunnitelman mukaisesta pedagogisesta toiminnasta. Tällä arvioidaan päästävän uusissa ja olemassa olevissa tiloissa, joissa se on toiminnallisesti mahdollista, tavoitteeseen, joka on noin 8 neliometriä lasta kohden. Muutoinkin palveluverkon osalta kehitettiin yhteistyötä talousarviovuoden aikana siten, että tilat olivat tehokkaammin käytössä.

Varhaiskasvatusvirastossa jatkettiin oman toiminnan tuottavuuden tehostamista mm. yksikköjen välisiä resurssien käytön eroja tasaamalla ja työvuorosuunnitteluprosessia parantamalla. Kesätoiminnan järjestämiseen kiinnitettiin erityistä huomiota niin, että henkilökunnan ja lasten loma-ajat suunniteltiin aiempaa enemmän vastaamaan toisiaan.

Varhaiskasvatusalueita oli vuoden 2013 alusta kaksi vähemmän kuin päivähoitoalueita vuoden 2012 alussa.

Varhaiskasvatusvirastossa jatkettiin sosiaalivirastossa aloitettua tuottavuusmatriisityötä. Tuottavuusmatriisilaskentamallin piirissä ovat päiväkotihoito, vuoroahoito, perhepäivähoito sekä ryhmäperhepäivähoito. Vuoden 2013 aikana matriisimallia huollettiin ja kehitettiin.

4 SIVISTYS- JA HENKILÖSTÖTOIMI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	69 887	0	69 887	84 745	14 858	0
Menot	-962 961	-533	-963 494	-971 331	-7 838	-20 777
Toimintakate	-893 074	-533	-893 607	-886 587	7 019	-20 777
Poistot	-24 097	0	-24 097	-25 825	-1 728	0
Tilikauden tulos	-917 171	-533	-917 704	-912 412	5 291	-20 777

4 02 OPETUSVIRASTO

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	18 476	0	18 476	25 562	7 086	0
Menot	-635 730	0	-635 730	-640 573	-4 843	-12 901
Toimintakate	-617 254	0	-617 254	-615 011	2 243	-12 901
Poistot	-11 697	0	-11 697	-10 834	863	0
Tilikauden tulos	-628 951	0	-628 951	-625 845	3 106	-12 901

Sitovat toiminnalliset tavoitteet toteutuivat seuraavasti:

- Oppimistulokset ja hyvinvointi paranevat.

Mittari 1: Peruskoulun päättötodistuksen saa suomenkielisissä peruskouluissa vähintään 98 prosenttia ja ruotsinkielisissä peruskouluissa vähintään 99 prosenttia peruskoulun päättävistä oppilaista. Toteutui. Toteuma suomenkielisessä perusopetuksessa 99 prosenttia ja ruotsinkielisessä perusopetuksessa 99,6 prosenttia.

Mittari 2: Lukiokoulutuksessa ylioppilaskirjoitusten pakollisten aineiden arvosanojen keskimääräinen pistemäärä on kaupungin lukioissa vähintään maan keskitasoa. Toteutui. Tulokset ylittivät valtakunnallisen keskiarvon sekä suomen- että ruotsinkielisessä lukiokoulutuksessa.

Mittari 3: Ammatillisessa peruskoulutuksessa ammattiosaamisen näyttöjen arvosanojen keskiarvo on vähintään 2,20. Toteutui. Keskiarvo oli 2,4.

Mittari 4: Oppisopimuskoulutuksessa opintonsa edellisenä vuonna päättäneistä opiskelijoista vähintään sama osuus suorittaa vuoden loppuun mennessä näyttötutkinnon sekä tutkintotavoitteisessa peruskoulutuksessa että lisäkoulutuksessa kuin vuonna 2012. Toteutui peruskoulutuksessa (v. 2012: 83,4 %, v. 2013: 87,0 %). Ei toteutunut lisäkoulutuksessa (v. 2012: 81,7 %, v. 2013: 75,5 %).

Muut toiminnalliset tavoitteet toteutuivat seuraavasti:

- Oppimisympäristöt ovat vastuullisia, joustavia ja osallistuvia.
Tavoite toteutui.
Jokaisessa suomenkielisessä peruskoulussa oli oppilaiden osallisuusryhmiä, tehdyn kartoituksen perusteella keskimäärin 2,5 ryhmää/koulu.
Jokaisella suomenkielisellä perusopetuksen alueella toteutettiin tavoitteen mukaisesti vähintään yksi asukkaita kuuleva prosessi tekemällä koko kaupungin alueella sähköinen kuuleminen opetussuunnitelman arvopohjasta.
- Oppilaiden ja opiskelijoiden oppimispolut ovat eheitä ja joustavia.
Tavoite toteutui.
Suomenkielisessä perusopetuksessa, jossa mittarina oli, että lähikoulun valitsee suomenkielisessä perusopetuksessa 82 prosenttia ykkösluokkalaisista ja 70 prosenttia kuudesluokkalaisista. Toteutuneet

lähikouluprosentit olivat 84 prosenttia ja 75 prosenttia.

Ruotsinkielisessä perusopetuksessa tavoitetasosta jäätin kuudesluokkalaisissa. Tavoitetasona oli 82 prosenttia ykkösluokkalaisissa ja 85 prosenttia kuudesluokkalaisissa. Toteutuneet lähikouluprosentit olivat 94 prosenttia ja 84 prosenttia.

- Globaali vastuu toteutuu koulujen, oppilaitosten ja hallinnon arjessa.
Tavoite toteutui.
Tavoitteena oli, että kouluissa, oppilaitoksissa, ruotsinkielisissä päiväkodeissa ja opetusviraston hallinnossa kokonaisenergiankulutus vähenee vuonna 2013 yhteensä 4 prosenttia vuoden 2010 tasosta sääkorjattuna mukaan lukien aiempien vuosien säästötavoitteet. Sääkorjattu kokonaisenergiankulutus väheni 10,5 prosenttia vuoden 2010 tasoon verrattuna.
- Oppilas- ja opiskelijakohtaiset nettomenot ovat kaupungin tuottamissa opetus- ja koulutuspalveluissa keskimäärin enintään 9 119 euroa (ei sisällä ruotsinkielistä päivähoitoa).
Tavoite toteutui.
Keskimääräinen kustannus oppilasta ja opiskelijaa kohti oli 9 045 euroa.
Valtionosuuteen oikeuttavia oppilaita ja opiskelijoita oli kaikkiaan 57 017 eli noin 100 enemmän kuin talousarviossa ennakoitiin. Ennakoitua enemmän oppilaita ja opiskelijoita oli lähinnä suomenkielisessä perusopetuksessa sekä järjestämisluvan laajentumisesta johtuen ammatillisessa koulutuksessa. Oppisopimusten määrä jäi selvästi talousarviossa ennakoidusta. Heikko taloustilanne on hidastanut yritysten mahdollisuuksia solmia oppisopimuksia. Lisäksi sopimusten määrään on vaikuttanut mm. se, että opetus- ja kulttuuriministeriö on pienentänyt lisäkoulutuksen sopimuskiintiötä.

4 02 02 KAUPUNGIN TUOTTAMAT OPETUS- JA KOULUTUSPALVELUT

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	17 970	0	17 970	25 039	7 069	0
Menot	-553 130	0	-553 130	-558 138	-5 008	-12 901
Toimintakate	-535 160	0	-535 160	-533 099	2 061	-12 901
Poistot	-11 591	0	-11 591	-10 776	815	0
Tilikauden tulos	-546 751	0	-546 751	-543 875	2 876	-12 901

Tunnusluvut	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Suomenkielinen perusopetus ja lukiokoulutus						
Esiopetus	162	0	162	112	-50	0
Perusopetus	33 314	0	33 314	33 665	351	0
Perusopetuksen lisäopetus (10 lk)	370	0	370	269	-101	0
Esi- ja perusopetus yhteensä	33 846	0	33 846	34 046	200	0
Lukiokoulutus	7 428	0	7 428	7 407	-21	0
Valtionosuuteen oikeuttavat aineopiskelijat	623	0	623	707	84	0
Lukiokoulutuksen opiskelijat yhteensä	8 051	0	8 051	8 114	63	0
Esi- ja perusopetus sekä lukiokoulutus yhteensä	41 897	0	41 897	42 160	263	0

Tunnusluvut	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Ruotsinkielinen perusopetus ja lukiokoulutus						
Esiopetus	70	0	70	72	2	0
Perusopetus	3 160	0	3 160	3 115	-45	0
Perusopetuksen lisäopetus (10 lk)	13	0	13	12	-1	0
Esi- ja perusopetus yhteensä	3 243	0	3 243	3 199	-44	0
Lukiokoulutus	1 251	0	1 251	1 258	7	0
Valtionosuuteen oikeuttavat aineopiskelijat	68	0	68	75	7	0
Lukiokoulutuksen opiskelijat yhteensä	1 319	0	1 319	1 333	14	0
Esi- ja perusopetus sekä lukiokoulutus yhteensä	4 562	0	4 562	4 532	-30	0
Ruotsinkielinen lasten päivähoito						
Hoidossa olevat alle kouluikäiset lapset	1 657	0	1 657	1 755	98	0
Omissa päiväkodeissa	1 516	0	1 516	1 632	116	0
Perhepäivähoidossa	141	0	141	123	-18	0
Ammatillinen koulutus						
Valtionosuuteen oikeuttava koulutus	7 270	0	7 270	7 649	379	0
Tekniikan ala	3 891	0	3 891	4 108	217	0
Ravitsemis- ja talousala	515	0	515	537	22	0
Sosiaali- ja terveysala	2 584	0	2 584	2 731	147	0
Kulttuuriala	280	0	280	273	-7	0
Valtionosuuteen oikeuttava lisäkoulutus	185	0	185	110	-75	0
Maksullinen palvelutoiminta	578	0	578	287	-291	0
Oppisopimuskoulutus	3 000	0	3 000	2 574	-426	0
Nettokustannukset, euroa/oppilas						
Suomenkielinen perusopetus ja lukiokoulutus	9 011	0	9 011	8 838	173	0
Esi- ja perusopetus	9 486	0	9 486	9 303	183	0
Lukiokoulutus	7 333	0	7 333	7 335	-2	0
Aikuislukiokoulutus	5 232	0	5 232	4 233	999	0
Ruotsinkielinen perusopetus ja lukiokoulutus	9 311	0	9 311	9 071	240	0
Esi- ja perusopetus	10 066	0	10 066	9 647	419	0
Lukiokoulutus	7 905	0	7 905	8 097	-192	0
Aikuislukiokoulutus	3 444	0	3 444	3 699	-255	0
Ruotsinkielinen lasten päivähoito	11 031	0	11 031	10 640	391	0
Ammatillinen koulutus						
Oppilaitokset yhteensä *)	11 259	0	11 259	11 674	-415	0
Oppisopimuskoulutus	3 796	0	3 796	3 717	79	0

Tunnusluvut	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Opetusvirasto						
Kaupungin tuottamat koulutuspalvelut, euroa/oppilas	9 119	0	9 119	9 045	74	0
*) Varsinaisen toiminnan osalta						

Tuottavuus	TA 2013	2013	2012	2011	2010
Opetusviraston kokonaistuottavuus	99,3	99,5	102,7	100,9	100,0
Suomenkielinen esi- ja perusopetus	98,4	98,9	96,9	98,4	100,0
Suomenkielinen lukiokoulutus	101,3	98,1	96,9	98,7	100,0
Suomenkielinen aikuislukiokoulutus *)	83,1	94,9	95,1	95,1	100,0
Ruotsinkielinen esi- ja perusopetus	95,2	99,8	101,3	102,3	100,0
Ruotsinkielinen lukiokoulutus	99,4	97,8	99,9	99,8	100,0
Ruotsinkielinen aikuislukiokoulutus *)	91,5	113,6	108,7	108,1	100,0
Ammatillinen koulutus	98,9	103,5	105,6	101,4	100,0

*) Aikuislukioiden valtionosuuteen oikeuttavien oppilaiden määräytymisperusteet ovat muuttuneet asteittain vuosina 2009 - 2012.

Tuloja kertyi noin 7,1 milj. euroa enemmän kuin talousarviossa ennakoitiin. Ennakoitua enemmän tuloja kertyi pääasiassa perusopetukseen saaduista harkinnanvaraisista valtionavustuksista ja muusta ulkopuolisesta rahoituksesta. Merkittävimpiä yksittäisiä valtionavustuksia olivat avustukset perusopetuksen ryhmäkokojen pienentämiseen ja tasa-arvoa edistäviin hankkeisiin.

Menot ylittivät talousarvion 5,0 milj. eurolla. Henkilöstömenot ylittivät talousarvion noin 6,2 milj. eurolla johtuen lähinnä edellä todettujen valtionavustusten käytöstä sekä ammatillisen koulutuksen järjestämisluvan laajenemisesta. Opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi Helsingin kaupungille ammatilliseen peruskoulutukseen 1.8.2012 alkaen 280 lisäpaikkaa ja edelleen 1.1.2013 lähtien 240 lisäpaikkaa eli yhteensä 520 lisäpaikkaa. Päätös lisäpaikoista tehtiin ministeriössä kesällä 2012 vuoden 2013 talousarvioehdotuksen käsittelyn jälkeen eikä talousarvioon siksi sisällynyt paikkojen edellyttämää rahoitusta.

Muut kuin henkilöstömenot alittivat talousarvion noin 1,2 milj. eurolla. Menot jäivät ennakoitua pienemmiksi lähinnä suomenkielisen perusopetuksen palvelujen ostoissa.

Kaupunginvaltuusto myönsi 28.8.2013 opetuslautakunnalle oikeuden ylittää vuoden 2013 talousarvion 12,9 milj. eurolla. Ylitysoikeuden perusteena olivat edellä mainitut lähinnä kohdennetuilla valtionavustuksilla rahoitettavat hankkeet sekä ammatillisen koulutuksen järjestämisluvan laajeneminen. Ylitysoikeutta jäi käyttämättä mm. siksi, että vuosille 2013–2014 saatujen valtionavustuksien käyttö jäi vuonna 2013 ylitysoikeusesityksessä arvioitua pienemmäksi.

Opetustoimen kokonaistuottavuus ylitti hieman talousarviossa ennakoitua tason. Tuottavuus parani vuoteen 2012 verrattuna suomenkielisessä perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa. Ammatillisen koulutuksen tuottavuus laski vuoden 2012 tasosta. Talousarvion 2013 perusteluihin sisältyi tuottavuutta edistävinä toimenpiteinä tukipalvelujen kilpailuttamisen laajentaminen, ammatillisen koulutuksen läpäisyasteen nostaminen, tilankäytön tehostaminen, energiankulutuksen vähentäminen, hallinnon tehostaminen sekä resurssien tehokkaampi kohdentaminen. Tukipalvelut kilpailutettiin kaupunginvaltuuston tekemien päätösten sallimassa laajuudessa. Ammatillisen koulutuksen läpäisyaste (opintonsa kolmessa vuodessa tai nopeammin suorittavien osuus) nousi lukuvuonna 2012–2013 merkittävästi edelliseen lukuvuoteen verrattuna. Lukuvuonna 2012–2013 läpäisyaste oli 51 prosenttia, lukuvuonna 2011–2012 läpäisyaste oli 47 prosenttia. Tilankäyttö tehostui perusopetuksessa. Energiankulutus laski vuoden 2010 sääkorjatusta tasosta 10,5 prosenttia. Myös hallinnon ja keskitettyjen tukipalvelujen osuus viraston kokonaismenoista laski.

4 02 11 KORVAUKSET JA AVUSTUKSET MUIDEN TUOTTAMIIN PALVELUIHIN

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	456	0	456	435	-21	0
Menot	-79 911	0	-79 911	-79 910	1	0
Toimintakate	-79 455	0	-79 455	-79 475	-20	0
Tilikauden tulos	-79 455	0	-79 455	-79 475	-20	0
Oppilasmäärät						
Kotikuntakorvausten (PVOL) perusteena olevat oppilasmäärät						
Muiden koulutuksen järjestäjien esi- ja perusopetuksessa olevat helsinkiläiset oppilaat	8 805	0	8 805	8 826	21	0
Helsingin kaupungin järjestämässä esi- ja perusopetuksessa olevat muiden kuntien oppilaat	521	0	521	527	6	0
Ruotsinkielinen lasten päivähoito						
Hoidossa olevat alle kouluikäiset lapset						
Ostopalvelupäiväkodeissa	346	0	346	260	-86	0
Iltapäivätoiminnan oppilasmäärät						
Muiden järjestämässä avustettavassa iltapäivätoiminnassa olevat oppilaat	3 750	0	3 750	4 172	422	0

Talousarviokohdan menot toteutuivat kokonaisuutena talousarvion mukaisesti. Määrärahojen käyttösuunnitelmaa kuitenkin tarkistettiin opetuslautakunnan 18.6.2013 ja 29.10.2013 tekemien päätösten mukaisesti siten, että lähinnä ruotsinkielisten ostopalvelupäiväkotien korvauksissa sekä muissa kuin iltapäivätoiminnan avustuksissa käyttämättä jääneet määrärahat kohdennettiin iltapäivätoiminnan tarjonnan lisäämiseen syksystä 2013 alkaen. Tulot eivät myöskään poikenneet olennaisesti talousarviosta.

4 02 13 TYÖLLISYYDEN HOITAMINEN

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	50	0	50	88	38	0
Menot	-2 689	0	-2 689	-2 525	164	0
Toimintakate	-2 639	0	-2 639	-2 437	202	0
Poistot	-106	0	-106	-58	48	0
Tilikauden tulos	-2 745	0	-2 745	-2 495	250	0
Tunnusluvut						
Opiskelijamäärä, henkilötyövuosina	132	0	132	87	-45	0
Nettokustannukset, euroa/oppilas	17 776	0	17 776	24 595	-6 819	0

Määrärahoja jäi käyttämättä noin 0,2 milj. euroa sen vuoksi, että Metallica-paja aloitti toimintansa vasta syksystä 2013. Tulot ylittivät talousarvion johtuen työpajatoiminnan kehittämiseen saadusta avustuksesta.

4 04 METROPOLIA AMMATTIKORKEAKOULU OY:N TUKEMINEN, KHN KÄYTETTÄVÄKSI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-3 120	0	-3 120	-3 120	0	0
Toimintakate	-3 120	0	-3 120	-3 120	0	0
Tilikauden tulos	-3 120	0	-3 120	-3 120	0	0

4 11 SUOMENKIELINEN TYÖVÄENOPISTO

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	2 051	0	2 051	2 170	119	0
Menot	-14 612	0	-14 612	-14 668	-56	-140
Toimintakate	-12 561	0	-12 561	-12 498	63	-140
Poistot	-270	0	-270	-266	4	0
Tilikauden tulos	-12 831	0	-12 831	-12 764	67	-140
Suoritettavat						
Opetustunnit	100 500	0	100 500	101 367	867	0
Toiminnan laajuustiedot						
Kurssilaiset, ilmoittautuneet opiskelijat	72 000	0	72 000	77 794	5 794	0
Opiskelutunnit, säännölliset opiskelijat	1 309 000	0	1 309 000	1 323 674	14 674	0
Resurssit						
Tilat m ² (31.12. tilanne) *)	17 405	0	17 405	17 405	0	0
Vakituisen henkilöstön määrä *)	109	0	109	101	-8	0
Tuntipalkkaisen henkilöstön opetustunnit	86 782	0	86 782	87 468	686	0
Tuottavuus (2010=100)	TA 2013	2013	2012	2011	2010	
Tuottavuusindeksi	101	104	101	103	100	

*) TA 2013 korjattu 2014 ta-kirjan mukaiseksi. Olleet virheellisiä ta 2013-kirjassa.

Toimintavuoden tuotot ylittyivät 0,1 milj. eurolla johtuen ennakoitua suuremmasta ulkopuolisesta rahoituksesta.

Talousarvion käyttötalousmenot ylittyivät myös vuonna 2013 ulkopuolisella rahoituksella järjestetyn toiminnan ennakoitua suurempien menojen vuoksi sekä työehtosopimusten muutoksista johtuvien henkilöstömenojen ylittymisen vuoksi. Ulkopuolisen rahoituksen suomenkielinen työväenopisto sai etupäässä opetushallitukselta, historia-kirjaan saaduista avustuksista sekä Tekesin rahoittamasta Suomen verkko-opisto -hankkeesta. Lisäksi pääkaupunkiseudun kuntien yhteishankintana suoritettavan kurssinhallintajärjestelmän muiden kaupunkien rahoitusosuus ja opiston oman järjestelmän valmistus omaan käyttöön -osuus sisältyvät käyttötalouden tuloihin ja menoihin. Kaupunginvaltuusto myönsi suomenkieliselle työväenopistolle yhteensä noin 0,1 milj. euron ylitysoikeuden toimintamenojen ylitysten kattamiseksi vuonna 2013.

Sitova toiminnallinen tavoite 100 500 opetustuntia ylittyi lähes 870 opetustunnilla toimintavuonna. Samoin muut toiminnalliset tavoitteet ylittivät talousarvion vuonna 2013.

Tuottavuus parani vuodesta 2012.

4 12 RUOTSINKIELINEN TYÖVÄENOPISTO

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	570	0	570	690	120	0
Menot	-3 071	0	-3 071	-3 124	-53	-128
Toimintakate	-2 501	0	-2 501	-2 434	67	-128
Poistot	-43	0	-43	-21	22	0
Tilikauden tulos	-2 544	0	-2 544	-2 455	89	-128

	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Määrälliset tavoitteet						
Ilmoittautuneet opiskelijat	18 000	0	18 000	19 330	1 330	0
Suunnitellut opetustunnit	22 000	0	22 000	24 924	2 924	0
Suoritettavatavoitteet						
Opiskelijat	17 600	0	17 600	17 167	-433	0
Suoriteindeksi-1 (säänn. opisk.)	99,5	0	99,5	97,1	-2,4	0
Toteutuneet opetustunnit	22 000	0	22 000	22 996	996	0
Suoriteindeksi-2 (opetustunnit)	98,4	0	98,4	105,2	6,8	0
Nettobudjetti, 1 000 euroa	2 501	0	2 501	2 433	68	0
Suoriteindeksi-3 (nettobudjetti)	107,0	0	107,0	104,1	-2,9	0
Tuottavuus (2010=100)	TA 2013	2013	2012	2011	2010	
Opiskelijatunnit	103,7	96,0	103,6	95,9	100,0	

Ruotsinkielinen työväenopisto sai ennakoitua enemmän ulkopuolista rahoitusta muun muassa maahanmuuttaja-taustaisten henkilöiden kotouttamiseen kantaväestön kanssa, joten tulot ylittyivät 120 000 eurolla vuonna 2013. Käyttötalousmenot ylittyivät noin 50 000 eurolla johtuen ulkopuolisella rahoituksella rahoitettavien hankkeiden kustannusvaikutuksista, 8 000 euron ylitysoikeudesta ja ennakoitua suuremmasta toteutuneesta opetustuntien määrästä vuonna 2013. Kaupunginvaltuusto myönsi 11.12.2013 ruotsinkieliselle työväenopistolle 8 000 euron ylitysoikeuden lisäksi yhteensä 120 000 euron ylitysoikeuden toimintamenojen ylityksen kattamiseksi vuonna 2013.

Toimintavuonna ruotsinkielinen työväenopisto painotti toiminnassaan palvelujen tarjontaa perheille, uusille nuorille kurssilaisille, maahanmuuttajille, työttömille ja eläkeläisille.

Sitova toiminnallinen tavoite toteutuneista opetustunneista ylittyi 996 tunnilla.

Toimintavuonna tuottavuus parani.

4 15 KAUPUNGINKIRJASTO

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	2 970	0	2 970	4 072	1 102	0
Menot	-36 458	0	-36 458	-38 260	-1 802	-2 118
Toimintakate	-33 488	0	-33 488	-34 188	-700	-2 118
Poistot	-1 715	0	-1 715	-1 126	589	0
Tilikauden tulos	-35 203	0	-35 203	-35 314	-111	-2 118
Suoritemäärä						
Lainat, 1 000 kpl	9 000	0	9 000	8 938	-62	0
Kirjastokäynnit, 1 000 kerta	6 500	0	6 500	6 538	38	0
Verkkokäynnit, 1 000 kerta	6 000	0	6 000	7 045	1 045	0
Käynnit yhteensä, 1 000	12 500	0	12 500	13 582	1 082	0
Toiminnan laajuus						
Aukiolotunnit	95 000	0	95 000	99 600	4 600	0
Lainat/aukiolotunti	95	0	95	90	-5	0
Käynnit/aukiolotunti	132	0	132	136	4	0
Käynnit/henkilötyövuosi	27 473	0	27 473	29 527	2 054	0
Aukiolotunnit/ 1 000 asiakas	158	0	158	163	5	0
Lainat/henkilötyövuosi	19 780	0	19 780	19 431	-349	0
Henkilötyövuodet/ 1 000 asiakas	0,76	0,00	0,76	0,75	-0,01	0

	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tuotannontekijämäärä						
Kirjastot, kpl	37	0	37	37	0	0
Palvelupaikat	0	0	0	0	0	0
Kirjastoautot, kpl	2	0	2	2	0	0
Laitoskirjastot, kpl	10	0	10	10	0	0
Henkilötyövuosi	455	0	455	455	0	0
Tilat, m ² (31.12.)	36 856	0	36 856	36 793	-63	0
Kokoelma, 1 000 kpl	1 865	0	1 865	1 861	-4	0
Tehokkuus/taloudellisuus						
Menot/laina, euroa	4,05	0,00	4,05	4,28	-0,23	0
Menot/käynnit, euroa	2,92	0,00	2,92	2,82	0,10	0
Menot/asukas, euroa	60,78	0,00	60,78	62,46	-1,68	0
Tulot/laina, euroa	0,33	0,00	0,33	0,46	0,13	0
Tulot/asukas, euroa	4,95	0,00	4,95	6,65	1,70	0
Toimintakate/laina, euroa	-3,72	0,00	-3,72	-3,82	-0,10	0
Toimintakate/asukas, euroa	-55,83	0,00	-55,83	-55,81	0,02	0
Aineistomenot/laina, euroa	0,35	0,00	0,35	0,35	0,00	0
Aineistomenot/asukas, euroa	5,25	0,00	5,25	5,06	0,19	0
Lainat/kokoelma	4,8	0,00	4,8	4,8	0,0	0
Kokoelma/asukas	3,1	0,00	3,1	3,0	-0,1	0
Tuottavuus	TA 2013	2013	2012	2011	2010	
Indeksi (2010=100)	104	103	104	107	100	

Kaupunginkirjaston tulot ylittivät talousarvion 37 prosentilla vuonna 2013. Kaupunginkirjasto sai ulkopuolista rahoitusta ennakoitua enemmän etupäässä erilaisiin tietoyhteiskuntapalvelujen kehittämishankkeisiin. Kaupunginkirjasto sai ulkopuolista rahoitusta noin 1,2 milj. euroa enemmän kuin talousarviossa oli varauduttu. Suurimpia rahoittajia olivat opetus- ja kulttuuriministeriö, Uudenmaan liitto, EU sekä Ely-keskus.

Käyttömenot olivat vuonna 2013 yhteensä noin 38,3 milj. euroa. Käyttötalouden menot ylittyivät noin 1,8 milj. eurolla toimintavuonna. Ylitys johtui ulkopuolisella rahoituksella toteutettavien hankkeiden kustannusvaikutuksista. Näiden kustannusten kattamiseen myönnettiin yhteensä noin 2,1 milj. euron ylitysoikeus vuonna 2013, josta 0,3 milj. euroa oli keskustakirjastohankkeen määrärahasäästöä vuodelta 2012.

Menot asukasta kohden (62,46 euroa) laskivat 1,4 prosenttia edellisvuodesta. Tuloja kertyi 6,65 euroa asukasta kohden, kun tulotavoite oli 4,95 euroa asukasta kohden. Aineiston hankintaan asukasta kohden käytettiin 5,06 euroa. Tavoite oli 5,25 euroa.

Molemmat kaupunginkirjastolle asetetut sitovat toiminnalliset tavoitteet toteutuivat vuonna 2013. Aukiolotunteja kertyi 99 600 tuntia, kun tavoite oli 95 000 tuntia. Käyntejä yhteensä -tavoite (sisältäen kirjastokäynnit ja verkkokäynnit) oli 12,5 milj. käyntiä. Kirjastokäyntien määrä oli 6,5 milj. ja verkkokäyntien 7,0 milj..

Aineiston lainaus (8,9 milj. lainaa) alitti tavoitteen 0,7 prosentilla. E-lainojen lainausmäärä yli kaksinkertaistui 10 000 lainauksesta 23 000 lainaan.

Kokoelmaa päivitettiin aineistohankinnoilla ja vanhan kokoelman poistoilla. Uutta aineistoa hankittiin 156 628 kappaletta ja vanhaa aineistoa poistettiin 179 380 kappaletta. Kokoelma vuoden lopussa oli 1 860 942 kappaletta. E-kirjakokoelma kasvoi 44 prosentilla 3 900 nimekkeeseen.

Kaupunginkirjaston toimintaympäristö on muuttunut monipuolisemmaksi uusien palvelumuotojen ja digitalisoinnin myötä. Sähköisiä lainauspalveluita kehitettiin maailmalla merkittävässä Next media eReading -ohjelman Sähkökirja kirjastoon -yhteistyöhankkeessa vuonna 2013. Helsingin kaupunginkirjasto oli samalla kehittämässä uutta kotimaista e-aineiston lainausalustaa ja kävi lisensointineuvotteluja.

Tilojen käytön tehostamista edistettiin pilotoimalla Suomenlinnan kirjastossa itsepalvelumallia, jossa kirjaston tiloihin pääsee HSL:n matkakortilla varsinaisten aukioloaikojen ulkopuolella. Suomenlinnan asukkaiden käytössä ovat niin tilat, koneet kuin kokoelmat. Mallia sovelletaan jatkossa myös muihin kirjastoihin.

Kirjastoverkkoon kuului vuoden lopussa 37 kirjastoa, 10 laitoskirjastoa, kaksi kirjastoautoa sekä kirjaston kotipalvelu.

4 16 KAUPUNGIN TAIDEMUSEO

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	601	0	601	538	-63	0
Menot	-6 532	100	-6 432	-6 117	315	0
Toimintakate	-5 931	100	-5 831	-5 579	252	0
Poistot	-250	0	-250	-135	115	0
Tilikauden tulos	-6 181	100	-6 081	-5 714	367	0

	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tunnusluvut						
Taidemuseo, kävijämäärä						
Tennispalatsi	100 000	0	100 000	73 179	-26 821	0
Muut	33 000	0	33 000	11 504	-21 496	0
Kluuvin galleria	7 000	0	7 000	6 191	-809	0
Kävijämäärä yhteensä	140 000	0	140 000	90 874	-49 126	0

	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Uusien julkisen taiteen hankkeiden käynnistäminen	3	0	3	2	-1	0
Näyttelyt	20	0	20	21	1	0
Resurssit						
Henkilöstön määrä (vakinaiset)	67	0	67	67	0	0
Tilat, m ²	6 571	0	6 571	5 495	-1 076	0
Tuottavuus (2010=100)	TA2013	2013	2012	2011	2010	
Tuottavuusindeksi	169,9	117,2	130,3	140,0	100,0	

Sitova toimintakate ylittyi 252 000 eurolla vuonna 2013 johtuen siitä, että vuonna 2012 luovutun Meilahden tiloja korvaavan näyttelytilan suunnitelma ja määrärahat eivät toteutuneet täysimääräisesti. Korvaavan näyttelytilan määrärahoissa säästöjä syntyi vuokrissa ja markkinoinnissa. Määrärahoja säästy myös palkka- ja henkilöstömenoissa, koska taidemuseon johtajan ja markkinointipäällikön vakanssit olivat täyttämättä osan vuotta.

Toinen sitova tavoite – kävijätavoite, yhteensä 140 000 kävijää – toteutui 65 prosenttisesti toimintavuonna johtuen siitä, että Meilahden museorakennuksesta luovuttiin kesällä 2012. Meilahden sulkeminen vuonna 2012 vaikutti vielä vuoden 2013 näyttelyohjelmistoon. Meilahden näyttelyitä siirrettiin pidettäväksi Tennispalatsiin, mutta näyttelyiden laajuutta jouduttiin supistamaan alkuperäissuunnitelmista, jotta kaikki sovitut projektit saatiin toteutettua vuonna 2013.

Taidemuseon ei-sitova tavoite 20 näyttelystä ylittyi yhdellä näyttelyllä. Uusien julkisen taiteen hankkeiden käynnistämisen tavoite, kolme hanketta, jäi tavoitteesta yhdellä hankkeella.

Tuottavuus laski vuonna 2013 edelliseen vuoteen nähden. Tuottavuutta mitataan näyttelykäynnin kustannuksilla kuntalaista kohden (2010=100). Tuottavuusmittaristossa toimintakate sisältää näyttelytoiminnan lisäksi muiden toimintojen kustannuksia, ja siksi mittari uusitaan vuonna 2014 mittaamaan tuottavuutta paremmin.

4 17 KULTTUURITOIMI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	1 220	0	1 220	1 512	292	0
Menot	-43 052	0	-43 052	-42 966	85	-96
Toimintakate	-41 832	0	-41 832	-41 455	377	-96
Poistot	-398	0	-398	-405	-7	0
Tilikauden tulos	-42 230	0	-42 230	-41 860	370	-96

Helsingin kulttuurikeskus toteutti toiminnassaan strategiaohjelmaa ja kulttuuristrategiaa vuonna 2013. Toimintavuoden aikana kiinnitettiin huomiota palvelutoiminnan kehittämiseen, asiakaslähtöisyyteen ja alueellisen kulttuuritoiminnan edellytyksiin. Vuoden aikana parannettiin viraston eri yksiköiden välistä yhteistoimintaa ja selkeytettiin eri osastojen tehtävänjakoa. Myös toimipaikkojen roolia tuotannollisina yksiköinä selkeytettiin.

Virastojen välisenä yhteistyönä kehitettiin edelleen kulttuurisen vanhustyön eri muotoja yhdessä kolmannen sektorin, vapaaehtoisuuden ja sosiaali- ja terveysviraston kanssa. Myös lastenkulttuuri ja koulujen kulttuuritarjonnan saatavuuden parantaminen olivat vuoden aikana keskiössä.

4 17 01 KULTTUURIKESKUS

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	712	0	712	849	137	0
Menot	-12 602	0	-12 602	-12 422	180	-60
Toimintakate	-11 890	0	-11 890	-11 573	317	-60
Poistot	-398	0	-398	-405	-7	0
Tilikauden tulos	-12 288	0	-12 288	-11 978	310	-60
Tunnusluvut						
Taide- ja kulttuuriopetus erityisesti lapsille						
Opetustuntien määrä yhteensä	12 000	0	12 000	12 562	562	0
Kurssien määrä yhteensä, kpl	1 100	0	1 100	1 073	-27	0
Oppilasmäärä yhteensä	11 000	0	11 000	11 582	582	0
Kulttuuritoiminta toimipaikoissa						
(Stoa, Vuotalo, Malmitalo, Kanneltalo, Annantalo, Caisa)						
Esitysten lukumäärä saleissa	1 200	0	1 200	1 293	93	0
Taidenäyttelyiden lukumäärä	120	0	120	104	-16	0
Kävijöitä kaikkien toimipaikkojen tilaisuuksissa	225 000	0	225 000	321 964	96 964	0
Näyttelyt, kpl	150 000	0	150 000	199 306	49 306	0
Esitykset, kpl	75 000	0	75 000	122 658	47 658	0
Tehokkuus						
Salien käyttöpäivät yhteensä	1 300	0	1 300	1 429	129	0
Artist in Residence, käyttöpäivät keskimäärin (majoitustilat)	220	0	220	284	64	0
Tilojen vuokraukset taiteilijoille, kpl	30	0	30	35	5	0
Käsiteltyjä avustuksia, kpl	990	0	990	1 177	187	0
Myönnettyjä avustuksia, kpl	440	0	440	694	254	0
Taloudellisuus						
Kulttuuritoimen menot/asukas, euroa	21,01	0,00	21,01	20,28	0,73	0
Tulot/asukas, euroa	1,19	0,00	1,19	1,39	0,20	0
Toimintakate/asukas, euroa	-19,82	0,00	-19,82	18,89	38,71	0
Resurssit, henkilöstö						
Vakinaiset (vakanssit)	92	0	92	92	0	0
Kurssiohjaajat	10	0	10	10	0	0
Tuottavuus (2010=100)	TA 2013	2013	2012	2011	2010	
Tuottavuusindeksi	100	114	102	100	100	

Talousarvion tulot ylittivät ja menot alittuivat toimintavuonna. Tulojen ylityksen selittää eräisiin yhteistyöprojekteihin saatu ennakoitua suurempi ulkopuolinen rahoitus muun muassa EU:lta, opetus- ja kulttuuriministeriöltä, opetusvirastolta ja Elokuvasäätiöltä. Kaupunginvaltuusto myönsi ulkopuolisella rahoituksella rahoitettavien hankkeiden kustannusten kattamisen ylitysoikeudeksi yhteensä 60 000 euroa vuonna 2013.

Kulttuurikeskuksen sitova toiminnallinen tavoite kulttuuritoiminnan toimipaikkojen (Stoa, Vuotalo, Malmitalo, Kanneltalo, Annantalo, Caisa) esitysten lukumäärästä saleissa saavutettiin. Tavoite oli 1 200 esitystä, toteuma oli 1 293. Myös toinen sitova toiminnallinen tavoite erityisesti lasten taide- ja kulttuuriopetuksen 12 000 opetustunnista saavutettiin. Toteutuneiden opetustuntien määrä oli 12 562 vuonna 2013.

Viraston tuottavuus vahvistui vuonna 2013. Erityisesti kävijämäärät nousivat, ja asiakastyytyväisyys oli korkea.

4 17 02 SAVOY-TEATTERI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	508	0	508	663	155	0
Menot	-1 366	0	-1 366	-1 520	-155	0
Toimintakate	-858	0	-858	-858	0	0
Tilikauden tulos	-858	0	-858	-858	0	0
Suoritettavat						
Savoy-teatterin ja Espanan lavan esitykset yhteensä	320	0	320	331	11	0
Omat esitykset, kpl	30	0	30	18	-12	0
Yhteisesitykset, kpl	150	0	150	203	53	0
Ulkopuolisten järjestämät esitykset, kpl	140	0	140	110	-30	0
Tehokkuus						
Savoy-teatterin käytöspäivät	210	0	210	188	-22	0
Savoy-teatterin päiväkäyttö *)	50	0	50	10	-40	0
Savoy-teatterin kävijät	60 000	0	60 000	66 610	6 610	0
Taloudellisuus						
Savoy-yksikön menot/asukas, euroa	2,28	0,00	2,28	2,48	-0,20	0
Tulot/asukas, euroa	0,85	0,00	0,85	1,08	0,23	0
Toimintakate/asukas, euroa	-1,43	0,00	-1,43	-1,40	0,03	0
Resurssit, henkilöstö						
Vakinaiset (vakanssit)	11	0	11	11	0	0
Tuottavuus (2010=100)	TA 2013	2013	2012	2011	2010	
Tuottavuusindeksi	100	90	91	100	100	

*) Ei sisälly käytöspäiviin

Savoy-teatteri toimi korkeatasoisena vierailuteatterina erityisalueenaan monipuolinen maailmanmusiikin tarjonta. Teatterin pitkäaikainen johtaja jäi eläkkeelle, ja uusi johtaja aloitti työnsä syksyllä 2013.

Savoy-teatterin ja Espanan lavan sitova tavoite oli yhteensä 320 kulttuuri- ja taidettaisuutta. Tavoite toteutui. Kulttuuri- ja taidettaisuuksia oli yhteensä 331. Savoy-teatterin kävijätavoite, 60 000 kävijää, ylittyi. Kävijöiden määrä oli 66 610 vuonna 2013.

4 17 03 YHTEISÖJEN TUKEMINEN

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-12 673	0	-12 673	-12 634	39	0
Toimintakate	-12 673	0	-12 673	-12 634	39	0
Tilikauden tulos	-12 673	0	-12 673	-12 634	39	0

Kulttuuri- ja kirjastolautakunnalla oli käytettävissään yhteisöjen tukemiseen noin 12,7 milj. euroa. Yhteisöjen tukemiseen tarkoitettua avustusta haki 1 151 toimijaa ja avustusta myönnettiin 670 hakijalle. Määrärahaa käytettiin 12,6 milj. euroa (käyttöprosentti 99,7).

4 17 04 AVUSTUKSET TEATTERILAIN PIIRIIN KUULUVILLE AMMATTITEATTEREILLE

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-4 208	0	-4 208	-4 151	57	0
Toimintakate	-4 208	0	-4 208	-4 151	57	0
Tilikauden tulos	-4 208	0	-4 208	-4 151	57	0

Kulttuuri- ja kirjastolautakunnalla oli käytettävissään avustuksiin teatterilain piiriin kuuluville ammattiteattereille 4,2 milj. euroa. Määrärahaa käytettiin 4,2 milj. euroa (käyttöprosentti 98,6). Avustusta haki 26 toimijaa ja avustusta myönnettiin 24 hakijalle.

4 17 05 AVUSTUS SUOMEN KANSALLISOOPPERAN SÄÄTIÖLLE, KHN KÄYTETTÄVÄKSI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-3 668	0	-3 668	-3 704	-36	-36
Toimintakate	-3 668	0	-3 668	-3 704	-36	-36
Tilikauden tulos	-3 668	0	-3 668	-3 704	-36	-36

Avustuksen suuruutta määriteltäessä käytettiin talousarvion laatimisoheissa arvioitua kustannustason muutosta. Ansiotasoindeksi arvioitua nopeamman kehityksen vuoksi kaupunginvaltuusto myönsi avustuspäämäärän ylitysoikeudeksi yhteensä 36 000 euroa vuodelle 2013.

4 17 06 AVUSTUS HELSINGIN TEATTERISÄÄTIÖLLE, KHN KÄYTETTÄVÄKSI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-8 535	0	-8 535	-8 535	0	0
Toimintakate	-8 535	0	-8 535	-8 535	0	0
Tilikauden tulos	-8 535	0	-8 535	-8 535	0	0

4 18 KAUPUNGINMUSEO

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	451	0	451	485	34	0
Menot	-7 463	0	-7 463	-7 508	-45	-94
Toimintakate	-7 012	0	-7 012	-7 023	-11	-94
Poistot	-175	0	-175	-151	24	0
Tilikauden tulos	-7 187	0	-7 187	-7 174	13	-94

Tunnusluvut	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Aukiolotunnit	9 850	0	9 850	9 338	-512	0
Suoritetavoitteet						
Tutkimustoimintojen lukumäärä	12 500	0	12 500	15 586	3 086	0
Asiantuntijapalvelujen lukumäärä	9 500	0	9 500	11 843	2 343	0
Tehokkuus/taloudellisuus						
Menot/asukas, euroa	12,44	0,0	12,44	12,41	0,03	0

Tunnusluvut	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Toiminnan laajuustiedot						
Asiakkaiden lukumäärä, joista	367 000	0	367 000	459 098	92 098	0
Näyttelykävijöitä	170 000	0	170 000	202 027	32 027	0
Muita asiakkaita	55 000	0	55 000	66 119	11 119	0
Verkkokävijöitä	142 000	0	142 000	190 952	48 952	0
Näyttelyt ja julkaisut (ISBN, ISSN, näyttelyjulkaisut, asiakaslehdet, levyt, kalenterit)	13	0	13	9	-4	0
Annetut lausunnot ja muistiot	400	0	400	441	41	0
Kokoelmien laajuus yhteensä						
Esine- ja arkistokokoelmat	453 847	0	453 847	454 098	251	0
Kuvakokoelmat, valokuvat	943 383	0	943 383	949 922	6 539	0
Kuvakokoelmat, taide	6 080	0	6 080	6 090	10	0
Arkeologiset kokoelmat	91 992	0	91 992	92 372	380	0
Kokoelmista digitoituna yhteensä						
Esine- ja arkistokokoelmat	73 403	0	73 403	86 975	13 572	0
Kuvakokoelmat, valokuvat	61 678	0	61 678	57 893	-3 785	0
Kuvakokoelmat, taide	8 152	0	8 152	5 769	-2 383	0
Voimavarat						
Henkilöstön määrä (vakituiset)	72	0	72	72	0	0
Tilat, m ²	15 576	0	15 576	15 017	-559	0
Tuottavuus (2011=100)	TA 2013	2013	2012	2011	2010	
Tuottavuusindeksi	121	75	73	100		

Kaupunginmuseon tulot ylittivät talousarvion noin 34 000 eurolla johtuen Presidentinlinnan kaivauksista saaduista lisätuloista ja ennakoitua suuremmista valtion myöntämistä harkinnanvaraisista valtionavustuksista. Käyttötalouden menot ylittyivät myös ulkopuolisella rahoituksella rahoitettavien hankkeiden kustannusten vuoksi yhteensä 45 000 eurolla vuonna 2013. Näiden toimenpiteiden kattamiseksi kaupunginvaltuusto myönsi kaupunginmuseolle yhteensä 94 000 euron ylitysoikeuden toimintavuonna.

Kaupunginmuseolla oli yksi sitova toiminnallinen tavoite, aukiolotunnit yhteensä 9 850 tuntia vuonna 2013. Tavoite ei toteutunut. Toteuma oli 9 338 tuntia johtuen etupäässä Ruiskumestarin talon sulkemisesta sisäilmaongelmien vuoksi ja Tuomarinkylän kartanomuseon sulkemisesta 17.11.2013.

Tuottavuus kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna.

4 19 ORKESTERITOIMINTA

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	1 544	0	1 544	1 492	-52	0
Menot	-12 817	0	-12 817	-12 174	643	0
Toimintakate	-11 273	0	-11 273	-10 682	591	0
Poistot	-92	0	-92	-215	-123	0
Tilikauden tulos	-11 365	0	-11 365	-10 897	468	0

Orkesteri esitti vuonna 2013 yhteensä 171 konserttia. Muu toiminnallinen tavoite, kaikki konsertit yhteensä, ylittyi 108 konsertilla johtuen suuresta määrästä kummilapsikonsertteja (100 kappaletta), joita järjestettiin sekä eri kaupunginosissa ympäri kaupunkia että Musiikkitalossa. Näissä lastenkonserteissa kävi yhteensä 15 483 lasta ja heidän vanhempansa. Sitovana tavoitteena orkesterilla oli esittää 52 maksullista sinfoniakonserttia Musiikkitalossa. Määrä ylittyi kolmella konsertilla.

Pääkaupunkiseudun koululais- ja muut erityisryhmät käyttivät aktiivisesti mahdollisuutta käydä orkesterin julkisissa kenraaliharjoituksissa ja konserteissa. Orkesteri teki yhteistyötä pääkaupunkiseudun musiikkiopistojen kanssa järjestämällä Musiikkitalossa Pieni alkusoitto -nimisiä tapahtumia. Musiikkiopistojen oppilaat esiintyivät ennen orkesterin konserttien alkua opettajiensa johdolla lämpiössä puolen tunnin ajan. Orkesterin konserteissa kävi yhteensä 122 162 kuulijaa. Lisäksi orkesterin suorien verkkolähetyksen yleisönä oli yli 13 000 katsojaa.

Tuottavuutta seurataan mm. Musiikkitalossa järjestettyjen maksullisten konserttien täyttöasteella. Täyttöaste oli 89,8 prosenttia vuonna 2013 ja oli näin ollen 4,2 prosenttiyksikköä tavoitetta heikompi. Pitkäjänteistä kohderyhmämarkkinoitua on tehty jo vuodesta 1993.

4 19 01 KAUPUNGINORKESTERI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	1 544	0	1 544	1 492	-52	0
Menot	-12 817	0	-12 817	-12 174	643	0
Toimintakate	-11 273	0	-11 273	-10 682	591	0
Poistot	-92	0	-92	-215	-123	0
Tilikauden tulos	-11 365	0	-11 365	-10 897	468	0
Tunnusluvut						
Sinfoniakonsertit	52	0	52	55	3	0
Viihdekonsertit	3	0	3	6	3	0
Kummilapsikonsertit/ koulukonsertit	1	0	1	100	99	0
Muut konsertit	0	0	0	3	3	0
Tilaukskonsertit	2	0	2	4	2	0
Ulkomaiset konsertit	0	0	0	0	0	0
Kamarimusiikkikonsertit	5	0	5	3	-2	0
Yhteensä	63	0	63	171	108	0
Kokonäiskäulukäärä	106 000	0	106 000	122 162	16 162	0
Täyttöaste, prosenttia	94	0	94	90	-4	0

Tulot alittuivat noin 50 000 eurolla vuonna 2013 johtuen muiden tuottojen heikosta toteumasta ja ulkopuolisin varoin rahoitettuun toimintaan varatun 99 000 euron elokuvateatterihankkeen kariutumisesta. Käyttötalouden menot alittivat talousarvion noin 640 000 eurolla. Säästöä syntyi palkoissa ja henkilösivumenoissa sekä erityisesti vuokrissa.

Talousarviokohta 4 19 02, Käyttövarat Khn käytettäväksi, on nettobudjetoitu talousarviokohta ja määrärahat varataan orkesterin konserttavierailuihin. Kaupunginorkesteri ei tehnyt konserttavierailuja vuonna 2013.

4 21 KORKEASAAREN ELÄINTARHA

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	3 000	0	3 000	4 242	1 242	0
Menot	-6 590	0	-6 590	-7 735	-1 145	-150
Toimintakate	-3 590	0	-3 590	-3 493	97	-150
Poistot	-717	0	-717	-937	-220	0
Tilikauden tulos	-4 307	0	-4 307	-4 430	-123	-150

	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Suoritettavat						
Kävijämäärä	570 000	0	570 000	502 162	-67 838	0
Tehokkuus/taloudellisuus						
Toimintakate/asukas, euroa	6,1	0,0	6,1	5,8	0,3	0,0
Toiminnan laajuustiedot						
Lajimäärä	180	0	180	170	-10	0
Pinta-ala, ha	24	0	24	24	0	0
Voimavarat						
Henkilöstön määrä	73	0	73	73	0	0
Sitova toiminnallinen tavoite						
Aukiolotunnit	2 793	0	2 793	2 828	35	0

Korkeasaaren sitova toimintakate toteutui noin 0,1 milj. euroa talousarviota parempana. Kiinteiden kustannusten ennustettiin kasvavan talousarviossa ennakoitua enemmän vuoden 2013 lopulla. Korkeasaaren eläintarha sai yhteensä 150 000 euron ylitysoikeuden ennustettujen toimintamenojen ylitysten kattamiseksi vuonna 2013. Käyttötalouden osan ylitys jäi kuitenkin osittain toteutumatta johtuen ennakoimattomasta positiivisesta tulokehityksestä loppuvuonna.

Vuoden 2013 huomattavimpia investointihankkeita olivat Palosaaren luonnonvaraishoitolan perusparannus, kurki- ja perhospuiston rakentaminen sekä Amazonia-talon riutta- ja biotooppiakvaariot. Vuonna 2013 merkittävimpiä yksittäisenä toimena käynnistettiin Asiakkuus tähtäimessä -hanke, jonka tarkoituksena on asiakkuusohjautuvan toimintamallin rakentaminen ja käyttöönotto vuoden 2014 aikana. Hankkeen tavoitteena on eläintarhan oman tulorahojusosuuden kasvattaminen sekä paremman asiakaskokemuksen tarjoaminen.

Korkeasaaren sitova toiminnallinen tavoite, 2 793 aukiolotuntia ylittyi 35 tunnilla johtuen tapahtumapäivien pidentymisestä aukioloajoista. Muu toiminnallinen tavoite oli 570 000 kävijää. Kävijämäärä jäi lähes 68 000 kävijää vajaaksi, toteuma oli 502 162 kävijää vuonna 2013. Kävijämäärätavoite on haasteellinen, koska sääolosuhteet vaikuttavat suuresti tavoitteen saavuttamiseen.

4.31 NUORISOTOIMI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	1 800	0	1 800	1 482	-318	0
Menot	-29 460	0	-29 460	-29 287	173	0
Toimintakate	-27 660	0	-27 660	-27 805	-145	0
Poistot	-550	0	-550	-925	-375	0
Tilikauden tulos	-28 210	0	-28 210	-28 730	-520	0

	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Sitovat toiminnalliset tavoitteet						
Käyntikertoja, kpl	1 160 000	0	1 160 000	1 402 929	242 929	0
Jäsenkorttien lukumäärä, kpl	11 000	0	11 000	10 111	-889	0
Yksilöllisesti ja ryhmätoiminnassa tavoitettavat nuoret	15 000	0	15 000	17 504	2 504	0
Suunnitelmallisesti tuetut nuoret, käyntikertoja	1 200	0	1 200	1 435	235	0

	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Muut toiminnalliset tavoitteet						
Toimintakate/käyntikerta, euroa	-23,84	0,00	-23,84	-19,82	4,02	0
Menot/ 0-28-vuotiaat, euroa	146,69	0,00	146,69	142,34	-4,35	0
Avustukset järjestöille ja nimikkotilojen vuokrat/ 0-28-vuotiaat, euroa	8,07	0,00	8,07	7,93	-0,14	0
Tuottavuus (2010=100)	TA 2013	2013	2012	2011	2010	
Tuottavuus	94	110	104	104	100	

Nuorisoasiainkeskuksen käyttötalouden tulot toteutuivat talousarviota noin 320 000 euroa heikompana johtuen etupäässä ennakoitua pienemmästä muiden toimintatulojen kertymästä. Menot vastaavasti alittivat talousarvion noin 170 000 eurolla vuonna 2013.

Ruudin vakiinnuttamista helsinkiläisten nuorten vaikuttamiskanavana vahvistettiin yhdessä opetusviraston kanssa toimintavuonna. Nuorten, poliitikkojen ja virkamiesten yhteiseen päättäjämalliin osallistui noin 110 nuorta ja 30 päättäjää. Kaupungintalolla vuosittain järjestettävään RuutiExpon osallistui 4 500 kävijää. RuutiExpon yhteydessä järjestettiin ensimmäinen avoin nuorisolautakunnan kokous.

Nuorisoasiainkeskus käytti ensimmäisten joukossa Suomessa osallistuvaa budjetointia vuoden 2014 toiminnan ja talouden suunnittelussa. Osallistuvan budjetoinnin tapahtumiin osallistui yli 1 300 nuorta Haaga-Kaarelan nuorisotyöyksikössä ja Kaakkoisessa nuorisotyöyksikössä. Nuoret ideoivat ja tekivät konkreettisia ehdotuksia alueiden vuoden 2014 toimintasuunnitelmaan ja budjettiin ja äänestivät ehdotuksista toteutettavat toiminnot ja investoinnit. Suositut nuorten aloitteet toteutetaan vuonna 2014.

Alueellisessa nuorisotyössä korostettiin alueellista ja paikallisuutta. Alueellisen nuorisotyön toteuttamisessa on lisätty järjestöjen roolia. Varhaisnuorisotyöjärjestöjen toteuttaman nuorisotyön sekä maahanmuuttajajärjestöjen kanssa tehtävän toiminnallisen yhteistyön pilottihankkeet arvioitiin. Pilotteja jatketaan toimikauden 2013–2014 ajan. Vertaisohjaajapilotteja kokeiltiin neljässä nuorisotalossa. Yli 18-vuotiaille nuorille tarjottiin mahdollisuus jatkaa nuorisotalolla. Samalla heille annettiin vastuutehtäviä ja näin saatiin lisättyä myös nuorisotalojen aukioloaikoja.

Kesällä 2013 nuorisoasiainkeskus vahvisti rooliaan nuorten kesätyöllistäjänä. Kaupungin kesätyöpaikkoihin varatuilla määrärahoilla työllistettiin 84 nuorta. Nuorisoasiainkeskuksen omilla määrärahoilla tarjottiin kesätyöpaikka lähes sadalle nuorelle. Työjaksot kestivät viikosta kahteen kuukauteen.

Helsingin kaupunginvaltuusto myönsi Helsinki 200 vuotta pääkaupunkina -juhlavuoden kunniaksi noin 1,2 milj. euroa Hyvä vapaa-aika -kehittämisen ja tutkimushankkeelle vuosiksi 2013–2017. Hankkeen tarkoituksena on lisätä tietoa mielekkään ja terveystietä edistävän vapaa-ajan vaikutuksesta nuoren elämänlaatuun, hyvinvointiin ja koulumenestykseen.

Verkkonuorisotyön valtakunnallinen kehittämissuunnitelma Verke kartoitti verkkonuorisotyön tilaa ja tarpeita Suomessa niin kunnissa, järjestöissä kuin nuorisotyön oppilaitoksissakin. Selvityksen mukaan nuorisotyöntekijät suhtautuvat internetin nuorisotyölliseen hyödyntämiseen pääosin myönteisesti, ja nettiä käytetään eniten tiedotukseen ja yhteydenpitoon nuorten kanssa.

Nuorisoasiainkeskuksen monikulttuurisuusohjelma päivitettiin yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmaksi vuosille 2014–2017.

Nuorisoasiainkeskus toteutti ensimmäisenä Suomessa nimettömän työnhaun.

Vuonna 2013 aloitettiin nuorisoasiainkeskuksen suunnantarkistus. Lähtökohtana on toiminnan suunnan, muotojen ja tavoitteiden tarkistaminen. Suunnantarkistus sisältää neljä rinnakkain kulkevaa prosessia: nuorten osallistuminen ja kuuleminen, henkilökunnan osallistuminen ja kuuleminen, kumppaneiden osallistuminen ja kuuleminen sekä poliittinen ohjaus.

Sitovia toiminnallisia tavoitteita nuorisoihankeskuksella oli toimintavuonna neljä. Näistä tavoitteista jäsenkorttien lukumäärätavoitetta (11 000 korttia) ei saavutettu. Syynä tähän on muun muassa se, että nuorisoihankeskuksen toiminnan pääasiallinen painopiste, nuorten vaikuttamisen edistäminen, suuntautuu pienryhmätoimintatyöskentelyyn. Muutoksen vuoksi käyntimäärätavoitteiden kasvua on maltillistettu. Lisäksi nuorten vaikuttamistoiminta on kohdentunut varttuneimpiin nuoriin, jotka kokevat jäsenkortin vähemmän merkityksellisenä.

Tulospalkkiojärjestelmään sisältynyt tavoite tuottavuutta parantavista toimenpiteistä yksiköissä ja toimistoissa toteutui. Vuonna 2013 toteutettiin Hietaniemenkatu 9:ssä sijaitsevien hallintotilojen uudelleenjärjestely, jonka tuloksena työntekijät siirtyivät jaettuihin työhuoneisiin ja virasto luopui 480 neliöstä toimistotiloja. Vapaaehtoisten tekemä tuntimäärä kasvoi edelleen. Nuoret ja aikuiset tekivät nuorisoihankeskuksen toiminnassa yhteensä 23 554 tuntia vapaaehtoistyötä.

4.41 LIIKUNTATOIMI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	13 500	0	13 500	16 142	2 642	0
Menot	-81 797	0	-81 797	-81 996	-199	0
Toimintakate	-68 297	0	-68 297	-65 854	2 443	0
Poistot	-8 000	0	-8 000	-10 683	-2 683	0
Tilikauden tulos	-76 297	0	-76 297	-76 537	-240	0
Suoritetavoitteet, 1 000 kpl						
Laitostoiminnan käyntikerrat	3 623	0	3 623	3 783	160	0
Ulkokenttätoiminnan käyntikerrat	4 077	0	4 077	3 823	-254	0
Uimarantatoiminnan käyntikerrat	845	0	845	1 275	430	0
Liikunnanohjauksen käyntikerrat	550	0	550	681	131	0
Leirinnän yöpymisvuorokaudet	99	0	99	95	-4	0
Venesatam. venepaikat, kpl	11 800	0	11 800	11 974	174	0
Kalastusluvut, kpl	7 000	0	7 000	8 452	1 452	0
Menot/asukas, euroa	136,37	0,00	136,37	133,85	2,52	0
Tulot/asukas, euroa	22,51	0,00	22,51	26,35	3,84	0
Toimintakate/asukas, euroa	-113,86	0,00	-113,86	-107,50	6,36	0
Tuottavuus (2010=100)	TA 2012	2013	2012	2011	2010	
Käyntikertaa kohti	102	100	99	100	100	
Aukiolotuntia kohti	103	95	97	99	100	

Liikuntatoimi siirtyi 1.1.2013 alkaen kokonaisuudessaan nettobudjetoiduksi yksiköksi. Liikuntatoimen tulot olivat yhteensä 16,1 milj. euroa vuonna 2013. Tulot ylittivät talousarviotavoitteen noin 2,6 milj. eurolla johtuen ennakoitua suuremmista sisäliikuntapaikkojen ja maauimaloiden pääsylippujen myynnistä, vuokratuottojen hyvästä kehityksestä ja liikuntaviraston hallintaan tulleen Kivikon hiihtohallin tuotoista. Avustuksia eri hankkeisiin saatiin yhteensä noin 0,2 milj. euroa toimintavuonna.

Liikuntatoimen käyttömenot olivat noin 82,0 milj. euroa. Talousarvioon verrattuna menot ylittyivät noin 0,2 milj. eurolla. Menot toteutuivat lähes talousarvion mukaisina kaikissa menolajeissa. Ylitystä talousarvioon verrattuna oli henkilöstömenoissa sekä aineissa ja tarvikkeissa. Edellisvuoteen verrattuna vuokratuotot nousivat lähes 0,9 milj. euroa, mikä johtui kaupungin sisäisten vuokrien indeksikorotuksista sekä Kivikon hiihtohallista uutena vuokrauskohteena. Viraston käyttömenoihin sisältyi 16,6 milj. euroa avustuksia liikuntalaitoksille ja -järjestöille.

Liikuntatoimi saavutti talousarviossa olevan sitovan toimintakatetavoitteensa. Toimintakate oli noin 2,4 milj. euroa talousarviota parempi vuonna 2013.

Laajasuon liikuntapuiston uudisrakennustyö valmistui.

Tuottavuusindeksi oli tilinpäätösvuonna vertailuvuoden (2010=100) tasolla. Tuottavuus lasketaan käyntikertaa kohti ja aukiolotuntia kohti. Tuottavuusindeksi käyntikertaa kohti saadaan jakamalla käyntikertaindeksi menoindeksillä. Tuottavuus aukiolotuntia kohti lasketaan jakamalla aukiolotunti-indeksi menoindeksillä. Indeksien kehitykseen vaikuttavat useat osatekijät, esim. menoindeksiin on vaikuttanut lisääntynyt poistojen määrä ja aukiolotunteihin seurojen hoitoon annetut liikuntatilat. Tuottavuutta lisäävinä toimenpiteinä on tarkasteltu toimipisteiden aukioloaikoja, kesä- ja talvikausien pituuksia, henkilökunnan määrää ja palvelutasoa suhteessa käytettävissä oleviin taloudellisiin resursseihin. Palveluita on keskitetty ja kesäaikana on pidetty auki vain keskeisiä liikuntalaitoksia.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet toteutuivat seuraavasti:

- Monitoimihallit (Töölön kisahalli ja Liikuntamylly) ovat auki yhteensä 700 aukiolopäivää.

Tavoite toteutui, aukiolopäiviä oli 702.

- Maauimalat (Uimastadionin ja Kumpulan maauimalat) ovat auki yhteensä 215 aukiolopäivää.

Tavoite toteutui, aukiolopäiviä oli 224.

- Tekojääradoilla (7) on yhteensä 630 aukiolopäivää.

Tavoite toteutui, aukiolopäiviä oli 695.

- Ulkoiluteitä ylläpidetään Helsingissä 163 kilometriä ja talvella niistä pidetään kunnossa 35 kilometriä. Kuntoratoja ylläpidetään 50 kilometriä ja hiihtolatupohjia 180 kilometriä.

Tavoite toteutui.

- Venepaikkoja tarjotaan yhdessä venekerhojen kanssa vähintään 11 800.

Tavoite toteutui, venepaikkoja oli 11 974.

- Kehitetään ja valvotaan kalataloutta Helsingin 14 600 hehtaarin ja muiden kuntien 3 000 hehtaarin vesialueilla.

Tavoite toteutui.

4 52 HENKILÖSTÖKESKUS

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	8 425	0	8 425	10 084	1 659	0
Menot	-60 311	-249	-60 560	-61 066	-506	-5 150
Toimintakate	-51 886	-249	-52 135	-50 982	1 152	-5 150
Poistot	-70	0	-70	-45	25	0
Tilikauden tulos	-51 956	-249	-52 205	-51 027	1 177	-5 150

4 52 01 HENKILÖSTÖPOLITIikka

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	225	0	225	80	-145	0
Menot	-15 098	-249	-15 347	-13 934	1 413	0
Toimintakate	-14 873	-249	-15 122	-13 854	1 268	0
Poistot	-70	0	-70	-45	25	0
Tilikauden tulos	-14 943	-249	-15 192	-13 899	1 293	0

Sitovat toiminnalliset tavoitteet toteutuivat seuraavasti:

- Sitovana tavoitteena on, että hyvän esimiehen ABC-verkkokurssin on vuonna 2013 suorittanut vähintään 1 500 esimestä. Tavoite on yhteinen Oiva Akatemian kanssa.

Tavoite ei toteutunut. Hyvän esimiehen ABC-verkkokurssin suoritti 968 esimestä. Tämä johtui suurelta osin siitä, että sosiaali- ja terveystieteiden esimiesten suoritukset siirtyivät seuraavaan vuoteen uuden organisaation aloittamiseen liittyvistä syistä.

- Sitovana tavoitteena on Helmen henkilöstöosion aineiston ajantasaisuuden ja käytettävyyden kehittäminen. Kehittämistyön pohjana ovat mm. vuonna 2012 tehty käyttäjäkysely ja henkilöstökeskuksen palvelukykykyselyn tulokset. Kehittämistyön aikana henkilöstöosion sisältöjä ja rakennetta uudistetaan sekä luodaan systemaattinen menettelytapa aineistojen päivittämiseksi.

Tavoite toteutui. Helmi-intranetin henkilöstöosion aineiston ajantasaisuuden ja käytettävyyden kehittäminen toteutui suunnitellulla tavalla. Osion rakennetta kehitettiin, aineistot päivitettiin ja luotiin systemaattinen menettelytapa päivityksille.

Henkilöstöpolitiikka

Sisäisessä viestinnässä tärkeä painopiste oli Helmi-intranetin kehittäminen.

Strategiaohjelman henkilöstöpoliittisia hankkeita tuettiin viestinnällisillä keinoilla suuntaamalla viestintää eri kohderyhmille tarkoituksenmukaisilla tavoilla.

Henkilöstötarpeiden ennakoinnilla ja henkilöstösuunnittelulla varaudutaan tuleviin eläköitymisiin ja henkilöstömäärän hallintaan. Virastot ja liikelaitokset laativat talousarvioehdotuksen yhteydessä suunnitelmansa eläköitymiseen varautumiseksi. Pääosin strategiaohjelmassa asetettujen tuottavuustavoitteiden toteutuminen sekä henkilöstön eläköityminen pyritään hallitsemaan toimintojen ja tehtävien uudelleenjärjestelyillä, erityisesti lisäämällä sähköistä toimintaa.

Työhyvinvointimäärärahoja suunnattiin virastojen ja liikelaitosten merkittäviin ja niiden välistä yhteistyötä edellyttäviin hankkeisiin. Painopisteitä olivat erityisesti työturvallisuuden parantaminen, sairauspoissaolojen ja kokoaikaisien työkyvyttömyyseläkkeiden määrän vähentäminen sekä muutostilanteiden hallinta ja tukeminen. Työtapaturmien vähentämiseen pyrittiin tukemalla työtapaturmien ehkäisyä työpaikoilla. Työsuojeluorganisaatiota vahvistettiin lisäämällä työsuojeluvaltuutettujen määrää. Strategiaohjelmassa asetetun työelämän ja työhyvinvoinnin kehittämissuunnitelman toimitasuunnitelma valmistui. Virastoissa ja liikelaitoksissa tehtiin eri-ikäisten johtamisen suunnitelmat tuleville vuosille.

Kaupunkiyhtenäisten henkilöstöprosessien valmistelu on aloitettu HR-tietojärjestelmähankkeessa. Tavoitetilan mukainen toiminta edellyttää muutoksia nykyisiin henkilöstöhallinnon käytäntöihin sekä esimiesten ja henkilöstöammattilaisten tehtäviin. Muutoksen aikaansaamiseksi käynnistettiin virastojen ja liikelaitosten henkilöstöpäälliköille ja vastaaville HR-mestariluokka-kehittämisohjelma, jonka tarkoituksena on lähivuosien aikana tukea virastoissa ja liikelaitoksissa tapahtuvaa muutostyötä. HR-tietojärjestelmän hankintaneuvottelut käynnistyivät.

Palkitsemisen kehittämisen painopiste oli ylimmän johdon kokonaispalkkajärjestelmän käyttöönotossa. Samaan aikaan valmisteltiin pilottia, jolla laajennetaan kokonaispalkkajärjestelmää toimistopäällikkötasolle. Tulospalkkiojärjestelmällä tuettiin erityisesti toimialat ylittävien prosessien kehittämistä ja toimivuutta.

Henkilöstön saatavuuden edistäminen ja rekrytoinnin kehittäminen

Nykyistä rekrytointijärjestelmää ja sen ympäristöä kehitettiin mahdollistamaan järjestelmän aiempaa tehokkaampi ja turvallisempi käyttö.

Vuoden aikana pilotoitiin kaupunkitasoisesti rekrytointiprosessia tehostavaa videohaastattelupalvelua. Palvelu tehostaa rekrytointia ajallisesti ja taloudellisesti. Samalla sen käyttö luo kuvaa nykyaikaisesta, teknologiaa hyödyntävästä työnantajasta.

Rekrytoinnin ohjeistussivusto Helmi-intranetissä uusittiin vuoden aikana lähes täysin. Sivuston rakenne luotiin uudeen ja sisältö päivitettiin vastaamaan nykytilan toimintatapoja.

Kaupungin uusi rekrytointi-ilme otettiin käyttöön vuoden 2013 alussa. Uudistus toteutettiin kaikissa rekrytointiviestinnän tuotteissa: työpaikkailmoituksissa, esitteissä, messuosastoilla, julisteissa ja verkkoviestinnässä. Henkilöstökeskuksen organisoimana kaupunki osallistui yhdeksään opiskelijoille ja ammattilaisille suunnattuun tapahtumaan.

Helsinkirekryn läsnäoloa verkossa ja sosiaalisessa mediassa kehitettiin vahvasti.

Uudelleensijoitus ja eläkeneuvonta

Koko kaupungilla oli vuoden aikana terveydellisistä syistä uudelleensijoitettavana yhteensä 278 henkilöä. Lisäksi toiminnan uudelleenjärjestelyjen vuoksi oli uudelleensijoitettavana 44 henkilöä. Yhteensä 47 henkilöä sijoittui pysyvästi työhön kaupungin eri virastoihin. Työkyky- ja kuntoutusselvityksiä järjestettiin yhteistyössä työterveyskeskuksen kanssa 67 henkilölle.

Uudelle uralle -valmennusta jatkettiin. Vuoden aikana järjestettiin 8 kolmipäiväistä tilaisuutta, joihin osallistui yhteensä 61 henkilöä. Määräaikaista, harkinnanvaraista palkkakompensaatiota käytettiin tilanteissa, joissa henkilön työtehtäviä ja työympäristöä järjesteltiin vastaamaan paremmin henkilön työkykyä. Palkkakompensaatiolla tuettiin 76 henkilön palkkakustannuksia.

Eläkeneuvonnassa oli yhteensä 583 asiakaskäyntiä. Eläkehakemuksia tehtiin yhteensä 412. Asiakaskäynneistä 170 oli eläkesuunnittelutapaamisia. Lisäksi laadittiin osa-aikaeläke-laskelmia ja valmisteltiin kaupungin vanhan eläkejärjestelmän mukaisia leskieläkepäätöksiä. Vuoden aikana oli kahdeksan eläkeneuvontatilaisuutta, joihin osallistui noin 560 henkilöä.

4 52 03 TYÖLLISYYSPOLITIikka

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	8 200	0	8 200	9 995	1 795	0
Menot	-34 105	0	-34 105	-33 578	527	0
Toimintakate	-25 905	0	-25 905	-23 583	2 322	0
Tilikauden tulos	-25 905	0	-25 905	-23 583	2 322	0

Palkkatuettuun työhön oli käytettävissä määrärahaa 16,1 milj. euroa eli noin 8 000 palkkatuetun työn kuukaudeksi. Tavoite ylitettiin noin 700:lla palkkatuetun työn kuukaudeksi, koska palkkatukityössä käytettiin loppuvuodesta Helsinki-lisästä ja kuntakokeilusta säästyneitä määrärahoja.

Työllisyysvaroin solmittiin yhteensä 146 eri alojen uutta oppisopimusta. Oppisopimuskoulutettavia oli kuukausittain keskimäärin 285 henkilöä. Rekrytointikoulutuksen aloitti 90 opiskelijaa.

Työllisyysmäärärahoista tuettiin 22 helsinkiläisten työllisyydenhoitoon osallistuvaa yhdistystä 400 000 eurolla. Avustusta myönnettiin toimintamenoihin, työttömien koulutuksiin, tilavuokriin ja työllisyyttä edistäviin hankekustannuksiin.

Helsinki-lisää maksettiin 138 yhdistykselle ja säätiölle 476 pitkäaikaistyöttömien ja Respan asiakasnuoren palkkaamiseksi tukityöhön. Helsinki-lisää maksettiin myös 179 yritykselle 472 henkilön palkkakustannuksiin.

4 52 04 MAAHANMUUTTOPOLITIikka

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-578	0	-578	-538	40	0
Toimintakate	-578	0	-578	-538	40	0
Tilikauden tulos	-578	0	-578	-538	40	0

Maahanmuuttoasioiden edistämiseksi maahanmuutto-osasto teki laajasti yhteistyötä kaupungin toimijoiden kanssa sekä pääkaupunkiseudun muiden kuntien, valtion, järjestöjen, yritysten ja myös muiden eurooppalaisten kaupunkien kanssa.

Maahanmuuttotyötä tekeviä järjestöjä kuultiin kahdessa laajassa järjestöfoorumissa, joiden aiheina olivat maahanmuuttajien työllistymisen haasteet sekä työpaikan saaminen kaupungilta.

Kansainvälisille opiskelijoille ja työssäkäyville ammattilaisille järjestettiin asettautumista tukeva Helsinki Region Welcome Weeks -tapahtumasarja, joka tavoitti seudulla 5 000 kansainvälistä osajaa.

Kotona lapsiaan hoitaville muunkielisille vanhemmille tarkoitettua kotoutumista tukevat kurssit, joiden aikana tarjotaan lastenhoitoa, toimivat kaupungin tuella 12 eri toimipisteessä. Maahanmuutto-osastolla on toiminnan koordinoivastuu viiden eri viraston ja järjestöjen välillä. Toiminta tavoitti yhteensä noin 200 maahanmuuttajaa ja lähes saman verran heidän lapsiaan.

Helsingin kaupungin työyhteisöjen monimuotoistumista tuettiin työhyvinvointihankkeessa koulutus- ja mentorointitoiminnalla, jossa keskityttiin erityisesti työyhteisöjen ristiriitojen sovitteluun ja ennaltaehkäisyyn sekä esimiesten ja työyhteisöjen koulutukseen ja kehittämiseen. Mukana oli 12 virastoa ja liikelaitosta, joille järjestettiin 31 koulutuspäivää ja muuta tilaisuutta.

Nuorisotakuutoimintaan osallistuttiin toteuttamalla opetusviraston kanssa työryhmätyö maahanmuuttajataustaisten lasten ja nuorten koulutuspolkujen turvaamiseksi.

4 52 09 ELÄKKEET

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Toimintakate	0	0	0	1	1	0
Menot	-7 830	0	-7 830	-10 195	-2 365	-5 000
Toimintakate	-7 830	0	-7 830	-10 194	-2 365	-5 000
Tilikauden tulos	-7 830	0	-7 830	-10 194	-2 365	-5 000

Määräraha on varattu kaupungin oman eläkejärjestelmän mukaisiin menoihin sekä niihin eläkemenoihin, joita ei voida kohdistaa millekään hallintokunnalle. Menoja vähentää lakisääteisen eläkevastuuvakuutuksen purkamisen. Talousarviokohdan määräraha ylittyi noin 2,4 milj. eurolla johtuen ennakoitua suuremmasta Kevan jälkilaskutuksesta.

4 52 10 TYÖSUHDEMATKALIPPU

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	0	0	0	8	8	0
Menot	-2 700	0	-2 700	-2 821	-121	-150
Toimintakate	-2 700	0	-2 700	-2 813	-113	-150
Tilikauden tulos	-2 700	0	-2 700	-2 813	-113	-150

Määrärahalla tuettiin henkilöstön työsuhdematkalippuja. Menot ylittivät talousarvioon varatun määrärahan noin 0,1 milj. eurolla. Ylityksen syynä on työsuhdematkalippujen suosion kasvaminen vuosittain ja lainasäädännön muutos, joka mahdollistaa myös arvolippujen käytön.

4 53 TYÖTERVEYSKESKUS

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	14 815	0	14 815	15 786	971	0
Menot	-14 520	0	-14 520	-15 472	-952	0
Toimintakate	295	0	295	314	19	0
Poistot	-70	0	-70	-54	16	0
Tilikauden tulos	225	0	225	260	35	0

Tunnusluvut

Työterveyslääkäri

Vastaanottokäynnit, kpl	65 000	0	65 000	59 306	-5 694	0
Työolosuhdetyö, kpl	3 000	0	3 000	4 040	1 040	0
Käynnin korvaava puhelinpalvelu	46 000	0	46 000	50 199	4 199	0
Yleislääkäriostopalvelut, käynnit lyhyt, kpl *)	4 000	0	4 000	1 803	-2 197	0

Työterveyshoitaja

Vastaanottokäynnit, kpl	43 000	0	43 000	44 675	1 675	0
Työolosuhdetyö, kpl	5 000	0	5 000	7 735	2 735	0
Käynnin korvaava puhelinpalvelu	63 000	0	63 000	48 683	-14 317	0

Fysioterapia

Vastaanottokäynnit, kpl	4 500	0	4 500	3 477	-1 023	0
Työolosuhdetyö, kpl	3 700	0	3 700	3 273	-427	0

Psykologit

Vastaanottokäynnit, kpl	2 500	0	2 500	2 737	237	0
Työolosuhdetyö, kpl	1 600	0	1 600	1 887	287	0

*) Tavoitteena ei ole lisätä ostopalveluiden määrää.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet toteutuivat seuraavasti:

- Asiakastyytyväisyys työterveysasemien palveluihin on vähintään 8,9 asteikolla 4–10.

Tavoite toteutui. Vuonna 2013 asiakastyytyväisyys työterveysasemien palveluihin oli 9,0. Tyytyväisyys todennettiin sähköisellä asiakaspalautejärjestelmällä.

- Työnantajan pyytämästä työkykyarviosta on annettu lausunto (väliaikainen tai lopullinen) kuuden kuukauden sisällä työkykyarviopyynnön vastaanottamisesta.

Tavoite toteutui. Työkykylausunnot annettiin annetussa määräajassa. Työnantajan pyytäessä työterveyshuollolta arviota työntekijän työkyvystä työterveyskeskus on sitoutunut antamaan työkyvystä lausunnon 6 kuukauden sisällä arvioinnin alkamisesta. Koska arvioinnin yhteydessä usein myös hoidetaan työkykyä rajoittavaa sairautta, lopullista lausuntoa ei aina voida antaa 6 kuukauden sisällä, vaan annetaan väliaikainen lausunto. Työterveyslääkäreiden esimiehet tarkistavat kuukausittain, onko lausunto annettu 6 kuukautta aikaisemmin pyydetyistä arvioista. Tämä toteutui sataprosenttisesti.

Sitovat taloudelliset tavoitteet toteutuivat seuraavasti:

- Toimintakate

Tavoite ylittyi noin 20 000 eurolla toimintavuonna.

4 55 TIETOKESKUS

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	464	0	464	488	24	0
Menot	-7 428	-384	-7 812	-7 265	547	0
Toimintakate	-6 964	-384	-7 348	-6 777	571	0
Poistot	-50	0	-50	-28	22	0
Tilikauden tulos	-7 014	-384	-7 398	-6 805	593	0
Tunnusluvut						
Julkaisut, kpl	23	0	23	37	14	0
Julkaisujen levikki, kpl	15 000	0	15 000	19 204	4 204	0
Helmin Yhteiset -palvelut kohdassa julkaistava ja ylläpidettävä tieto, teemojen lukumäärä	16	0	16	17	1	0
Tuotekalenteri (ennakkotiedottaminen ja uuden tiedon hallinta)	4	0	4	8	4	0
Tiedotteet/verkkotiedotteet, uutiskirjeet	62	0	62	77	15	0
Pdf-julkaisut	62	0	62	77	15	0
Tietokannat	9	0	9	9	0	0
Kävijämäärä, www.hel.fi	50 000	0	50 000	156 891	106 891	0
Arkiston tutkijakäynnit, kpl	1 700	0	1 700	7 697	5 997	0
Laajat tietopalvelutehtävät, kpl	1 380	0	1 380	1 591	211	0
Luennot, koulutus- ja konsulttipalvelut, kpl	1 680	0	1 680	1 310	-370	0
Näyttelyt, messut, kpl	4	0	4	10	6	0
Resurssit						
Henkilöstön määrä	80	0	80	84	4	0
Tilat, m²						
Toimisto	2 406	0	2 406	2 406	0	0
Arkistomakasiinit	3 277	0	3 277	3 277	0	0
Konservointi	96,5	0,0	96,5	96,5	0,0	0
Varasto	80	0	80	80	0	0
Väliarkisto	1 344	0	1 344	1 344	0	0
Tuottavuus (2010=100)	TA 2013	2013	2012	2011	2010	
Tuottavuus	101,8	111,3	109,6	109,9	106,0	

Tietokeskuksen toimintatulot ylittivät 24 000 eurolla. Talousarvion käyttötalousmenot alittuivat 547 000 eurolla. Tämä johtui henkilöstömenoissa syntyneistä säästöistä, mm. sijaisuuksien sisäisistä järjestelyistä ja rekrytointiprosessien tuomista viivästymisistä.

Tietokeskuksen sitovat tavoitteet ja muut keskeiset toiminnalliset tavoitteet saavutettiin. Tietokeskuksen tuotekalenterin käytettävyyttä parannettiin uusilla toiminnallisuuksilla käyttäjäpalautteen perusteella.

Vuoden 2013 aikana toteutettiin Tietoa Stadista -tilasto- ja tutkimusohjelmien ajantasaistaminen. Arvioitiin ohjelman toteutuminen vuosina 2010–2013 ja määriteltiin keskeiset tilasto- ja tutkimushankkeet vuosille 2014–2015.

Vuoteen 2050 ulottuva Helsingin ja Helsingin seudun väestöennuste päivitettiin huomioiden käynnissä oleva yleiskaavatyö ja lähivuosien tarkentuneet rakentamisen ennusteet. Samalla laadittiin ennuste ruotsinkielisen väestön kehitykselle. Lisäksi osallistuttiin yleiskaavatyöhön liittyvään väestöennusteen alueellistamiseen.

Merkittävänä uutena hankkeena käynnistettiin nuorten hyvinvointia kuvaavan verkkotietopalvelun kehittäminen yhdessä nuorisosiainkeskuksen, opetusviraston ja sosiaali- ja terveystieteiden kanssa. Tämä työ jatkuu vuonna 2014.

Kaupunkitutkimuksen painopistealueita olivat alueiden erilaistumisen tutkimus ja seuranta sisältäen myös kansainvälisiä kaupunkivertailuja. Muuttoliikettä ja sen yhteyttä asumiseen ja kuntatalouteen selvitettiin myös. Korkeakouluyhteistyön painopiste oli metropolialueen erityispiirteisiin ja ongelmiin kohdistuvassa kaupunkitutkimuksessa.

Suomen kuuden suurimman kaupungin seuranta- ja arviointiraportteja valmistui vuoden 2013 aikana seitsemän. Raportit tuottivat vertailutietoa kuuden suurimman kaupungin keskeisistä palveluista ja niiden kustannuksista.

Kaupunginarkisto on osallistunut Sähköinen arkistointi -työryhmässä kaupungin sähköisen asiakirjatiedon pitkäaikais säilytyksen edellytysten määrittelyyn ja ratkaisuehdotuksen kehittelyyn. Vuonna 2013 valmistui koko kaupungin käyttöön tarkoitettu asiakirjahallinto- ja arkisto-opas.

Helsinki Region Infoshare (HRI) -palvelussa jatkettiin julkisten tietoaaineistojen avaamista ja hyödyntämisen edistämistä. Toimintamallia vakiinnutettiin osaksi kaupungin normaalitoimintaa. HRI-tiimi esitteli avointa dataa ja HRI-toimintamallia useissa tilaisuuksissa niin kaupungin sisällä kuin monille sidosryhmille ja yhteistyökumppaneille kansallisesti ja kansainvälisesti. Lisäksi HRI-tiimi järjesti koulutustilaisuuksia mm. Oiva Akatemian kanssa pääkaupunkiseudun kaupunkien työntekijöille. HRI:n verkkopalvelukokonaisuus kilpailutettiin siten, että palvelun ylläpidosta ja jatkokehityksestä huolehtii yksi palveluntarjoaja. Tarkoituksena on edistää tietoaaineistojen yhteentoimivuutta.

Tietokeskus osallistui yhteistyössä Forum Virium Helsingin kanssa vuonna 2013 Helsinki Region Infoshare -palvelulla EU:n komission innovaatiokilpailuun. HRI palkittiin 100 000 eurolla, jolla on tarkoitus edistää mm. tietoaaineistojen yhteentoimivuutta. HRI osallistui kansallisesti myös Open Knowledge Finlandin koordinoimaan avoimen datan kuntakiertueeseen ja Apps4Finland-kilpailun järjestämiseen.

KUNNAN LIIKELAITOKSET

HELSINGIN KAUPUNGIN HENKILÖSTÖN KEHITTÄMISPALVELUT -LIIKELAITOS (OIVA AKATEMIA)

1 000 euroa	Talousarvio	Toteutunut	Poikkeama
Tuloskehitys			
Liikevaihto	3 600	4 234	634
Liikelylijäämä/alijäämä (-)	42	47	5
Tilikauden ylijäämä/alijäämä (-)	30	32	2
Peruspääoman tuotto, (8 prosenttia)	12	12	0
Varsinaisen toiminnan rahavirta	110	75	-35
Investointien rahavirta	-80	-32	48
Vaikutus maksuvalmiuteen	30	335	305
Tunnusluvut			
Liikevaihdon muutos, prosenttia	11,4	60,1	48,7
Käyttökate, prosenttia	3,4	2,1	-1,3
Sijoitetun pääoman tuotto, prosenttia	22,7	69,2	46,5
Liikevaihto/henkilö, 1 000 euroa	144	163	19
Henkilöstö keskimäärin	25	26	1
Tuottavuus (2010=100)	109	131	22
Sitovat toiminnalliset tavoitteet			
Asiakastytytyväisyys (asteikolla 1-5)	3,95	4,07	0,12
Muut toiminnalliset tavoitteet			
Opintopäivät (lähipäivät, verkko-oppiminen ja työssäoppiminen)	20 200	32 812	12 612
Konsulttipäivät	1 350	1 605	255

Oiva Akatemia tuottaa kehittämis-, koulutus- ja konsultointipalveluja ensisijaisesti Helsingin kaupunkikonsernille. Palveluratkaisuja tuotetaan kaupungin strategisia linjauksia tukien joko omana tuotantona tai yhteistyössä sisäisten tai ulkopuolisten verkostokumppaneiden kanssa.

Liikelaitoksen toiminta laajeni, kun sosiaali- ja terveystoimen organisaatiomuutoksen yhteydessä yhdistettiin entisen sosiaaliviraston koulutusyksikkö Oiva Akatemiaan 1.1.2013. Henkilöstön määrä kasvoi 26:een. Keskeisenä tehtävänä oli luoda uusi kumppanuuden toimintamalli kaupungin suurimman viraston kanssa. Lisäksi oli tarkoituksenmukaista selkiyttää myös liiketoiminnan eri osa-alueet. Oiva Akatemian palvelut jaettiin kolmeen liiketoiminta-alueeseen: johdon ja esimiesten palvelut, työyhteisö- ja organisaatiopalvelut ja koulutukset. Liiketoiminta-alueista eniten kasvattivat osuuttaan työyhteisö- ja organisaatiopalvelut sekä koulutukset. Näiden alueiden merkittävä kasvu muodostui uuden sosiaali- ja terveysviraston työyhteisöjen työhyvinvointihankkeista ja henkilöstön ammatillisesta täydennyskoulutuksesta. Sosiaali- ja terveysviraston palveluiden määrän lisääntyminen nosti koko Oiva Akatemian liikevaihtoa yli kolmanneksella edelliseen vuoteen verrattuna.

Johdon ja esimiesten kaupunkitasoisia valmennusohjelmia jatkettiin. Executive MBA-ohjelmassa aloitti toinen ryhmä ja keskijohdon uusi valmennus Monimuotoisten palveluiden johtaminen aloitettiin. Kaupungin henkilöstötoiminnan muutoksen tukemiseksi käynnistettiin henkilöstöpäälliköiden ja -asiantuntijoiden kehittämisohjelma HR-Mestari-luokka. Tietotekniikkakoulutuksissa painopiste siirtyi peruskoulutuksista kohdennetumpiin ja sisällöltään vaativampiin ohjelmiin.

Liikelaitoksen strategia päivitettiin ja muodostettiin neljä strategista kehittämishanketta, jotka jatkuvat vuoden 2015 loppuun. Kehittämisaikaväliksi valittiin Oivan brändi, asiakkuuksien hallinta ja kumppanuudet, johtaminen sekä konsultointi ja valmennus, liiketoiminta ja osaaminen. Kehittämiskohteille asetettiin tavoitteet vuoden 2015 loppuun ja määriteltiin toimenpiteet aikatauluineen.

Oiva Akatemian kaupunginvaltuuston asettamat tavoitteet vuonna 2013 olivat asiakastyytyväisyys 3,95 (asteikolla 1–5) ja toiminnan taloudellinen tulos 30 000 euroa. Koulutusten ja valmennusten asiakastyytyväisyys oli 4,07 eli tavoite saavutettiin. Myös taloudellinen tulostavoite saavutettiin.

Sijoitetun pääoman tuotto prosentti oli 69,2 samoin kuin kunnan sijoittaman pääoman tuotto. Voittoprosentti oli 0,78 liikevaihdosta. Oiva Akatemian omavaraisuusaste oli 15,44 prosenttia ja suhteellinen velkaantuneisuusaste oli 15,43 prosenttia. Liikelaitoksella ei ollut pitkäaikaista vierasta pääomaa. Rahoituksen tunnusluvusta Quick ratio ja Current ratio olivat 1,08 ja kassan riittävyys oli 38 päivää. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viideltä vuodelta oli 55 027 euroa.

Oiva Akatemian peruspääoman suuruus on 155 484,70 euroa. Peruspääomasta maksettiin tilikauden aikana korkoa Helsingin kaupungille 12 000 euroa.

Vuodelle 2013 oli budjetoitu investointeja varten 80 000 euroa. Investointeja tehtiin 32 107 eurolla. Toimitilojen ja luokkatilojen muutoksiin varauduttiin talousarviossa, mutta niitä ei toteutettu. Vuodelle 2013 suunnitellut työvälineisiin ja tietojärjestelmiin liittyvät investoinnit toteutettiin suunnitelman mukaisesti. Investointien tulorahoituksen tunnusluku oli 274 prosenttia.

Oiva Akatemian johtokunta esittää, että tilikauden voitto 32 862,36 euroa siirretään liikelaitoksen taseen omaan pääomaan.

Opintopäivien määrällisenä tavoitteena oli 20 200 päivää. Opintopäiviä toteutettiin vuoden aikana 32 812 päivää. Konsulttipäivien määrällinen tavoite oli 1 350 päivää ja toteuma 1 605 päivää. Opintopäivien määrä kasvoi 12 943 päivällä edelliseen vuoteen verrattuna ja konsulttipäivien määrä 502 päivällä. Sekä konsultti- että opintopäivien määrän kasvuun vaikutti entisen sosiaaliviraston täydennyskoulutuksen siirtyminen Oiva Akatemian järjestettäväksi.

Oiva Akatemian tuottavuutta mitataan tuottavuusindeksillä, jossa vaikuttavina tekijöinä ovat opintopäivien ja konsulttipäivien määrä, toteutuneet kulut sekä henkilöstön määrä. Tuottavuusindeksitavoite tälle tilikaudelle oli 109 ja toteutunut tuottavuusindeksi oli 131. Tuottavuuden kasvuun ja palvelusuoritteiden (opintopäivät ja konsulttipäivät) määrän kasvuun vaikutti sosiaali- ja terveystoimen organisaatiomuutos, joka mahdollisti sen, että koulutuspalveluiden ja työyhteisökohtaisten palveluiden tarjontaa kaupungin suurimmalle virastolle voitiin kasvattaa tuntuvasti. Liikevaihdon määrä henkilöä kohden kasvoi edellisen vuoden 126 000 eurosta henkilöä kohden 162 000 euroon.

Talousarvion tulostavoite 30 000 euroa ylitettiin. Tilikauden ylijäämä oli 32 862,36 euroa, joka ylittää tulostavoitteen 2 800 eurolla.

Tilikauden rahavarojen muutokseksi muodostui 305 000 euroa ylijäämää. Tämä johtui toiminnan ylijäämäisyydestä sekä myyntisaamisten pienenemisestä edellisvuoteen verrattuna.

Vuodelle 2013 oli budjetoitu talousarviossa investointivaroja 80 000 euroa. Näistä käytettiin 32 107 euroa. Vuodelle 2013 suunnitellut työvälineiden investoinnit toteutettiin suunnitelman mukaisesti.

5 KAUPUNKISUUNNITTELU- JA KIINTEISTÖTOIMI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	655 520	0	655 520	685 803	30 283	0
Menot	-307 606	0	-307 606	-302 890	4 716	-1 690
Toimintakate	347 914	0	347 914	382 913	34 999	-1 690
Poistot	-145 571	0	-145 571	-161 240	-15 669	0
Tilikauden tulos	202 343	0	202 343	221 673	19 330	-1 690
Tuottotavoite	-246 000	0	-246 000	-246 000	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-43 657	0	-43 657	-24 327	19 330	-1 690

5 11 KAUPUNKISUUNNITTELUTOIMI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	323	0	323	596	273	0
Menot	-26 451	0	-26 451	-26 145	306	-1 690
Toimintakate	-26 128	0	-26 128	-25 549	579	-1 690
Poistot	-1 413	0	-1 413	-1 503	-90	0
Tilikauden tulos	-27 541	0	-27 541	-27 052	489	-1 690

	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tunnusluvut						
Uusien asemakaavojen mahdollistama asuntotuotanto, kpl asuntoja	5 000	0	5 000	5 100	100	0
Uusien asemakaavojen mahdollistama asuntotuotanto, kem ²	450 000	0	450 000	459 223	9 223	0
Arvio kahden edeltävän vuoden ja ko. vuoden keskiarvosta lautakunnan hyväksymien asemakaavaehdotusten mahdollistamasta asuntotuotantomäärästä, kem ²	412 649	0	412 649	352 344	-60 305	0
Joukkoliikenteen kuljetusosuus aamuliikenteessä keskustaan, prosenttia	73	0	73	74	1	0
Joukkoliikenteen osuus poikittaisliikenteessä, prosenttia	21	0	21	20	-1	0
Osayleiskaavat, kpl	7	0	7	7	0	0
Asemakaavaehdotukset, kpl	60	0	60	47	-13	0
Liikennesuunnitelmat, kpl	65	0	65	71	6	0
Resurssit						
Vakanssien lukumäärä	282	0	282	282	0	0
Tilat, m ²	9 387	0	9 387	9 387	0	0
Tuottavuus (2010=100)	TA 2013	2013	2012	2011	2010	
Tuottavuuden kehitys	100	102	101	100	100	

Kaupunkisuunnitteluvirastolla oli vuonna 2013 käytettävissään määrärahoja noin 28,1 milj. euroa, johon sisältyi ylitysoikeutta vuodelta 2012 yhteensä 1,7 milj. euroa. Virastossa käytettiin vuonna 2013 määrärahoja 26,1 milj. euroa. Käyttämättä jäi etenkin asiantuntijapalvelujen ostoon varattuja määrärahoja noin miljoona euroa.

Asiantuntijapalvelujen ostoihin varattuja määrärahoja jäi käyttämättä mm. yleiskaavaan ja Östersundomin maankäyttöön liittyvissä selvityksissä, Östersundomin metrohankesuunnitelmassa sekä Raide-Jokerin hankesuunnitelmassa. Näitä töitä tehdään vuoden 2014 aikana.

Viraston kokonaistuottavuus kasvoi hieman edellisvuodesta. Suoritteet sekä asemakaavaehdotusten että liikennesuunnitelmien määrä laski hieman vuodesta 2012. Kuitenkin kaupunkisuunnittelulautakunta hyväksyi vuoden 2013 aikana noin 459 000 kerrosneliometriä asuntokaavoja sekä 154 000 kerrosneliometriä toimitilakaavoja. Määrä on selvästi suurempi kuin vuoden 2012 aikana, jolloin kaupunkisuunnittelulautakunta hyväksyi noin 387 000 kerrosneliometriä asuntokaavoja. Vuoden 2013 asemakaavoituksessa korostui täydennysrakentamisen osuus. Asuntokaavoista noin 60 prosenttia eli lähes 280 000 kerrosneliometriä sijaitsi olemassa olevassa kaupunkirakenteessa.

Yksittäisistä asemakaavoista suurimpia olivat Kalasatamassa sijaitsevat Capellan puistotien korttelit sekä niin ikään Kalasataman alueella sijaitseva Sompasaaren asemakaava. Täydennysrakentamiskaavoista merkittäviä olivat esimerkiksi Vaarnatien ja Naulakallion alueet Mellunkylässä sekä Siltalanpuiston alue Suutarilassa. Kaupunkisuunnittelulautakunta hyväksyi Vartiosaaren suunnitteluperiaatteet marraskuussa 2013.

Kaupunkisuunnittelulautakunta hyväksyi joulukuussa yleiskaavan vision. Lähtökohta visiolla on ollut väestöennuste, jonka mukaan vuonna 2050 Helsingissä on noin 860 000 asukasta. Vision Helsinki on kauttaaltaan nykyistä tiiviimpi. Uusi rakentaminen on sijoittunut erityisesti esikaupunkieihin raideliikenteen asemien ympärille.

Vuoden 2013 aikana kaupunkisuunnitteluvirastossa oli käynnissä useita Helsingin liikennesuunnittelua ohjaavia kehittämishankkeita. Kaupunkisuunnittelulautakunta hyväksyi pyöräilyn edistämishankkeen. Helsingin liikennesuunnittelun tavoitteet koottiin yhteen Helsingin liikkumisen kehittämissuunnitelmassa.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet toteutuivat seuraavasti:

- Laaditaan AM-ohjelman mukaisesti asemakaavoja 5 000 asunnon rakentamisen mahdollistamiseksi pääosin raideliikenteen palvelualueelle (tarkoittaa noin 450 000 k-m²:n kaavoittamista).

Asemakaavojen määrällinen tavoite toteutui. Toteutui 459 223 k-m² eli asemakaavoja laadittiin noin 5 100 asunnon rakentamisen mahdollistamiseksi.

Kaavoitetusta uudesta asuinkerrosalasta noin 70 prosenttia sijoittui nykyisen kantakaupungin raitiotieverkoston alueelle tai alle 600 metrin etäisyydelle olemassa olevasta raideliikenteen asemasta. Mukaan on laskettu Jokerin varteen sijoittunut maankäyttö. Kaavoitetusta työpaikkakerrosalasta noin 90 prosenttia sijaitsee vastaavalla alueella.

- Asemakaavoitetusta asutokerrosalamäärästä vähintään 1 250 asuntoa on täydennysrakentamista (noin 110 000 kem²).

Tavoite toteutui. Täydennysrakentamista oli 278 613 k-m² eli noin 3 096 asuntoa.

- Joukkoliikenteen kuljetusosuus aamuliikenteessä keskustaan on yli 73 prosenttia.

Tavoite toteutui, toteuma oli 73,6 prosenttia.

- Joukkoliikenteen osuus poikittaisliikenteessä on yli 21 prosenttia.

Tavoite ei toteutunut, toteuma oli 19,7 prosenttia (vuonna 2012 toteuma oli 18,9 %).

Muut toiminnalliset tavoitteet toteutuivat seuraavasti:

- Turvataan elinkeinoelämän toimivuus laatimalla riittävästi toimitilakaavoja kaupunkirakenteen ja saavutettavuuden kannalta hyville paikoille.
Tavoite toteutui, yhteensä kaavoitettiin 154 158 k-m² toimitilakaavoja. Kaavoitetusta työpaikkakerrosalasta noin 90 prosenttia sijaitsee nykyisen kantakaupungin raitiotieverkoston alueella tai alle 600 metrin etäisyydellä olemassa olevasta raideliikenteen asemasta. Uusien asemakaavojen voidaan todeta sijoittuneen erinomaisesti suhteessa kaupungin tavoitteeseen.

- Jalankulku-, pyöräily- ja joukkoliikennematkojen yhteenlaskettu osuus kaikista matkoista kasvaa verrattuna vuoden 2010 (72,3 %) tasoon. Tavoite mitataan vuosina 2012 ja 2014.
Tavoite toteutui, vuoden 2013 toteuma oli 76,7 prosenttia (vuoden 2012 toteuma 74,4 %).
- Liikenneonnettomuuksissa loukkaantuvien ja kuolevien kokonaismäärän vähenemistrendi on vähintään 2 prosenttia vuodessa.
Tavoite toteutuu. Vuoden 2013 ennakkotietojen ja alustavien laskelmien mukaan liikenneonnettomuuksissa loukkaantuneiden ja kuolleiden määrä on vuosina 2000–2013 vähentynyt keskimäärin 3,2 prosenttia vuodessa.
- Yhteistyössä muiden hallintokuntien kanssa tuetaan toimia, jotka edistävät pyöräilyä. Tavoitteena on pyöräilyn lisääminen ja turvallisuuden edistäminen.
Tavoite toteutui. Hallintokuntien välisessä yhteistyössä (KSV, HKL, HKR) valmisteltiin Helsingin pyöräilyn edistämishjelma, joka sisältää 25 toimenpidettä. Vuoden 2013 aikana valmistui mm. kantakaupungin tavoiteverkon ja Baanaverkon liikennesuunnitelmia sekä pyöräpysäköinnin ja pyöräilyn seurannan kehittämissuunnitelmat. Pyöräilijämäärät ovat selvässä kasvussa ja myös Pyöräkeskus on kahden pilottivuoden jälkeen osoittanut tarpeellisuutensa.

5.21 KIINTEISTÖTOIMI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	633 824	0	633 824	664 638	30 814	0
Menot	-258 876	0	-258 876	-257 162	1 714	0
Toimintakate	374 948	0	374 948	407 476	32 528	0
Poistot	-143 663	0	-143 663	-159 364	-15 701	0
Tilikauden tulos	231 285	0	231 285	248 112	16 827	0
Tuottotavoite	-246 000	0	-246 000	-246 000	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-14 715	0	-14 715	2 112	16 827	0

Toimintavuoden tulot olivat 30,8 milj. euroa talousarviota suuremmat. Menot olivat puolestaan 1,7 milj. euroa talousarviota pienemmät. Toimintakate oli siten 32,5 milj. euroa talousarviota parempi.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet toteutuivat seuraavasti:

- Vapautuvien vuokra-asuntojen markkinointiaika: Tavoite 7 päivää
Toteutunut keskiarvo 4,18 päivää.
- Tyhjien tilojen osuus tilakannasta: Tavoite 5%
Toteuma 3,9 prosenttia.
- Maanmittaustoimintaan liittyvien keskeisten palvelujen toimitusaika: Tavoite 16 päivää
Toteutunut keskiarvo 15,4 päivää.
- Luovutettu asuntorakennusoikeus: Tavoite 235 000 kem²
Toteuma 191 700 kerrosneliometriä (kem²). Tavoite ei toteutunut.
- Ulkoiset maanvuokrat: Tavoite 158 milj. euroa
Toteuma 161,5 milj. euroa.

Muut toiminnalliset tavoitteet toteutuivat seuraavasti:

- Östersundomin maanhankinnan minimitaloite oli 50 hehtaaria. Maata saatiin hankittua yhteensä noin 275 hehtaaria. Maata myytiin yhteensä 13 hehtaaria. Kaupungin maaomaisuus kasvoi siten noin 268 hehtaarilla.
- Kiinteistöviraston tuottavuus laski edelliseen vuoteen nähden 0,3 prosenttiyksikköä (edellisenä vuonna +6 prosenttiyksikköä). Tuottavuuden lasku johtui tilakeskuksen yleistä kustannustasoa voimakkaammasta kustannuskehityksestä. Tilakeskuksen suoritukset paranivat 2 prosenttia edellisestä vuodesta. Muun viraston tuottavuus parani 5 prosenttia.

5 21 01 KIIINTEISTÖVIRASTO

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	217 224	0	217 224	223 477	6 253	0
Menot	-21 587	0	-21 587	-21 218	369	0
Toimintakate	195 637	0	195 637	202 259	6 622	0
Poistot	-663	0	-663	-647	16	0
Tilikauden tulos	194 974	0	194 974	201 612	6 638	0
Tuottotavoite	-150 000	0	-150 000	-150 000	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	44 974	0	44 974	51 612	6 638	0

Tunnusluvut	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Hyvinvointi ja palvelut						
Vapautuvien vuokra-asuntojen markkinoitintaika, keskiarvo pv.	7	0	7	4,18	-2,8	0
Tyhjien tilojen osuus tilakannasta, prosenttia *)	5	0	5	3,9	-1,1	0
Maanmittaustoimintaan liittyvien keskeisten palvelujen toimitusaika, keskiarvo pv.	16	0	16	15,4	-0,6	0

Kilpailukyky

Luovutetut toimitila- ja toimistotontit kem ²	70 000	0	70 000	95 800	25 800	0
--	--------	---	--------	--------	--------	---

Kaupunkirakenne ja asuminen

Luovutettu asuntorakennusoikeus, kem ²	235 000	0	235 000	191 700	-43 300	0
Kaupungin tuella rakennettujen hissien määrä, kpl	65	0	65	50	-15	0

Johtaminen

Talouden tasapaino						
Ulkoiset maanvuokrat, milj. euroa	158	0	158	161,5	3,5	0

*) Tyhjien tilojen laskennassa käytetään ulkopuolisen, riippumattoman Kiinteistötaloustutkimuskeskuksen (KTI) mukaista laskentatapaa.

Tuottavuus (2010=100)	TA 2013	2013	2012	2011	2010	
Tuottavuus	106	114	114	107	100	

Määrätavoitteet ja toiminnan laajuustiedot

Maaomaisuus Helsingissä, ha	14 170	0	14 170	14 443	273	0
Maaomaisuus muissa kunnissa, ha	5 847	0	5 847	5 834	-13	0
Pohjatutkimusprofiileja tietokannassa, kpl	247 000	0	247 000	247 131	131	0

Tunnusluvut	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Rekisteröityjä kiinteistöjä ja rasitteita, kpl	600	0	600	531	-69	0
Uudisrakennusmittauksia, kpl	650	0	650	708	58	0
Ara-asunnon hakijat ilman asunnonvaihtajia	21 000	0	21 000	23 825	2 825	0
Välitetyt ara-vuokra-asunnot, kpl	3 200	0	3 200	2 712	-488	0
Tiloja vuokrauksessa, 1 000 m ²	2 915	0	2 915	2 975	60	0
Tiloja ylläpidossa, 1 000 m ²	1 850	0	1 850	1 826	-24	0
Kestävän kehityksen tavoitteet						
Rakentamiskelpoiseksi tutkittu ja kunnostettu maa (5v. keskiarvo), ha	15	0	15	20,3	5	0
Geoteknisestä suunnittelusta johtuvia, yli 0,5 milj. euron vahinkoja ei toteudu pohja- ja kalliorakentamisessa, vahinkojen määrä, kpl	0	0	0	0	0	0
Kaupungin palvelurakennusten sääkorjattu lämpöenergian kulutus, kWh/brm ² /v	145,4	0,0	145,4	143,7	-1,7	0
Paperikulutus kg/henkilötyövuosi	17	0	17	19	2	0
Voimavarat						
Henkilömäärä, 31.12.	467	0	467	470	3	0
Tilat, m ²	11 703	0	11 703	11 401	-302	0
josta yksityisiltä vuokrattu	7 155	0	7 155	6 852	-303	0

Kiinteistöviraston käyttötalouden tulotavoite ylittyi 6,3 milj. eurolla talousarvioon nähden. Maanvuokratulot olivat 209 milj. euroa (vuonna 2012 yhteensä 200 milj. euroa). Tästä ulkoisten maanvuokrien osuus oli 161,5 milj. euroa, joka ylitti sitovan tavoitteen, 158 milj. euroa. Muita tuloja kertyi 14 milj. euroa, johon kuuluu maankäyttösopimukset sekä muut palvelumaksut.

Maanhankinta, maan luovutus ja maankäyttösopimukset

Helsingin alueelta luovutettiin asuntotonttien rakennusoikeutta 192 000 kerrosalaneliömetriä (k-m²), kun vuonna 2012 vastaava luku oli 248 800 k-m². Tästä määrästä noin 70 prosenttia luovutettiin vuokraamalla ja noin 30 prosenttia myymällä. Sitovana tavoitteena ollut luovutetun asuntorakennusoikeuden määrä, 235 000 k-m², ei saavutettu. Tähän vaikutti taloustilanteen lisäksi Kalasataman ja Jätkäsaaren asuntorakentamisen tasaantuminen ja Kruunuvuorenrannan asuntorakentamisen aloittamisen viivästyminen. Vuoden 2013 aikana järjestettiin mm. hintakilpailu Sörnäisten niemen Täckärin korttelista, Jätkäsaaren Saukonpaaden kaupunkipientalokorttelista, Viikin Kalastajarannan pientalotonteista sekä Vuosaaren Aurinkolahden kahdesta rivitalotontista.

Vuoden 2013 aikana aloitettiin uudentyypinen ilmoittautumis- ja neuvottelumenettely Kalasataman Verkkosaaren eteläosan tonteista. Tontinluovutustoiminnan sujuvoittamiseksi tonttiosasto otti syksyllä 2013 käyttöön uuden ns. jatkuvan tonttihaun, jonka perusteella asuntotontteja voidaan hakea ja varata yksittäin keskitetyistä tonttihausta ja kilpailusta erillään. Uusia asuntotonttien varauksia esitettiin vuoden 2013 aikana vain vähän. Hakuun sisältyy asuntotontteja yhteensä noin 80 000 k-m² ja kokonaisuudessaan yleinen tontinvarauskierros käsittää asuntotontteja noin 240 000 k-m² eli noin 3 000 asunnon rakentamista varten.

Tilinpäätösvuonna kaupunki luovutti toimitilarakennusoikeutta kaikkiaan 96 000 kerrosalaneliömetriä (k-m²), kun vuonna 2012 vastaava luku oli 47 100 k-m². Vuonna 2013 luovutetusta toimitilarakennusoikeudesta 52 000 k-m² kaupunki vuokrasi 24 uudella pitkäaikaisella työpaikkatontin maanvuokrasopimuksella. Näistä voidaan mainita mm. liiketonttien vuokraaminen Jakomäestä ja Maunulasta kauppaa varten sekä tontin vuokraaminen Kaartinkaupungista hotellia varten. Luovutetusta toimitilarakennusoikeudesta oli noin 44 000 k-m² rakennettujen toimistotonttien kauppia mm. Ruskeasuolta, Pasilasta ja Lassilasta. Valtion kanssa järjestetyn Keski-Pasilan keskustakorttelin suunnittelu- ja toteu-

tuskilpailun voitti YIT Rakennus Oy (183 000 k-m²). Keskustakorttelin rakentaminen alkaa vuonna 2016 asemakaavan tultua voimaan. Toimistorakentaminen jatkui Helsingissä vuonna 2013 vähäisenä.

Maankäytösopimuksia solmittiin yhteensä 16, joista kaupunki saa asemakaavojen vahvistuessa tuloja ja maata yhteensä noin 16 milj. euron verran. Sopimusten mukaiset asemakaavat tuovat yksityismaille noin 110 000 k-m² uutta asuin- ja noin 100 000 k-m² uutta toimitilarakennusoikeutta. Merkittävimmät sopimukset solmittiin Kuninkaantamessa, Taivallahden vanhasta kasarmitontista ja Koneen vanhasta pääkonttoritontista Munkkiniemessä.

Esirakentaminen, pohjatutkimukset

Merkittävimmät pilaantuneiden maiden puhdistamiskohteet olivat Kalasataman ja Jätkäsaaren projektialueet sekä Viikinkimäen ampumaradan alue, jonka kunnostus saatiin loppuun kertomusvuonna.

Virasto osallistui aktiivisesti uusien projektialueiden rakentamisen valmisteluun. Näistä voidaan mainita mm. Jätkäsaaren kalliopysäköintilaitoksen toteuttamiseen sekä Kruunuvuorenrannan jätteen putkikeräys Oy:n ja Kruunuvuorenrannan alueen palveluyhtiön perustamiseen liittyvien sopimusten valmistelu. Samoin osasto osallistui sekä koko kaupunkia koskevan yleiskaavan että Östersundomin yhteisen yleiskaavan valmisteluun.

Virasto oli kallio- ja pohjarakentamisen sekä pohjavesiasioiden asiantuntijana useissa hankkeissa, joista merkittävimpiä olivat Pissararadan suunnittelu, Keski-Pasilan aloituskorttelin kilpailutus, länsimetro, Kalasataman keskus ja Kruunusilltojen suunnittelukilpailu. Rakennusvalvontavirastoa, rakennusvirastoa ja kaupunkisuunnitteluvirastoa avustettiin hankekohtaisesti.

Asuminen

Vuokra-asuntojen uustuotanto nosti tarjontaa, mutta samalla asukasvaihtuvuus laski, joten kokonaistarjonta pysyi edellisen vuoden tasolla. Samaan aikaan asuntojen kysyntä kasvoi: vuoden lopussa hakemusrekisterissä oli noin 27 000 hakijataloutta. Asunto-osasto aloitti kaupungin kokonaan omistaman Kiinteistö Oy Auroranlinnan vapaille markkinoille vuokrattavien asuntojen välityksen. Tarjonta kasvaa noin 200 asunnolla.

5 21 03 TILAKESKUS

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	416 600	0	416 600	441 161	24 561	0
Menot	-236 109	0	-236 109	-235 049	1 060	0
Toimintakate	180 491	0	180 491	206 112	25 621	0
Poistot	-143 000	0	-143 000	-158 717	-15 717	0
Tilikauden tulos	37 491	0	37 491	47 395	9 904	0
Tuottotavoite	-96 000	0	-96 000	-96 000	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-58 509	0	-58 509	-48 605	9 904	0

Toimintavuoden tulot toteutuivat 24,6 milj. euroa talousarviota suurempina. Tulot kasvoivat, koska virastojen ulkoisten vuokrausten menot maksetaan tilakeskuksen kautta. Menot toteutuivat puolestaan 1,0 milj. euroa talousarviota pienempinä. Virastojen ulkoiset vuokrausten siirtyminen tilakeskukselle lisäsi myös menoja, mutta menojen tehostuneella ohjauksella saatiin kiinteistöjen ylläpidon menot pidettyä kokonaisuutenaan kurissa. Tulojen ja menojen erotuksena syntyvä sitova toimintakate toteutui 25,6 milj. euroa talousarviota parempana.

Tilakeskuksessa laadittiin hankintastrategia, joka ohjaa jatkossa investointihankkeiden toteutusta yhteistyössä Staran ja HKR-Rakennuttajan sekä yksityisten yritysten kanssa.

Energiansäästönsä tavoitteeksi on asetettu kulutuksen 2 prosentin aleneminen vuosittain, lähtötasona vuosi 2010. Energian säästämiseksi jatkettiin kiinteistönhoidon energianhallinta -palvelukokonaisuuden kehittämistä, toteutettiin kannattavaksi todettuja energiansäästöinvestointeja sekä noudatettiin uudis- ja peruskorjaushankkeissa uusimpia ohjeistuksia energiatehokkaista ratkaisuista. Energiansäästöinvestoinneissa panostettiin erityisesti automaatiojärjestelmien uusimiseen, etävalvonnan mahdollisuuksien kehittämiseen sekä energiankulutusseurantaan.

Tilojen sisäilmaongelmien korjaaminen ja ennaltaehkäiseminen ovat tilakeskuksen keskeisiä painopisteitä. Sisäilmaongelmatilanteiden hallinnassa on panostettu poikkihallinnolliseen yhteistyöhön ja tiedotuksen kehittämiseen. Lisäksi on jatkettu mallidetaljien laatimista sisäilman ja rakentamisen laadun kannalta kriittisistä rakenteista sekä laadittu näihin liittyen valvontatoimia. Elinkaaren hallinnan parantamiseksi kehitetään korjausten pitkän aikavälin suunnittelun työkaluja.

Tilankäyttöä on pyritty tehostamaan tyhjen tilojen osuutta pienentämällä sekä myymällä pientaloja, jotka eivät kuulu pääkäyttötarkoitukseen eli palvelutiloihin.

5 21 05 AVUSTUKSET ASUINTALOJEN HISSIEN RAKENTAMISEEN

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-1 180	0	-1 180	-895	285	0
Toimintakate	-1 180	0	-1 180	-895	285	0
Tilikauden tulos	-1 180	0	-1 180	-895	285	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1 180	0	-1 180	-895	285	0

Kaupungin oma hissiavustus täydentää valtion hissiavustusta. Avustusta käytettiin 0,9 milj. euroa eli 0,3 milj. euroa talousarviota vähemmän. Yhteensä avustettiin 50 hissin valmistumista.

5 22 ASUNTOTUOTANTOTOIMISTO

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	14 373	0	14 373	11 845	-2 528	0
Menot	-13 674	0	-13 674	-10 978	2 696	0
Toimintakate	699	0	699	867	168	0
Poistot	-45	0	-45	-36	9	0
Tilikauden tulos	654	0	654	831	177	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	654	0	654	831	177	0
Tunnusluvut						
ARA-tuotanto: käynnistyspäättöksiä asuntoja, kpl	456	0	456	478	22	0
(Asuntotuotantotoimikunnalle varatut tontit, asuntoja, kpl)	456	0	456	478	22	0
Muu uudistuotanto: käynnistyspäättöksiä asuntoja, kpl	372	0	372	113	-259	0
(Asuntotuotantotoimikunnalle varatut tontit, asuntoja, kpl)	372	0	372	113	-259	0
Käynnistytvä uudistuotanto yhteensä, asuntoja, kpl	828	0	828	591	-237	0
AM-ohjelman mukainen uudistuotantotavoite, asuntoja, kpl	1 500	0	1 500	591	-909	0
(Asuntotuotantotoimikunnalle varatut tontit yhteensä, asuntoja, kpl)	828	0	828	591	-237	0
Peruskorjaus: käynnistyspäättöksiä asuntoja, kpl	860	0	860	565	-295	0
Voimavarat						
Henkilöstön määrä	67	0	67	57	-10	0
Tuottavuus (2010=100)	TA 2013	2013	2012	2011	2010	
Tuottavuus	81	78	90	83	100	

Asuntotuotantotoimiston (ATT:n) tuottavuutta mitataan indeksillä, joka perustuu uudis- ja korjausrakentamisen määrään ja hallintamuotoon, teknisen asiantuntijapalvelun kohteena olevaan rakennuskantaan sekä henkilöstön määrään.

Tuottavuus lasketaan uudis- ja korjausrakentamisen sekä teknisen asiantuntijapalvelun osatuottavuuksina. Uudis- ja korjausrakentamisessa otetaan huomioon sekä kahden edellisen vuoden että kuluneen vuoden käynnistyneet hankkeet. Tuottavuuden kehitystä vuonna 2013 verrataan vuoden 2010 indeksiin (=100).

Vuonna 2013 tuottavuutta mittaava kokonaisindeksi oli 78 (90 vuonna 2012). Tuottavuus heikkeni, sillä vuonna 2013 uudistuotannon aloitusmäärät jäivät alhaiselle tasolle.

Asuntotuotantotoimiston vuoden 2013 toimintakate oli noin 0,2 milj. euroa suurempi kuin talousarviossa asetettu tavoite. Toimintakatetavoitteen ylittävä osa siirrettiin asuntotuotantotoimikunnan esityksestä asuntotuotantorahastoon.

Asuntotuotantotoimiston tulot olivat pääasiassa rakennuttajapalkkioita. Toteutuneet korkomenot olivat huomattavasti talousarviota pienemmät. Arvioitua pienemmät korkomenot johtuivat alhaisesta korkotasosta ja rakenteilla olevien hankkeiden arvioitua pienemmästä määrästä.

Rakentamisen riskien rahoittamiseen käytettiin vuonna 2013 asuntotuotantorahastosta 0,3 milj. euroa.

Vuoden aikana valmistui yhteensä 1 053 asuntoa, joista vuokra-asuntoja oli 510, asumisoikeusasuntoja 191, hitas-omistusasuntoja 332 ja sääntelemättömiä omistusasuntoja 20. Yhteensä 374 asuntoa peruskorjattiin.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet toteutuivat seuraavasti:

- Asuntotuotantotoimisto sitoutuu rakennuttamaan asuntotuotantotoimikunnalle varattujen rakentamiskelpoisten tonttien puitteissa maankäytön ja asumisen toteutusohjelman mukaisen kaupungin oman asuntotuotannon, jonka määrä vuonna 2013 on 828 asuntoa.

Tavoitetta ei saavutettu. Asuntotuotantotoimikunta hyväksyi 20.2.2013 asuntotuotantotoimiston tuotanto-ohjelmat vuodelle 2013. Hyväksytyssä tuotanto-ohjelmassa uudistuotannon määrä oli 704 asuntoa ja peruskorjausten määrä oli 576 asuntoa.

Vuonna 2013 käynnistyi yhteensä 591 uuden asunnon rakennuttaminen. Näistä vuokra-asuntoja oli 333, asumisoikeusasuntoja 145 ja hitas-omistusasuntoja 113. Talousarviossa esitetystä tavoitteesta jäi puuttumaan 237 asuntoa.

Uudistuotannossa asuntokaupan pysähtyminen muilla kuin vetovoimaisilla ranta-alueilla oli merkittävin syy siihen, että talousarvion sitovaa tavoitetta ei saavutettu. Myös tonttien rakentamiskelpoisuus, kohteiden ennakoitua pidempi valmistelu- ja suunnittelu-aika sekä joidenkin hankkeiden osalta liian kalliit kustannukset olivat syynä siihen, että talousarviossa asetettuun tuotantotavoitteeseen ei päästy.

- Toimisto rakennuttaa kaupungin kiinteistöyhtiöiden siltä tilaamat peruskorjaukset, joille saadaan rahoitus.

Tavoite saavutettiin. Vuonna 2013 käynnistyi 565 asunnon peruskorjaus.

5 31 RAKENNUSVALVONTA

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	7 000	0	7 000	8 724	1 724	0
Menot	-8 605	0	-8 605	-8 605	0	0
Toimintakate	-1 605	0	-1 605	119	1 724	0
Poistot	-450	0	-450	-337	113	0
Tilikauden tulos	-2 055	0	-2 055	-218	1 837	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-2 055	0	-2 055	-218	1 837	0
Suoritettavat						
Lupapäätökset, kpl	3 300	0	3 300	2 647	-653	0
Uudisrakentamista koskevat lupapäätökset, kpl	600	0	600	452	-148	0
Uudisrakentamisen lupapäätökset, asuntoja, kpl	3 800	0	3 800	3 127	-673	0
Uudisrakentamisen lupapäätökset, toimistot, liiketilat, julkiset tilat, kem ²	180 000	0	180 000	192 756	12 756	0
Uudisrakentamisen lupapäätökset, teollisuus ja varastotilat, kem ²	90 000	0	90 000	35 656	-54 344	0
Uudisrakentamisen lupapäätökset, muut, kem ²	7 500	0	7 500	5 395	-2 105	0
Eriyissuunnitelmat, kpl	31 000	0	31 000	40 935	9 935	0
Katselmukset, kpl	15 000	0	15 000	15 581	581	0
Uudisrakentamisen määrä, milj. m ³	3,5	0	3,5	2,83	-0,7	0
Energiansäästö tavoite, prosenttia	2	0	2	2	0	0
Resurssit						
Henkilöstön määrä	123	0	123	123	0	0
Henkilötyövuosia	117	0	117	106	-11	0
Tilat, m ²	3 368	0	3 368	3 130	-238	0
Tuottavuus (2010=100)	TA 2013	2013	2012	2011	2010	
Tuottavuus	100,0	109,5	109,5	97,3	100,0	

Rakennusvalvonnan tulot olivat noin 8,7 milj. euroa ja menot 8,6 milj. euroa, joten näiden erotuksena toimintakatteeksi muodostui noin 0,1 milj. euroa.

Viraston tuottavuus pysyi vuonna 2013 edellisvuoden tasolla. Syksystä 2011 syventyneen euroalueen talouskriisin myötä vallinnut rakentamisen matalasuhdanne näkyi edelleen viraston suoritettavien toteutumisessa. Uudisrakentamisen kuutiomäärä oli noin 14 prosenttia pienempi kuin vuonna 2012. Vuonna 2013 myönnettyihin lupiin sisältyi noin 3 100 asuntoa, joka on noin 5 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2012.

Vuoden 2013 aikana voimaan tullut EU:n rakennustuoteasetus (1.7.2013) toi CE-merkityt rakennustuotteet pakollisiksi rakennustyömaille. Rakennustuoteasetus merkitsi rakennusvalvonnalle ohjeiden ja osittain toimintatapojen muutosta. Myös ympäristöministeriön korjausrakentamisen energiatehokkuuden parantamista koskeva asetus 4/13 (voimaantulo 1.9.2013) merkitsi rakennusvalvonnalle koulutautumistarvetta sekä uusien määräysten soveltamiskäytäntöjen kehittämistä. Tämä työ tehtiin osittain yhteistyössä pääkaupunkiseudun muiden rakennusvalvontaviranomaisten kanssa. Tällä pyrittiin varmistamaan pääkaupunkiseudun rakennusvalvontaviranomaisten tulkintojen yhdenmukaisuus.

Ympäristöministeriö linjasi lokakuussa, että rakennusvalvonnan asiantuntemusta ja yhtenäistä toimintatapaa vahvistetaan kokoamalla rakennusvalvonta isommiksi ylikunnallisiksi yksiköiksi. Maan hallitus teki samansisältöisen päätöksen osana marraskuista rakennepoliittisen ohjelman toimeenpanoa. Tässä yhteydessä hallitus myös linjasi, että ylikunnalliset rakennusvalvontayksiköt tulisivat kattamaan toimintansa täysmääräisesti lupamaksuilla. Pääkaupunkiseudun rakennusvalvontaviranomaiset ovat tehneet tehostettua yhteistyötä jo usean vuoden ajan. Tämän lisäksi Helsingin kaupungin rakennusvalvonnan käyttötulot ylittivät käyttömenot vuonna 2013. Näiltä osin hallituksen linjaus on siis jo toteutunut.

Vuoden 2012 aikana kaupunginvaltuustossa hyväksytyn johtosääntömuutoksen mahdollistama subdelegointi (toimivallan edelleen siirtäminen) on otettu käyttöön vuoden 2013 aikana rakennusteknisellä osastolla. Yleisellä osastolla subdelegointi on ollut voimassa jo entuudestaan. Kaupunkikuvaosastolla päätösvaltaa tullaan subdelegoimaan esimiehiltä lupakäsittelijöille syksyllä 2014.

Vuoden 2013 aikana virastossa syksyllä 2012 avattu palvelupiste Tellinki vakiinnutti toimintaansa. Tellinki organisoii virastossa annettua henkilökohtaista neuvontaa sekä toteutti kaksi ajankohtaisseminaaria, joihin osallistui yhteensä noin 800 asiantuntijaa ja taloyhtiöiden edustajaa.

Toimintavuosi 2013 oli sähköisen asiointipalvelu Arskan kolmas täysi vuosi. Palvelun parantamista koskenut jatkokehitysprojekti päättyi vuoden 2013 aikana. Arskan asiointikäyntien määrä kasvoi 14 prosentilla ja tiedostoja ladattiin 18 prosenttia edellistä vuotta enemmän. Arska vähensi viraston arkistoon paikanpäälle tulleiden asiakkaiden määrää viidenneksen aiemmasta, pelkästään paikalla tapahtuneesta asiakaspalvelusta.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet toteutuivat seuraavasti:

- Saapuneista lupahakemuksista vähintään 80 prosenttia käsitellään 6 viikossa (=1,4 kk).

Tavoite toteutui, sillä 80 prosenttia lupahakemuksista käsiteltiin 5,1 viikossa (1,2 kuukaudessa) eli 36 päivässä.

2.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

2.2.1 Talousarvion mukainen tuloslaskelma

Talousarvion mukainen tuloslaskelma eroaa virallisesta tuloslaskelmasta siten, että se ei sisällä kunnallisten liikelaitosten ja itsenäisinä taseyksikköinä käsiteltyjen rahastojen tuloja ja menoja eikä siinä ole eliminoitu kaupungin sisäisiä eriä.

Toimintatulot olivat 1 393,6 milj. euroa ylittäen talousarvion 6,9 milj. euroa. Kasvua edellisestä vuodesta oli 2,8 prosenttia. Suurin tulojen ylitys verrattuna talousarvioon oli kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimessa 30,3 milj. euroa (koska virastojen ulkoiset tilavuokraukset siirryttiin maksamaan tilakeskuksen kautta) sekä sivistys- ja henkilöstötoimessa 14,9 milj. euroa (pääasiassa perusopetuksen ennakoitua suurempien valtionavustuksien seurauksena). Eniten tulot jäivät talousarviosta rakennus- ja ympäristötoimessa, 40,6 milj. euroa (Staran asiakasvirastojen tilausten määrän väheneminen).

Toimintamenot olivat 4 540,0 milj. euroa ylittäen talousarvion 1,5 milj. eurolla. Toimintamenot ylittyivät eniten sosiaali- ja terveystoimessa 56,1 milj. euroa (toimeentulotuen ja työmarkkinatuen arvioitua suurempi toteuma). Toimintamenojen suurin alitus oli rakennus- ja ympäristötoimessa 41,1 milj. euroa (Staran asiakasvirastojen tilausten määrän väheneminen).

Toimintakate toteutui 5,4 milj. euroa talousarviota suurempana.

Verotuloja kertyi 74,5 milj. enemmän kuin talousarviossa. Kunnallisverojen osalta talousarvio ylittyi 83,1 milj. euroa kasvua oli edellisestä vuodesta 5,9 prosenttia. Valtionosuuksia kertyi 5,7 milj. euroa enemmän kuin talousarviossa.

Rahoitustuotoissa ja -kuluissa alhainen korkotaso piti korkomenot 16,8 milj. euroa talousarviota alhaisempana.

Vuosikate 170,4 milj. euroa toteutui 98,7 milj. euroa ennakoitua paremman verotulokertymän ja alhaisempien korkomenojen seurauksena talousarviota korkeampana kattaen poistoista 59,8 prosenttia.

Tilikauden tulos muodostui 50,4 milj. euroa talousarviota paremmaksi.

Rahastojen muutokset:

- Kamppi-Töölönlahti – vähennystä 3,5 milj. euroa eli kyseiselle alueelle toteutettuja investointeja vastaava määrä
- Lähiörahasto – vähennystä 3,7 milj. euroa eli rahastosta rahoitettujen hankkeiden kustannusten määrä
- Asuntotuotantorahasto – lisäys 167 000 euroa.

Talousarvion mukaisen tuloslaskelman erien toteutumista on tarkemmin käsitelty kohdassa 2.1, käyttötalousosan toteutuminen ja kohdassa 2.2.3, tuloslaskelmaosan tuloarvioiden ja määrärahojen toteutuminen.

TALOUSARVION MUKAINEN TULOSLASKELMA

1 000 euroa	Toteutunut 2012	Talousarvio 2013	Toteutunut 2013	Poikkeama 2013	TA-muutos 2013
Toimintatulot					
Myyntitulot	253 273	250 521	245 561	-4 960	0
Maksutulot	192 273	202 710	190 335	-12 375	0
Tuet ja avustukset	106 683	91 844	117 361	25 517	150
Vuokratulot	634 268	647 144	676 139	28 995	0
Muut toimintatulot	41 218	40 969	45 620	4 651	0
	1 227 715	1 233 188	1 275 016	41 828	150
Valmistus omaan käyttöön	128 389	153 511	118 587	-34 924	0
Toimintamenot					
Palkat	-1 222 284	-1 248 824	-1 238 858	9 966	-9 175
Henkilösivumenot	-425 111	-433 236	-430 873	2 363	-13 158
Palvelujen ostot	-1 730 388	-1 783 391	-1 783 600	-209	-40 445
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-161 268	-176 209	-162 725	13 484	-560
Avustukset	-365 569	-352 854	-393 367	-40 513	-27 036
Vuokramenot	-476 423	-500 185	-510 347	-10 162	-1 589
Muut toimintamenot	-10 653	-43 821	-20 221	23 600	-20 276
	-4 391 696	-4 538 520	-4 539 991	-1 471	-112 239
TOIMINTAKATE	-3 035 592	-3 151 821	-3 146 388	5 433	-112 089
Verotulot ja valtionosuudet					
Verotulot	2 759 031	2 831 800	2 906 348	74 548	0
Valtionosuudet	297 258	270 000	275 737	5 737	0
	3 056 289	3 101 800	3 182 085	80 285	0
Rahoitustulot ja -menot					
Korkotulot	75 280	72 906	67 969	-4 937	0
Muut rahoitustulot	80 747	79 503	79 172	-331	0
Korkomenot	-19 487	-28 961	-12 181	16 780	0
Muut rahoitusmenot	-3 441	-1 800	-281	1 519	0
	133 099	121 648	134 679	13 031	0
VUOSIKATE	153 796	71 627	170 376	98 749	-112 089
Poistot ja satunnaiset erät					
Suunnitelman mukaiset poistot	-282 979	-274 479	-284 947	-10 468	0
Satunnaiset tulot	104 195	115 577	77 912	-37 665	0
Satunnaiset menot	-1 816	0	-185	-185	0
	-180 600	-158 902	-207 220	-48 318	0
TILIKAUDEN TULOS	-26 804	-87 275	-36 844	50 431	-112 089
Poistoeron muutos	841	0	841	841	0
Varausten muutos	0	0	0	0	0
Rahastojen lisäys	-26 083	-9 000	-167	8 833	0
Rahastojen vähennys	9 147	11 820	7 291	-4 529	0
	-16 095	2 820	7 965	5 145	0
TILIKAUDEN YLI- / ALIJÄÄMÄ (-)	-42 899	-84 455	-28 879	55 576	-112 089

2.2.2 Virastojen, liikelaitosten ja rahastojen yhdistetty tuloslaskelma*

Seuraavassa taulukossa on talousarvion mukaiseen tuloslaskelmaan lisätty liikelaitokset ja itsenäisinä taseyksikköinä käsitellyt rahastot sekä eliminoitu kaupungin sisäiset erät. Laskelma vastaa ulkoisen kirjanpidon tuloslaskelmaa, mutta sisältää vertailun talousarviossa esitettyyn yhdistettyyn tuloslaskelmaan.

Liikelaitokset ja rahastot parantavat vuosikatetta 302,3 milj. euroa, tilikauden tulosta 183,9 milj. euroa. ja ylijäämää 187,9 milj. euroa. Koko kaupungin vuosikate kattaa poistot.

1 000 euroa	Toteutunut 2012	Talousarvio 2013	Toteutunut 2013	Poikkeama 2013	TA-muutos 2013
Toimintatulot					
Myyntitulot	1 073 784	1 066 037	1 064 525	-1 512	0
Maksutulot	189 591	200 496	187 056	-13 440	0
Tuet ja avustukset	105 790	91 152	116 060	24 908	150
Vuokratulot	317 294	298 392	329 695	31 303	0
Muut toimintatulot	53 771	59 444	74 659	15 215	0
	1 740 230	1 715 521	1 771 995	56 474	150
Valmistus omaan käyttöön	138 655	162 747	129 179	-33 568	0
Toimintamenot					
Palkat	-1 412 911	-1 438 295	-1 432 162	6 133	-9 175
Henkilösivumenot	-481 023	-489 034	-488 910	124	-13 158
Palvelujen ostot	-1 547 149	-1 580 078	-1 601 481	-21 403	-40 445
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-554 339	-605 026	-535 994	69 032	-560
Avustukset	-364 723	-345 136	-389 130	-43 994	-27 036
Vuokramenot	-165 469	-181 266	-171 472	9 794	-1 589
Muut toimintamenot	-38 414	-90 008	-54 324	35 684	-20 276
	-4 564 028	-4 728 843	-4 673 473	55 370	-112 239
TOIMINTAKATE	-2 685 143	-2 850 575	-2 772 299	78 276	-112 089
Verotulot ja valtionosuudet					
Verotulot	2 759 030	2 831 800	2 906 348	74 548	0
Valtionosuudet	297 258	270 000	275 737	5 737	0
	3 056 288	3 101 800	3 182 085	80 285	0
Rahoitustulot ja -menot					
Korkotulot	60 003	69 757	52 134	-17 623	0
Muut rahoitustulot	33 413	15 939	26 671	10 732	0
Korkomenot	-21 867	-36 448	-15 328	21 120	0
Muut rahoitusmenot	-3 558	-1 810	-588	1 222	0
	67 991	47 438	62 889	15 451	0
VUOSIKATE	439 136	298 663	472 675	174 012	-112 089
Poistot ja satunnaiset erät					
Suunnitelman mukaiset poistot	-396 529	-396 488	-403 088	-6 600	0
Satunnaiset erät	102 379	115 577	77 476	-38 101	0
	-294 150	-280 911	-325 612	-44 701	0
TILIKAUDEN TULOS	144 986	17 752	147 063	129 311	-112 089
Poistoeron muutos	8 866	16 848	11 336	-5 512	0
Varausten muutos	3 663	-5 291	-5 293	-2	0
Rahastojen muutos	-18 654	2 820	5 928	3 108	0
	-6 125	14 377	11 971	-2 406	0
TILIKAUDEN YLI- / ALIJÄÄMÄ (-)	138 861	32 129	159 034	126 905	-112 089

* Sisältää itsenäisinä taseyksikköinä toimivat rahastot.

2.2.3 Tuloslaskelmaosan tuloarvioiden ja määrärahojen toteutuminen

7 TULOSLASKELMAOSA

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	3 266 029	0	3 266 029	3 337 358	71 329	0
Menot	-52 086	-150	-52 236	-23 061	29 175	0
Netto	3 213 943	-150	3 213 793	3 314 297	100 504	0

7 01 TOIMINNAN RAHOITUS

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	3 101 800	0	3 101 800	3 182 086	80 286	0
Netto	3 101 800	0	3 101 800	3 182 086	80 286	0

7 01 01 VEROTULOT

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Kunnallisvero	2 359 000	0	2 359 000	2 442 087	83 087	0
Yhteisövero	275 000	0	275 000	268 546	-6 454	0
Kiinteistövero	197 000	0	197 000	195 275	-1 725	0
Koiravero	800	0	800	441	-359	0
Tulot	2 831 800	0	2 831 800	2 906 349	74 549	0
Netto	2 831 800	0	2 831 800	2 906 349	74 549	0

Vuonna 2013 kunnallisveroa kertyi 2 442,1 milj. euroa veroprosentin ollessa 18,5. Talousarvio ylittyi 83,1 milj. euroa. Kasvu edellisestä vuodesta oli 5,9 prosenttia. Yhteisöveroa kertyi 268,5 milj. euroa. eli 6,5 milj. euroa vähemmän kuin talousarviossa. Yhteisöveron tuotto kasvoi edellisestä vuodesta 2,0 prosenttia.

Yleinen kiinteistöveroprosentti oli 0,8, vakituisten asuinrakennusten 0,3 ja rakentamiskelpoisten mutta rakentamattomien tonttien osalta 1,8. Kiinteistöveroa kertyi 195,3 milj. euroa. Tämä alitti talousarvion 1,7 milj. eurolla. Kasvua edelliseen vuoteen oli 3,5 prosenttia.

Koiraveroa perittiin 50 euroa koiralta. Koiraveroa kertyi 0,4 milj. euroa eli saman verran kuin edellisenäkin vuonna.

7 01 03 VALTIONOSUUDET

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	270 000	0	270 000	275 737	5 737	0
Netto	270 000	0	270 000	275 737	5 737	0

Valtionosuusjärjestelmän mukainen kirjanpitoon kirjattava ns. yhden putken valtionosuus eli peruspalvelujen valtionosuus oli verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus (-312 milj. euroa) sisältäen 308,3 milj. euroa. Edellä mainittuun summaan sisältyy elatustuen takaisinperintään liittyvä tilitys (-0,8 milj. euroa), jota ei kirjanpidollisesti kirjata valtionosuustuloiksi. Tämä huomioiden peruspalvelujen valtionosuus oli 307,6 milj. euroa. Muut opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet olivat -31,8 milj. euroa. Yhteensä vuotta 2013 koskevat valtionosuudet olivat siis 275,7 milj. euroa. Valtionosuuksia kertyi 5,7 milj. euroa enemmän kuin talousarviossa arvioitiin.

7 02 RAHOITUS- JA SIOITUSTOIMINTA

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	152 409	0	152 409	147 140	-5 269	0
Menot	-43 086	-150	-43 236	-22 894	20 342	0
Netto	109 323	-150	109 173	124 246	15 073	0

Korkotaso säilyi historiallisen matalalla tasolla Euroopan keskuspankin rahapolitiikan pysyessä euroalueen talouksien epätasapainon vuoksi kevyenä. Ennakoitua matalampi korkotaso sekä lainanoton painottuminen vuoden loppuun heijastuivat kaupungin korkomenoihin, jotka toteutuivat ennakoitua pienempinä.

7 02 01 KOROT, TALOUS- JA SUUNNITTELUKESKUKSEN KÄYTETTÄVÄKSI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot						
Asuntorakennustoiminnan tukemiseen myönnettyjen antolainojen korot	10 500	0	10 500	7 809	-2 691	0
Muiden antolainojen korot	2 500	0	2 500	1 554	-946	0
Rakennusaikaisen luoton korot	800	0	800	221	-579	0
Muut korot	5 000	0	5 000	4 440	-560	0
Helsingin Energian lainojen korot	17 357	0	17 357	17 357	0	0
HKL:n lainojen korot	352	0	352	191	-161	0
Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymälainojen korot	36 397	0	36 397	36 397	0	0
Tulot yhteensä	72 906	0	72 906	67 969	-4 937	0
Menot						
Ottolainojen korot	-23 961	0	-23 961	-11 096	12 865	0
Tilapäisluoton korot	-5 000	0	-5 000	-1 085	3 915	0
Menot yhteensä	-28 961	0	-28 961	-12 181	16 780	0
Netto	43 945	0	43 945	55 788	11 843	0

7 02 02 MUU RAHOITUS, TALOUS- JA SUUNNITTELUKESKUKSEN KÄYTETTÄVÄKSI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot						
Muut rahoitustulot	150	0	150	103	-47	0
Osingot	500	0	500	1 498	998	0
HKL:n infratulo	12 209	0	12 209	10 926	-1 283	0
Tulot yhteensä	12 859	0	12 859	12 527	-332	0
Menot						
Muut rahoitusmenot	-1 800	0	-1 800	-281	1 519	0
Menot yhteensä	-1 800	0	-1 800	-281	1 519	0
Netto	11 059	0	11 059	12 246	1 187	0

7 02 03 TUET ERÄILLE HALLINTOKUNNILLE, TALOUS- JA SUUNNITTELUKESKUKSEN KÄYTETTÄVÄKSI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot						
Hankintakeskukselle maksettava tuki	-1 657	-150	-1 807	-1 807	0	0
Palmialle maksettava tuki	0	-50	-50	-50	0	0
Tuki infrainvestointien pääomakuluihin, HKL	-6 168	50	-6 118	-4 695	1 423	0
Menot yhteensä	-7 825	-150	-7 975	-6 552	1 423	0
Netto	-7 825	-150	-7 975	-6 552	1 423	0

Hankintakeskukselle ja Palmia -liikelaitokselle maksetut tuet toteutuivat talousarvion mukaisina. HKL-liikelaitokselle maksettava tuki infrainvestointien pääomakuluihin toteutui talousarviota pienempänä erityisesti ennakoitua alemman korkotason seurauksena.

7 02 04 PERUSPÄÄOMIEN TUOTOT

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot						
Helsingin Energian peruspääoman tuotto	47 400	0	47 400	47 400	0	0
Helsingin Sataman peruspääoman tuotto	6 317	0	6 317	6 317	0	0
HKL:n peruspääoman tuotto	8 442	0	8 442	8 442	0	0
HUS-peruspääoman tuotto	4 249	0	4 249	4 249	0	0
Palmian peruspääoman tuotto	168	0	168	168	0	0
Oiva akatemian peruspääoman tuotto	12	0	12	12	0	0
Taloushallintopalvelun peruspääoman tuotto	56	0	56	56	0	0
Tulot yhteensä	66 644	0	66 644	66 644	0	0
Netto	66 644	0	66 644	66 644	0	0

7 02 05 TUET HELSINGIN VÄYLÄ OY:N RAHOITUSKULUIHIN, TALOUS- JA SUUNNITTELUKESKUKSEN KÄYTETTÄVÄKSI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-4 500	0	-4 500	-3 880	620	0
Netto	-4 500	0	-4 500	-3 880	620	0

7 03 RAHASTOINTI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	11 820	0	11 820	7 291	-4 529	0
Menot	-9 000	0	-9 000	-167	8 833	0
Netto	2 820	0	2 820	7 124	4 304	0

7 03 06 KAMPPI-TÖÖLÖNLAHTI RAHASTO

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	4 820	0	4 820	3 546	-1 274	0
Menot	-9 000	0	-9 000	0	9 000	0
Netto	-4 180	0	-4 180	3 546	7 726	0

Rahastosta tuloutettiin Kamppi-Töölönlahti-alueen investointeja vastaava rahamäärä 3,5 milj. euroa, joka oli 1,3 milj. euroa talousarviota vähemmän. Alueella ei ollut tontinmyyntejä, koska vireillä olleet myynnit toteutuivat jo vuonna 2012. Rahastoa kartutettaessa myynnit kirjataan tähän talousarviokohtaan menoina. Tonttien myynnit näkyvät vastaavan suuruusina tuloina talousarviokohdassa 8 01 54 Kamppi-Töölönlahti-alueen tonttien myynti.

7 03 07 ASUNTOTUOTANTORAHASTO

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	0	0	0	-167	-167	0
Netto	0	0	0	-167	-167	0

Asuntotuotantorahastoon siirrettiin asuntotuotantotoimiston tuloksesta 0,2 milj. euroa.

7 03 09 LÄHIÖRAHASTO

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	7 000	0	7 000	3 745	-3 255	0
Netto	7 000	0	7 000	3 745	-3 255	0

Määrärahaa käytettiin investointiosan kohdassa 8 29 03 Lähiörahastosta rahoitettavat hankkeet, Kaupunginhalituksen käytettäväksi 3,7 milj. euroa. Rahastosta tuloutettiin lähiörahastoa vastaavan investointikohdan käyttöä vastaava rahamäärä, joka oli 3,3 milj. euroa talousarviota vähemmän. Hanke-ehdotuksien perusteella määrärahaa myönnettiin 34 hankkeelle. Määrärahalla kunnostettiin mm. nuorisotiloja, asukastiloja, kirjastoja, koulujen pihvoja, liikuntapaikkoja, leikkipuistoja, yleisiä alueita sekä vanhustenkeskusten ja sairaaloiden virkistys- ja kuntoutustiloja.

7 05 POISTOEROT

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	0	0	0	841	841	0
Netto	0	0	0	841	841	0

Poistoeroa purettiin 0,8 milj. euroa. Poistoero on syntynyt Kallion virastotalon peruskorjausta varten tehdystä investointivarauksesta.

2.3 Investointiosan toteutuminen

8 INVESTOINTIOSA

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	115 577	0	115 577	108 850	-6 727	0
Menot	-470 216	-100	-470 316	-415 333	54 983	-115 521
Netto	-354 639	-100	-354 739	-306 483	48 256	-115 521

Investointitulot eli pysyvien vastaavien myyntitulot olivat 108,9 milj. euroa. Tulot muodostuivat kiinteän omaisuuden myynnistä, 78,9 milj. euroa ja muista pääomatuloista, 21,4 milj. euroa sekä avustuksista ja valtionosuuksista, 8,5 milj. euroa.

Investointimenoihin ilman liikelaitoksia käytettiin 415,3 milj. euroa, joka alitti talousarvion 54,9 milj. eurolla. Eri investointitarkoituksiin myönnettyjen ylitysoikeuksien jälkeen käytettävissä olleista 585,8 milj. euron määrärahoista käytön toteumaksi tuli 71 prosenttia.

Talousarvion lukutasoilla suurimmat investoinnit tehtiin talonrakennuksessa, 175,0 milj. euroa, kiinteässä omaisuudessa, 78,8 milj. euroa sekä kadut, liikenneväylät ja radat -luvussa, 75,2 milj. euroa.

8 01 KIINTEÄ OMAISUUS

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	94 000	0	94 000	78 859	-15 141	0
Menot	-67 072	0	-67 072	-78 842	-11 770	-62 280
Netto	26 928	0	26 928	17	-26 911	-62 280

Talousarvion 94 milj. euron kokonaismyyntitavoitteesta toteutui 78,9 milj. euroa. Menoihin käytettiin 78,8 milj. euroa. Menoihin oli varattu talousarviossa 67,1 milj. euroa. Lisäksi menoihin myönnettiin ylitysoikeuksina yhteensä 62,3 milj. euroa, joista edellisenä vuonna käyttämättä jääneiden määrärahojen perusteella 3,0 milj. euroa. Näin ollen käytettävissä oli yhteensä 129,4 milj. euroa. Maata hankittiin asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelman mukaisen kohtuuhintaisen asuntotuotannon edistämiseksi ja Östersundomissa maapoliittisten periaatteiden mukaisesti.

8 01 52 KIINTEÄN OMAISUUDEN MYynti

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	85 000	0	85 000	78 859	-6 141	0

Kiinteän omaisuuden myyntitavoite oli talousarviossa 85,0 milj. euroa. Maanmyyntituloja kertyi 78,9 milj. euroa. Tuloista 3,2 milj. euroa tuli vaihdoissa luovutetuilta alueilta. Merkittävimmät myyntikohteet olivat Jätkäsaaren ja Kalasataman asuntotontit sekä Ruskeasuon ja Länsi-Pasilan toimistotontit.

8 01 54 KAMPPI-TÖÖLÖNLAHTI -ALUEEN TONTTIEN MYynti

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	9 000	0	9 000	0	-9 000	0

Talousarviossa arvioitiin Kamppi-Töölönlahden alueelta saatavan tonttien myynneistä 9,0 milj. euroa, mutta tuloja ei kertynyt lainkaan, koska myynnit toteutuivat vuoden 2012 puolella.

8 01 01 KIIINTEISTÖJEN OSTOT JA LUNASTUKSET, KHN KÄYTETTÄVÄKSI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-6 500	0	-6 500	-36 814	-30 314	-42 985

Maa-alueiden ja rakennusten ostoon käytettiin 36,8 milj. euroa. Käytettävissä olevat 49,5 milj. euroa koostuivat talousarvion 6,5 milj. eurosta ja myönnettyistä 43,0 milj. euron ylitysoikeuksista. Östersundomissa ostettiin yhteensä runsaat 270 hehtaaria maata, joista valtaosa neljällä 30–95 hehtaarin kaupalla.

8 01 02 ESIRAKENTAMINEN, TÄYTTÖTYÖT JA ALUEIDEN KÄYTTÖÖNOTON EDELLYTTÄMÄT TOIMENPITEET, KHN KÄYTETTÄVÄKSI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Töölönlahden esirakentaminen	-2 800	0	-2 800	-2 632	168	-1 009
Muu esirakentaminen	-10 000	1 600	-8 400	-3 420	4 980	-733
Alueiden käyttöönoton edellyttämät selvitykset ja toimenpiteet	-10 000	1 200	-8 800	-4 997	3 803	-6 980
Länsisataman esirakentaminen	-9 465	-1 900	-11 365	-10 948	417	-1 209
Viikimäen maaperän kunnostus	0	-900	-900	-818	82	0
Kalasatama, esirakentaminen ja maaperän puhdistus	-6 710	0	-6 710	-5 271	1 439	-2 390
Kruunuvuoren rannan esirakentaminen	-2 200	0	-2 200	-1 685	515	-868
Kuninkaantammen esirakentaminen	-2 100	0	-2 100	-534	1 566	-100
Pasilan esirakentaminen	-9 797	0	-9 797	-17	9 780	0
Menot yhteensä	-53 072	0	-53 072	-30 322	22 750	-13 289

Talousarviokohdan määrärahoja käytettiin 30,3 milj. euroa. Edellisenä vuonna käyttämättä jääneiden määrärahojen perusteella myönnettyjen 13,3 milj. euron ylitysoikeuksien kanssa käytettävissä oli 66,4 milj. euroa. Näistä määrärahoista jäi käyttämättä 36,0 milj. euroa, koska kaikkia esirakentamiskohteita ei päästy aloittamaan suunnitellusti. Eniten esirakennettiin Länsisatamassa, 10,9 milj. euroa, Kalasatamassa, 5,3 milj. euroa ja Töölönlahden alueella, 2,6 milj. euroa. Muuhun esirakentamiseen, johon sisältyvät kohteet eivät ole nimetyillä projektialueilla, käytettiin 3,4 milj. euroa. Viikimäen ampumaradan alueen kunnostus saatiin loppuun. Alueiden käyttöönoton edellyttämiin toimenpiteisiin kuten maaperän kunnostuksiin ja johtosiirtoihin käytettiin 5,0 milj. euroa.

8 01 03 KIIINTEISTÖJEN HANKINTA, RAKENTAMISKELPOISEKSI SAATTAMINEN SEKÄ KAAVOITUSKORVAUKSET, KLN KÄYTETTÄVÄKSI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Pieneköiden kiinteistöjen ostot ja lunastukset sekä kaavoituskorvaukset	-4 000	0	-4 000	-8 167	-4 167	-4 490
Tonttien rakentamiskelpoiseksi saattaminen	-1 500	0	-1 500	-1 328	172	0
Täydennysrakentamiskorvaukset ja korvausinvestoinnit, Kln:n käytettäväksi	-2 000	0	-2 000	-2 211	-211	-1 516
Menot yhteensä	-7 500	0	-7 500	-11 706	-4 206	-6 006

Määrärahaa käytettiin yhteensä 11,7 milj. euroa. Kaupunginvaltuusto myönsi ylitysoikeuksia yhteensä 6,0 milj. euroa, joista edellisenä vuonna käyttämättä jääneiden määrärahojen perusteella 2,0 milj. euroa. Määrärahoja oli käytettävissä yhteensä 13,5 milj. euroa.

8 02 TALONRAKENNUS

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-198 461	0	-198 461	-174 979	23 482	-10 118
Netto	-198 461	0	-198 461	-174 979	23 482	-10 118

Määrärahan käyttö oli kokonaisuudessaan 175,0 milj. euroa. Edellisenä vuonna käyttämättä jääneiden määrärahojen perusteella myönnetyn ylitysoikeuden jälkeen käytettävissä oli 208,6 milj. euroa.

8 02 01 TILAKESKUKSEN UUDIS- JA LISÄRAKENNUSHANKKEET, KLK:N KÄYTETTÄVÄKSI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Opetustoimen uudisrakennushankkeet	-12 940	-2 300	-15 240	-15 053	187	0
Muut tilakeskuksen uudisrakennushankkeet	-8 775	4 000	-4 775	-3 022	1 753	0
Uudisrakennushankkeiden tarveselvitykset, hanke- ja muu suunnittelu	-1 700	0	-1 700	-1 072	628	0
Sosiaali- ja terveysviraston uudisrakennushankkeet	-24 919	-3 700	-28 619	-23 646	4 973	-2 064
Varhaiskasvatusviraston uudisrakennushankkeet	-13 647	2 000	-11 647	-10 791	856	-700
Menot yhteensä	-61 981	0	-61 981	-53 584	8 397	-2 764

Määrärahaa käytettiin 53,6 milj. euroa. Käytettävissä oleva määräraha oli 64,7 milj. euroa, joka sisälsi edellisenä vuonna käyttämättä jääneiden määrärahojen perusteella myönnetyn 2,8 milj. euron ylitysoikeuden. Merkittävimmät rakentamiskohdat ovat uudisrakennushankkeet ovat Malmin sairaala-alueelle sijoittuva Itäinen yhteispäivystyssairaala, Staran työtuokikohta Jätkäsaarella, Kulosaaren ala-aste, Viikinkimäen korttelitalo ja Sakarinmäen koulun laajennus Östersundomissa. Valmistuneita päiväkotia olivat Laajasuo (Haaga-Kaarela), Omenapuisto (Vuosaari-Östersundom), Telkkä (Kampinmalmi-Lauttasaari-Töölö) ja Uutela 2 (Vuosaari).

8 02 02 TILAKESKUKSEN KORJAUSHANKKEET, KLK:N KÄYTETTÄVÄKSI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Opetustoimen korjaushankkeet	-49 440	-20 800	-70 240	-70 484	-244	-4 498
Muut tilakeskuksen korjaushankkeet	-48 729	21 100	-27 629	-22 045	5 584	0
Korjausrakennushankkeiden tarveselvitykset, hanke- ja muu suunnittelu	-2 400	1 100	-1 300	-805	495	0
Sosiaali- ja terveystoimen korjausrakennushankkeet	-16 989	2 100	-14 889	-9 723	5 166	0
Varhaiskasvatusviraston uudisrakennushankkeet	-12 422	-3 500	-15 922	-13 594	2 328	0
Menot yhteensä	-129 980	0	-129 980	-116 651	13 329	-4 498

Talousarvioon varattujen 130,0 milj. euron määrärahojen lisäksi kaupunginvaltuusto myönsi edellisenä vuonna käyttämättä jääneiden määrärahojen perusteella 4,5 milj. euroa ylitysoikeutta eli yhteensä käytettävissä oli 134,5 milj. euroa. Määrärahasta käytettiin 116,7 milj. euroa. Peruskorjaukset valmistuivat Haagan peruskoulussa, Åshöjdens grundskolanissa ja päiväkotit Keulassa. Muita valmistuneita hankkeita olivat Stadin ammattiopiston Lehtikuusentien vesikaton, julkisivun ja ikkunoiden peruskorjaus ja Työterveyskeskuksen muutostyöt.

8 02 04 KAUPUNGINTALON KORTTELIERIEN KEHITTÄMINEN, KHN KÄYTETTÄVÄKSI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-5 500	0	-5 500	-3 325	2 175	0

Talousarvioon varatuista 5,5 milj. eurosta käytettiin 3,3 milj. euroa. Merkittävimmät suunnitteluhankkeet olivat Elefanttikorttelin pohjoisosassa osoitteessa Katariinankatu 1–3 ja Sarvikuonokorttelissa osoitteessa Sofiankatu 4 sijaitsevien kohteiden perusparannukset. Toimintavuonna valmistui Sarvikuonokorttelin panimoravintola.

8 02 05 PELASTUSTOIMEN RAKENNUKSET, PELASTUSLAUTAKUNNAN KÄYTETTÄVÄKSI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Pelastustoimen korjaushankkeet	-1 000	0	-1 000	-1 419	-419	-2 856
Menot yhteensä	-1 000	0	-1 000	-1 419	-419	-2 856

Määrärahaa käytettiin 1,4 milj. euroa. Edellisenä vuonna käyttämättä jääneiden määrärahojen perusteella myönnettiin ylitysoikeutena 2,9 milj. euroa, jonka jälkeen käytettävissä oli 3,9 milj. euroa. Erotajan pelastusaseman peruskorjaus valmistui.

8 03 KADUT, LIIKENNÄVÄYLÄT JA RADAT

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-109 620	0	-109 620	-75 166	34 454	-14 375
Netto	-109 620	0	-109 620	-75 166	34 454	-14 375

Katuinvestointeihin käytettiin 75,2 milj. euroa. Edellisenä vuonna käyttämättä jääneiden määrärahojen perusteella myönnettiin ylitysoikeutena 14,4 milj. euroa. Käytettävissä oli 124,0 milj. euroa, josta käyttämättä jäi yhteensä 48,8 milj. euroa. Määrärahoja jäi käyttämättä ranta-alueiden kunnostuksessa, katujen peruskorjauksessa (Keskuskatu), jalankulun ja pyöräilyn väylissä (Mechelininkatu), silloissa (Paciuksenkadun alikulkukäytävä), kaupungin ja Liikenneviraston yhteishankkeissa (Kehä I:n ja Kivikontien eritasoliittymä, Kehä I - Vihdintie ja Kehä I:n ja Hämeenlinnanväylän eritasoliittymä), aluerakentamisen projektialueilla (Jätkäsaari, Kalasatama, Kruunuvuorenranta ja Pasila) ja liityntäpysäköinnissä.

8 03 08 UUDISRAKENTAMINEN, YLEISTEN TÖIDEN LAUTAKUNNAN KÄYTETTÄVÄKSI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Eteläinen suurpiiri	-984	278	-706	-706	0	0
Läntinen suurpiiri	-3 844	0	-3 844	-3 719	125	0
Keskinen suurpiiri	-1 192	218	-974	-974	0	0
Pohjoinen suurpiiri	-2 304	-227	-2 531	-2 220	311	0
Koillinen suurpiiri	-7 040	482	-6 558	-6 069	489	0
Kaakkoinen suurpiiri	-608	-965	-1 573	-1 573	0	0
Itäinen suurpiiri	-7 010	0	-7 010	-5 647	1 363	0
Östersundomin suurpiiri	-400	387	-13	-13	0	0
Meluesteet	-800	-173	-973	-973	0	0
Ranta-alueiden kunnostus	-744	0	-744	-387	357	0
Jokeri 2	-2 500	0	-2 500	-2 353	147	0
Menot yhteensä	-27 426	0	-27 426	-24 634	2 792	0

Määrärahoja käytettiin 24,6 milj. euroa ja käyttämättä jäi 2,8 milj. euroa. Katurakentamisen kohteita olivat Eliel Saarisen tien alue Pohjois-Haagassa, Honkasuo, Maunulan keskusta, Alppikylä, Suutarilan alueet, Myllypuron puukaupunkikylä, Linnanpellon alue Mellunkylässä ja Lallukantien alue Myllypurossa. Meluesteitä rakennettiin Tapanilankaaren-Tapaninkyläntien varteen. Rantarakentamisen pääkohteina olivat Pirkkolanpuron kunnostus ja Vartiokylänlahden tulvarakenteiden suunnittelu. Joukkoliikenteen kehittämisen määrärahalla parannettiin runkolinja 550:n (entinen Jokeri I) pysäkkejä sekä rakennettiin lisäkaistoja Viikintielle Viikissä sekä Mäkelänkadun ja Koskenkyläntien risteykseen.

8 03 09 PERUSPARANTAMINEN JA LIIKENNEJÄRJESTELYT, YLEISTEN TÖIDEN LAUTAKUNNAN KÄYTETTÄVÄKSI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Katujen peruskorjaukset	-4 176	837	-3 339	-2 587	752	0
Siltojen peruskorjaus	-8 000	-546	-8 546	-9 850	-1 304	-1 304
Päällysteiden uusiminen	-5 300	0	-5 300	-5 158	142	0
Liikennejärjestelyt	-2 400	-291	-2 691	-2 691	0	0
Jalankulun ja pyöräilyn väylät	-4 540	0	-4 540	-2 074	2 466	0
Jalankulun ja pyöräilyn sillat	-1 980	0	-1 980	-641	1 339	0
Menot yhteensä	-26 396	0	-26 396	-23 001	3 395	-1 304

Määrärahoja käytettiin 23,0 milj. euroa. Edellisenä vuonna käyttämättä jääneiden määrärahojen perusteella myönnetty 1,3 milj. euroa mukaan lukien käytettävissä oli yhteensä 27,7 milj. euroa, joten käyttämättä jäi 4,7 milj. euroa.

Katujen peruskorjauksen pääpaino oli Keskuskadun viimeistelyssä, joka siirtyi vuoteen 2014. Uudelleen päällystämisen toteutettiin täysimääräisesti päällystysohjelman mukaisesti. Siltojen peruskorjaukset käynnistettiin suunnitellun laajuisina, mutta osa niistä jäi kesken.

Suurimmat yksittäiset liikennejärjestelyhankkeet olivat Pakilantien ja Pirjontien kiertoliittymä sekä Kallvikintien ja Rastilantien kiertoliittymä. Kevyen liikenteen järjestelyistä huomattavimmat olivat Mannerheimintien pyörätien viimeistely Kaivokadun ja Postikadun välillä sekä Viikintien ja Kauppamyllyntien välillä.

8 03 10 YHTEISHANKKEET TIEHALLINNON KANSSA, KHN KÄYTETTÄVÄKSI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Kehä I (Kivikontie)	-8 500	0	-8 500	-1 900	6 600	-7 930
Kehä I (Espoon raja-Vihdintie)	-1 410	0	-1 410	0	1 410	-1 410
Kehä 1 (Hämeenlinnanväylän eritasoliittymä)	-340	0	-340	0	340	0
Menot yhteensä	-10 250	0	-10 250	-1 900	8 350	-9 340

Määrärahaa käytettiin 1,9 milj. euroa. Määrärahaa oli käytettävissä yhteensä 19,6 milj. euroa sisältäen edellisenä vuonna käyttämättä jääneiden määrärahojen perusteella myönnettyt ylitysoikeudet, yhteensä 9,3 milj. euroa. Määrärahan vähäiseen käyttöön vaikutti Kehä I:n ja Kivikontien eritasoliittymän rakentamisen siirtyminen vuodelle 2014. Hankkeeseen sisältyvä melusuojarakentaminen käynnistyi.

8 03 12 KAMPPI-TÖÖLÖNLAHTI-ALUE, KHN KÄYTETTÄVÄKSI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Kamppi-Töölönlahti-alueen kadut	-520	0	-520	-330	190	0
Menot	-520	0	-520	-330	190	0

Määrärahaa käytettiin talousarvioon varatuista 0,5 milj. eurosta 0,3 milj. euroa. Pääkohteet olivat Alvar Aallon katu ja Töölönlahdenkatu.

8 03 13 MUUT KADUNPIDON INVESTOINNIT, YLEISTEN TÖIDEN LAUTAKUNNAN KÄYTETTÄVÄKSI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Täytemaan vastaanottopaikat	-1 200	0	-1 200	-1 149	51	0
Lumen vastaanottopaikat ja hiekkasiilot	-700	0	-700	-559	141	0
Yleiset käymälät	-150	0	-150	-69	81	0
Menot yhteensä	-2 050	0	-2 050	-1 777	273	0

Talousarvion mukaisesta 2,1 milj. eurosta käytettiin 1,8 milj. euroa. Ylijäämämassojen vastaanottopaikan, lumen vastaanottopaikkojen ja hiekkasiilojen kehittämistä ja kunnostusta jatkettiin. Yleisten käymälöiden vaatimaa kunnallistekniikkaa rakennettiin suunnitellun mukaisesti.

8 03 15 JÄTKÄSAARI, YLEISTEN TÖIDEN LAUTAKUNNAN KÄYTETTÄVÄKSI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Jätkäsaaren kadut ja rantarakenteet	-6 000	0	-6 000	-4 739	1 261	0
Menot yhteensä	-6 000	0	-6 000	-4 739	1 261	0

Määrärahaa kului 4,7 milj. euroa talousarvioon varatuista 6,0 milj. eurosta. Katujen rakentaminen keskittyi Tyynenmerenkadun, Välimerenkadun ja Länsisatamankadun rakentamiseen sekä Saukonpaaden alueen katujen ja rannan rakentamiseen.

8 03 16 KALASATAMA, YLEISTEN TÖIDEN LAUTAKUNNAN KÄYTETTÄVÄKSI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Sörnäisten liiketunneli	-350	-22	-372	-122	250	0
Kalasataman kadut ja rantarakenteet	-15 670	22	-15 648	-9 142	6 506	0
Menot yhteensä	-16 020	0	-16 020	-9 264	6 756	0

Määrärahasta käytettiin 9,3 milj. euroa. Talousarvioon varatuista 16,0 milj. eurosta käyttämättä jäi 6,8 milj. euroa, johon suurimpana syynä olivat hankkeita viivästyttäneet kaavavalitukset.

Alueen kunnallistekniikan rakentaminen eteni muun muassa Kyläsaaren pohjoisosassa, Suvilahdessa, Sörnäisten niemessä ja Kalasataman keskuksessa. Kalasataman keskuksen rakentamiseen varauduttiin toteuttamalla Itäväylää korvaava kiertotie keskuksen eteläpuolelle.

8 03 17 KRUUNUVUORENRANTA, YLEISTEN TÖIDEN LAUTAKUNNAN KÄYTETTÄVÄKSI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Itäväylä/Linnanrakentajantie	-2 500	603	-1 897	-211	1 686	-1 260
Kruunuvuorenrannan raitiotiesilta	-1 000	0	-1 000	-948	52	-900
Kruunuvuorenrannan kadut ja rantarakenteet	-3 280	-603	-3 883	-4 133	-250	-250
Menot yhteensä	-6 780	0	-6 780	-5 292	1 488	-2 410

Katujen rakentamiseen käytettiin 5,3 milj. euroa. Käytettävissä olevat määrärahat olivat edellisenä vuonna käyttämättä jääneiden määrärahojen perusteella myönnettyt ylitysoikeudet mukaan lukien 9,2 milj. euroa. Kruunuvuorenrannan projektialueen rakentaminen käynnistyi Koirasaarentien itäosan ja Gunillankallion katujen rakentamisella. Koirasaarentien länsiosan, Borgströminmäen ja Hopealaakson alueen katurakennusurakka kilpailutettiin loppuvuodesta ja rakentaminen alkaa vuoden 2014 alussa. Kruunusiltojen suunnittelukilpailun voitti ehdotus nimeltään Gemma Regalis ja sillan yleissuunnittelu käynnistyi.

8 03 18 PASILA, YLEISTEN TÖIDEN LAUTAKUNNAN KÄYTETTÄVÄKSI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Ilmala ja Länsi-Pasila, kadut ja rakenteet	-940	-554	-1 494	-1 544	-50	-50
Keski-Pasila, kadut ja rakenteet	-7 440	0	-7 440	-1 220	6 220	-750
Pohjois-Pasila, kadut ja rakenteet	-4 048	554	-3 494	-531	2 963	0
Pasilan konepaja-alue	-750	0	-750	-122	628	0
Menot yhteensä	-13 178	0	-13 178	-3 417	9 761	-800

Katuihin ja rakenteisiin käytettiin 3,4 milj. euroa. Kun otetaan huomioon edellisenä vuonna käyttämättä jääneiden määrärahojen perusteella myönnettyt ylitysoikeudet, oli määrärahoja käytettävissä 14,0 milj. euroa. Käyttämättä jäi 10,6 milj. euroa, koska Pohjois-Pasilan työpaikka-alueen katujen rakentaminen ei käynnistynyt. Pasilan projektialueen katurakentaminen eteni Konepajan alueella ja Ilmalassa. Kaupunki ja valtion Senaatti-kiinteistöt valitsivat Keski-Pasilan keskuksen kokonaisvastuurakentamisurakan (KVR) toteuttajan. Alueen rakentaminen käynnistyy vuonna 2014.

8 03 20 LIITYNTÄPYSÄKÖINTIPAIKAT, KHN KÄYTETTÄVÄKSI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-1 000	0	-1 000	-812	188	-521

Rakentamiseen ja suunnitteluun käytettiin 0,8 milj. euroa. Käytettävissä olevat määrärahat olivat edellisenä vuonna käyttämättä jääneiden määrärahojen perusteella myönnettyt ylitysoikeudet mukaan lukien 1,5 milj. euroa. Siilitien metroaseman viereisten pysäköintialueiden laajennusta jatkettiin ja Puotilan metroaseman kaksi pysäköintialuetta viimeisteltiin.

8 05 VÄESTÖNSUOJAT

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	100	0	100	4 620	4 520	0
Menot	-700	0	-700	-992	-292	-994
Netto	-600	0	-600	3 628	4 228	-994

8 05 53 VÄESTÖNSUOJAKORVAUKSET

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	100	0	100	4 620	4 520	0

8 05 08 VÄESTÖSUOJAT, PELASTUSLAUTAKUNNAN KÄYTETTÄVÄKSI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Väestösuojien korjaushankkeet	-700	0	-700	-992	-292	-994
Menot	-700	0	-700	-992	-292	-994

Määrärahaa käytettiin 1,0 milj. euroa. Käytettävissä olevat määrärahat olivat edellisenä vuonna käyttämättä jääneiden määrärahojen perusteella myönnettyt ylitysoikeudet mukaan lukien 1,7 milj. euroa. Torkkelinmäen väestönsuojan peruskorjaus valmistui. Niemenmäen väestönsuojan jäähdytyslaitteiden korjaus aloitettiin loppuvuonna.

8 06 PUISTORAKENTAMINEN

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-9 240	0	-9 240	-6 798	2 442	-300

Puisto- ja viheraluerakentamiseen käytettiin yhteensä 6,8 milj. euroa. Käytettävissä oli edellisenä vuonna käyttämättä jääneiden määrärahojen perusteella myönnettyt ylitysoikeudet mukaan lukien 9,5 milj. euroa.

8 06 08 UUDET PUISTOT JA PUISTOJEN PERUSKORJAUKSET, YLEISTEN TÖIDEN LAUTAKUNNAN KÄYTETTÄVÄKSI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-5 500	0	-5 500	-5 329	171	0

Talousarvioon varatut 5,5 milj. euron määrärahat käytettiin lähes kokonaan. Puistojen merkittävimmät uudisrakennuskohteet olivat Toukolan rantapuisto, Viikinkirannan koiraitaus ja Sikuripuisto Vuosaarella.

Huomattavimmat peruskorjauskohteet olivat leikkipuisto Isonneva Etelä-Haagassa ja Leninin puisto Alppilassa. Lisäksi kunnostettiin leikkipuistoja niihin kohdistetulla miljoonan euron määrärahalla. Puistorakentamisen määrärahoilla toteutettiin myös pieniä puistojen saneeraus-, täydennysistutus- ja järjestelyitä. Siirtolapuutarha-alueilla tehtiin pieniä parannustöitä eri puolilla kaupunkia.

8 06 11 KAMPPI-TÖÖLÖNLAHTI-ALUEEN PUISTOT, KHN KÄYTETTÄVÄKSI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-1 500	0	-1 500	-584	916	0

Talousarvioon varatuista 1,5 milj. euron määrärahoista käytettiin 0,6 milj. euroa. Alueella toteutettiin Töölönlahden puiston 1. vaiheen puistorakenteita ja istutuksia.

8 06 14 JÄTKÄSAAREN PUISTOT, YLEISTEN TÖIDEN LAUTAKUNNAN KÄYTETTÄVÄKSI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-2 180	0	-2 180	-885	1 295	-300

Jätkäsaaren puistoihin oli varattu edellisenä vuonna käyttämättä jääneiden määrärahojen perusteella myönnetty ylitysoikeus mukaan luettuna 2,5 milj. euroa, josta käytettiin 0,9 milj. euroa. Alueella valmistui Saukonpaadenpuisto, ja Kellosaarenpuiston rakentaminen käynnistyi.

8 06 15 KALASATAMAN PUISTOT, YLEISTEN TÖIDEN LAUTAKUNNAN KÄYTETTÄVÄKSI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-60	0	-60	0	60	0

8 07 LIIKUNTARAKENTAMINEN, LIIKUNTALAUTAKUNNAN KÄYTETTÄVÄKSI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-13 610	0	-13 610	-14 485	-875	-2 209

8 07 08 LIIKUNTAPAIKKOJEN SUUNNITTELU, RAKENTAMINEN JA PERUSPARANNUKSET

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Urheilulaitokset ja -kentät	-2 300	-475	-2 775	-3 122	-347	-950
Ulkoilualueiden ja -puistojen rakennustyöt	-450	140	-310	-297	13	-10
Ulkoilutiet ja kuntoradat	-100	46	-54	-63	-9	-10
Liikuntapaikkojen perusparannukset	-9 820	475	-9 345	-9 825	-480	-1 150
Venesatamat	-200	-169	-369	-369	0	0
Suunnittelu	-400	-17	-417	-506	-89	-89
Menot yhteensä	-13 270	0	-13 270	-14 182	-912	-2 209

Määrärahaa käytettiin 14,2 milj. euroa. Edellisenä vuonna käyttämättä jääneiden määrärahojen perusteella keskeneräisiin hankkeisiin ja myöhemmin muuna ylitysoikeutena myönnettiin yhteensä 2,2 milj. euroa ylitysoikeutta. Käytettävissä olevat määrärahat olivat 15,5 milj. euroa, josta suurin osa käytettiin liikuntapaikkojen perusparannuksiin. Suurimmat investointikohteet olivat Oulunkylän liikuntapuiston tekojääradan valaistuksen perusparannus,

Uimastadionin katsomorakennuksen perusparannus, Käpylän liikuntapuiston varastorakennuksen uudisrakennustyön alkaminen, Pirkkolan liikuntapuiston ja Lauttasaaren liikuntapuiston peruskorjaus sekä Munkkiniemenkentän perusparannustyön aloitus. Peruskorjauksia tehtiin myös suurimmissa liikuntapaikoissa kuten Töölön kisahallissa, Liikuntamyllyssä sekä uimahalleissa. Venesatamissa uusittiin ponttoneja ja valaistuksia.

8 07 09 RASTILAN LEIRINTÄALUE

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-340	0	-340	-303	37	0

Leirintäalueella rakennettiin mm. laitesuoja sekä laajennettiin tilaussaunaa.

8 08 08 KORKEASAAREN RAKENNUSTEN JA TARHOJEN SUUNNITTELU, RAKENTAMINEN JA PERUSPARANNUKSET, YTLK:N KÄYTETTÄVÄKSI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-3 100	0	-3 100	-2 231	869	-82

Määrärahaa käytettiin 2,2 milj. euroa. Käytettävissä oli edellisenä vuonna käyttämättä jääneiden määrärahojen perusteella myönnetty ylitysoikeus mukaan lukien 3,2 milj. euroa. Merkittävän uudisrakennuskohde oli Riikinkukko-tarha. Suurin osa investointimäärärahoista kohdistui useissa rakennuksissa ja tarhoissa tehtyihin pienempiin muutost- ja korjaustöihin sekä alueen ympäristötöihin. Korkeasaaren yleissuunnittelun lisäksi suunniteltiin mm. Suku-puuton puistoa ja kea-papukaijojen tarhaa.

8 09 IRTAIMEN OMAISUUDEN PERUSHANKINTA

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	1 477	0	1 477	0	-1 477	0
Menot	-51 783	-100	-51 883	-41 425	10 458	-8 919
Netto	-50 306	-100	-50 406	-41 425	8 981	-8 919

8 09 02 TALOUS- JA SUUNNITTELUKESKUS

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Talous- ja suunnittelukeskus	-256	0	-256	-182	74	-126
Keskitetty tietotekniikka	-10 335	0	-10 335	-3 457	6 878	-2 000
Menot yhteensä	-10 591	0	-10 591	-3 639	6 952	-2 126

Talousarvion alakohtaan sisältyy viraston irtaimen omaisuuden perushankintojen lisäksi kaupungin keskitetyn tietotekniikan hankinnat. Viraston irtaimen omaisuuden perushankintaan käytettiin 0,2 milj. euroa käytettävissä olleista 0,4 milj. eurosta, johon sisältyi edellisenä vuonna käyttämättä jääneiden määrärahojen perusteella myönnetty ylitysoikeudet. Keskitettyyn tietotekniikkaan käytettiin 3,5 milj. euroa. Käytettävissä oli edellisenä vuonna käyttämättä jääneiden määrärahojen perusteella myönnetty ylitysoikeudet mukaan lukien yhteensä 12,3 milj. euroa. Investoinneissa suurimmat menoerät kohdentuivat asian- ja dokumentinhallintajärjestelmään, verkkopalvelujen infrastruktuuriin, Laske-järjestelmään ja uuden projektihallintajärjestelmän kehittämiseen. Osa hankkeista ja rahoitustarpeista siirtyi vuodelle 2014.

8 09 03 TARKASTUSVIRASTO

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-24	0	-24	0	24	0

Talousarviossa varattua 24 000 euron investointimäärärahaa ei käytetty, sillä tarkastuslautakunnan tietokoneet eivät tulleet tarkastusviraston hankittaviksi.

8 09 04 HALLINTOKESKUS

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-405	0	-405	-222	183	-280

Määrärahaa käytettiin 0,2 milj. euroa. Käytettävissä oli edellisenä vuonna käyttämättä jääneiden määrärahojen perusteella myönnettyjen ylitysoikeuksien kanssa yhteensä 0,7 milj. euroa. Määrärahaa käytettiin muun muassa kalusteisiin, turvavalvomon laitteiston hankkimiseen sekä ajoneuvohankintoihin. Tietotekniikkahankintojen osuus kaikista investoinneista oli lähes puolet.

8 09 06 PELASTUSTOIMI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	1 472	0	1472	0	-1 472	0
Menot						
Paloautot	-845	-100	-945	-794	151	-395
Ensihoitoautot	-290	-950	-1 240	-307	933	-998
Muut hankinnat	-753	100	-653	-896	-243	-262
Öljyntorjuntakalusto	-1 612	950	-662	-279	383	-250
Menot yhteensä	-3 500	0	-3 500	-2 276	1 224	-1 905
Netto	-2 028	0	-2 028	-2 276	-248	-1 905

Määrärahaa käytettiin 2,3 milj. euroa. Käytettävissä oli edellisenä vuonna käyttämättä jääneiden määrärahojen perusteella myönnettyt ylitysoikeudet mukaan lukien 5,4 milj. euroa. Määrärahaa käytettiin muun muassa paloautojen pioneeriyksikköön sekä päivystävien palomestareiden johtoyksiköihin. Ensihoitotoimintoon hankittiin lääkäriambulanssi ja lääkintäesimiehen johtoauto. Palo- ja pelastuskalustoon hankittiin suojavarusteita. Tietotekniikassa valmistui Operatiivinen johtamisjärjestelmä -ohjelmiston toteutus. Santahaminan öljyntorjuntavarikon läheisyyteen valmistui varastoiteltta öljyntorjuntakaluston säilytystä varten. Rannikko- ja meripuomin ankkurointikalustoa täydennettiin ankkureilla.

8 09 07 YMPÄRISTÖKESKUS

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-180	0	-180	-63	117	0

Talousarvioon varatuista 180 000 eurosta käytettiin 63 000 euroa. Irtaimen omaisuuden hankinnat olivat pääasiallisia tietojärjestelmähankkeita, jotka eivät toteutuneet suunnitellusti, koska toimittaja ei kyennyt toteuttamaan kaikkia ympäristökeskuksen tilauksia ajoissa.

8 09 11 HANKINTAKESKUS

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-150	0	-150	0	150	0

Määrärahaa ei käytetty, koska suunniteltuja hankkeita ei hankintakeskuksesta riippumattomista syistä päästy toteuttamaan.

Sosiaali- ja terveydenhuollon organisaatiouudistuksen yhteydessä keskitettiin muun muassa Koskelan ja Kustaan-kartanon varastotoiminnot hankintakeskukseen. Siirtoon liittyvien järjestelmien laajennushankkeet siirtyivät seuraavalle vuodelle muun muassa Malmin sairaalan peruskorjaustyön vuoksi. Kaupungin hankintojen raportointijärjestelmän toteuttaminen siirtyi vuodelle 2014.

8 09 12 RAKENNUSVIRASTO (HKR)

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-1 200	0	-1 200	-1 039	161	-268

Määrärahasta käytettiin 1,0 milj. euroa. Määrärahaa oli käytettävissä edellisenä vuonna käyttämättä jääneiden määrärahojen perusteella myönnettyjen ylitysoikeuksien kanssa 1,5 milj. euroa. Määrärahoilla kehitettiin pysäköinninvalvonnan, alueidenkäytön sekä asiakaspalvelun tietojärjestelmiä ja työvälineitä sekä hankittiin ja kehitettiin tietoteknisiä laitteita ja ohjelmistoja.

8 09 13 RAKENTAMISPALVELU

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Työkoneiden ja autojen hankinta	-3 000	0	-3 000	-2 811	189	0
Muut hankinnat	-1 040	0	-1 040	-1 034	6	0
Menot yhteensä	-4 040	0	-4 040	-3 845	195	0

Talousarviossa varatusta 4,0 milj. eurosta käytettiin 3,9 milj. euroa. Investointirahoilla ostettiin muun muassa pyöräkuormajia, kuorma-autoja, monitoimikoneita ja hiekottimia.

8 09 14 OPETUSVIRASTO

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tietotekniikkapalvelut ja kehittäminen	-4 651	-1 357	-6 008	-6 454	-446	-451
Muut hankinnat	-6 349	1 357	-4 992	-5 877	-885	-885
Menot yhteensä	-11 000	0	-11 000	-12 331	-1 331	-1 336

Määrärahat käytettiin kokonaisuudessaan. Käytettävissä olevat määrärahat olivat yhteensä 12,3 milj. euroa sisältäen edellisenä vuonna käyttämättä jääneiden määrärahojen perusteella ja erikseen ulkopuolisen rahoituksen perusteella myönnetyn ylitysoikeuden. Määrärahaa käytettiin muun muassa uudisrakentamisen ja peruskorjauskohteiden kaluste- ja laitehankintoihin sekä tietoliikenneverkon laitehankintoihin.

8 09 17 SUOMENKIELINEN TYÖVÄENOPISTO

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-121	0	-121	-113	8	-21

Määrärahaa käytettiin 0,1 milj. euroa. Merkittävin hankinta oli kurssinhallintajärjestelmä.

8 09 18 RUOTSINKIELINEN TYÖVÄENOPISTO

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-50	0	-50	-33	17	0

Määrärahaa käytettiin 33 000 euroa, jolla hankittiin kalustoa ja uutta kurssiohjelmaa.

8 09 19 KIRJASTOTOIMI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-1 300	0	-1 300	-1 267	33	-132

Määrärahaa käytettiin 1,3 milj. euroa. Käytettävissä olevat määrärahat olivat yhteensä 1,4 milj. euroa, kun edellisenä vuonna käyttämättä jääneiden määrärahojen perusteella myönnetty ylitysoikeudet luetaan mukaan.

Määrärahaa käytettiin tietoteknisen perusrakenteen ylläpitoon ja parantamiseen sekä yleisötiloihin ja tilojen kalustaiden uusimiseen.

8 09 20 KULTTUURITOIMI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-400	0	-400	-453	-53	-54

Hankintoihin käytettiin 0,5 milj. euroa eli käytettävissä olleet määrärahat kokonaisuudessaan. Ylitysoikeus myönnettiin Malmitalon elokuvateatterin digitalisointia varten. Muita tärkeitä investointeja olivat Elis-toiminnanohjausjärjestelmän versiopäivitys, kulunvalvontajärjestelmän kehitystyöt sekä teatteritekniikkalaitteiden päivittäminen.

8 09 21 KAUPUNGINMUSEO

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-124	0	-124	-165	-41	-45

Määrärahaa käytettiin 0,2 milj. euroa eli lähes kaikki käytettävissä olleet määrärahat. Määrärahaan sisältyi myös verkko-kaupan teknisiä edellytyksiä varten myönnetty ylitysoikeus. Määrärahalla toteutettiin pääosin tietotekniikkahankintoja ja edistettiin teknisesti kokoelmien avaamista kansallisen digitaalisen kirjaston Finna-liitymässä.

8 09 22 KAUPUNGIN TAIDEMUSEO

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Taidemuseon kokoelmien uushankinnat	-105	-100	-205	-194	11	0
Julkisten taideteosten hankinta	-156	0	-156	-152	4	0
Muut hankinnat	-109	0	-109	-97	12	0
Sjoitettavan taiteen hankinta	-30	0	-30	-30	0	0
Menot yhteensä	-400	-100	-500	-473	27	0

Talousarviomuutosten jälkeen yhteensä 0,5 milj. euron määrärahat käytettiin lähes kokonaisuudessaan. Kokoelmia kasvatettiin muun muassa 70 teoksella. Uusia julkisia taideteoksia julkistettiin kolme. Lisäksi vuoden aikana valmistui neljä suurempaa kunnostus- ja siirtohanketta. Muita hankintoja olivat muun muassa henkilönostin näyttelyiden rakentamiseen, taideteosvaraston lisäkuivain sekä tiedotustaulujärjestelmä viraston sisäistä viestintää varten. Myös palvelimia uusittiin.

8 09 23 KORKEASAAREN ELÄINTARHA

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-88	0	-88	-88	0	0

Määrärahat käytettiin kokonaisuudessaan. Määrärahalla hankittiin muun muassa alueiden ja kiinteistöjen hoitoa varten monitoimikone.

8 09 24 NUORISOTOIMI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-450	0	-450	-450	0	0

Varatut 0,5 milj. euron määrärahat käytettiin kokonaisuudessaan. Määrärahalla toteutettiin IT-hankintoja ja uusittiin nuorisotalojen kalustoa muun muassa Myllypuron nuorisotalon peruskorjauksen yhteydessä. Määrärahalla jatkettiin myös nuorisotalojen sähköisen kuluvalvontajärjestelmän uudistustyötä.

8 09 25 LIIKUNTATOIMI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Liikuntatoimi	-750	0	-750	-670	80	0
Merellinen osasto	-150	0	-150	0	150	0
Menot yhteensä	-900	0	-900	-670	230	0

Talousarvion määräraha oli 0,9 milj. euroa ja siitä käytettiin 0,7 milj. euroa kone- ja kalustohankintoihin sekä tietojärjestelmien kehittämiseen.

8 09 26 KAUPUNGINORKESTERI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-100	0	-100	0	100	0

Määrärahaa ei käytetty lainkaan. Suunniteltu verkkosivujen uudistaminen siirtyi vuodelle 2014.

8 09 27 HENKILÖSTÖKESKUS

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-51	0	-51	-27	24	0

Määrärahaa käytettiin 27 000 euroa työasemien ja kannettavien tietokoneiden uusimiseen.

8 09 28 TYÖTERVEYSKESKUS

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-36	0	-36	-33	3	0

Määrärahat käytettiin kokonaisuudessaan Olikview-työterveysraportointiratkaisuun sekä laboratorionäytteiden käsittely- ja säilytyskokonaisuuteen.

8 09 29 TIETOKESKUS

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-70	0	-70	-12	58	0

Määrärahaa käytettiin 12 000 euroa tietotekniikkahankintoihin. Sinetti-arkistotietokannan uudistaminen siirtyi vuodelle 2014.

8 09 32 SOSIAALI- JA TERVEYSVIRASTO

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tietotekniikkahankinnat	-8 830	0	-8 830	-7 489	1 341	-1 247
Muut hankinnat	-3 975	0	-3 975	-3 620	355	-623
Menot yhteensä	-12 805	0	-12 805	-11 109	1 696	-1 870

Määrärahaa käytettiin yhteensä 11,1 milj. euroa, josta tietotekniikkahankintoihin 7,5 milj. euroa ja muihin hankintoihin 3,6 milj. euroa. Määrärahaa jäi käyttämättä 1,7 milj. euroa. Käytettävissä oli yhteensä 14,7 milj. euroa, joka muodostui talousarvion varatuista 12,8 milj. euron määrärahoista sekä edellisenä vuonna käyttämättä jääneiden määrärahojen perusteella myönnettyistä 1,9 milj. euron ylitysoikeuksista.

8 09 33 VARHAISKASVATUSVIRASTO

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tietotekniikkahankinnat	-970	0	-970	-459	511	-137
Muut hankinnat	-525	0	-525	-533	-8	-69
Menot yhteensä	-1 495	0	-1 495	-992	503	-206

Määrärahaa käytettiin yhteensä 1,0 milj. euroa, josta tietotekniikkahankintoihin 0,5 milj. euroa ja muihin hankintoihin 0,5 milj. euroa. Edellisenä vuonna käyttämättä jääneiden määrärahojen perusteella myönnetty 0,2 milj. euron ylitysoikeudet mukaan lukien käytettävissä oli 1,7 milj. euroa. Määrärahaa jäi siten käyttämättä 0,7 milj. euroa.

8 09 35 KAUPUNKISUUNNITTELUTOIMI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tietotekniikkalaitteet	-268	-65	-333	-333	0	0
Muu kalusto	-632	65	-567	-701	-134	-250
Menot yhteensä	-900	0	-900	-1 034	-134	-250

Määrärahoja käytettiin 1,0 milj. euroa. Käytettävissä oli edellisenä vuonna käyttämättä jääneiden määrärahojen perusteella myönnettyjen ylitysoikeuksien jälkeen 1,2 milj. euroa. Määrärahoja käytettiin muun muassa tietotekniikkalaitteiden sekä liikennevalolaitteiden hankintaan.

8 09 36 KIIINTEISTÖTOIMI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-800	0	-800	-675	125	-305

Määrärahaa käytettiin 0,7 milj. euroa. Määrärahoja oli käytettävissä yhteensä 1,1 milj. euroa, josta edellisenä vuonna käyttämättä jääneiden määrärahojen perusteella myönnetty ylitysoikeudet olivat 0,3 milj. euroa.

Määrärahoja käytettiin tietokoneiden ja verkkolaitteiden uusintaan sekä lähdejärjestelmien liittämiseen kaupungin SAP-järjestelmään. Kaupunkimittausosastolla määrärahoja käytettiin laite-, kalusto- ja aineistohankintoihin sekä kehityshankkeisiin. Geoteknisellä osastolla investoitiin Soili-verkkopalvelun kehittämiseen. Uusi teknologia mahdollistaa uusien geoteknisten paikkatietojen esittämisen ja jakamisen eteenpäin. Asunto-osastolla valmistui korjaus- ja energia-avustusten haku sähköiseen portaaliin.

8 09 37 RAKENNUSVALVONTA

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-533	0	-533	-349	184	-121

Määrärahasta käytettiin 0,3 milj. euroa. Käytettävissä oli edellisenä vuonna käyttämättä jääneiden määrärahojen perusteella myönnetty ylitysoikeudet mukaan lukien 0,7 milj. euroa. Investointikohteina olivat sähköinen asiointi, arkiston kehittäminen sekä viraston perusinfrastruktuuri. Sähköisen eHakemuksen toteuttaminen siirtyi vuodelle 2014.

8 09 38 ASUNTOTUOTANTOTOIMISTO

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	5	0	5	0	-5	0
Menot	-70	0	-70	-67	3	0
Netto	-65	0	-65	-67	-2	0

Talousarvioon varatut 70 000 euron määrarahat käytettiin kokonaisuudessaan.

8 18 08 HELSINGIN KAUPUNGIN TUKKUTORI, PERUSKORJAUKSET JA SUUNNITTELU

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Peruskorjaukset ja suunnittelu	-2 000	0	-2 000	-2 000	0	0
Menot	-2 000	0	-2 000	-2 000	0	0

Talousarvioon varatut 2,0 milj. euroa käytettiin kokonaisuudessaan. Teurastamon rakentuminen jatkui uusien ravintoloiden, myymälöiden ja opetuskeittiön avaamisella.

8 21 11 KUNTAYHTYMÄT, TALOUS- JA SUUNNITTELUKESKUKSEN KÄYTETTÄVÄKSI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Kärkulla samkommun	-130	0	-130	0	130	0
Menot	-130	0	-130	0	130	0

8 22 ARVOPAPERIT, KHN KÄYTETTÄVÄKSI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-7 000	0	-7 000	-14 579	-7 579	-9 266

Määrärahaa käytettiin 14,6 milj. euroa. Ylitysoikeutta myönnettiin yhteensä 9,3 milj. euroa, josta edellisenä vuonna käyttämättä jääneiden määrärahojen perusteella myönnettiin 0,3 milj. euroa ja apporttomaisuuden siirrosta aiheutuneiden investointimenojen perusteella 9,0 milj. euroa.

8 22 09 HITAS-OSAKKEIDEN OSTAMINEN, KKK:N KÄYTETTÄVÄKSI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-1 000	-150	-1 150	-1 063	87	0

8 22 10 LASTEN PÄIVÄKOTILOJEN HALLINTAAN OIKEUTTAVIEN OSAKKEIDEN HANKINTA

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-3 200	0	-3 200	-3 077	123	-276

Määrärahaa käytettiin 3,1 milj. euroa. Käytettävissä oli edellisenä vuonna käyttämättä jääneiden määrärahojen perusteella myönnettyjen ylitysoikeuksien jälkeen 3,5 milj. euroa. Määrärahaa käytettiin rakentamisen edistymisen mukaan kolmen eri osakemuotoisen päiväkotitilan hankintaan.

8 22 12 ASUNTOTUOTANTOTOIMIKUNNAN KOHTEIDEN OSAKEPÄÄOMA

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-300	0	-300	0	300	0

8 22 14 PAKKOHUUTOKAUPOISTA LUNASTETTAVAT ASUNTO-OSAKKEET

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-200	0	-200	0	200	0

8 22 19 MUUT KOHTEET

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-2 000	150	-1 850	-10 140	-8 290	-8 990

Määrärahaa käytettiin 10,1 milj. euroa. Käytettävissä olevat määrärahat olivat yhteensä 10,8 milj. euroa, josta Riis-tavuoren vanhustenkeskuksen ja vanhainkoti Antinkodin siirrosta apporttiomaisuutena kaupungin kokonaan omis-tamalle Kiinteistö Oy Helsingin Palveluasunnoille aiheutuneiden kirjanpidollisten menojen perusteella myönnetty ylitysoikeus oli 9,0 milj. euroa. Apporttiomaisuuden siirrosta muodostuneet yhtä suuret kirjanpidolliset tulot kirja-taan talousarvion kohtaan 8 29 52 Muut pääomatulot.

8 22 21 HELSINGIN STADION OY:N OSAKKEIDEN MERKITSEMINEN

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-300	0	-300	-299	1	0

8 29 MUU PÄÄOMATALOUS

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	20 000	0	20 000	25 371	5 371	0
Menot	-7 500	0	-7 500	-3 836	3 664	-6 978
Netto	12 500	0	12 500	21 535	9 035	-6 978

8 29 51 VALTIONOSUUEDET JA -AVUSTUKSET

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	2 000	0	2 000	8 549	6 549	0

8 29 52 MUUT PÄÄOMATULOT

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	18 000	0	18 000	16 822	-1 178	0

Muiden pääomatulojen 16,8 milj. euron kokonaisuuteen sisältyy esimerkiksi apporttiomaisuuden siirrot, yhteensä 9,0 milj. euroa, jotka näkyvät tässä kohdassa tuloina sekä kohdassa 8 22 19 menoina. Toimintavuoden aikana myytiin myös 6,0 milj. euron edestä rakennuksia ja osakkeita, joista saadut myyntitulot sisältyvät tähän talousarviokohtaan.

8 29 03 LÄHIÖRAHASTOSTA RAHOITETTAVAT HANKKEET, KHN KÄYTETTÄVÄKSI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-5 000	0	-5 000	-3 745	1 255	-4 978

Määrärahaa käytettiin 3,7 milj. euroa. Käytettävissä olevat määrärahat olivat edellisenä vuonna käyttämättä jääneiden määrärahojen perusteella keskeneräisiin hankkeisiin myönnettyjen ylitysoikeuksien jälkeen 10,0 milj. euroa. Hanke-ehdotusten perusteella määrärahaa myönnettiin 34 hankkeelle. Määrärahalla kunnostettiin muun muassa nuorisotiloja, asukastiloja, kirjastoja, koulujen pihoja, liikuntapaikkoja, leikkipuistoja, yleisiä alueita sekä vanhustenkeskusten ja sairaaloiden virkistys- ja kuntoutustiloja.

8 29 04 KEHITTÄMISHANKKEET, TALOUS- JA SUUNNITTELUKESKUKSEN KÄYTETTÄVÄKSI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot	-2 500	0	-2 500	-91	2 409	-2 000

2.4 Rahoitusosan toteutuminen

2.4.1 Talousarvion mukainen rahoituslaskelma

Talousarvion mukaiseen rahoituslaskelmaan eivät sisälly kunnalliset liikelaitokset ja itsenäisinä taseyksikköinä käsitellyt rahastot. Siitä ei ole eliminoitu kaupungin sisäisiä eriä.

RAHOITUSLASKELMA

1 000 euroa	Talousarvio	Toteutunut	Poikkeama
Toiminnan rahavirta			
Tulorahoitus			
Vuosikate	71 627	170 376	98 749
Satunnaiset erät	115 577	77 727	-37 850
Tulorahoituksen korjauserät	-131 239	-93 988	37 251
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-470 216	-415 333	54 883
Rahoitusosuudet investointimenoihin	3 572	13 196	9 624
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	112 005	96 253	-15 752
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-298 674	-151 769	146 905
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäys	-22 554	-17 847	4 707
Antolainasaamisten vähennys	28 273	28 708	435
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	303 200	273 000	-30 200
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-121 135	-91 135	30 000
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Pääoman siirto Helsingin Energian pääomasta	0	150 000	150 000
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	187 784	342 726	154 942
VAIKUTUS MAKSUVALMIUTEEN	-110 890	190 957	301 847

Kaupungin perustoiminnan mukaisessa rahoituslaskelmassa vaikutus maksuvalmiuteen -erä oli yhteensä 191,0 milj. euroa eli 301,8 milj. euroa talousarviossa ennakoitua parempi. Toiminnan ja investointien rahavirta -151,8 milj. euroa muodostui 146,9 milj. euroa ennakoitua suuremmaksi. Vuosikate ylittyi 98,7 milj. eurolla ja investointeihin varatusta määrärahasta 54,9 milj. euroa jäi käyttämättä. Satunnaiset erät ovat lähes kokonaan pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustuloja koostuen pääosin maanmyyntituloista ja ne toteutuivat talousarviossa ennakoitua pienempinä. Tulorahoituksen korjauserissä vähennetään vastaavia luovutustuloja 78,3 milj. euroa ja pakollisen eläkevastuuvastuun muutos 15,7 milj. euroa. Rahoituksen rahavirtaan 342,7 milj. euroa vaikuttivat 273,0 milj. euron pitkäaikaisten lainojen nosto ja 91,1 milj. euron lainojen lyhennykset. Rahoituksen rahavirtaa lisää 150 milj. euron siirto Helsingin Energian taseesta kaupungin taseeseen.

2.4.2 Virastojen, liikelaitosten ja rahastojen yhdistetty rahoituslaskelma^{*)}

Virastojen, liikelaitosten ja itsenäisinä taseyksikköinä käsiteltyjen rahastojen rahoituslaskelma sisältää kaikki kaupungin rahavirrat kaupungin sisäiset erät eliminoituna. Se vastaa ulkoisen laskennan rahoituslaskelmaa sillä erotuksella, että laskelma sisältää vertailun talousarviossa esitettyyn rahoituslaskelmaan.

1 000 euroa	Talousarvio	Toteutunut	Poikkeama
Toiminnan rahavirta			
Tulorahoitus			
Vuosikate	298 663	472 675	174 012
Satunnaiset erät	115 577	77 476	-38 101
Tulorahoituksen korjauserät	-131 239	-98 175	33 064
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-696 429	-647 268	49 161
Rahoitusosuudet investointimenoihin	3 572	13 196	9 624
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	112 005	106 974	-5 031
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-297 851	-75 122	222 729
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäys	-28 654	-22 688	5 966
Antolainasaamisten vähennys	23 385	69 745	46 360
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	418 200	403 000	-15 200
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-145 483	-113 086	32 397
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Muut maksuvalmiuden muutokset	-4 865	-7 949	-3 084
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	262 583	329 022	66 439
VAIKUTUS MAKSUVALMIUTEEN	-35 268	253 900	289 168

^{*)} Sisältää itsenäisinä taseyksikköinä toimivat rahastot.

Toiminnan ja investointien rahavirta muodostui talousarviota paremmaksi. Verotulot ja valtionosuudet ylittivät talousarvion ja korkomenot olivat vastaavasti arvioitua pienemmät. Lisäksi erityisesti Helsingin Energia -liikelaitoksen liikeylijäämä oli talousarviota parempi. Peruspalvelutuotannon investointimäärärahoja jäi käyttämättä. Edellä mainittujen syiden seurauksena toiminnan ja investoinnin rahavirta oli yhteensä 222,7 milj. euroa vähemmän alijäämäinen kuin talousarviossa arvioitiin. Alijäämää jäi kuitenkin -75,1 milj. euroa.

Uusia ottolainoja nostettiin 289,9 milj. euroa enemmän kuin vanhoja lyhennettiin. Antolainasaamiset vähenivät talousarviossa ennakoitua enemmän. Rahoituksen rahavirta muodostui 329,0 milj. euroa positiiviseksi.

Kaupungin maksuvalmius parani 253,9 milj. euroa vuoden 2013 alun tilanteesta.

2.4.3 Rahoitusosan tuloarvioiden ja määrärahojen toteutuminen

9 RAHOITUSOSA

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	331 473	0	331 473	301 708	-29 765	0
Menot	-143 689	-275	-143 964	-108 982	34 982	-14 830
Netto	187 784	-275	187 509	192 726	5 217	-14 830

9 01 PITKÄVAIKUTTEINEN RAHOITUS

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	331 473	0	331 473	301 708	-29 765	0
Menot	-143 689	-275	-143 964	-108 982	34 982	-14 830
Netto	187 784	-275	187 509	192 726	5 217	-14 830

9 01 01 ANTOLAINAT ASUNTOTUOTANTOON, KHN KÄYTETTÄVÄKSI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	14 000	0	14 000	13 889	-111	0
Menot	-10 000	0	-10 000	-11 612	-1 612	-10 880
Netto	4 000	0	4 000	2 277	-1 723	-10 880

9 01 02 MUU ANTOLAINAUS, KHN KÄYTETTÄVÄKSI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot						
Vuokra-asuntotuottajien oman pääoman osuutta varten myönnettyjen lainojen lyhennykset	85	0	85	85	0	0
Muiden antolainojen lyhennykset	3 300	0	3 300	3 321	21	0
Helsingin Energian lainojen lyhennykset	8 400	0	8 400	8 409	9	0
HKL:n lainojen lyhennykset	1 988	0	1 988	1 988	0	0
Sosiaalisen luototuksen lainojen lyhennykset	500	0	500	1 016	516	0
Tulot yhteensä	14 273	0	14 273	14 819	546	0

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Menot						
Lainojen myöntäminen kouluille	-4 204	0	-4 204	-888	3 316	-1 230
Sosiaalisiin tarkoituksiin myönnettäviä lainoja varten	-1 500	0	-1 500	-1 710	-210	-720
Lainoja kaupunginorkesterin soittajille soitinhankintoja varten	-50	0	-50	0	50	0
Sosiaalisen luototuksen lainojen myöntämiseen, sosiaalilautakunnan käytettäväksi	-1 800	0	-1 800	-1 362	438	0
Muut antolainat	0	-275	-275	-275	0	0
Laina Helsingin teatterisäätiölle	0	0	0	-2 000	-2 000	-2 000
Laina Kiinteistö Oy Helsingin Kalliolalle	-5 000	0	-5 000	0	5 000	0
Menot yhteensä	-12 554	-275	-12 829	-6 235	6 594	-3 950
Netto	1 719	-275	1 444	8 584	7 140	-3 950

Koululainoihin tarvittiin 3,3 milj. euroa budjetoitua vähemmän. Kiinteistö Oy Helsingin Kalliolalle myönnetty 5 milj. euron suuruinen laina siirtyi nostettavaksi vuonna 2014.

Muihin antolainoihin sisältyy pääkaupunkiseudun kaupunkien Culminatum Oy Ltd.:lle sekä Green Net Finland ry:lle myöntämät maksuvalmiusluotot, joissa Helsingin kaupungin osuus oli 200 000 ja 75 000 euroa.

9 01 03 OTTOLAINAT JA NIIDEN LYHENNYKSET, KAUPUNGINJOHTAJAN KÄYTETTÄVÄKSI

1 000 euroa	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Tulot	303 200	0	303 200	273 000	-30 200	0
Menot	-121 135	0	-121 135	-91 135	30 000	0
Netto	182 065	0	182 065	181 865	-200	0

Pitkäaikaisten lainojen nostot painottuivat loppuvuoteen. Lainoja lyhennettiin 30 milj. euroa budjetoitua vähemmän uusien, vuonna 2013 nostettujen, lainojen lyhennysten alkaessa vasta myöhempinä vuosina. Uusia lainoja nostettiin vastaavasti 30,2 milj. euroa budjetoitua vähemmän.

3 Tilinpäätöslaskelmat

3.1 Helsingin kaupungin tuloslaskelma

	01.01.–31.12.2013	01.01.–31.12.2012
Toimintatuotot		
Myyntituotot	1 064 525 199,94	1 073 784 397,34
Maksutuotot	187 056 190,53	189 590 615,07
Tuet ja avustukset	116 059 984,61	105 790 479,55
Vuokratuotot	329 694 997,99	317 293 526,99
Muut toimintatuotot	74 658 340,59	53 770 704,64
	1 771 994 713,66	1 740 229 723,59
Valmistus omaan käyttöön	129 179 090,81	138 654 720,26
Toimintakulut		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-1 432 161 766,20	-1 412 911 050,04
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-406 175 861,07	-399 421 989,42
Muut henkilösivukulut	-82 734 111,53	-81 601 088,46
Palvelujen ostot	-1 601 481 324,65	-1 547 148 910,69
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-535 993 763,25	-554 339 400,37
Avustukset	-389 130 075,31	-364 722 988,67
Vuokrakulut	-171 472 061,70	-165 468 433,79
Muut toimintakulut	-54 323 869,58	-38 413 905,41
	-4 673 472 833,29	-4 564 027 766,85
TOIMINTAKATE	-2 772 299 028,82	-2 685 143 323,00
Verotulot ja valtionosuudet		
Verotulot	2 906 348 573,21	2 759 030 637,65
Valtionosuudet	275 736 665,00	297 257 654,00
	3 182 085 238,21	3 056 288 291,65
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	52 134 442,97	60 003 383,42
Muut rahoitustuotot	26 670 770,29	33 413 390,14
Korkokulut	-15 327 864,10	-21 867 170,81
Muut rahoituskulut	-588 701,12	-3 558 847,23
	62 888 648,04	67 990 755,52
VUOSIKATE	472 674 857,43	439 135 724,17
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-403 087 591,58	-396 529 228,85
	-403 087 591,58	-396 529 228,85
Satunnaiset erät		
Satunnaiset tuotot	77 912 188,37	104 195 111,23
Satunnaiset kulut	-436 196,89	-1 815 533,22
	77 475 991,48	102 379 578,01
TILIKAUDEN TULOS	147 063 257,33	144 986 073,33
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	11 336 251,30	8 865 866,30
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	-5 293 217,26	3 662 630,72
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	5 928 156,10	-18 653 307,49
	11 971 190,14	-6 124 810,47
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ (-)	159 034 447,47	138 861 262,86

3.2 Helsingin kaupungin rahoituslaskelma

	2013	2012
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	472 674 857	439 135 724
Satunnaiset erät	77 475 992	102 379 578
Tulorahoituksen korjauserät	-98 174 742	-119 291 842
	451 976 107	422 223 460
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-647 267 759	-649 605 490
Rahoitusosuudet investointimenoihin	13 195 727	4 998 884
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	106 974 207	125 522 400
	-527 097 825	-519 084 206
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-75 121 718	-96 860 746
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-22 688 238	-52 129 316
Antolainasaamisten vähennys	69 745 079	114 793 248
	47 056 841	62 663 932
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	403 000 000	57 437 803
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-113 086 108	-134 632 953
	289 913 892	-77 195 150
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	17 094 677	-22 052 495
Vaihto-omaisuuden muutos	-3 429 774	2 673 874
Saamisten muutos	11 004 845	-44 862 925
Korottomien velkojen muutos	-32 619 058	32 724 511
	-7 949 310	-31 517 035
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	329 021 423	-46 048 253
RAHAVAROJEN MUUTOS	253 899 705	-142 908 999
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	921 251 316	667 351 611
Rahavarat 1.1.	667 351 611	810 260 610
	253 899 705	-142 908 999

3.3 Helsingin kaupungin tase

VASTAAVAA	31.12.2013	31.12.2012
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	37 792 963,09	33 501 788,19
Muut pitkävaikutteiset menot	246 733 609,15	260 920 628,91
Ennakkomaksut	341 395,00	64 916,67
	284 867 967,24	294 487 333,77
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	3 046 745 475,13	2 981 565 811,11
Rakennukset	1 690 387 140,38	1 676 369 934,55
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 060 845 541,93	2 036 061 353,92
Koneet ja kalusto	187 345 500,21	193 621 025,35
Muut aineelliset hyödykkeet	11 316 926,16	10 682 389,69
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	300 259 191,99	263 788 689,16
	7 296 899 775,80	7 162 089 203,78
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	1 279 557 620,96	1 203 359 151,44
Joukkovelkakirjalainasaamiset	0,00	45 895 060,00
Muut lainasaamiset	1 523 643 728,78	1 524 805 509,09
Muut saamiset	756 556,03	756 556,03
	2 803 957 905,77	2 774 816 276,56
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	163 569 077,77	315 763 896,44
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	4 247 879,79	4 213 343,08
Muut toimeksiantojen varat	367 298 581,23	406 665 595,58
	535 115 538,79	726 642 835,10
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	93 637 061,48	89 832 253,75
Keskeneräiset tuotteet	2 945 604,67	3 320 638,58
	96 582 666,15	93 152 892,33
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	79 555,25	79 555,25
Muut saamiset	6 799 517,01	2 707 232,09
	6 879 072,26	2 786 787,34
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	115 274 865,78	147 463 699,15
Lainasaamiset	1 509 624,72	1 993 766,81
Muut saamiset	58 047 809,10	62 147 314,14
Siirtosaamiset	136 256 843,93	114 581 492,91
	311 089 143,53	326 186 273,01
Saamiset yhteensä	317 968 215,79	328 973 060,35
Rahoitusarvopaperit		
Sijoitus rahamarkkinainstrumentteihin	347 991 793,89	512 807 886,21
	347 991 793,89	512 807 886,21
Rahat ja pankkisaamiset	573 259 522,49	154 543 725,36
VASTAAVAA YHTEENSÄ	12 256 643 385,92	12 047 513 213,46

VASTATTAVAA	31.12.2013	31.12.2012
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	2 972 406 573,75	2 972 406 573,75
Arvonkorotusrahasto	1 816 724 056,12	1 821 790 542,58
Muut omat rahastot	525 504 324,43	511 432 480,53
Muu oma pääoma	729 030 699,71	729 030 699,71
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä (-)	2 748 406 388,65	2 585 233 668,79
Tilikauden ylijäämä/alijäämä (-)	159 034 447,47	138 861 262,86
	8 951 106 490,13	8 758 755 228,22
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	256 122 987,99	311 770 696,29
Vapaaehtoiset varaukset	112 150 423,08	106 857 205,82
	368 273 411,07	418 627 902,11
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset	187 395 826,00	203 058 044,00
Muut pakolliset varaukset	8 403 560,11	8 470 155,55
	195 799 386,11	211 528 199,55
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	163 797 312,19	316 405 391,50
Lahjoitusrahastojen pääomat	4 247 879,79	4 213 343,08
Muut toimeksiantojen pääomat	351 455 352,86	373 314 429,60
	519 500 544,84	693 933 164,18
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	0,00	100 000 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 277 632 960,42	988 128 452,47
Saadut ennakot	0,00	1 270 000,00
Ostovelat	16 060 000,00	27 005 000,00
Liittymismaksut ja muut velat	301 674,42	7 749 908,55
	1 293 994 634,84	1 124 153 361,02
Lyhytaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	100 000 000,00	0,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	120 933 294,82	113 086 107,89
Saadut ennakot	22 658 610,45	21 626 164,73
Ostovelat	179 007 828,35	185 292 873,28
Liittymismaksut ja muut velat	101 649 677,05	108 051 521,28
Siirtovelat	403 719 508,26	412 458 691,20
	927 968 918,93	840 515 358,38
Vieras pääoma yhteensä	2 221 963 553,77	1 964 668 719,40
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	12 256 643 385,92	12 047 513 213,46

3.4 Helsingin kaupungin konsernituloslaskelma

1 000 euroa	01.01.-31.12.2013	01.01.-31.12.2012
Toimintatuotot	3 028 506	2 951 694
Toimintakulut	-5 378 390	-5 254 694
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta / tappiosta (-)	7 512	8 031
TOIMINTAKATE	-2 342 372	-2 294 969
Verotulot	2 906 348	2 759 031
Valtionosuudet	275 737	297 258
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	19 348	28 437
Muut rahoitustuotot	11 814	14 322
Korkokulut	-101 662	-112 541
Muut rahoituskulut	-3 922	-6 261
	-74 422	-76 043
VUOSIKATE	765 291	685 277
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-638 630	-621 517
Tilikauden yli- ja alipariarvot	2 005	445
	-636 625	-621 072
Satunnaiset erät	77 403	90 098
TILIKAUDEN TULOS	206 069	154 303
Tilinpäätössiirrot	-12 570	-17 518
Vähemmistöosuudet	1 071	1 520
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ ALIJÄÄMÄ (-)	194 570	138 305
Konsernituloslaskelman tunnusluvut		
Toimintatuotot/ Toimintakulut, %	56,3	56,2
Vuosikate/Poistot, %	119,8	110,3
Vuosikate, euroa/asukas	1 249	1 133
Asukasmäärä	612 600	604 833

3.5 Helsingin kaupungin konsernirahoituslaskelma

1 000 euroa	2013	2012
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Vuosikate	765 291	685 277
Satunnaiset erät	77 403	90 098
Tulorahoituksen korjauserät	-92 352	-103 864
	750 342	671 511
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot	-1 169 955	-1 167 507
Rahoitusosuudet investointimenoihin	15 808	10 478
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	166 674	235 775
	-987 473	-921 254
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-237 131	-249 743
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-11 548	-7 480
Antolainasaamisten vähennykset	54 395	106 795
	42 847	99 315
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	848 885	263 752
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-248 301	-284 530
Lyhytaikaisten lainojen muutos	10 189	-5 717
	610 773	-26 495
Oman pääoman muutokset	5 321	7 316
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-147 557	-15 573
Vaihto-omaisuuden muutos	-2 779	4 980
Saamisten muutos	5 155	-15 423
Korottomien velkojen muutos	-43 138	50 012
	-188 319	23 996
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	470 622	104 132
RAHAVAROJEN MUUTOS	233 491	-145 611
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	1 130 741	897 251
Rahavarat 1.1.	897 250	1 042 862
	233 491	-145 611
Konsernin rahoituslaskelman tunnusluvut		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1 000 euroa	-1 313 995	..
Investointien tulorahoitus, %	66,3	59,2
Lainanhoitokate	2,5	2,0
Kassan riittävyys (pv)	60	48

3.6 Helsingin kaupungin konsernitase

1 000 euroa	31.12.2013	31.12.2012
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	55 587	45 706
Muut pitkävaikutteiset menot	284 204	298 562
Ennakkomaksut	3 739	5 290
	343 530	349 558
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	3 115 632	3 046 835
Rakennukset	5 213 067	4 960 902
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 874 158	2 814 042
Koneet ja kalusto	636 533	626 008
Muut aineelliset hyödykkeet	19 455	19 913
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	588 894	596 741
	12 447 739	12 064 441
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	226 463	169 445
Muut osakkeet ja osuudet	404 215	408 944
Joukkovelkakirjalainasaamiset	0	45 895
Muut lainasaamiset	478 325	480 249
Muut saamiset	8 201	3 240
	1 117 204	1 107 773
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	391 060	418 024
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	108 113	105 333
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	34 894	21 833
Lyhytaikaiset saamiset	413 465	431 681
	448 359	453 514
Rahoitusarvopaperit	362 550	529 554
Rahat ja pankkisaamiset	768 192	367 697
VASTAAVAA YHTEENSÄ	15 986 747	15 395 894

1 000 euroa	31.12.2013	31.12.2012
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	2 972 407	2 972 407
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääomat	5 815	5 815
Arvonkorotusraho	1 821 643	1 828 119
Muut omat rahastot	758 782	735 577
Muu oma pääoma	734 105	734 105
Edellisten tilikausien ylijäämä / alijäämä (-)	2 191 059	2 028 685
Tilikauden ylijäämä / alijäämä (-)	194 570	138 305
	8 678 381	8 443 013
VÄHEMMISTÖOSUUKET	62 135	58 177
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUUKSET		
Poistoero	479 737	507 849
Vapaaehtoiset varaukset	182 223	182 627
	661 960	690 476
PAKOLLISET VARAUUKSET		
Eläkevaraukset	189 169	204 969
Muut pakolliset varaukset	39 820	37 092
	228 989	242 061
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	522 150	696 671
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	4 365 567	3 902 442
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	86 079	97 954
	4 451 646	4 000 396
Lyhytaikainen		
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	421 765	274 116
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	959 721	990 984
	1 381 486	1 265 100
Vieras pääoma yhteensä	5 833 132	5 265 496
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	15 986 747	15 395 894
Konsernitaseen tunnusluvut		
Omavaraisuusaste, %	58,8	59,7
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	92,9	86,7
Kertynyt ylijäämä, euroa	2 385 629	2 166 990
Kertynyt ylijäämä, euroa/asukas	3 894	3 583
Konsernin lainakanta 31.12., 1 000 euroa	4 787 332	4 176 558
Konsernin lainakanta, euroa/asukas	7 815	6 905
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1 000 euroa	478 325	526 114
Konsernin lainasaamiset, euroa/asukas	781	870

4 Tilinpäätöksen liitetiedot

4.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

4.1.1 Kaupungin tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

1. ARVOSTUS- JA JAKSOTUSPERIAATTEET SEKÄ MENETELMÄT

Pysyvien vastaavien arvostus

Omaisuus maa-alueita lukuun ottamatta on merkitty taseeseen pysyviin vastaaviin hankintameno suunnilman mukaisilla poistoilla ja investointeihin saaduilla rahoitusosuuksilla vähennettynä.

Kaupungin omaisuus arvostettiin uudelleen 1.1.1997 kaupungin siirtyessä uuteen kirjanpitoikäntäntöön. Ennen vuotta 1985 hankittujen rakennusten ja rakennelmien hankintamenoa käytettiin kirjanpitoarvoa 31.12.1984 vähennettynä sen jälkeisillä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Vastaavasti ennen vuotta 1974 hankitun maaomaisuuden hankintamenoa käytettiin kirjanpitoarvoa 31.12.1973. Maa-alueille suoritettiin tuolloin myös arvonorotus. Maaomaisuuden laskennallisesta käyvästä jälleenhankinta-arvosta 60 prosenttia jaettiin arvojen suhteessa hankintahintaan. Laskennallisesti uudet arvot saatiin jakamalla kaupunki kolmeen hinta-alueeseen ja alueiden sisällä edelleen käyttötarkoituksen mukaan.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoituksiin merkityt osakkeet ja osuudet on merkitty taseeseen hankintameno tai sitä alemman markkinahintaan.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen Fifo-periaatteen mukaisesti hankintameno tai sitä alemman jälleenhankintameno tai todennäköisen myyntihinnan määräisenä.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alemman todennäköiseen arvoon. Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintameno tai sitä alemman todennäköiseen luovutushintaan.

Johdannaissopimusten käsittely

Sähköjohdannaiskaupan tarkoitus on suojata tulevaisuudessa markkinahintaan tapahtuvia sähkön ostoja ja myyntejä. Valuuttajohdannaisilla suojataan dollarimääräisiä hiilihankintoja. Päästökauppajohdannaisten käyttötarkoitus perustuu toteutuneen ja ennustetun päästö määrän sekä alkujaossa myönnettyjen päästöoikeuksien mukaiseen kaupankäyntitarpeeseen. Hiilijohdannaisilla suojataan tulevaa hiilen fyysistä hankintaa.

Johdannaisten markkina-arvot perustuvat tilinpäätöshetken markkinahintoihin. Sähköjohdannaiset ovat futuuri-, forward- ja swap-sopimuksia. Niiden ajallinen ulottuvuus on maksimissaan 10 vuotta tilinpäätöshetkestä eteenpäin. Valuuttajohdannaiset ovat termiinisopimuksia. Niiden ajallinen ulottuvuus on maksimissaan viisi vuotta tilinpäätöshetkestä eteenpäin. Koronvaihtosopimuksella suojataan vaihtuvakorkoisen lainen tulevia korkokustannuksia. Hiilijohdannaiset ovat termiinisopimuksia. Niiden ajallinen ulottuvuus on maksimissaan viisi vuotta tilinpäätöshetkestä eteenpäin. Päästöjohdannaiset ovat termiinisopimuksia, joiden ajallinen ulottuvuus on maksimissaan vuoden 2020 loppuun saakka.

Suojaustarkoituksessa tehtyjen johdannaissopimusten arvonmuutokset kirjataan tulokseen samalle jaksolle niillä suojattujen fyysisten sopimusten kanssa. Muiden kuin suojaustarkoituksessa tehtyjen johdannaissopimusten realisoitumaton tappio on kirjattu tulosvaikutteisesti päättyneelle tilikaudelle.

2. EDELLISEN TILIKAUDEN TIETOJEN VERTAILUKELPOISUUS

Helsingin kaupunki muutti organisaatiotaan vuonna 2013. Kaupunginvaltuusto päätti 30.11.2011, että sosiaalivirasto ja terveyskeskus yhdistetään yhdeksi sosiaali- ja terveysvirastoksi ja sosiaaliviraston päivähoito eriytetään omaksi varhaiskasvatusvirastoksi. Kaupunginvaltuusto vahvisti uuden johtosäännön 6.6.2012 ja uusi organisaatio aloitti toimintansa 1.1.2013.

Helsingin kaupungin itsenäisiä taseyksikkörahastoja yhdistettiin. Kaupunginvaltuusto päätti 12.12.2012 kartuttaa asuntotuotantorahastoa siirtämällä sinne asuntolainarahastossa vuoden lopussa olevat varat ja pääomat kokonaisuudessaan. Asuntolainarahaston pääomat olivat 31.12.2012 yhteensä 89,6 milj. euroa. Asuntolainarahastosta myönnettyjen lainojen jäljellä olevien pääomien osuus oli 11,0 milj. euroa.

Helsingin Energia -liikelaitoksen tilinpäätösvuotta 2013 aiemmin kertynyt poistoero 44,3 milj. euroa siirrettiin taseen oikaisuna edellisten tilikausien voittoon. Poistoero koostui liikelaitoksen perustamisen yhteydessä tehdyistä investointivaroista.

4.1.2 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

3. KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISEN PERIAATTEET

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki 87 tytäryhteisöä. Konsernitilinpäätökseen sisältyy yhdisteltyjen tytäryhteisöjen kautta myös niiden omiin tilinpäätöksiinsä yhdistelemät 33 tytäryhteisöä eli alikonserniyhteisöä. Tilinpäätökseen on yhdistelty kaikki kuusi kuntayhtymää, joissa kaupunki on jäsenenä. Tilinpäätökseen on myös yhdistelty kaikki 11 säätiötä, joissa kaupungilla on määräysvalta. Lisäksi konsernitilinpäätökseen on yhdistelty molemmat yhteisyhteisöt sekä kaikki 57 osakkuusyhteisöä.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat samoin kuin konserniyhteisöjen ja kaupungin omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kaupungin ja tytäryhteisöjen keskinäisen omistuksen eliminointi on tehty pariarvomenetelmällä.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Tytäryhteisöjen aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisöjen poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- ja alijäämän oikaisuksi.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Tytäryhtiöiden Koy Ruskeapuiston osittaisjakautuminen ja jakautumisessa kaupungille tulleen yhtiön Ruskeasuon Asunnot Oy:n yhdistely uutena tytäryhteisönä kirjautuivat konsernissa vuodelle 2013. Kaupungin osakkuusyhtiön Finnsbackankumpu As Oy:n kaikki osakkeet myytiin konsernin ulkopuolelle. Lisäksi kaupunki myi osakkuusyhtiöidensä Eteläinen Rautatiekatu 14 B As Oy sekä Runeberginkatu 4 B As Oy osakkeita sen verran, että näitä yhtiöitä ei jäljelle jääneen omistuksen perusteella enää käsitellä konsernin osakkuusyhtiöinä. Uutena osakkuusyhtiönä yhdisteltiin Voimapiha Oy.

Helsingin Energia -liikelaitoksen tilinpäätösvuotta 2013 aiemmin kertynyt poistoero 44,3 milj. euroa siirrettiin taseen oikaisuna edellisten tilikausien voittoon. Poistoero koostui liikelaitoksen perustamisen yhteydessä tehdyistä investointivarouksista.

4. KONSERNITILINPÄÄTÖKSEEN SISÄLTÄVÄT YHTEISÖT

Konserniyhteisön nimi	Kotipaikka	Kunnan omistuosuus, %	Konsernin omistuosuus, %	Kuntakonsernin osuus, 1 000 e		
				Oma pääoma	Vieras pääoma	Tilikauden tulos
Tytäryhteisöt						
Auroranlinna Koy	Helsinki	100,0	100,0	10 295	34 975	1
Etelä-Hermannin Pysäköinti Oy	Helsinki	0,0	100,0	1 205	13 057	10
Finlandia-talo Oy	Helsinki	100,0	100,0	2 210	1 511	146
Forum Virium Helsinki Oy	Helsinki	100,0	100,0	229	1 369	60
Gardenia-Helsinki Oy	Helsinki	90,0	90,0	333	85	-127
Hansasilta Koy	Helsinki	100,0	100,0	2 292	21	-229
Helen Sähköverkko Oy	Helsinki	100,0	100,0	139 378	284 567	12 000
Helsingin Asumisoikeus Oy	Helsinki	100,0	100,0	70 644	357 757	0
Helsingin Asuntohankinta Oy	Helsinki	100,0	100,0	64 923	103 444	4 410
Helsingin Bussiliikenne Oy	Helsinki	100,0	100,0	-18 396	88 337	-140
Helsingin Harmajankatu As Oy	Helsinki	56,6	56,6	803	523	0
Helsingin Hermanninkulma As Oy	Helsinki	100,0	100,0	10	2 285	0
Helsingin Ice Sport Center Oy	Helsinki	0,0	100,0	2 046	1 696	32
Helsingin Kartanonisäntä As Oy	Helsinki	95,8	95,8	252	3 301	0
Helsingin kaupungin asunnot Oy	Helsinki	100,0	100,0	31 170	2 157 446	-988
Helsingin Konsernihankinta Oy	Helsinki	98,3	98,3	36	1	1
Helsingin Korkotukiasunnot Keskinäinen Koy	Helsinki	100,0	100,0	-42 757	125 365	-3 082
Helsingin Kuparitie 5 As Oy	Helsinki	5,9	73,9	4 814	71	0
Helsingin Leijona Oy	Helsinki	100,0	100,0	1 036	415	8
Helsingin Liikuntahallit Oy	Helsinki	0,0	100,0	347	1 955	0
Helsingin Malminkatu 3 Koy	Helsinki	84,0	84,0	4 356	3 877	-422
Helsingin Matkailu Oy	Helsinki	100,0	100,0	147	538	30
Helsingin Nattastenpolku As Oy	Helsinki	98,9	98,9	64	2 982	0
Helsingin Palveluasunnot Koy	Helsinki	100,0	100,0	39 043	120 828	0
Helsingin Santakuja As Oy	Helsinki	9,7	60,2	6 399	115	66
Helsingin Sinikaisla As Oy	Helsinki	5,0	51,6	4 625	239	10
Helsingin Sähkötalo Koy	Helsinki	100,0	100,0	22 064	46 456	509
Helsingin Tennispalatsi Koy	Helsinki	100,0	100,0	8 998	665	-378
Helsingin Tiedepuiston Yrityshautomot Oy	Helsinki	52,2	52,2	2 021	11 617	274
Helsingin Toimitilat Koy	Helsinki	100,0	100,0	38 117	59 704	700
Helsingin V Yhteiskoulun Talo Oy	Helsinki	100,0	100,0	4 132	1	-108
Helsingin Varustuksentie 1 As Oy	Helsinki	98,7	98,7	105	4 707	0
Helsingin Vellamonkatu 29 As Oy	Helsinki	97,9	99,0	130	3 912	0
Helsingin Väylä Oy	Helsinki	100,0	100,0	-4 497	82 942	-666
Helsingin Ympäristötalo Koy	Helsinki	74,6	74,6	1 339	11 012	136
Helsinki Abroad Ltd Oy	Helsinki	100,0	100,0	205	33	-11
Helsinki Region Marketing Oy	Helsinki	100,0	100,0	202	103	-21
Helsinki Stadion Oy	Helsinki	80,5	80,5	6 779	1 451	-259
Hämeentien Pysäköinti Oy	Helsinki	0,0	75,7	1 441	6	-22
Intiankatu 31 Koy	Helsinki	75,6	75,6	105	294	-51
Itä-Pasilan Pysäköinti Oy	Helsinki	31,0	42,5	1 640	86	59
Jätkäsaaren jätteen putkikeräys Oy	Helsinki	28,6	37,8	3 414	3 747	-90
Kaapelitalo Koy	Helsinki	100,0	100,0	19 733	3 528	170

Konserniyhteisön nimi	Kotipaikka	Kunnan omistuosuus, %	Konsernin omistuosuus, %	Kuntakonsernin osuus, 1 000 e		
				Oma pääoma	Vieras pääoma	Tilikauden tulos
Kaisaniemen Metrohalli Koy	Helsinki	62,1	62,1	9 415	42	-30
Kalasataman jätteen putkikeräys Oy	Helsinki	36,2	47,9	1 288	4 804	-87
Kallahden Pysäköinti I Oy	Helsinki	0,0	80,3	1 644	4	-42
Kivikon Pysäköinti I Oy	Helsinki	0,6	56,6	1 403	12	-67
Kivikon Pysäköinti II Oy	Helsinki	0,4	59,5	1 528	66	-45
Kontulan Palvelutalo Oy	Helsinki	62,1	76,2	492	585	27
Käpylän Terveystalo Koy	Helsinki	54,5	54,5	2 103	129	0
Lasipalatsin Mediakeskus Oy	Helsinki	100,0	100,0	304	311	13
Länsi-Viikinmäen Pysäköinti Oy	Helsinki	0,0	100,0	3 744	2 031	-130
Malmin Liiketalo Oy	Helsinki	56,4	56,4	510	16	-120
Malmin Pysäköintitalo Oy	Helsinki	44,6	64,1	2 010	31	-90
Mankala Oy	Iitti	100,0	100,0	93 188	85 429	0
Merimiehenkatu 12 As Oy	Helsinki	55,4	55,4	143	223	0
Metropolilab Oy	Helsinki	69,0	69,0	1 508	566	96
Mitox Oy	Helsinki	100,0	100,0	393	4 022	-1 643
Mosaikkitorin Pysäköintilaitos Koy	Helsinki	88,3	98,7	3 923	534	-84
Mäkelänrinteen Uintikeskus Oy	Helsinki	66,7	66,7	1 700	1 637	315
Paciuksenkadun Pysäköinti Oy	Helsinki	0,0	53,0	839	44	-36
Paciuksenkatu 4 As Oy	Helsinki	78,4	86,2	960	484	0
Pakkalantie 30 Koy	Helsinki	100,0	100,0	5 650	1 040	215
Paloheinän Palvelukeskus Koy	Helsinki	28,5	76,6	1 660	23	0
Palvelukeskus Albatross Oy	Helsinki	70,1	70,1	5 302	82	-259
Parmaajanpuisto Koy	Helsinki	82,9	100,0	2 419	668	-29
Posivire Oy	Helsinki	65,6	65,6	773	162	144
Puistolan Pankkitalo Koy	Helsinki	58,2	58,2	1 681	481	-7
Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus Oy	Helsinki	51,3	51,3	502	902	-2
Rastilankallion Pysäköinti Oy	Helsinki	0,0	75,2	2 963	6	-81
Rastilankallion päiväkotit Koy	Helsinki	66,0	92,9	1 368	6	-23
Ruskeasuon Asunnot Koy	Helsinki	100,0	100,0	960	2 168	-15
Ruskeasuon Varikkokiinteistö Oy	Helsinki	100,0	100,0	24 103	6 497	-717
Seure Henkilöstöpalvelut Oy	Helsinki	59,4	59,4	1 843	4 897	-47
Suomen Energia-Urakointi Oy	Helsinki	60,4	60,4	1 319	5 379	372
Suomenlinnan Liikenne Oy	Helsinki	100,0	100,0	540	2 175	46
Suutarilan Lampputie Koy	Helsinki	100,0	100,0	232	3	0
Säterintie 12 autopaikat Koy	Helsinki	0,0	70,9	7	2	3
Säterintie 2 Koy	Helsinki	22,0	64,7	1 709	3	-40
Torpparinmäen korttelitalo Koy	Helsinki	82,8	82,8	1 816	13	16
Työmaahuolto Oy	Helsinki	100,0	100,0	486	261	7
Töölönlahden Pysäköinti Oy	Helsinki	100,0	100,0	18 308	17 073	-89
Urheiluhallit Oy	Helsinki	51,3	51,3	1 297	2 264	-160
Viikin viher- ja ympäristötietokeskus Koy	Helsinki	91,3	91,3	5 158	287	-251
Viikinmäen Pysäköinti Oy	Helsinki	0,0	63,6	2 870	2	-80
Vuosaaren Liikuntakeskus Oy	Helsinki	0,0	100,0	2 015	3 766	-20
Vuosaaren Urheilutalo Oy	Helsinki	89,2	89,2	1 643	13 785	5

Konserniyhteisön nimi	Kotipaikka	Kunnan omistusosuus, %	Konsernin omistusosuus, %	Kuntakonsernin osuus, 1 000 e		
				Oma pääoma	Vieras pääoma	Tilikauden tulos
Tytärsäätiöt						
Helsingin kaupungin 450-vuotis-taiteilijatalosäätiö	Helsinki	100,0	100,0	2 466	4 770	0
Helsingin Musiikkitalon säätiö	Helsinki	100,0	100,0	1 150	0	6
Helsingin Seniorisäätiö	Helsinki	100,0	100,0	6 871	5 823	489
Helsingin seudun kesäyliopistosäätiö	Helsinki	100,0	100,0	612	299	-
Helsingin teatterisäätiö (Helsingin kaupunginteatteri)	Helsinki	100,0	100,0	2 185	8 851	-861
Helsinki-viikon säätiö	Helsinki	100,0	100,0	630	211	17
Jääkenttäsäätiö	Helsinki	100,0	100,0	6 060	1 067	541
Niemikotisäätiö	Helsinki	100,0	100,0	2 421	941	339
Oulunkylän Sairaskotisäätiö	Helsinki	100,0	100,0	1 884	4 311	154
Stadion-säätiö	Helsinki	100,0	100,0	1 412	12 888	-556
UMO-säätiö	Helsinki	100,0	100,0	130	252	-88
Osakkuus- ja omistusyhteisyhteisöt						
Arabian Palvelu Oy	Helsinki	47,3	47,3	10 286	62	-152
Art and Design City Helsinki Oy Ab	Helsinki	35,2	35,2	154	24	6
Asemapäällikönkatu 5 Koy	Helsinki	21,1	39,9	2 819	3 395	0
Espoon Terminaali Koy	Helsinki	50,0	50,0	4	3 931	0
Finestlink Oy	Helsinki	40,0	40,0	1 207	46	307
Greater Helsinki Promotion Ltd Oy	Helsinki	45,0	47,9	193	293	15
Haapaniemenkatu 7-9 Koy	Helsinki	44,1	44,1	6 804	2 670	0
Helsingin Humalistonkatu 4 Koy	Helsinki	27,8	27,8	794	300	0
Helsingin Itämerenkatu As Oy	Helsinki	1,3	38,1	4 268	11	0
Helsingin Karhusuontie 53 As Oy	Helsinki	24,2	24,2	104	0	0
Helsingin Laivapoika As Oy	Helsinki	0,9	47,3	4 588	58	43
Helsingin Mannerheimintie 13a Koy	Helsinki	26,2	26,2	42 340	19 029	-606
Helsingin Musiikkitalo Oy	Helsinki	41,7	41,7	2 816	968	-373
Helsingin Ruoholahdenpuisto As Oy	Helsinki	7,5	34,5	3 038	44	-22
Helsingin Ruoholahdentori As Oy	Helsinki	4,8	42,4	5 372	39	17
Helsingin Rusokkikuja As Oy	Helsinki	1,5	44,0	4 463	21	10
Helsingin Tapulikaupungintie 5 Koy	Helsinki	35,7	35,7	1 159	2	-4
Helsinki Business and Science Park Oy Ltd	Helsinki	28,6	28,6	123	101	-14
Herttoniemen Pysäköinti Oy	Helsinki	0,9	34,7	6 595	9	-112
Itätori Koy	Helsinki	35,6	35,6	2 159	10	-5
Kaivonkatsojantien Pysäköinti Oy	Helsinki	0,0	49,0	1 795	25	6
Kalasataman Palvelu Oy	Helsinki	41,7	41,7	2 073	60	-7
Kartanonmetsäntie 13 As Oy	Helsinki	23,8	23,8	769	45	-11
Katajanokan Huolto Oy	Helsinki	6,2	28,6	83	15	10
Keskeisen Rannan Pysäköinti Oy	Helsinki	0,0	36,3	1 558	23	-26
Kotitie 45-47 As Oy	Helsinki	20,2	20,2	117	15	-1
Kumpulantie 1 Koy	Helsinki	22,5	22,5	147	5	12
Kurkimäen Huolto Oy	Helsinki	0,0	36,8	25	32	11
Kytösuontien Pysäköinti Oy	Helsinki	0,0	29,1	1 800	25	-30
Laajasalon Palloiluhallit Koy	Helsinki	40,0	40,0	277	93	-6

Konserniyhteisön nimi	Kotipaikka	Kunnan omistuosuus, %	Konsernin omistuosuus, %	Kuntakonsernin osuus, 1 000 e		
				Oma pääoma	Vieras pääoma	Tilikauden tulos
Latokartanon Pysäköinti Oy	Helsinki	5,7	34,7	2 083	5 118	43
Lehtisaaren Huolto Oy	Helsinki	27,5	27,5	30	2	0
Länsimetro Oy	Helsinki	28,0	28,0	4 812	134 691	9
Maatullinaukio Koy	Helsinki	48,7	48,7	2 840	124	26
Maistraatintori Koy	Helsinki	25,1	25,1	1 498	2	0
Malminkadun Pysäköinti Oy	Helsinki	0,0	39,6	2 761	0	2
Mechelininkatu 38 As Oy	Helsinki	44,8	44,8	124	47	10
Mellunmäen Autopaikat Oy	Helsinki	0,0	46,6	4	12	0
Mellunmäen Liike- ja toimintakeskus Koy	Helsinki	27,2	27,2	242	8	0
Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy	Helsinki	42,0	42,0	13 077	4 520	111
Pietarinkatu 6 As Oy	Helsinki	22,0	22,0	748	87	0
Pihlajamäen Liiketalo Oy	Helsinki	23,6	23,6	127	6	2
Pääkaupunkiseudun Junakalusto Oy	Helsinki	34,0	34,0	40	3 372	-28
Runeberginkatu 4 b As Oy	Helsinki	30,8	30,8	2 006	127	-13
Runeberginkatu 63 As Oy	Helsinki	20,7	20,7	631	8	0
Siltakeskus Oy	Helsinki	26,0	32,8	208	5	-12
Soittokuja Koy	Helsinki	0,0	40,0	1 407	98	-74
Strömbergin Pysäköinti Oy	Helsinki	0,0	43,6	983	2	-20
Suomen Merituuli Oy	Helsinki	50,0	50,0	1 000	15	0
Syreeni As Oy	Helsinki	20,0	20,0	9	0	1
Tapulikaupungin palvelutalo Koy	Helsinki	49,4	49,4	1 081	29	0
Tapulin huolto Oy	Helsinki	0,0	25,7	80	26	21
Tilkankadun Pysäköinti Oy	Helsinki	0,0	31,5	726	12	0
Tollinpolku As Oy	Helsinki	46,7	46,7	854	75	138
Tulisuontien Pysäköinti Oy	Helsinki	0,0	47,6	919	5	-9
Turkismiehentie 8 Koy	Helsinki	20,0	20,0	105	11	0
Uudenmaan Sairaalapesula Oy	Helsinki	30,1	30,1	2 475	2 196	13
Vantaan Energia Oy	Vantaa	40,0	40,0	51 665	149 368	8 093
Voimapiha Oy	Helsinki	33,3	33,3	61 774	143 324	1 780
Jäsenkuntayhtymät						
Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri (HUS)	Helsinki	36,2	36,2	141 140	198 266	3 582
Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)	Helsinki	52,0	52,0	22 494	50 977	5 428
HSY Hgin seudun ympäristöpalvelut yhtymä	Helsinki	57,6	57,6	212 580	889 380	151
Kärkulla samkommun	Kirjala	17,4	17,4	1 815	2 924	80
Uudenmaan liitto	Helsinki	29,1	29,1	465	494	20
Uudenmaan päihdehuollon kuntayhtymä	Hyvinkää	9,5	9,5	148	36	15

Konserniyhteisön nimi	Kotipaikka	Kunnan omistuosuus, %	Konsernin omistuosuus, %	Kuntakonsernin osuus, 1 000 e		
				Oma pääoma	Vieras pääoma	Tilikauden tulos
Tytäryhteisöjen tytäryhteisöt (alikonserniyhtiöt)						
Heka-Haaga Oy	Helsinki					
Heka-Jakomäki Oy	Helsinki					
Heka-Kannelmäki Oy	Helsinki					
Heka-Kansanasunnot Oy	Helsinki					
Heka-Kantakaupunki Oy	Helsinki					
Heka-Kontula Oy	Helsinki					
Heka-Kumpula Oy	Helsinki					
Heka-Laajasalo Oy	Helsinki					
Heka-Malmi Oy	Helsinki					
Heka-Malminkartano Oy	Helsinki					
Heka-Maunula Oy	Helsinki					
Heka-Myllypuro Oy	Helsinki					
Heka-Pihlajisto Oy	Helsinki					
Heka Pikku Huopalahti Oy	Helsinki					
Heka-Puotila Oy	Helsinki					
Heka-Roihuvuori Oy	Helsinki					
Heka-Siilitie Oy	Helsinki					
Heka-Suutarila Oy	Helsinki					
Heka-Vallila Oy	Helsinki					
Heka-Vesala Oy	Helsinki					
Heka-Vuosaari Oy	Helsinki					
HelB-Fleet Oy	Helsinki					
Helsingin Keijukaistenpolku 4 As Oy	Helsinki					
Helsingin Palveluauto Oy	Helsinki					
Helsingin Puusuutarintie 2 - 4 As Oy	Helsinki					
Helsinginkatu 25 Koy	Helsinki					
Kaupinparkki Koy	Helsinki					
Laivalahdentori Kiinteistö Oy	Helsinki					
Mannerheimintie 54 As Oy	Helsinki					
Markkinatie 10 As Oy	Helsinki					
Pieni Villasaarentie 2 As Oy	Helsinki					
Tinasepantie 48 Koy	Helsinki					
Virvatulentien Pysäköinti Oy	Helsinki					

4.2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

5. TOIMINTATUOTOT TEHTÄVÄALUEITTAIN

1 000 euroa	Konserni		Kaupunki	
	2013	2012	2013	2012
Kaupunginjohtajan toimiala	138 374	142 475	9 140	7 279
Rakennus- ja ympäristötoimi	369 091	367 505	211 943	220 073
Sosiaali- ja terveystoimi	644 426	604 823	285 374	279 112
Sivistys- ja henkilöstötoimi	118 179	117 585	73 017	69 412
Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimi	732 877	697 714	296 095	281 416
Liikelaikokset	1 007 777	1 004 336	1 007 777	1 004 336
Rahastot	17 781	17 256	17 781	17 256
Toimintatuotot yhteensä	3 028 505	2 951 694	1 901 127	1 878 884

6. VEROTULOJEN ERITTELY

1 000 euroa	Konserni		Kaupunki	
	2013	2012	2013	2012
Kunnallisvero	2 442 087	2 306 395	2 442 087	2 306 395
Yhteisövero	268 546	263 398	268 546	263 398
Kiinteistövero	195 275	188 746	195 275	188 746
Koiraverot	441	492	441	492
Verotulot yhteensä	2 906 349	2 759 031	2 906 349	2 759 031

7. VALTIONOSUUKSIEN ERITTELY

1 000 euroa	Konserni		Kaupunki	
	2013	2012	2013	2012
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus (ilman tasauksia)	625 078	623 642	625 077	623 642
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	-312 008	-285 756	-312 008	-285 756
Järjestelmämuutoksen tasaus	-5 539	-5 539	-5 539	-5 539
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-31 794	-35 089	-31 794	-35 089
Valtionosuudet yhteensä	275 737	297 258	275 737	297 258

8. SATUNNAISTEN TUOTTOJEN JA KULUJEN ERITTELY

1 000 euroa	Konserni		Kaupunki	
	2013	2012	2013	2012
Satunnaiset tuotot				
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	72 423	78 049	72 423	78 049
Aluevaihdot	3 118	160	3 118	160
Rakennusten myyntivoitot	1 054	428	1 054	428
Apportit	0	0	0	10 259
Osakkeiden myyntivoitot	704	13 672	1 131	15 296
Muut satunnaiset tuotot	1 362	350	186	3
Satunnaiset tuotot yhteensä	78 661	92 659	77 912	104 195
Satunnaiset kulut				
Osakkeiden myyntitappio	219	2 398	185	1 816
Rakennusten myyntitappio	0	25	0	0
Helsingin Satama korvaukset veden laadun heikentymisestä	251	..	251	0
Helsingin Bussiliikenne Oy tilausajotoiminnan myyntitappio	432	..	..	..
Muut satunnaiset kulut	356	138	0	0
Satunnaiset kulut yhteensä	1 258	2 561	436	1 816

9. SELVITYS SUUNNITELMAN MUKAISTEN POISTOJEN PERUSTEISTA JA NIIDEN MUUTOKSISTA

Poistosuunnitelma on kaupunginvaltuuston 18.9.1996 vahvistama. Poistosuunnitelmaa on tämän jälkeen täydennetty kaupunginvaltuuston päätöksillä. Päätös 14.11.2001 koskee tehdas- ja tuotantorakennuksia sekä kiinteitä rakenteita ja laitteita. Päätös 9.10.2002 koskee Vuosaaren Sataman liikenneväylien investointeja. Päätös 18.6.2003 koskee rai-dekalustoa ja muita kuljetusvälineitä. Päätöksellä 2.11.2001 päätettiin asuinkiinteistöjen rakennusten ja pysäköintiyhtiöiden kalliotunneleiden ja maanpäällisten laitosten poistoajoista. Päätös 15.2.2011 koskee atk-ohjelmistojen poisto- aikaa. Poistosuunnitelma perustuu arvioitun taloudellisen käyttöajan mukaiseen tasapoistoon. Poistojen laskenta muutettiin vuonna 2012 Laske-järjestelmän käyttöönoton myötä alkamaan hankintakuukautta seuraavan kuukauden alusta kun aikaisemmin poistot alkoivat hankintakuukauden alusta. Poistoajat ovat seuraavat:

Aineettomat oikeudet	5 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	3 - 20 vuotta
Asuinkiinteistöyhtiöiden asuinrakennukset	Progressiivinen poisto enintään 40 vuotta
Muut rakennukset ja rakennelmat	10 - 50 vuotta
Pysäköintiyhtiöiden kalliotunnelit	enintään 100 vuotta
Pysäköintiyhtiöiden maanpäälliset laitokset	enintään 60 - 70 vuotta
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	8 - 50 vuotta
Koneet ja kalusto	3 - 30 vuotta

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa, on kirjattu vuosikuluiksi.

10. SELVITYS SUUNNITELMAN MUKAISTEN POISTOJEN JA INVESTOINTIEN VASTAAVUUDESTA VUOSINA 2012–2016

1 000 e	Kaupunki	
	2013	2012
Keskimääräiset suunnitelman mukaiset poistot	430 340	399 770
Keskimääräisten poistonalaisten investointien oma hankintameno	633 038	624 338
Ero, euroa	-202 698	-224 568
Ero, prosenttia	-32	-36

Investointi- ja poistotason poikkeamaan vaikuttavat muun muassa Helsingin kaupungin liikennelaitos -liikelaitoksen metro- ja raitioliikenteen perusinvestoinnit, Helsingin Energia -liikelaitoksen tulevien vuosien voimalaitosinvestoinnit sekä eräät peruspalvelutuotannon uudisrakennusinvestoinnit.

11. PAKOLLISTEN VARAUSTEN MUUTOKSET

1 000 euroa	Konserni		Kaupunki	
	2013	2012	2013	2012
Eläkevastuu 1.1.	204 969	220 891	203 058	218 907
Vähennykset tilikaudella	-15 800	-15 922	-15 662	-15 849
Eläkevastuu 31.12.	189 169	204 969	187 396	203 058
Metrotunnelin vesivahinkovaraus 1.1.	66	129	66	129
Varauksen purku	-66	-63	-66	-63
Metrotunnelin vesivahinkovaraus 31.12.	0	66	0	66
Hanasaaren A-voimalaitoksen purku 1.1.	8 404	8 404	8 404	8 404
Hanasaaren A-voimalaitoksen purku 31.12.	8 404	8 404	8 404	8 404
Kaatopaikkojen jälkihoitovaraus (HSY) 1.1.	14 537	14 710	..	..
Lisäykset tilikaudella	550	550	..	..
Vähennykset tilikaudella	-521	-723	..	..
Kaatopaikkojen jälkihoitovaraus (HSY) 31.12.	14 566	14 537	..	..
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu (HUS) 1.1.	13 294	12 885	..	..
Lisäykset tilikaudella	2 238	409	..	..
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu (HUS) 31.12.	15 532	13 294	..	..
Muut pakolliset varaukset 1.1.	791	398	0	0
Lisäykset tilikaudella	841	393	0	0
Vähennykset tilikaudella	-314	0	0	0
Muut pakolliset varaukset 31.12.	1 318	791	0	0

12. OSINKOTUOTTOJEN JA PERUSPÄÄOMAN KORKOTUOTTOJEN ERITTELY

1 000 euroa	Kaupunki	
	2013	2012
Osinkotuotot muista yhteisöistä	16 386	18 554
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	4 249	4 249
Osinkotuotot ja peruspääoman korkotuotot yhteensä	20 635	22 803

4.3 Tasetta koskevat liitetiedot

4.3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

13. ARVONKOROTUKSET

1 000 e	Konserni		Kaupunki	
	2013	2012	2013	2012
Maa- ja vesialueet				
Arvo 1.1.	1 825 862	1 829 190	1 821 790	1 825 118
Arvonkorotusten purku	-5 066	-3 328	-5 066	-3 328
Arvo 31.12.	1 820 796	1 825 862	1 816 724	1 821 790

14. AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

1 000 e	Aineettomat oikeudet	Kaupunki		
		Muut pitkävaikutteiset menot	Ennakkomaksut	Yhteensä
Aineettomat oikeudet				
Poistamaton hankintameno 1.1.	33 502	260 921	65	294 488
Lisäykset tilikauden aikana	9 621	11 711	276	21 608
Rahoitusosuudet tilikauden aikana	-10	0	0	-10
Siirrot erien välillä	7 951	11 750	0	19 701
Tilikauden poisto	-13 271	-37 648	0	-50 919
Poistamaton hankintameno 31.12.	37 793	246 734	341	284 868

15. AINEELLISET HYÖDYKKEET

1 000 e	Maa- ja vesialueet	Kaupunki		
		Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto
Aineelliset hyödykkeet				
Poistamaton hankintameno 1.1.	1 159 775	1 676 370	2 036 061	193 621
Lisäykset tilikauden aikana	27 983	22 142	134 121	35 715
Rahoitusosuudet tilikauden aikana	-3 442	-4 288	0	-126
Vähennykset tilikauden aikana	-3 768	-11 225	-1 991	-242
Siirrot erien välillä	49 473	165 233	38 991	6 313
Tilikauden poisto	0	-157 845	-146 337	-47 935
Poistamaton hankintameno 31.12.	1 230 021	1 690 387	2 060 845	187 346

1 000 e	Kaupunki		
	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Aineelliset hyödykkeet yhteensä
Aineelliset hyödykkeet			
Poistamaton hankintameno 1.1.	10 683	263 789	5 340 299
Lisäykset tilikauden aikana	494	323 938	544 393
Rahoitusosuudet tilikauden aikana	0	-5 330	-13 186
Vähennykset tilikauden aikana	0	-2 235	-19 461
Siirrot erien välillä	191	-279 903	-19 702
Tilikauden poisto	-51	0	-352 168
Poistamaton hankintameno 31.12.	11 317	300 259	5 480 175

16. PYSYVIEN VASTAAVIEN SIJOITUKSET, OSAKKEET JA OSUUDET

1 000 e	Kaupunki				
	Tytäryhteisöt	Jäsenkunta- yhtymäosuudet	Osakkuus- ja muut omistussuus- yhteisöt, osakkeet ja osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Osakkeet ja osuudet yhteensä
Osakkeet ja osuudet					
Hankintameno 1.1.	465 261	428 932	211 684	97 482	1 203 359
Lisäykset tilikauden aikana	15 311	0	60 000	5 954	81 265
Vähennykset tilikauden aikana	0	0	-2 272	-2 794	-5 066
Siirrot erien välillä	0	0	-2 346	2 346	0
Hankintameno 31.12.	480 572	428 932	267 066	102 988	1 279 558

17. PYSYVIEN VASTAAVIEN SIJOITUKSET, JOUKKOVELKAKIRJA-, MUUT LAINA- JA MUUT SAAMISET

1 000 e	Kaupunki				Jvk- muut laina- ja muut saamiset yhteensä
	Jvk- lainasaamiset	Saamiset tytäryhteisöiltä	Saamiset jäsenkunta- yhtymiltä	Saamiset muilta	
Jvk-, muut laina- ja muut saamiset					
Hankintameno 1.1.	45 895	652 337	687 493	185 732	1 571 457
Lisäykset tilikauden aikana	0	16 112	0	6 576	22 688
Vähennykset tilikauden aikana	-45 895	-18 237	0	-5 613	-69 745
Hankintameno 31.12.	0	650 212	687 493	186 695	1 524 400

18. PÄÄOMALAINASAAMISTEN OSUUS PYSYVIEN VASTAAVIEN SIJOITUKSISTA

1 000 e	Kaupunki	
	2013	2012
Pääomalainasaamiset tytäryhteisöiltä lainoittain		
Helsingin Bussiliikenne Oy ¹	12 255	12 255
Helsingin Bussiliikenne Oy ¹	3 638	3 638
Helsingin Tiedepuiston Yrityshautomot Oy ²	1 875	1 875
Helsingin Väylä Oy ³	5 000	5 000
Helsingin Asuntohankinta Oy Ab ⁴	3 500	3 500
Helsingin Bussiliikenne Oy ¹	5 800	5 800
Helsingin Asuntohankinta Oy Ab ⁴	3 501	3 501
Suomenlinnan Liikenne Oy ³	62	62
Helsingin Bussiliikenne Oy ¹	8 000	8 000
Helsingin Energian pääomalainasaamiset lainoittain		
Helen Sähköverkko Oy ⁵	146 000	146 000
Suomen Energia-Urakointi Oy ⁶	2 400	2 400
Pääomalainasaamiset tytäryhteisöiltä yhteensä	192 031	192 031
Pääomalainasaamiset osakkuus- ja omistusyhteisyyksiltä lainoittain		
Pääkaupunkiseudun Junakalusto Oy ⁷	2 141	2 141
Pääomalainasaamiset yhteensä	194 172	194 172

¹ Lainan korko on kuusi (6) prosenttia.

² Lainan korko on neljä (4) prosenttia.

³ Laina on koroton.

⁴ Lainan korko on kaupungin oman pääoman ehtoisista asuntolainoista (ns. tertiärlainat) kulloinkin veloitettavan koron suuruinen.

⁵ Lainan korko on sähköviranomaisen vahvistama viitekorko lisättynä kahdella (2) prosenttiyksiköllä. Laina-aika on 1.10.2006 - 30.9.2026.

⁶ Lainan korko on Suomen valtion viiden (5) vuoden obligaatioiden korko lisättynä yhdellä (1) prosenttiyksiköllä. Laina-aika on 30.4.2012 - 31.12.2017.

⁷ Pääkaupunkiseudun Junakalusto Oy:n lainat on yhdistetty vuonna 2012. Lainan korko on Suomen valtion kymmenen (10) vuoden obligaation kesikorko lisättynä yhdellä (1) prosenttiyksiköllä. Pääkaupunkiseudun Junakalusto Oy on ollut vuodesta 2011 lähtien osakkuus- ja omistusyhteisyyshenkilö.

Pääomalainat on annettu osakeyhtiölain mukaisin pääomalainaehdoin.

19. SAAMISTEN ERITTELY

1 000 e	Kaupunki			
	2013		2012	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0	5 779	0	8 927
Lainasaamiset	62	25	62	654
Muut saamiset	0	8	0	221
Siirtosaamiset	0	10 211	0	10 097
Yhteensä	62	16 023	62	19 899
Saamiset jäsenkuntayhtymiltä				
Myyntisaamiset	0	16 405	0	13 664
Lainasaamiset	18	0	18	0
Siirtosaamiset	0	11 886	0	20 843
Yhteensä	18	28 291	18	34 507
Saamiset osakkuus- ja omistusyhteisyyksiltä				
Myyntisaamiset	0	2 580	0	2 320
Siirtosaamiset	0	428	0	1
Yhteensä	0	3 008	0	2 321
Saamiset yhteensä	80	47 322	80	56 727

20. SIIRTOSAAMISIIN SISÄLTÄVÄT OLENNAISET ERÄT

1 000 e	Konserni		Kaupunki	
	2013	2012	2013	2012
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Siirtyvät korot	1 142	3 338	4 070	4 111
Helsingin Energian tulojen jaksoitus	72 785	37 251	72 785	37 251
Helen Sähköverkko Oy / laskuttamaton sähkön siirto	17 006	17 526	..	..
Saaminen HUS-kuntayhtymältä	6 781	10 628	10 970	16 658
Helsingin teatterisäätiö / tyel ennakkomaksu	2 183	..	..	..
HUS / Kelakorvaus työterveyshuollosta	1 279	1 173	..	..
Muut siirtosaamiset	53 270	65 236	48 432	56 561
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	154 446	135 152	136 257	114 581

21. RAHOITUSARVOPAPERIT

1 000 e	Kaupunki	
	2013	2012
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin		
Jälleenhankintahinta	347 992	620 164
Kirjanpitoarvo 31.12.	347 992	512 808
Erotus	0	107 356
Rahoitusarvopaperit yhteensä	347 992	512 808

4.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

22. OMAN PÄÄOMAN ERITTELY

1 000 euroa	Konserni		Kaupunki	
	2013	2012	2013	2012
Peruspääoma 1.1.	2 972 407	2 972 407	2 972 407	2 972 407
Peruspääoma 31.12.	2 972 407	2 972 407	2 972 407	2 972 407
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääomat 1.1.	5 815	5 815	..	..
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääomat 31.12.	5 815	5 815	..	..
Arvonkorotusrahasto 1.1.	1 828 120	1 831 448	1 821 791	1 825 119
Vähennykset	-6 477	-3 328	-5 066	-3 328
Arvonkorotusrahasto 31.12.	1 821 643	1 828 120	1 816 725	1 821 791
Muut omat rahastot				
Vakuutusrahasto 1.1.	52 108	51 330	52 108	51 330
Lisäykset	616	778	616	778
Vakuutusrahasto 31.12.	52 724	52 108	52 724	52 108
Urheilu- ja ulkoilurahasto 1.1.	52 195	51 277	52 195	51 277
Lisäykset	20 233	918	20 233	918
Urheilu- ja ulkoilurahasto 31.12.	72 428	52 195	72 428	52 195
Asuntolainarahasto 1.1. ¹	89 651	89 336	89 651	89 336
Lisäykset	0	315	0	315
Vähennykset	-89 651	0	-89 651	0
Asuntolainarahasto 31.12.	0	89 651	0	89 651
Kamppi-Töölönlahti-alueen investointirahasto 1.1.	35 028	13 081	35 028	13 081
Lisäykset	0	25 930	0	25 930
Vähennykset	-3 546	-3 983	-3 546	-3 983
Kamppi-Töölönlahti-alueen investointirahasto 31.12.	31 482	35 028	31 482	35 028
Asuntotuotantorahasto 1.1.	144 013	139 412	144 013	139 412
Lisäykset	93 833	4 601	93 833	4 601
Asuntotuotantorahasto 31.12.	237 846	144 013	237 846	144 013
Polttoaineiden varmuusvarastorahasto 1.1.	52 693	52 693	52 693	52 693
Polttoaineiden varmuusvarastorahasto 31.12.	52 693	52 693	52 693	52 693
Lähiörahasto 1.1.	71 586	76 750	71 586	76 750
Vähennykset	-3 745	-5 164	-3 745	-5 164
Lähiörahasto 31.12.	67 841	71 586	67 841	71 586
Innovaatorahasto 1.1.	14 158	8 900	14 158	8 900
Lisäykset	0	10 000	0	10 000
Vähennykset	-3 668	-4 742	-3 668	-4 742
Innovaatorahasto 31.12.	10 490	14 158	10 490	14 158

1 000 euroa	Konserni		Kaupunki	
	2013	2012	2013	2012
Asumisoikeusmaksut 1.1.	61 612	55 296	..	..
Lisäykset	8 676	6 316	..	..
Asumisoikeusmaksut 31.12.	70 288	61 612	..	..
Muut omat rahastot 1.1.	162 532	160 793	..	..
Lisäykset	3 494	1 792	..	..
Vähennykset ³	-3 036	-53	..	..
Muut omat rahastot 31.12. ³	162 990	162 532	..	..
Muut omat rahastot yhteensä	758 782	735 576	525 504	511 432
Muu oma pääoma 1.1.	734 105	734 186	729 031	729 031
Vähennykset ³	0	-81	0	0
Muu oma pääoma 31.12. ³	734 105	734 105	729 031	729 031
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	2 166 990	2 032 132	2 724 094	2 595 233
Lisäykset / Vähennykset	-20 207	-3 523	-20 000	-10 000
Oikaisu edelliseen tilikauteen ²	44 276	76	44 311	0
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	2 191 059	2 028 685	2 748 405	2 585 233
Tilikauden ylijäämä/alijäämä (-)	194 570	138 305	159 034	138 861
Oma pääoma yhteensä	8 678 381	8 443 013	8 951 106	8 758 755

¹ Asuntolainarahasto liitetty Asuntotuotantorahastoon 1.1.2013

² Helsingin Energian tilinpäätösvuotta aiemmin kertynyt poistoero 44 311 457 euroa on siirretty taseen oikaisuna edellisten tilikausien voittoon.

³ Konsernin vuoden 2012 lukua muutettu.

23. PAKOLLISET VARAUKSET

1 000 e	Konserni		Kaupunki	
	2013	2012	2013	2012
Eläkevastuuvaraus ¹	189 169	204 969	187 396	203 058
Metrotunnelin vesivahinkovaraus	0	66	0	66
Hanasaaren A-voimalaitoksen purku	8 404	8 404	8 404	8 404
Kaatopaikkojen jälkihoitovaraus	14 566	14 537	0	0
Potilasvahinkovastuunmaksuvastuu ¹	15 532	13 294	0	0
Muut pakolliset varaukset ¹	1 318	791	0	0
Pakolliset varaukset yhteensä	228 989	242 061	195 800	211 528

¹ Konsernin vuoden 2012 lukua muutettu.

24. PITKÄAIKAISET VELAT

1 000 e	Konserni		Kaupunki	
	2013	2012	2013	2012
Velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin 5 v. kuluttua				
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 018 715	1 532 951	577 259	346 577
Lainat julkisyhteisöiltä	1 362 782	1 455 497	0	0
Lainat muilta luotonantajilta	47 218	50 927	7 439	7 439
Muut pitkäaikaiset velat	133 992	121 484	0	0
Pitkäaikaiset velat yhteensä	3 562 707	3 160 859	584 698	354 016

25. JOUKKOVELKAKIRJALAINAT

1 000 e	Kaupunki			
	2013		2012	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
JVK-laina 2009/2014 ^{1 ja 3}	0	50 000	50 000	0
JVK-laina 2009/2014 ^{2 ja 3}	0	50 000	50 000	0
Joukkovelkakirjalainat yhteensä	0	100 000	100 000	0

¹ Lainan korko on kolmen (3) kuukauden euribor. Laina on kertalyhenteinen.

² Lainan korko on kolme (3) prosenttia. Laina on kertalyhenteinen.

³ Lainat siirretty pitkäaikaisista lyhytaikaisiin tilivuoden 2013 aikana.

26. VIERAS PÄÄOMA

1 000 e	Kaupunki			
	2013		2012	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot	0	14	0	18
Ostovelat	0	8 252	0	9 638
Muut velat	0	20 290	0	19 232
Siirtovelat	0	71	0	623
Yhteensä	0	28 627	0	29 511
Velat jäsenkuntayhtymille				
Ostovelat	0	7 452	0	11 379
Siirtovelat	0	36 821	0	21 309
Yhteensä	0	44 273	0	32 688
Velat osakus- ja omistusyhteisöille				
Ostovelat	0	798	0	977
Siirtovelat	0	0	0	1 223
Yhteensä	0	798	0	2 200
Vieras pääoma yhteensä	0	73 698	0	64 399

27. SIIRTOVELKOIHIN SISÄLTYVÄT OLENNAISET ERÄT

1 000 e	Konserni		Kaupunki	
	2013	2012	2013	2012
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Lomapalkkajaksotus	395 777	384 782	303 120	297 082
HUS / palkkajaksotus ¹	13 536	15 586	..	..
Siirtyvät korot	16 626	17 592	2 580	2 770
Velka HUS:lle	6 955	10 605	10 901	16 623
HUS / Potilasvakuutus ¹	2 141	2 157	..	..
Velka Kevalle	18 062	17 952	18 062	17 952
HSL / Lipputulojaksotus	4 988	4 648	..	..
HSY / kiinteistöveroarvio v 2010-2013	6 184	..	..	..
Muut siirtovelat ¹	96 964	115 041	69 057	78 032
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	561 233	568 363	403 720	412 459

¹ Konsernin vuoden 2012 lukua muutettu.

28. HUOLLETTAVIEN VARAT

1 000 e	Kaupunki	
	2013	2012
Huollettavien varat 31.12.	5 422	4 497

29. ELATUSTUEN TAKAUTUMISSAATAVA

Elatustukilain mukaiset elatustuen toimeenpanon ja elatusavun perinnän tehtävät siirtyivät kunnilta Kansaneläkelaitokselle 1.4.2009 lukien. Kunnille korvataan viiden (5) vuoden ajan osuus, jonka Kansaneläkelaitos on edeltävän vuoden aikana saanut perittyä. Helsingin kaupungilla korvaukset merkitään vuosittain tuloksi, koska saatavat on poistettu taseesta vuosina 2008 - 2009.

4.4 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

30. VELAT, JOIDEN VAKUUDEKSI ANNETTU KIINNITYKSIÄ KIINTEISTÖIHIN

1 000 e	Konserni	
	2013	2012
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 506 770	1 158 455
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	2 042 137	1 624 448
Lainat julkisyhteisöiltä	885 182	966 392
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	1 952 100	2 004 313
Lainat muilta luotonantajilta	54 425	49 679
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	7 269	7 269
Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä	4 001 506	3 636 030

31. VELAT, JOIDEN VAKUUDEKSI ANNETTU OSAKKEITA

1 000 e	Konserni	
	2013	2012
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	26 495	29 128
Pantattujen osakkeiden kirjanpitoarvo	84 840	89 127
Lainat julkisyhteisöiltä	413	455
Pantattujen osakkeiden kirjanpitoarvo	792	792
Pantatut osakkeet yhteensä	85 632	89 919

32. MUUT VAKUUDET

1 000 e	Konserni	
	2013	2012
Omasta puolesta annetut vakuudet		
Sitoumusten vakuudeksi annetut kiinnitykset	21 805	21 817
Sitoumusten vakuudeksi pantatut arvopaperit	827	821
Sitoumusten vakuudeksi pantattu muu omaisuus	45 643	42 323
Vakuudet yhteensä	68 275	64 961

33. LEASINGVASTUIDEN YHTEISMÄÄRÄ

1 000 e	Konserni		Kaupunki	
	2013	2012	2013	2012
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	14 906	13 109	10 466	8 040
Myöhemmin maksettavat	24 781	20 352	18 245	13 294
Leasingvastuut yhteensä	39 687	33 461	28 711	21 334

34. VASTUUSITOUMUKSET

1 000 e	Konserni		Kaupunki	
	2013	2012	2013	2012
Takaukset omasta puolesta	31 063	26 100	28 938	24 114
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma	..	..	794 082	650 491
Jäljellä oleva pääoma	509 391	320 298	503 325	315 740
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	..	..	53 264	50 468
Jäljellä oleva pääoma	101 316	52 812	40 580	39 451

35. VASTUUN KUNTIEN TAKAUSKESKUKSEN TAKAUSVASTUUSTA

1 000 e	Konserni		Kaupunki	
	2013	2012	2013	2012
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	2 631 812	2 224 146	2 631 812	2 224 146
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.	0	0	0	0
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	1 765	1 571	1 765	1 571

36. MYÖNNETTY NOSTAMATTA OLEVAT ANTOLAINAT

1 000 e	Konserni		Kaupunki	
	2013	2012	2013	2012
Rahastojen antolainat				
Urheilu- ja ulkoilulaitosrahasto	8 220	8 240	8 220	8 240
Asuntotuotantorahasto	984	338	984	338
Yhteensä	9 204	8 578	9 204	8 578
Muut antolainat	14 830	14 830	14 830	14 830
Myönnetty nostamatta olevat antolainat yhteensä	24 034	23 408	24 034	23 408

37. MUUT TASEEN ULKOPUOLISET JÄRJESTELYT

1 000 e	Konserni		Kaupunki	
	2013	2012	2013	2012
Sopimusvastuut				
Vuokravastuut	217 651	187 146	101 772	92 124
Yhteistyö- ja kumppanuussopimukset	30 660	19 465	30 660	19 465
Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuu	244	0	0	0
Johdannaissopimukset				
Sähköjohdannaiset ¹				
Sopimusten käypä arvo	-60 281	-47 838	-62 311	-47 838
Ostettu, TWh	14,9	15,7	14,9	15,7
Myyty, TWh	10,9	11,2	10,9	11,2
Koronvaihtosopimukset ²				
Sopimusten käypä arvo	-6 347	1 937	-14	0
Kohde-etuuden arvo	377 281	372 086	30 000	0
Valuuttajohdannaiset ³				
Sopimusten käypä arvo	-369	24	-369	24
Kohde-etuuden arvo	9 568	9 278	9 568	9 278
Hiilijohdannaiset ³				
Sopimusten käypä arvo	-1 039	-1 416	-1 039	-1 416
Ostettu, t	135 000	120 000	135 000	120 000
Myyty, t	0	20 000	0	20 000

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

1 000 e	Konserni		Kaupunki	
	2013	2012	2013	2012
Päästöjohdannaiset ⁴				
Sopimusten käypä arvo	176	-89	176	-89
Ostettu, t CO ₂	1 331 000	720 000	1 331 000	720 000

¹ Sähköjohdannaisopimusten tulouttamatta oleva osa on muodostunut tulevaisuudessa tapahtuvaa fyysistä markkinahintaista sähkön ostoa ja myyntiä suojaavaa.

² Korkeajohdannaisilla suojataan vaihtuvakorkoisten lainojen tulevia korkokustannuksia.

³ Valuuttajohdannaisopimusten sekä hiilijohdannaisien käypä arvo on muodostunut tulevaisuudessa tapahtuvaa hiilen hankintaa suojaavaa.

⁴ Päästöjohdannaisopimusten käypä arvo on muodostunut tulevaisuudessa ennakoituja päästöjä sekä myönnettyjen päästöoikeuksien eroa suojaavaa.

Kaupunginvaltuusto on päättänyt, että Helsingin Energia -liikelaitos antaa kaupungin puolesta EPV Energia Oy:lle ja Pohjolan Voima Oy:lle sitovat ilmoitukset osallistumisesta Olkiluoto 4 -hankkeen kilpailu- ja suunnitteluvaiheeseen sekä merkitsee kassavaroin EPV Energia Oy:n enintään 2,6 milj. euron osakepääoman korotukset ja antaa Pohjolan Voima Oy:lle enintään 2,3 milj. euron osakaslainan.

Oikeudenkäynnit ja viranomaismenettelyt

Tullin valvontatilat

Helsingin Satama -liikelaitoksen johtokunta päätti 28.9.2010 tullin käyttöön tullilain 20 §:n perusteella korvauksetta luovutettavien valvontatilojen laajuudesta perustuen muun muassa Helsingin kaupungin hallintokeskuksen oikeuspalveluiden 26.3.2010 antamaan lausuntoon. Tämän johdosta Helsingin Satama lähetti 31.12.2010 tullille Helsingin Sataman johtokunnan päätökseen perustuvat laskut. Tulli ei maksanut laskuja, vaan valitti asiasta Helsingin hallinto-oikeuteen. Helsingin hallinto-oikeus hylkäsi tullin valituksen 14.11.2012 tekemällään päätöksellä. Tulli valitti asiasta Korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Asiassa ei ole saatu päätöstä.

Vuosaaren katselmuskorvaus

Vuosaaren satamahankkeen katselmustoimitus päättyi vuoden 2012 lopussa, jolloin toimitusmiehet antoivat esityksen kiinteistöille maksettavista korvauksista. Helsingin Satama jätti yhdessä liikenneviraston kanssa muistutuksen katselmuskirjasta. Etelä-Suomen aluehallintovirasto antoi 6.11.2013 päätöksen, jossa korvaussummaa oli kohtuullistettu merkittävästi toimitusmiesten esitykseen nähden. Helsingin Satama ja liikennevirasto tyytyvät aluehallintoviraston antamaan päätökseen ja maksavat korvaukset päätöksen mukaisesti. Aluehallintoviraston päätöksestä on valitettu ja se menee Vaasan hallinto-oikeuden ratkaistavaksi.

Olkiluoto 3-ydinvoimalaitosyksikön välimiesmenettely

Helen-konserniin kuuluva Oy Mankala Ab on osakkaana (8,1 %) Teollisuuden Voima Oyj:ssä (TVO), joka rakennuttaa avaimet käteen -periaatteella Olkiluoto 3-ydinvoimalaitosyksikköä Eurajoelle Olkiluotoon. Laitoksen tuli valmistua alkuperäisen aikataulun mukaisesti vuonna 2009. TVO ei ole saanut laitostoimittaja AREVA-Siemens konsortiolta pyytämäänsä Olkiluoto 3 -projektin kokonaisaikataulun päivitystä. Siksi TVO ei tällä hetkellä anna arviota OL3-ydinvoimalaitosyksikön valmistumisajasta.

TVO jätti vuonna 2012 kanteen ja vastineen Kansainvälisen kauppakamarin (ICC) sääntöjen mukaisessa välimiesmenettelyssä koskien OL3:n valmistumisen viivästymistä ja siitä aiheutuneita kustannuksia. Kanteen rahamääräinen arvio TVO:n kustannuksista ja menetyksistä oli noin 1,8 miljardia euroa, johon sisältyi TVO:n varsinainen vaatimus ja elokuuhun 2014 asti ulottuva arvio-osuus.

Välimiesmenettely alkoi joulukuussa 2008 OL3-laitostoimittajan aloitteesta. Laitostoimittajan vuonna 2013 päivittämä, vuoden 2011 kesäkuun loppuun ulottuva rahamääräinen vaatimus on yhteensä noin 2,7 miljardia euroa. Summa sisältää muun muassa laitostoimitussopimuksen viivästettyjä maksueriä noin 70 miljoonaa euroa sekä viivästyskorjoja noin 700 miljoonaa euroa ja saamatta jäänyttä voittoa noin 120 miljoonaa euroa. TVO on todennut laitostoimittajan aiemmin toimittaman kanteen perusteettomaksi. Välimiesmenettely voi kestää useita vuosia ja siinä

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

vaaditut määrät voivat vielä päivittyä. Välimiesmenettelyssä esitettyjen vaatimusten perusteella TVO ei ole kirjannut saatavia eikä varauksia.

Automaattimetron etenemissopimus

Helsingin kaupungin liikennelaitos -liikelaitos (HKL) ja Siemens allekirjoittivat etenemissopimuksen automaattimetron toteuttamisesta 28.5.2012. HKL:n johtokunta hyväksyi sopimuksen 4.6.2012. Sopimuksen mukaan avoimeksi toteutusvaiheessa jäävät erimielisyysasiat käsitellään projektin myöhemmässä vaiheessa, joksi määriteltiin ajankohta, kun HKL:n nykyinen metrojunakalusto on kokonaan automatisoitu ja otettu liikenteeseen, mikä etenemissopimuksen liiteaikataulun mukaan tapahtuu maaliskuussa 2015. Riitojen ratkaisu välimiesmenettelyssä voi alkaa 90 päivän kuluttua siitä, kun koko nykyinen HKL:n metrokalusto on automatisoitu, kuitenkin viimeistään lokakuusta 2015 alkaen. Siemensin vireille paneman erillisen kanteen perusteella sopimuksen viivästyssakkoehdotusten tulkintaa koskevan riit asian käsittely alkaa Helsingin käräjäoikeudessa kuitenkin jo helmikuussa 2014.

Arvonlisäveron palautusvastuu

Helsingin kaupungilla on palautusvastuu uudisrakennusten ja perusrantamisen hankintamenojen arvonlisäverosta, mikäli kiinteistöjä myydään tai niiden käyttötarkoitus muuttuu vähennykseen tai palautukseen oikeuttamattomaan käyttöön.

Konsernin tytäryhteisöjen ilmoittama arvonlisäveron palautusvastuu 31.12.2013 on 58,8 milj. euroa.

Päästöoikeudet

t CO ₂	Kaupunki	
	2013	2012
Myönnettyt päästöoikeudet vuosille 2008 - 2012	0	17 500 000
Myönnettyt päästöoikeudet vuosille 2013 - 2020 (vahvistamaton)	7 209 000	0
Käytettävissä olevien päästöoikeuksien määrä 1.1	8 777 000	6 093 000
Palautetut päästöoikeudet	3 419 000	3 283 000
Alkujako	*)	3 507 000
Päästöoikeuksien ostot	5 742 000	2 510 000
Päästöoikeuksien myynnit	0	50 000
Käytettävissä olevien päästöoikeuksien määrä 31.12.	11 100 000	8 777 000
Arvio toteutuneista päästöistä	3 300 000	3 400 000
*) ei vielä toteutunut		

Helsingin Energia -liikelaitokselle on myönnetty päästöoikeuksia vuosille 2013 – 2020 yhteensä 7,2 milj. tonnia CO₂. Arvio vuoden 2013 toteutuneista päästöistä on 3,3 milj. tonnia CO₂. Vuoden 2013 kaupankäynnissä päästöoikeuksia ja niitä vastaavia oikeuksia ostettiin fyysisesti 5,7 milj. tonnia CO₂. Kaupankäynnin ja energiantuotannossa käytettyjen päästöoikeuksien yhteinen nettovaikutus tulokseen vuonna 2013 on 16,1 milj. euroa tulosta pienentävä. Taseen aineettomissa oikeuksissa päästöoikeuksia ja niistä vastaavia oikeuksia on 31.12.2013 yhteensä 7,8 milj. tonnia CO₂.

4.5 Ympäristövastuut

38. EHDOLLINEN YMPÄRISTÖVELKA

1 000 e	Kaupunki	
	2013	2012
Entisten kaatopaikkojen kunnostaminen	25 500	24 000
Maaperän puhdistaminen	3 200	3 500

4.6 Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkioita koskevat liitetiedot

39. HENKILÖSTÖN LUKUMÄÄRÄ 31.12.

	Kaupunki							
	Vakinaiset		Määräaikaiset		Työllistetyt		Yhteensä	
	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012
Kaupunginjohtajan toimiala	2 056	2 091	150	174	13	10	2 219	2 275
Rakennus- ja ympäristötoimi	6 406	6 303	427	547	54	37	6 887	6 887
Sosiaali-, terveys- ja varhaiskasvatustoimi	17 309	17 261	3 904	4 014	605	450	21 818	21 725
Sivistys- ja henkilöstötoimi	7 061	6 855	1 889	1 949	170	94	9 120	8 898
Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimi	896	884	41	51	7	8	944	943
Yhteensä	33 728	33 394	6 411	6 735	849	599	40 988	40 728

Työllistettyjen vuoden 2012 tietoja on oikaistu.

40. HENKILÖSTÖKULUT

1 000 euroa	Kaupunki	
	2013	2012
Palkat ja palkkiot	1 432 162	1 412 911
Henkilöstösivukulut		
Eläkekulut	406 176	399 422
Muut henkilösivukulut	82 734	81 601
Henkilöstökulut tuloslaskelmassa	1 921 072	1 893 934
Luontoisetujen raha-arvo	6 606	6 181
Henkilöstökulut yhteensä	1 927 678	1 900 115
Tuloslaskelman henkilöstökuluihin sisältyy aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin aktivoituja henkilöstökuluja yhteensä	39 793	31 084

41. TILINTARKASTAJAN PALKKIOT 31.12.

1 000 euroa	Kaupunki	
	2013 *)	2012
Tilivuonna 2013 KPMG Julkishallinnon Palvelut Oy		
Tilivuonna 2012 Ernst & Young Julkispalvelut Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	220	396
Tilintarkastajan lausunnot	30	97
Muut palkkiot	0	52
Palkkiot yhteensä	250	545
*) tilivuoden luvut ovat arvioita.		

5 Eriytetyt tilinpäätökset

5.1 Kunnallisten liikelaitosten tilinpäätökset

HELSINGIN ENERGIA -LIIKELAITOS

TULOSLASKELMA	01.01.–31.12.2013	01.01.–31.12.2012
LIKEVAIHTO	746 609 434,08	766 539 031,51
Valmistus omaan käyttöön	3 502 050,70	4 754 398,17
Liiketoiminnan muut tuotot	34 041 205,34	18 332 272,50
Materiaalit ja palvelut		
Energian hankinta	-77 368 977,24	-54 474 346,93
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Voimalaitospolttoaineostot	-282 109 446,19	-321 173 504,58
Polttoainevarastojen muutos	2 127 297,94	1 567 276,18
Aine- ja tarvikeostot	-19 493 419,11	-22 447 730,91
Ulkopuoliset palvelut	-31 550 776,97	-31 951 211,81
	-408 395 321,57	-428 479 518,05
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-53 403 246,83	-54 190 141,52
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-14 952 270,97	-14 873 347,82
Muut henkilösivukulut	-2 292 971,28	-2 743 058,44
	-70 648 489,08	-71 806 547,78
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-51 472 165,26	-49 431 872,40
	-51 472 165,26	-49 431 872,40
Liiketoiminnan muut kulut	-51 432 832,85	-47 611 919,37
LIIEKEYLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ (-)	202 203 881,36	192 295 844,58
Rahoitustuotot ja -kulut		
Osinkotuotot	15 118 569,96	17 681 909,92
Muut korko- ja rahoitustuotot	5 889 060,14	8 131 153,48
Kunnalle maksetut korkokulut	-18 598 654,00	-18 197 933,52
Muille maksetut korkokulut	-529 948,82	-13 704,86
Muut rahoituskulut	-219 920,50	-80 256,68
	1 659 106,78	7 521 168,34
YLIJÄÄMÄ ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA	203 862 988,14	199 817 012,92
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	0,00	2 667 990,00
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-)	-322 629,48	-207 447,50
Korvaus peruspääomalle	-47 400 000,00	-47 400 000,00
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ (-)	156 140 358,66	154 877 555,42
Tunnusluvut		
Sijoitetun pääoman tuotto, %	14,6	15,0
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	14,9	15,0
Voitto, %	27,3	26,1

RAHOITUSLASKELMA	2013	2012
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA		
Liikeliikemää (-alijäämä)	202 203 881	192 295 845
Oikaisut		
Suunnitelman mukaiset poistot	51 472 165	49 431 872
Muut tuotot ja kulut, joihin ei liity maksua	16 121 534	13 758 060
Rahoitustuotot ja -kulut	1 659 107	7 521 168
Korvaus peruspääomalle	-47 400 000	-47 400 000
Muut oikaisut	-32 604 403	-10 199 156
	-10 751 597	13 111 945
Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta	191 452 285	205 407 789
Käyttöpääoman muutos		
Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten lisäys (-) tai vähennys (+)	30 320 599	-30 454 174
Vaihto-omaisuuden lisäys (-) tai vähennys (+)	-2 127 298	-1 567 276
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-12 542 704	30 187 905
	15 650 598	-1 833 545
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA	207 102 882	203 574 245
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-84 112 369	-92 222 524
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	23 715	702 239
Investoinnit muihin sijoituksiin	-61 090 248	-3 176 764
	-145 178 902	-94 697 049
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-145 178 902	-94 697 049
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Lyhytaikaisten velkojen lisäys (+) tai vähennys (-)	37 820 728	99 499 547
Pitkäaikaisten lainojen muutokset	45 568 260	-8 394 799
Oman pääoman muutokset ja voitonjako	-150 000 000	-200 000 000
	-66 611 012	-108 895 251
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-66 611 012	-108 895 251
RAHAVAROJEN MUUTOS	-4 687 032	-18 056
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	10 098 221	14 785 253
Rahavarat 1.1.	14 785 253	14 803 309
	-4 687 032	-18 056
Tunnusluvut		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viideltä vuodelta, 1 000 euroa	643 949	...
Investointien tulorahoitus, %	175,9	263,2
Lainanhoitokate	8,1	10,0
Kassan riittävyys, pv	5,3	7,5
Quick ratio	0,5	0,6
Current ratio	0,8	0,8

TASE	31.12.2013	31.12.2012
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	60 031 196,38	49 820 717,65
	60 031 196,38	49 820 717,65
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset ja rakennelmat	76 195 780,80	77 434 913,89
Verkosto	379 936 737,69	369 929 183,18
Koneet ja kalusto	271 235 107,34	281 693 478,92
Hankintaennakkomaksut	8 956 130,61	5 446 546,27
Keskeneräinen käyttöomaisuus	11 604 582,32	6 387 334,51
	747 928 338,76	740 891 456,77
Sijoitukset		
Osuudet saman konsernin yrityksissä	269 584 277,30	269 584 277,30
Muut osuudet	212 094 138,00	151 080 271,50
Muut sijoitukset	148 858 245,00	148 781 864,00
	630 536 660,30	569 446 412,80
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	82 899 574,01	80 772 276,07
	82 899 574,01	80 772 276,07
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Saamiset kunnalta	17 325,72	17 325,72
	17 325,72	17 325,72
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	46 552 608,39	69 394 556,34
Myyntisaamiset saman konsernin yrityksiltä	0,00	2 563 442,55
Saamiset kunnalta	564 251,42	1 681 372,29
Siirtosaamiset	79 293 922,21	39 979 869,85
Siirtosaamiset saman konsernin yrityksiltä	0,00	6 221 190,50
Muut saamiset	15 281 531,66	19 079 619,67
	141 692 313,68	138 920 051,20
Rahat ja pankkisaamiset	10 098 220,88	14 785 252,94
VASTAAVAA YHTEENSÄ	1 673 203 629,73	1 594 653 493,15

TASE	31.12.2013	31.12.2012
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	474 289 952,62	474 289 952,62
Muut rahastot	52 693 277,36	52 693 277,36
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä (-)	369 219 252,21	364 341 696,79
Tilikauden ylijäämä/alijäämä (-)	156 140 358,66	154 877 555,42
	1 052 342 840,85	1 046 202 482,19
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Investointivaraus	95 300 000,00	95 300 000,00
Ympäristöpennivaraus	1 918 826,87	1 596 197,39
	97 218 826,87	96 896 197,39
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	8 403 560,11	8 403 560,11
	8 403 560,11	8 403 560,11
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat kunnalta	156 751 147,47	165 160 543,82
Muut velat	54 086 716,51	109 060,14
	210 837 863,98	165 269 603,96
Lyhytaikainen		
Lainat kunnalta	8 409 396,32	8 409 396,32
Korottomat velat kunnalle	807 372,39	785 775,05
Velat konsernin yrityksille	0,00	4 798 456,13
Ostovelat	38 205 879,64	46 046 765,74
Muut velat	239 444 387,23	200 817 933,04
Siirtovelat	17 533 502,34	17 023 323,22
	304 400 537,92	277 881 649,50
Vieras pääoma yhteensä	515 238 401,90	443 151 253,46
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	1 673 203 629,73	1 594 653 493,15
Tunnusluvut		
Omavaraisuusaste, %	68,7	71,7
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	66,0	56,5
Kertynyt ylijäämä/alijäämä (-), 1 000 e	525 360	519 219
Lainakanta 31.12., 1 000 e	225 161	173 570
Lainasaamiset 31.12., 1 000 e	148 858	148 782

MUUT SÄHKÖLIIKETOIMINNOT

TULOSLASKELMA (1 000 euroa)	01.01.–31.12.2013	01.01.–31.12.2012
LIKEVAIHTO	363 147	377 818
Valmistus omaan käyttöön	39	153
Liiketoiminnan muut tuotot	267 396	241 082
Materiaalit ja palvelut		
Energian hankinta	-77 116	-54 181
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Voimalaitospolttoaineostot	-282 057	-295 147
Polttoainevarastojen muutos	2 127	1 567
Aine- ja tarvikeostot	-9 388	-10 938
Ulkopuoliset palvelut	-9 467	-9 912
	-375 901	-368 611
Henkilöstökulut	-18 264	-17 977
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-21 942	-21 814
	-21 942	-21 814
Liiketoiminnan muut kulut	-67 471	-66 400
LIIEYLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ (-)	147 005	144 251
Rahoitustuotot ja -kulut		
Osinkotuotot	17	2 186
Muut korko- ja rahoitustuotot	191	942
Korko- ja muut rahoituskulut	-9 977	-9 785
	-9 769	-6 657
YLIJÄÄMÄ ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA	137 236	137 594
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	0	2 668
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	-323	-207
Korvaus peruspääomasta	-34 227	-32 787
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ (-)	102 687	107 268

MUUT SÄHKÖLIIKETOIMINNOT

TASE (1 000 euroa)	31.12.2013	31.12.2012
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet	57 300	47 902
Aineelliset hyödykkeet	224 100	231 411
Sijoitukset	243 103	182 207
	524 503	461 520
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	72 783	68 985
Saamiset	249 028	241 863
	321 811	310 848
VASTAAVAA YHTEENSÄ	846 314	772 368
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	179 717	179 717
Muut omat rahastot	52 693	52 693
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä (-)	188 594	110 938
Tilikauden ylijäämä/alijäämä (-)	102 687	107 268
	523 691	450 617
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero ja varaukset	105 622	149 611
	105 622	149 611
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Osuus perustamislainasta	88 106	92 592
Muut velat	60 000	0
	148 106	92 592
Lyhytaikainen		
Muut lyhytaikaiset velat	68 895	79 548
	68 895	79 548
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	846 314	772 368

MAAKAASULIIKETOIMINTOJEN ERIYTTÄMINEN

Maakaasumarkkinalain (508/2000) 5 luvussa ja KTMa 222/2005:ssä on säädetty maakaasuliiketoimintojen eriyttämisperiaatteet. Pysyvät ja vaihtuvat vastaavat on kohdistettu aiheuttamisperiaatteen mukaan. Peruspääoman ja pitkäaikaisen vieraan pääoman jako perustuu liiketoimintojen omaisuuteen ja riskisyyteen. Lyhytaikainen vieras pääoma on kohdistettu aiheuttamisperiaatteella.

Tuottojen ja kulujen kohdistaminen on tapahtunut aiheuttamisperiaatteen mukaan. Suunnitelman mukaiset poistajat on esitetty poistoja koskevissa liitetiedoissa.

Korvaus peruspääomalle on jaettu tulosten suhteessa.

MAAKAASUN VERKKOTOIMINTA

TULOSLASKELMA	01.01.–31.12.2013	01.01.–31.12.2012
LIIKEVAIHTO	146 893	165 887
KULUT		
Ulkopuoliset palvelut	-7 504	-248
Henkilöstökulut	-2 324	-962
Poistot	-24 890	-24 890
Liiketoiminnan muut kulut	-51 618	-63 025
	-86 336	-89 125
LIIEKEYLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ (-)	60 557	76 762
Rahoitustuotot ja -kulut		
Rahoitustuotot	606	584
Korkokulut	-24 024	-25 188
	-23 418	-24 604
YLIJÄÄMÄ ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA	37 139	52 158
Korvaus peruspääomalle	-12 609	-12 052
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ ALIJÄÄMÄ (-)	24 530	40 106

MAAKAASUN VERKKOTOIMINTA

TASE	31.12.2013	31.12.2012
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineelliset hyödykkeet		
Verkosto	187 014	211 904
	187 014	211 904
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Lyhytaikaiset saamiset	161 059	162 120
	161 059	162 120
VASTAAVAA YHTEENSÄ	348 073	374 024
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	70 000	70 000
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä (-)	24 939	23 676
Tilikauden ylijäämä/alijäämä (-)	24 530	40 106
	119 469	133 782
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Laina kaupungilta	228 604	240 242
	228 604	240 242
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	348 073	374 024

MAAKAASUENERGIAN MYYNTITOIMINTA

TULOSLASKELMA	01.01.–31.12.2013	01.01.–31.12.2012
LIKEVAIHTO	2 029 485	2 058 966
KULUT		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Maakaasun osto	-1 723 879	-1 780 281
Henkilöstökulut	-2 324	-962
Liiketoiminnan muut kulut	-62 136	-62 895
	-1 788 339	-1 844 138
LIIEYLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ (-)	241 146	214 828
Rahoitustuotot ja -kulut		
Rahoitustuotot	1 212	1 168
	1 212	1 168
YLIJÄÄMÄ ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA	242 358	215 996
Korvaus peruspääomalle	-50 435	-49 910
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (+)/ ALIJÄÄMÄ (-)	191 923	166 086

MAAKAASUENERGIAN MYYNTITOIMINTA

TASE	31.12.2013	31.12.2012
VASTAAVAA		
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Lyhytaikaiset saamiset	1 053 837	1 061 631
	1 053 837	1 061 631
VASTAAVAA YHTEENSÄ	1 053 837	1 061 631
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä (-)	630 951	662 465
Tilikauden ylijäämä/alijäämä (-)	191 923	166 086
	822 874	828 551
VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen vieras pääoma	230 963	233 080
	230 963	233 080
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	1 053 837	1 061 631

HELSINGIN SATAMA -LIIKELAITOS

TULOSLASKELMA	01.01.–31.12.2013	01.01.–31.12.2012
LIIKEVAIHTO	89 024 472,69	87 178 973,24
Valmistus omaan käyttöön	796 771,89	700 959,38
Liiketoiminnan muut tuotot	64 453,39	132 469,46
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-3 903 824,59	-3 816 887,92
Palvelujen ostot	-13 875 577,30	-14 988 760,31
	-17 779 401,89	-18 805 648,23
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-8 105 174,24	-8 604 620,95
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-2 329 156,99	-2 422 611,33
Muut henkilösivukulut	-479 862,62	-467 921,16
	-10 914 193,85	-11 495 153,44
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-31 753 728,31	-31 630 848,43
	-31 753 728,31	-31 630 848,43
Liiketoiminnan muut kulut		
Vuokrakulut	-8 124 447,40	-7 764 759,57
Muut kulut	-427 940,63	-389 496,55
	-8 552 388,03	-8 154 256,12
LIIEKEYLIJÄÄMÄ/ ALIJÄÄMÄ (-)	20 885 985,89	17 926 495,86
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	231 740,82	731 110,57
Muut rahoitustuotot	40 191,01	50 069,28
Muille maksetut korkokulut	-805 301,64	-2 263 035,74
Korvaus peruspääomasta	-6 317 000,00	-6 317 000,00
Muut rahoituskulut	-18,61	-54,13
	-6 850 388,42	-7 798 910,02
YLIJÄÄMÄ ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	14 035 597,47	10 127 585,84
Satunnaiset tuotot ja -kulut		
Satunnaiset kulut	-251 354,75	0,00
	-251 354,75	0,00
YLIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	13 784 242,72	10 127 585,84
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	11 932 404,45	11 932 404,31
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ ALIJÄÄMÄ (-)	25 716 647,17	22 059 990,15
Tunnusluvut		
Sijoitetun pääoman tuotto, %	3,6	3,2
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	5,2	4,3
Voitto, %	15,5	11,6

RAHOITUSLASKELMA	2013	2012
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Liikelyljäämä (-alijäämä)	20 885 986	17 926 496
Poistot ja arvonalentumiset	31 753 728	31 630 848
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korvaus peruspääomasta	-6 317 000	-6 317 000
Muille maksetut korkokulut	-805 302	-2 263 036
Muut	20 558	781 126
	45 537 971	41 758 434
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot	-13 305 374	-15 901 833
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 200	3 358
	-13 304 173	-15 898 475
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	32 233 798	25 859 959
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys muilta	-19 844 927	-19 844 927
	-19 844 927	-19 844 927
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos muilta	-987 439	-1 092 736
Korottomien velkojen muutos muilta	-267 337	-3 057 354
	-1 254 776	-4 150 090
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-21 099 703	-23 995 017
RAHAVAROJEN MUUTOS	11 134 095	1 864 942
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	67 751 050	56 616 954
Rahavarat 1.1.	56 616 954	54 752 012
	11 134 095	1 864 942
Tunnusluvut		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viideltä vuodelta, 1 000 euroa	120 212	...
Investointien tulorahoitus, %	344,1	262,6
Lainanhoitokate	2,3	2,0
Kassan riittävyys, pv	321	252
Quick ratio	3,03	2,38
Current ratio	2,07	1,73

TASE	31.12.2013	31.12.2012
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	99 461,89	132 891,09
Muut pitkävaikutteiset menot	109 256 348,32	116 582 937,16
	109 355 810,21	116 715 828,25
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset	46 701 948,30	47 884 109,18
Kiinteät rakenteet ja laitteet	347 659 929,31	363 281 230,45
Koneet ja kalusto	494 803,88	555 885,24
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	13 490 023,87	7 715 017,52
	408 346 705,36	419 436 242,39
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	30 713,14	30 713,14
Muut saamiset jäsenkuntayhtymiltä	210 093,66	210 093,66
	240 806,80	240 806,80
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	7 063 292,23	5 921 650,74
Saamiset kunnalta	554 958,04	592 228,69
Muut saamiset	340 124,64	407 579,85
Siirtosaamiset	9 921,95	59 398,52
	7 968 296,86	6 980 857,80
Rahoitusarvopaperit		
Muut arvopaperit	42 000 000,00	32 000 000,00
Rahat ja pankkisaamiset	25 751 049,52	24 616 954,38
VASTAAVAA YHTEENSÄ	593 662 668,75	599 990 689,62

TASE	31.12.2013	31.12.2012
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	60 166 371,50	60 166 371,50
Edellisten tilikausien ylijäämä/ alijäämä (-)	112 128 490,27	90 068 500,12
Tilikauden ylijäämä/ alijäämä (-)	25 716 647,17	22 059 990,15
	198 011 508,94	172 294 861,77
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	202 361 094,01	214 293 498,46
	202 361 094,01	214 293 498,46
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	156 759 423,32	176 604 349,99
	156 759 423,32	176 604 349,99
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	19 844 926,67	19 844 926,67
Saadut ennakot	11 550 788,81	10 095 089,07
Ostovelat	797 122,82	1 965 329,73
Korottomat velat kunnalle	557 587,17	943 797,40
Velat konsernin yrityksille	15 435,52	27 157,32
Muut velat	317 570,14	322 680,13
Siirtovelat	3 447 211,35	3 598 999,08
	36 530 642,48	36 797 979,40
Vieras pääoma yhteensä	193 290 065,80	213 402 329,39
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	593 662 668,75	599 990 689,62
Tunnusluvut		
Omavaraisuusaste, %	68,8	65,5
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	204	233
Kertynyt ylijäämä/alijäämä (-)	137 845	112 128
Lainakanta 31.12., 1 000 e	176 604	196 449
Lainasaamiset 31.12., 1 000 e	210	210

HELSINGIN KAUPUNGIN LIIKENNELAITOS -LIIKELAITOS (HKL)

TULOSLASKELMA	01.01.–31.12.2013	01.01.–31.12.2012
LIIKEVAIHTO		
Tuki infrainvestointien pääomakuluihin	4 695 393,68	1 731 653,66
Liikennöintikorvaukset	78 102 604,53	76 630 073,37
Infrakorvaukset	61 670 868,79	61 186 103,97
Muut myyntituotot	178 083,43	173 187,98
	144 646 950,43	139 721 018,98
Valmistus omaan käyttöön	6 304 488,30	4 810 686,66
Liiketoiminnan muut tuotot	21 851 669,05	18 285 206,59
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-15 533 680,02	-14 914 332,26
Palvelujen ostot	-28 915 284,86	-30 869 261,13
	-44 448 964,88	-45 783 593,39
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-42 065 171,95	-40 035 404,08
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-11 963 933,80	-11 159 716,25
Muut henkilösivukulut	-2 347 130,84	-2 223 280,37
	-56 376 236,59	-53 418 400,70
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-33 634 892,46	-31 059 071,01
	-33 634 892,46	-31 059 071,01
Liiketoiminnan muut kulut		
Vuokrakulut	-6 722 589,43	-6 254 513,96
Muut kulut	-1 324 054,31	-914 401,06
	-8 046 643,74	-7 168 915,02
LIIKEYLIJÄÄMÄ/ ALIJÄÄMÄ (-)	30 296 370,11	25 386 932,11
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	0,00	11 466,06
Muut rahoitustuotot	25 570,54	25 221,67
Kunnalle maksetut korkokulut	-191 464,30	-466 461,08
Muille maksetut korkokulut	-2 027 237,63	-1 036 437,91
Korvaus peruspääomasta	-8 442 000,00	-8 442 000,00
Infrakorko	-10 926 459,25	-10 881 672,58
Muut rahoituskulut	-231,79	-37 669,31
	-21 561 822,43	-20 827 553,15
YLIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	8 734 547,68	4 559 378,96
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	-1 437 092,78	-6 575 467,64
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	-4 970 587,78	3 870 078,22
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ ALIJÄÄMÄ (-)	2 326 867,12	1 853 989,54
Tunnusluvut		
Sijoitetun pääoman tuotto, %	5,1	4,7
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	3,7	2,9
Voitto, %	6,0	3,3

RAHOITUSLASKELMA	2013	2012
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Liikeliikemää (-alijäämä)	30 296 370	25 386 932
Poistot ja arvonalentumiset	33 634 892	31 059 071
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korvaus peruspääomasta	-8 442 000	-8 442 000
Infrakorko	-10 926 459	-10 881 673
Kunnalle maksetut korkokulut	-191 464	-466 461
Muut	-2 001 899	-1 037 419
	42 369 440	35 618 450
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Tuotantoinvestoinnit	-37 460 065	-29 459 554
Henkilökuljetuksen perusinvestoinnit	-45 864 508	-47 104 550
Pysyvien vastaavien myyntituotot	2 134 286	0
	-81 190 287	-76 564 104
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-38 820 847	-40 945 654
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Lainakannan muutokset, pitkäaikainen		
Muilta saatujen lainojen lisäys	70 000 000	50 000 000
Kunnalta/kuntayhtymältä saatujen lainojen vähennys	-1 987 675	-1 987 675
Muilta saatujen lainojen vähennys	-4 212 374	-2 106 187
Lainakannan muutokset, lyhytaikainen		
Muilta saatujen lainojen vähennys	2 106 187	2 106 187
	65 906 138	48 012 325
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Vaihto-omaisuuden muutos	-1 696 395	373 266
Saamisten muutos kunnalta	-19 996 001	2 002 238
Saamisten muutos muilta	2 217 311	9 155 424
Korottomien velkojen muutos kunnalta	-9 012 270	-8 951 139
Korottomien velkojen muutos muilta	1 389 241	-9 611 416
	-27 098 114	-7 031 627
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	38 808 023	40 980 698
RAHAVAROJEN MUUTOS	-12 824	35 043
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	150 784	163 607
Rahavarat 1.1.	163 607	128 564
	-12 824	35 043
Tunnusluvut		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viideltä vuodelta, 1 000 euroa	-158 552	...
Investointien tulorahoitus, %	50,8	46,5
Lainanhoitokate	5,3	6,6
Kassan riittävyys, pv	0,3	0,3
Quick ratio	0,8	0,3
Current ratio	0,9	0,4

TASE	31.12.2013	31.12.2012
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	806 671,46	966 017,48
Ennakkomaksut	341 395,00	64 916,67
	1 148 066,46	1 030 934,15
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset	208 391 880,44	188 700 004,08
Kiinteät rakenteet ja laitteet	188 398 934,92	167 360 726,53
Koneet ja kalusto	114 416 716,86	119 214 713,85
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	84 173 873,71	77 540 261,07
	595 381 405,93	552 815 705,53
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	38 167 369,75	33 294 807,58
	38 167 369,75	33 294 807,58
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	5 916 292,55	4 219 897,53
	5 916 292,55	4 219 897,53
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Muut saamiset	0,00	1 571,09
	0,00	1 571,09
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	825 004,06	2 984 958,23
Saamiset kunnalta/kuntayhtymältä	13 279 117,94	10 720 866,82
Muut saamiset kunnalta	17 437 750,08	0,00
Muut saamiset	33 768,28	219 003,87
Siirtosaamiset	327 154,25	197 704,76
	31 902 794,61	14 122 533,68
Rahat ja pankkisaamiset	150 783,61	163 607,37
VASTAAVAA YHTEENSÄ	672 666 712,91	605 649 056,93

TASE	31.12.2013	31.12.2012
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	93 804 124,97	93 804 124,97
Koroton peruspääoma	286 213 492,66	286 213 492,66
Edellisten tilikausien ylijäämä/ alijäämä (-)	10 316 268,80	8 462 279,26
Tilikauden ylijäämä/ alijäämä (-)	2 326 867,12	1 853 989,54
	392 660 753,55	390 333 886,43
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	37 784 040,94	36 346 948,16
Vapaaehtoiset varaukset	14 931 596,21	9 961 008,43
	52 715 637,15	46 307 956,59
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat kunnalta/kuntayhtymältä	21 023 490,86	23 011 166,35
Lainat rahoituslaitoksilta	163 681 439,21	97 893 813,07
	184 704 930,07	120 904 979,42
Lyhytaikainen		
Lainat kunnalta	1 987 675,49	1 987 675,49
Lainat rahoituslaitoksilta	4 212 373,86	2 106 186,93
Saadut ennakot	12 555,96	15 607,64
Ostovelat	3 455 528,19	4 812 383,18
Korottomat velat kunnalle/kuntayhtymälle	12 704 101,98	8 052 372,68
Muut velat kunnalle	0,00	13 663 999,36
Muut velat	4 380 707,02	3 439 634,95
Siirtovelat	15 832 449,64	14 024 374,26
	42 585 392,14	48 102 234,49
Vieras pääoma yhteensä	227 290 322,21	169 007 213,91
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	672 666 712,91	605 649 056,93
Tunnusluvut		
Omavaraisuusaste, %	66,2	72,1
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	136,5	107,0
Kertynyt ylijäämä/ alijäämä (-)	12 643 136	10 316 269
Lainakanta 31.12., 1 000 e	190 905	138 663

HELSINGIN KAUPUNGIN PALMIA -LIIKELAITOS

TULOSLASKELMA	01.01.–31.12.2013	01.01.–31.12.2012
LIIKEVAIHTO	160 219 901,34	156 201 510,80
Liiketoiminnan muut tuotot	1 505 783,57	1 662 037,00
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-36 014 557,25	-35 453 144,40
Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)	93 428,22	-30 348,56
Palvelujen ostot	-18 548 295,63	-18 519 643,95
	-54 469 424,66	-54 003 136,91
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-75 430 824,36	-73 808 142,51
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-13 524 184,61	-12 407 299,37
Muut henkilösivukulut	-4 411 775,13	-4 164 197,48
	-93 366 784,10	-90 379 639,36
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 156 860,62	-1 254 995,14
	-1 156 860,62	-1 254 995,14
Liiketoiminnan muut kulut		
Vuokrat ja muut kulut	-8 868 451,16	-9 194 185,55
	-8 868 451,16	-9 194 185,55
LIIKEYLIJÄÄMÄ/ ALIJÄÄMÄ (-)	3 864 164,37	3 031 590,84
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	0,00	23 604,35
Korvaus peruspääomasta	-168 000,00	-168 000,00
	-168 000,00	-144 395,65
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ ALIJÄÄMÄ (-)	3 696 164,37	2 887 195,19
Tunnusluvut		
Sijoitetun pääoman tuotto, %	11,3	9,8
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	11,3	9,8
Voitto, %	2,3	1,8

RAHOITUSLASKELMA	2013	2012
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Liikeliikemää (-alijäämä)	3 864 164	3 031 591
Poistot ja arvonalentumiset	1 156 861	1 254 995
Rahoitustuotot ja -kulut	-168 000	-144 395
	4 853 025	4 142 191
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot	-939 803	-862 954
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 692	0
	-938 112	-862 954
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	3 914 913	3 279 237
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Vaihto-omaisuuden muutos	-93 428	30 349
Saamisten muutos muilta	2 039 159	-3 814 780
Korottomien velkojen muutos muilta	430 351	-639 649
	2 376 082	-4 424 080
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	2 376 082	-4 424 080
RAHAVAROJEN MUUTOS	6 290 996	-1 144 843
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	41 285 086	34 994 091
Rahavarat 1.1.	34 994 091	36 138 934
	6 290 996	-1 144 843
Tunnusluvut		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viideltä vuodelta, 1 000 euroa	19 335	...
Investointien tulorahoitus, %	516,4	480,0
Kassan riittävyys, pv	95,5	82,6
Quick ratio	2,5	2,3
Current ratio	2,5	2,4

TASE	31.12.2013	31.12.2012
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	397 019,62	523 066,97
	397 019,62	523 066,97
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto	2 234 418,10	2 327 119,82
	2 234 418,10	2 327 119,82
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	1 250 147,36	1 156 719,11
	1 250 147,36	1 156 719,11
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	11 008 150,31	13 268 823,35
Muut saamiset	1 487 699,75	1 175 325,80
Siirtosaamiset	484 994,58	575 854,93
	12 980 844,64	15 020 004,08
Rahat ja pankkisaamiset	41 285 086,33	34 994 090,62
VASTAAVAA YHTEENSÄ	58 147 516,05	54 021 000,60
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	2 098 818,22	2 098 818,22
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	30 400 949,19	27 513 754,00
Tilikauden yli-/alijäämä	3 696 164,37	2 887 195,19
	36 195 931,78	32 499 767,41
VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen		
Ostovelat	3 982 114,50	4 706 951,71
Muut velat	1 576 713,61	1 746 066,39
Siirtovelat	16 392 756,16	15 068 215,09
	21 951 584,27	21 521 233,19
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	58 147 516,05	54 021 000,60
Tunnusluvut		
Omavaraisuusaste, %	62,2	60,2
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	13,6	13,6
Kertynyt ylijäämä/alijäämä (-)	34 097	30 401

HELSINGIN KAUPUNGIN TALOUSHALLINTOPALVELU -LIIKELAITOS (TALPA)

TULOSLASKELMA	01.01.–31.12.2013	01.01.–31.12.2012
LIIKEVAIHTO	26 356 799,83	26 009 395,02
Liiketoiminnan muut tuotot	38 372,47	22 562,94
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-210 516,67	-215 873,95
Palvelujen ostot	-6 772 761,82	-6 624 272,66
	-6 983 278,49	-6 840 146,61
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-12 879 306,59	-12 642 994,41
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-3 667 692,50	-3 535 591,64
Muut henkilösivukulut	-733 701,49	-703 388,68
	-17 280 700,58	-16 881 974,73
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-80 632,33	-132 203,81
	-80 632,33	-132 203,81
Liiketoiminnan muut kulut	-1 994 408,83	-1 975 954,24
LIIKEYLIJÄÄMÄ/ ALIJÄÄMÄ (-)	56 152,07	201 678,57
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	0,00	3 809,83
Korvaus peruspääomasta	-56 000,00	-56 000,00
	-56 000,00	-52 190,17
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ ALIJÄÄMÄ (-)	152,07	149 488,40
Tunnusluvut		
Sijoitetun pääoman tuotto, %	3,4	12,9
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	3,4	12,9
Voitto, %	0,0	0,6

RAHOITUSLASKELMA	2013	2012
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Liikeliijäämä (-alijäämä)	56 152	201 678
Poistot ja arvonalentumiset	80 632	132 203
Rahoitustuotot ja -kulut	-56 000	-52 190
	80 784	281 692
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot	-135 799	-89 240
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-55 015	192 452
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos muilta	-435 679	88 964
Korottomien velkojen muutos muilta	1 089 132	113 323
	653 453	202 288
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	653 453	202 288
RAHAVAROJEN MUUTOS	598 438	394 741
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	6 633 053	6 034 614
Rahavarat 1.1.	6 034 614	5 639 873
	598 438	394 741
Tunnusluvut		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viideltä vuodelta, 1 000 euroa	1 466	...
Investointien tulorahoitus, %	59,5	315,7
Kassan riittävyys, pv	92	86
Quick ratio	1,24	1,30
Current ratio	1,24	1,30

TASE	31.12.2013	31.12.2012
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	35 131,64	21 652,12
	35 131,64	21 652,12
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto	161 919,27	120 231,66
	161 919,27	120 231,66
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	406 792,50	205 055,11
Muut lyhytaikaiset saamiset	560 937,86	326 759,85
Siirtosaamiset	627,40	863,44
	968 357,76	532 678,40
Rahat ja pankkisaamiset	6 633 053,28	6 034 614,71
VASTAAVAA YHTEENSÄ	7 798 461,95	6 709 176,89
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	694 901,28	694 901,28
Edellisten tilikausien ylijäämä/ alijäämä (-)	968 478,38	818 989,98
Tilikauden ylijäämä/ alijäämä (-)	152,07	149 488,40
	1 663 531,73	1 663 379,66
VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen		
Ostovelat	1 692 285,20	839 115,88
Muut velat	302 625,96	280 540,87
Siirtovelat	4 140 019,06	3 926 140,48
	6 134 930,22	5 045 797,23
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	7 798 461,95	6 709 176,89
Tunnusluvut		
Omavaraisuusaste, %	21,3	24,8
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	23,3	19,4
Kertynyt ylijäämä/ alijäämä (-)	968 630,45	968 478,38

HELSINGIN KAUPUNGIN HENKILÖSTÖN KEHITTÄMISPALVELUT -LIIKELAITOS (OIVA AKATEMIA)

TULOSLASKELMA	01.01.–31.12.2013	01.01.–31.12.2012
LIKEVAIHTO	4 233 823,88	2 645 710,91
Liiketoiminnan muut tuotot	110 453,80	157 445,89
Tuet ja avustukset	0,00	36 524,00
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-94 194,35	-61 600,24
Palvelujen ostot	-1 832 633,23	-1 166 513,10
	-1 926 827,58	-1 228 113,34
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-1 447 831,56	-1 005 863,68
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-411 397,75	-283 282,31
Muut henkilösivukulut	-80 259,98	-55 711,80
	-1 939 489,29	-1 344 857,79
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-41 654,38	-41 321,15
	-41 654,38	-41 321,15
Liiketoiminnan muut kulut	-389 749,95	-281 944,08
	-389 749,95	-281 944,08
LIIKEYLIJÄÄMÄ/ ALIJÄÄMÄ (-)	46 556,48	-56 555,56
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkokulut	-1 694,12	133,68
Korvaus peruspääomasta	-12 000,00	-12 000,00
	-13 694,12	-11 866,32
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ ALIJÄÄMÄ (-)	32 862,36	-68 421,88
Tunnusluvut		
Sijoitetun pääoman tuotto, %	69,20	-42,49
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	69,20	-42,49
Voitto, %	0,78	-2,59

RAHOITUSLASKELMA	2013	2012
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Liikeliiketoiminta (-alijäämä)	46 556	-56 555
Poistot ja arvonalentumiset	41 654	41 321
Rahoitustuotot ja -kulut	-13 694	-11 866
	74 516	-27 100
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot	-32 107	-13 745
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	42 409	-40 846
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos muilta	82 565	-107 141
Korottomien velkojen muutos muilta	210 307	-11 933
	292 872	-119 075
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	292 872	-119 075
RAHAVAROJEN MUUTOS	335 282	-159 921
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	437 617	102 335
Rahavarat 1.1.	102 335	262 257
	335 282	-159 921
Tunnusluvut		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viideltä vuodelta, 1 000 euroa	55	...
Investointien tulorahoitus, %	274,74	110,83
Kassan riittävyys, pv	37,64	-13,14
Quick ratio	1,08	1,03
Current ratio	1,08	1,03

Helsingin kaupungin henkilöstön kehittämisspalvelut -liikelaitos (Oiva Akatemia)

TASE	31.12.2013	31.12.2012
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	8 972,21	21 305,55
	8 972,21	21 305,55
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto	39 503,86	36 717,40
	39 503,86	36 717,40
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	188 883,70	297 009,68
Muut lyhytaikaiset saamiset	94 313,78	69 487,43
Sirtosaamiset	4 434,00	3 700,00
	287 631,48	370 197,11
Rahat ja pankkisaamiset	437 617,48	102 335,43
VASTAAVAA YHTEENSÄ	773 725,03	530 555,49
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	155 484,70	155 484,70
Edellisten tilikausien ylijäämä/ alijäämä (-)	-84 843,45	-16 421,57
Tilikauden ylijäämä/ alijäämä (-)	32 862,36	-68 421,88
	103 503,61	70 641,25
VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen		
Ostovelat	234 351,95	128 491,49
Muut velat	42 422,77	26 274,16
Siirtovelat	393 446,70	305 148,59
	670 221,42	459 914,24
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	773 725,03	530 555,49
Tunnusluvut		
Omavaraisuusaste, %	15,44	15,36
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	15,43	16,20
Kertynyt ylijäämä/ alijäämä (-)	-51 981,09	-84 843,45

5.2 Muiden eriytettyjen yksiköiden tilinpäätöslaskelmat

ASUNTOTUOTANTORAHASTO

TULOSLASKELMA	01.01.–31.12.2013	01.01.–31.12.2012 *)
Liiketoiminnan muut tuotot		
Yhdyskuntapalvelujen maksut	134,90	0,00
Vuokratuotot	17 763 816,03	17 274 787,58
Muut tuotot	17 231,20	4 261,83
	17 781 182,13	17 279 049,41
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-23 237,51	-34 310,71
Palvelujen ostot	-575 094,83	-539 479,50
	-598 332,34	-573 790,21
Liiketoiminnan muut kulut		
Vuokrakulut + muut kulut	-15 535 694,86	-14 817 455,58
	-15 535 694,86	-14 817 455,58
LIIKKEYLIJÄÄMÄ/ ALIJÄÄMÄ (-)	1 647 154,93	1 887 803,62
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	2 367 251,71	2 828 804,49
Muut rahoitustuotot	0,00	47 083,18
	2 367 251,71	2 875 887,67
YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ (-) ENNEN VARAUKSIA	4 014 406,64	4 763 691,29
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-4 014 406,64	-4 763 691,29
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ (-)	0,00	0,00

*) Vertailutiedot sisältävät sekä asuntotuotanto- että asuntolainarahaston tiedot.

RAHOITUSLASKELMA	2013	2012 *)
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Liikeliikäämä/ alijäämä (-)	1 647 155	1 887 804
Rahoitustuotot ja -kulut	2 367 252	2 875 887
	4 014 407	4 763 691
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	4 014 407	4 763 691
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset muilta	-11 443 127	-8 515 750
Antolainasaamisten vähennykset muilta	2 797 950	3 359 387
	-8 645 177	-5 156 363
Oman pääoman muutokset	89 817 803	152 500
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos muilta	-9 967	-211 378
Korottomien velkojen muutos muilta	143 673	24 370
	133 706	-187 008
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	81 306 332	-5 190 871
RAHAVAROJEN MUUTOS	85 320 739	-427 180
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	130 374 219	123 523 768
Rahavarat 1.1.	45 053 480	123 950 948
	85 320 739	-427 180

*) Vertailutiedot sisältävät sekä asuntotuotanto- että asuntolainarahaston tiedot.

TASE	31.12.2013	31.12.2012 *)
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Sijoitukset		
Muut lainasaamiset	106 500 539,96	108 844 463,09
	106 500 539,96	108 844 463,09
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	148 320,27	156 486,81
Myyntisaamiset	487 117,20	593 629,17
Muut saamiset	19 446,88	30 605,61
Siirtosaamiset	673 607,59	729 219,00
	1 328 491,94	1 509 940,59
Rahat ja pankkisaamiset		
Rahaston käyttötili	130 374 219,11	123 523 767,47
	130 374 219,11	123 523 767,47
VASTAAVAA YHTEENSÄ	238 203 251,01	233 878 171,15
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Muut omat rahastot		
Rahastopääoma 1.1.	144 013 325,85	228 747 937,60
Rahastopääoman lisäys	89 817 803,04	152 500,00
Tilikauden ylijäämä/ alijäämä (-)	4 014 406,64	4 763 691,29
	237 845 535,53	233 664 128,89
VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen		
Saadut ennakot	214 052,05	210 347,32
Ostovelat	143 663,43	3 694,94
Vieras pääoma yhteensä	357 715,48	214 042,26
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	238 203 251,01	233 878 171,15

*) Vertailutiedot sisältävät sekä asuntotuotanto- että asuntolainarahaston tiedot.

URHEILU- JA ULKOILULAITOSRAHASTO

TULOSLASKELMA	01.01.–31.12.2013	01.01.–31.12.2012
Liiketoiminnan muut tuotot		
Maksutuotot	15,00	10,00
	15,00	10,00
LIIKKEYLIJÄÄMÄ/ ALIJÄÄMÄ (-)	15,00	10,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	227 370,58	546 715,26
Muut rahoitustuotot	5 596,14	371 076,13
	232 966,72	917 791,39
YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ (-) ENNEN VARAUKSIA	232 981,72	917 801,39
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-232 981,72	-917 801,39
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ ALIJÄÄMÄ (-)	0,00	0,00

RAHOITUSLASKELMA	2013	2012
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Liikkeylijäämä/-alijäämä	15	10
Rahoitustuotot ja -kulut	232 967	917 791
	232 982	917 801
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	232 982	917 801
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset muilta	-4 280 131	-5 997 457
Antolainasaamisten vähennykset muilta	2 681 547	6 160 679
	-1 598 584	163 222
Oman pääoman muutokset	20 000 000	0
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos muilta	7 869	155 218
	7 869	155 218
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	18 409 285	318 440
RAHAVAROJEN MUUTOS	18 642 267	1 236 241
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	34 956 835	16 314 568
Rahavarat 1.1.	16 314 568	15 078 327
	18 642 267	1 236 241

TASE	31.12.2013	31.12.2012
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Sijoitukset		
Muut lainasaamiset	37 365 650,69	35 767 067,42
	37 365 650,69	35 767 067,42
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	79 739,86	54 133,58
Muut saamiset	10 170,06	14 206,37
Siirtosaamiset	15 697,62	45 136,72
	105 607,54	113 476,67
Rahat ja pankkisaamiset		
Rahaston käyttötili	34 956 835,71	16 314 568,13
	34 956 835,71	16 314 568,13
VASTAAVAA YHTEENSÄ	72 428 093,94	52 195 112,22
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Muut omat rahastot		
Rahastopääoma 1.1.	52 195 112,22	51 277 310,83
Rahastopääoman lisäys	20 000 000,00	0,00
Tilikauden ylijäämä/ alijäämä (-)	232 981,72	917 801,39
	72 428 093,94	52 195 112,22
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	72 428 093,94	52 195 112,22

VAKUUTUSRAHASTO

TULOSLASKELMA	01.01.–31.12.2013	01.01.–31.12.2012
Liiketoiminnan muut kulut		
Muut kulut	-2 005 262,61	-1 814 182,82
	-2 005 262,61	-1 814 182,82
LIIEKEYLIJÄÄMÄ/ ALIJÄÄMÄ (-)	-2 005 262,61	-1 814 182,82
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut rahoitustuotot	2 621 315,38	2 592 601,16
	2 621 315,38	2 592 601,16
YLIJÄÄMÄ/ ALIJÄÄMÄ (-) ENNEN VARAUKSIA	616 052,77	778 418,34
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-616 052,77	-778 418,34
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ (-)	0,00	0,00

RAHOITUSLASKELMA	2013	2012
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Liikelylijäämä/ alijäämä (-)	-2 005 263	-1 814 183
Rahoitustuotot ja -kulut	2 621 315	2 592 601
Tulorahoituksen korjauserät	-66 595	-62 961
	549 457	715 457
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	549 457	715 457
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Korottomien velkojen muutos	-82 932	62 961
	-82 932	62 961
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-82 932	62 961
RAHAVAROJEN MUUTOS	466 525	778 418
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	52 724 276	52 257 751
Rahavarat 1.1.	52 257 751	51 479 333
	466 525	778 418

TASE	31.12.2013	31.12.2012
VASTAAVAA		
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Rahat ja pankkisaamiset		
Rahaston käyttötili	52 724 276,27	52 257 750,95
	52 724 276,27	52 257 750,95
VASTAAVAA YHTEENSÄ	52 724 276,27	52 257 750,95
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Muut omat rahastot		
Rahastopääoma 1.1.	52 108 223,50	51 329 805,16
Tilikauden ylijäämä/ alijäämä (-)	616 052,77	778 418,34
	52 724 276,27	52 108 223,50
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	0,00	66 595,44
	0,00	66 595,44
VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen		
Siirtovelat	0,00	82 932,01
	0,00	82 932,01
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	52 724 276,27	52 257 750,95

INNOVAATORAHASTO

TULOSLASKELMA	01.01.–31.12.2013	01.01.–31.12.2012
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-194 625,22	-201 686,92
Palvelujen ostot	-304 500,61	-882 604,57
	-499 125,83	-1 084 291,49
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-605 474,17	-908 097,56
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-176 027,86	-250 376,48
Muut henkilösivukulut	-36 929,79	-54 687,41
	-818 431,82	-1 213 161,45
Liiketoiminnan muut kulut		
Vuokrakulut	-144 973,32	-132 301,60
Avustukset	-2 205 191,00	-2 312 400,50
Muut kulut	-24,68	-297,56
	-2 350 189,00	-2 444 999,66
LIIEKEYLIJÄÄMÄ/ ALIJÄÄMÄ (-)	-3 667 746,65	-4 742 452,60
YLIJÄÄMÄ/ ALIJÄÄMÄ (-) ENNEN VARAUKSIA	-3 667 746,65	-4 742 452,60
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	3 667 746,65	4 742 452,60
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ (-)	0,00	0,00

RAHOITUSLASKELMA	2013	2012
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Liikeliiketoiminta/ alijäämä (-)	-3 667 747	-4 742 453
	-3 667 747	-4 742 453
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-3 667 747	-4 742 453
Oman pääoman muutokset	0	10 000 000
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos	-709 353	-42 505
Korottomien velkojen muutos	-81 771	127 907
	-791 124	85 402
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-791 124	10 085 402
RAHAVAROJEN MUUTOS	-4 458 871	5 342 949
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	9 784 106	14 242 977
Rahavarat 1.1.	14 242 977	8 900 028
	-4 458 871	5 342 949

TASE	31.12.2013	31.12.2012
VASTAAVAA		
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Muut saamiset	26 858,57	42 505,07
Muut siirtosaamiset	725 000,00	0,00
	751 858,57	42 505,07
Rahat ja pankkisaamiset		
Rahaston käyttötili	9 784 106,55	14 242 977,81
	9 784 106,55	14 242 977,81
VASTAAVAA YHTEENSÄ	10 535 965,12	14 285 482,88
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Muut omat rahastot		
Rahastopääoma 1.1.	14 157 575,80	8 900 028,40
Rahastopääoman lisäys	0,00	10 000 000,00
Tilikauden ylijäämä/ alijäämä (-)	-3 667 746,65	-4 742 452,60
	10 489 829,15	14 157 575,80
VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen		
Ostovelat	46 135,97	127 907,08
	46 135,97	127 907,08
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	10 535 965,12	14 285 482,88

6 Allekirjoitukset ja tilinpäätösmerkintä

Helsingissä maaliskuun 24. päivänä 2014
HELSINGIN KAUPUNGINHALLITUS

Tatu Rauhamäki

Osku Pajamäki

Juha Hakola

Erkki Perälä

Jussi Halla-aho

Sirpa Puhakka

Arja Karhuvaara

Marcus Rantala

Emma Kari

Laura Rissanen

Jasmin Hamid

Tuomas Kurttila

Lasse Männistö

Jorma Bergholm

Hannu Oskala

Jussi Pajunen
Kaupunginjohtaja

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä huhtikuun 29. päivänä 2014

KPMG Julkishallinnon Palvelut Oy
JHTT-yhteisö

Leif-Erik Forsberg
JHTT, KH

KPMG Julkishallinnon Palvelut Oy
PL 1037
00101 HELSINKI

Käyntiosoite:
Töölönlahdenkatu 3 A
00100 HELSINKI
Puhelin 020 760 3000
Faksi 020 760 3399
www.kpmg.fi

TILINTARKASTUSKERTOMUS 2013 Helsingin kaupunginvaltuustolle

Olemme tarkastaneet Helsingin kaupungin hallinnon, kirjanpidon ja tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2013. Tilinpäätös sisältää kaupungin taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja niiden liitetiedot sekä talousarvion toteutumisvertailun ja toimintakertomuksen. Lisäksi tilinpäätös sisältää kaupungin liikelaitosten erillistilinpäätökset. Tilinpäätökseen kuuluva konsernitilinpäätös sisältää konsernitaseen, konsernituloslaskelman, konsernin rahoituslaskelman ja niiden liitetiedot.

Kaupunginhallitus ja muut tilivelvolliset ovat vastuussa kaupungin hallinnosta ja taloudenhoidosta tilikaudella. Kaupunginhallitus ja muu konsernihoito vastaavat kuntakonsernin ohjauksesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä. Kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta ja siitä, että tilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot kaupungin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja ovat toimintakertomuksessa tehneet selkoa kaupungin sisäisen valvonnan ja konsernivalvonnan järjestämisestä.

Olemme tarkastaneet tilikauden hallinnon, kirjanpidon ja tilinpäätöksen hyvän tilintarkastustavan mukaisesti olennaisten virheiden ja puutteiden havaitsemiseksi ja raportoimiseksi tarkastuksen tuloksina. Hallinnon tarkastuksessa olemme selvittäneet toimielinten jäsenten ja tehtäväalueiden johtavien viranhaltijoiden toiminnan lainmukaisuutta. Kaupungin sisäisen valvonnan ja konsernivalvonnan järjestämisen asianmukaisuutta olemme tarkastaneet ottaen huomioon toimintakertomuksessa niistä esitetyt selonteot. Lisäksi olemme tarkastaneet valtionosuuksien perusteista ja käytöstä annettujen tietojen oikeellisuutta. Olemme tehneet tarkastuksen riittävän varmuuden saamiseksi siitä, onko hallintoa hoidettu lain ja valtuuston päätösten mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa olemme tarkastaneet riittävässä laajuudessa sen toteuttamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä olennaisia virheitä eikä puutteita.

Tarkastuksen tulokset

Kaupungin hallintoa on hoidettu lain ja valtuuston päätösten mukaisesti. Kaupungin sisäinen valvonta ja konsernivalvonta on järjestetty asianmukaisesti. Valtionosuuksien perusteista ja käytöstä annetut tiedot ovat oikeita. Kaupungin tilinpäätös ja siihen kuuluva konsernitilinpäätös on laadittu tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot tilikauden toiminnasta, taloudesta, taloudellisesta kehityksestä ja taloudellisista vastuista. Helsingin Energian eriytettyjen maakaasuliiketoimintojen tuloslaskelmat, taseet ja niiden lisätiedot on laadittu maakaasumarkkinalain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten mukaisesti.

Lausunnot tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapauden myöntämisestä

Esitämme tilinpäätöksen hyväksymistä.
Esitämme vastuuvapauden myöntämistä tilivelvollisille tarkastamaltamme tilikaudelta.

Helsingissä 29. huhtikuuta 2014

KPMG Julkishallinnon Palvelut Oy
JHTT-yhteisö

Leif-Erik Forsberg
JHTT, KHT

KPMG Julkishallinnon Palvelut Oy, a subsidiary of KPMG Oy Ab, a Finnish limited liability company and a member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative ("KPMG International"), a Swiss entity.

Y-tunnus 0746285-7
Kotipaikka Helsinki

7 Luettelo kirjanpitokirjoista ja tositelajeista sekä niiden säilytystavasta

Luettelot kirjanpitokirjoista ja tositelajeista sekä niiden säilytystavasta tilitoimen yksiköittäin sisältyvät keskuskirjanpidon sidottuun tase-erittelyt -kirjaan.

TILINPÄÄTÖKSEN TUNNUSLUVUT	Konserni		Kaupunki	
	2013	2012	2013	2012
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT				
Toimintatuotot toimintakuluista, %	56,3	56,2	39,0	39,3
Vuosikate, milj. euroa	765,3	685,3	472,7	439,1
Vuosikate, % poistoista	119,8	110,3	117,3	110,7
Vuosikate, euroa / asukas	1 249	1 133	772	726
Vuosikate ilman liikelaitoksia ja rahastoja, milj. euroa	..	..	170,4	153,8
Vuosikate ilman liikelaitoksia ja rahastoja, % poistoista	..	..	59,8	54,4
Vuosikate ilman liikelaitoksia ja rahastoja, euroa / asukas	..	..	278	254
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT				
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viideltä vuodelta, milj. euroa	-1 314,0	..	18,9	..
Investointien tulorahoitus, %	66,3	59,2	74,5	68,1
Investointien tulorahoitus, % ilman liikelaitoksia ja rahastoja	..	..	42,4	32,2
Lainanhoitokate	2,5	2,0	4,3	3,4
Kassan riittävyys, päivää	60	48	63	46
TASEEN TUNNUSLUVUT				
Omavaraisuusaste, %	58,8	59,7	76,2	76,3
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	92,9	86,7	44,4	40,5
Lainakanta 31.12., milj. euroa	4 787	4 177	1 499	1 209
Lainat, euroa / asukas	7 815	6 905	2 446	1 998
Lainasaamiset 31.12., milj. euroa	478	526	1 524	1 571
Konsernin lainasaamiset 31.12., euroa / asukas	781	870	..	..
Asukasmäärä 31.12.	612 600	604 833	612 600	604 833

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

Toimintatuotot/toimintakulut = $100 \times \text{toimintatuotot} / \text{toimintakulut} - \text{valmistus omaan käyttöön}$.

Omavaraisuus-% = $100 \times (\text{oma pääoma} + \text{poistoero} + \text{vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{taseen loppusumma} - \text{saadut ennakot})$.

Vuosikate / poistot, % = $100 \times \text{vuosikate} / \text{poistot}$.

Rahoitusvarallisuus, euroa / asukas = $(\text{saamiset} + \text{rahoitusarvopaperit} + \text{rahat ja pankkisaamiset} - \text{vieras pääoma} + \text{saadut ennakot}) / \text{asukasmäärä, 31.12.}$

Suhteellinen velkaantuneisuus, % = $(\text{vieras pääoma} - \text{saadut ennakot}) / (\text{toimintatuotot} + \text{verotuotot} + \text{valtionosuudet})$.

Lainakanta 31.12. (milj. euroa) = $\text{vieras pääoma} - (\text{saadut ennakot} + \text{ostovelat} + \text{siirtovelat} + \text{muut velat})$.

Lainanhoitokate = $(\text{vuosikate} + \text{korkokulut}) / (\text{korkokulut} + \text{lainanlyhennykset})$.

Investointien tulorahoitus, % = $100 \times \text{vuosikate} / \text{investointien omahankintameno}$.

Lainasaamiset 31.12. = sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset.

Helsingin kaupunki

Kaupunginkanslia
Pohjoisesplanadi 11–13
00170 Helsinki
PL 20
00099 Helsingin kaupunki
Puhelinvaihde 09 310 1641
www.hel.fi/kaupunginkanslia